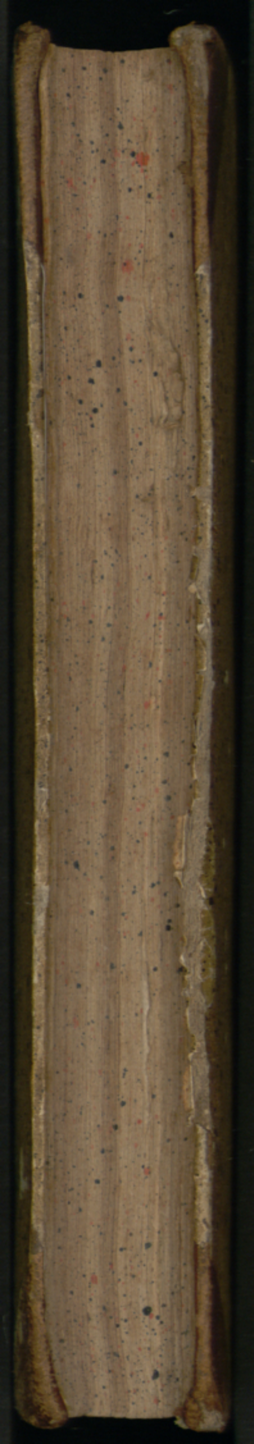
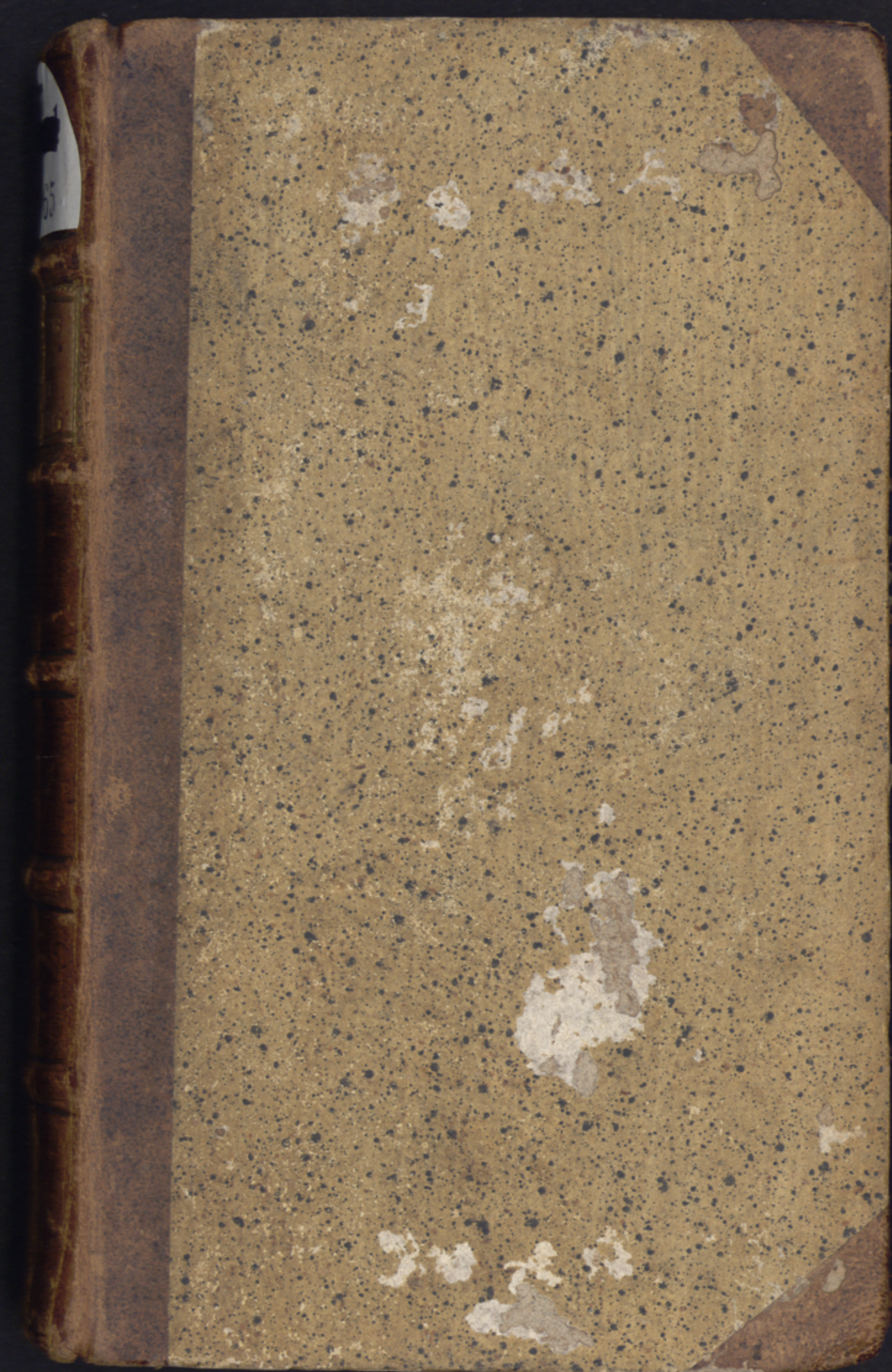
BESKRIFNING
OM
FRANKRIKE
AF DIURBERG

fl.

C. G. Ugglas

BESKRIFNING
Om
FRANKRIKE,

Efter dess nuvarande Indelning, jämte de eröfrade Länderne i Europa, samt dess Besittningar i de öfrige Verldsdelarne.

Författad
af
DANIEL DJURBERG,
Rector Scholæ, Ledamot af Cosmog. Sällsk. i Upsala.

S. Högvall

STOCKHOLM,
Tryckt och finnes til köps hos J. C. Holmberg;
1796.

Tal til Låsaren.

För deras ſkull, ſom åro Ågare til Förſta Delen af mitt Geografiſka Vårk, kalladt Utförlig Geografie, år denna Beſkrifning om Frankrikes nuvarande Geografiſka Tilſtånd författad, och kan anſes ſåſom et Bihang dårtil; hvarföre ock de Beſkrifningar, ſom dårſtådes finnas om Lånder och Orter, och ej undergått åndring, ſåſom Folkmångd, Induſtrie, m. m. hår ej åro uptagne, utan endaſt Råttelſer och Förbåttringar anförde; och i följe dåraf åro ock de flåſta Orter ſom finnas uti den förra Beſkrifningſer, hår citerade til ſin Pagina, på det man tillika må kunna jåmföra den fordna med den nårvarande Indelningen. Når allmän Fred blir, och Frankrike

hinner komma i roligt tilſtånd, årnar jag fórfatta en fullſtåndig Beſkrifning om detta Land; emedlertid kan denna tjåna ſå länge.

Emedan denna Beſkrifning år inrättad efter den Stålining i Frankrike, ſom var år 1791, ſå befinnas hår åtſkilliga Namn, hvilka den tiden voro brukelige, men ſedermera blivit åndrade, ſåſom på Sectionerne i Paris, hvilka numera annorlunda kallas. Det år dock godt fór Hiſtorien ſkull, at veta huru de en tid hetat.

Utur ſamma ſkål år hår anfórdt Kyrko-fórfattningen och Biſkoparnas Såten, enligt 1791 års Conſtitution, ehuru mycket ſedermera i den delen blivit ändrat.

Alt Mått, Mål, Vigt och Mynt, år efter Svenſk Råkning.

Fór at underlåtta Begrepet hos Låſaren om de Franſka Departementens

tens ſtorlek, har jag jämfört dem med Svenſka Landſkap och Höfdingdömen. Denna jämförelſe äger, genom 3 héla Regioner, nämligen den Norra, Nord-våſtra och Nordöſtra icke rigtighet i anſeende til några Svenſka Höfdingdömen, nämligen Stockholms, Upſala, Wäſterås, Marieſtads och Halmſtads; hvilket härrör däraf at deſſe Höfdingdömen äro i denna Beſkrifning uptagne efter den Areal-vidd, ſom de finnas anförde uti 2 Tomen af mit Geografiſka Vårk, kalladt ſammandragen Geografie, och hvilken upgift jag håmtat utur et Tal, hållit i Vetenſkaps-Academien år 1773. Men när jag ſjelf börjat beräkna Vidden af deſſa Länder, har jag funnit betydelig ſkilnad. Ifrån Pag. 174, där våſtra Regionen börjar, är denna rigtigare Beråkning använd.

På det Läſaren ſjelf må kunna göra jämförelſe mellan Franſka Departementens och Svenſka Länders ſtorlek, vil jag här införa Areal-Vid-

)(3 den,

den, enligt den förbättrade Uträkningen, på några Höfdingdömen och Landskap, i Svenska Qv. Mil.

1.	Stockholms Län	62
2.	Upsala dito	52
3.	Nyköpings Län	66
4.	Wästerås Län	65
5.	Örebro dito	90
6.	Wärmeland	148
7.	Gästrikland	38
8.	Östergötland	100
9.	Småland .	264
10.	Blekinge .	24
11.	Skåne - .	91
12.	Halland .	48
13.	Mariestads Län	76

14. Wän-

14. Wånnersborgs dito 118

15. Dalsland - 38

16. Göteborgs Lån 42

Jag har nyligen bekommit några vigtiga Statitiſka Underrättelſer om Franſka Andelen på Ön Domingo, för år 1787, ſom jag ej vil underlåta at här anföra.

Detta år funnos här

Vita Inbyggare	- - -	24,194
Mulatrer och Fria Negrer		29,632
Neger-Slavar	- - -	364,204
Summa Folkmångd		418,040

Socker-Plantager		763
Caffe dito	- -	2367
Bomulls dito	-	609
Indigo dito	-	2884
Cacao dito	-	63

Samma år voro Exporterne härifrån följande:

Vitt Socker Skålp.	58,182,403
Maſcovade Socker	72,898,676

Caffe	- - - - -	70,003,161
Bomull	- - - -	6,806,174
Indigo	- - - -	1,166,177

alt Franſka Skålpund; utom åtſkilliga andra Varor, ſåſom Sirap, Rum, Hudar och Låder m. m., altſammans ſtigande i vårde til 26,500,000 Svenſka Riksdaler.

Fór dem ſom ej känna Decimalråkningen lånder til underråttelſe, at den Siffran ſom ſtår framför et Comma (,) betyder helt, nåſta Siffra til hóger Tiondedelar af et helt, den nåſtfóljande til hóger hundradedelar, och ſå vidare; til exempel Pag. 62 ſtår at Diſtrictet Bourg la Reine innehåller 1,8 Qvad. Mil; detta betyder en hel och åtta Tiondedelar af en Svenſk Qvad. Mil. Pag. 65 finnes Diſtrictet Corbeil uptagit til 3,32 Qv. Mil; betyder tre hela, tre tiondedelar och två hundradedelar af en Qv. Mil. Pag. 66 anfóres fór Diſtrictet Pontoiſe 5,07 Qv. Mil; år fem hela och ſju hundradedelar. Pag. 198 anföres Ön Yeu 0,3 Qv. Mil, betyder ingen hel, och tre tiondedelar. Stockholm den 20 Junii 1796.

Daniel Djurberg.

Beskrifning

Om

Frankrike.

Frankrike kallas på Landets egit Språk *La France*, på Latin *Gallia*, och på Tyska *Frankreich*.

De bästa och nyaste Cartor över detta Rike, efter nuvarande Indelning, äro utgifne i Paris 1791, uti trehanda Format, nämligen en på 6 Ark, en på 2, och en på 1 Ark. De på et Ark äro copierade af Homann: Haer: Lotter och andre Gravörer. Dessutom är i Paris år 1792 utgiven en National-Atlas i tvåhanda Format, nämligen en uti Regal Folio, och en mindre uti aflång Qvart, hvardera innefattande 90 Cartor, hvilka föreställa dels General-Cartor över hela Landet, dels Speciel Cartor över dess Afdelningar.

Frankrike är beläget mellan 42 Grad. 20 Min. och 51 Grad. 5 Min. Latitud, samt 12 Grad. 50 Min. och 26 Grad. Longitud, öster om Ferro. Det håller i Längd från Norr til Söder 88 Mil, uti Bredd 60, och uti vidd 4720 Qvadrat Mil. Största Långden är eljes från Nordväst til Sydost, som gör 96 Mil. Afståndet mellan de yttersta Orterne i Nordost och Sydväst är 92 Mil. Gränsorne finnas nämde pag. 120.

De 5 största Strömarne äro ock anförde pag. 121. Men dessutom finnas här 25 ädra

dra

dra Strömar af tämelig betydenhet, däraf 5 falla uti de kringliggande Haven, och de 20 öfrige flyta uti de förenämde 5 stora Elverne. De af förra sorten äro följande: *Somme*, hvilken afbördar sit Vatn i Canalen, och är 16 Mil lång; *Vilaine*, som faller uti Atlantiska Havet, efter 18 Mils Lopp; *Charente*, som också rinner i samma Haf, sedan han flutit 27 Mil; *Adour*, som jämväl har sit utlopp i förenämde Haf, och håller i Långd 26 Mil; samt *Aude*, hvilken faller uti Medelhavet, och år 18 Mil lång. Uti Elven Seine falla på högra sidan följande Strömar: *Aube*, 14 Mil lång, *Marne* 32 Mil, och *Oise*, 22 Mil lång; denna sidsta uphämtar *Aisne* om 25 Mils Långd; På vänstra sidan förena sig med bemäldte Ström: *Yonne* om 20 Mil, och *Eure* om 18 Mil. Uti Loire flyter på högra sidan *Sarte*, om 24 Mils Långd, hvilken sjelf uptager *Loir* om 20 Mil, och *Mayenne* om 16 Mil; på vänstra sidan infalla *Allier* om 28 Mil, *Cher* om 30 Mil, *Indre* om 21 Mil, samt *Vienne* om 28 Mil, hvilken sidsta uphämtar *Creuse* om 22 Mil. Uti Garonne falla *Tarn* om 27 Mil, *Lot* om 28 Mil, samt *Dordogne* om 30 Mils Långd, alla på högra sidan. Uti Rhone falla på högra sidan *Ain* om 16 Mil, samt *Saone* om 36 Mil, hvilken uphämtar *Doubs* om 33 Mil; på vänstra sidan *Isere* om 25 Mil, samt *Durance* om 28 Mil. Uti Rhen faller *Moselle* om 38 Mils Långd, hvilken uptager *Sare* om 17 Mil, samt *Meuse*, på Nederländska

Maas kallad, om 56 Mil. Til Canalerne, pag. 121. läggas *Canal de Digoin*, som förenar Loire med Saone, *Canal de Bourgogne*, som sammanbinder Yonne med Saone, samt en som leder från Cher til Allier. Man årnar jämvål förena Oise med Schelde. Ingen Sjö finnes i Landet, som går över 3 Qvadrat Mil i vidd.

De ansenligaste Bergsryggar äro upnämde pag. 121. Climatet och Markens beskaffenhet anföres pag. 122 och följande sidor.

Inbyggarnes antal steg år 1790 til 27,190,000, hvarpå specielare Förtekning befinnes längre fram. Antalet af de activa Rikets Inbyggare steg til 4,298,360. Desse äro sådane, hvilka i anseende til viss upnådd ålder och ägande förmögenhet äga rättighet at välja och bliva valde til Ledamöter i National-Församlingen.

Angående Religionen och Kyrkostyrelsen, äga följande Förbättringar rum: Före Revolutionen var Frankrike indelt uti 18 Erke-Biskops- och 110 Biskopsstift, tilsammans 128, utom 5 Biskopsstift på Corsica, inalles 133; bland hvilka var mycken olikhet, så väl uti Storleken som uti Inkomsterne; i det somlige Stift innefattade 4, 5 à 600 Församlingar, då andre däremot innehöllo endast 40, 30 à 20 Församlingar, och åtskillige af Biskoparne ägde 30, 40, à 50,000 Riksd. uti Inkomst, då andre däremot ej njöto mer än 3000, 2000, à 1500 Riksd. Första National-Församlingen gjorde en ändring och mera likhet härutinnan, dymedelst at Biskoparnes antal för-

minſkades til 83, nämligen en för hvarje Departement, ſom ſålunda utgör et Stift. Erke-Biſkops-Titelen blef uphäfven, och alla deſſa Stiftens Förmän kallas Biſkopar, men ibland deſſe äro 10 ſom äga inſeende öfver de öfrige, ſamt nämnas för Metropolitan-Biſkopar, hvilka jag, för kortheten ſkull, i detta Värk vil nämna Erke Biſkopar. Alla Biſkopar fingo lika Lön, nämligen 12,000 Livres, eller 2000 Riksd. hvardera, äfvenſå Erke-Biſkoparne hvardera 20,000 Livres eller 3333 Riksd., utom den i Paris, ſom bekom 50,000 Livres eller 8333 Riksd. Vid Revolutionen räknades i Riket 36,530 Moderkyrkor eller Paſtorater, ſamt ungefär 4500 Filialkyrkor eller Annexer, 36,530 Kyrkoherdar, circa 20,000 Vicarier, 3600 Capitularer vid Domkyrkorne, 5500 Canonici vid Collegiat-Stiften, 18,000 Munkar och 34,000 Nunnor, inalles circa 118,000 Eccleſiaſtika Perſoner. Enligt nya Författningen äro alla Beneficiat-värdigheter, ſåſom Capitularer, Canonici, Abbote- och Abbediſſe-Stift, Priorater, ſamt Munke- och Nunne Kloſter uphäfne, och deras Faſta Egendom, ſå väl i Hus ſom Mark förklarad för Statens Egendom. Alla Munkar och Nunnor bekommo Penſioner, nämligen de förre från 700 til 1200 Livres, alt efter deras ålder, och de ſednare från 350 til 700 Livres. Utaf Eccleſiaſtika Värdigheter äro ſåledes ej flere ſlag qvar än Erke-Biſkopar och Biſkopar, Kyrkoherdar ſamt Vicarier. Om de förras Lön är förut nämdt.

Af

Af de sednare bekomma Kyrkoherdarne på Landet från 1200 til 1800 Livres, efter Församlingarnes storlek; uti Städerne från 2000 til 4000, efter Städernas storlek, och uti Paris 6000 Livres eller 1000 Riksd. Vicarierne undfå Lön i proportion. Alla Städer och andre Orter, hvilka icke tälja över 6000 Invånare, skola framdeles utgöra endast en Församling. De öfrige Församlingarne, mellan hvilka Orten tilförene kan vara fördeld skola supprimeras och förenas med Huvudkyrkan. För mycket stora Landssoknar skola sönderdelas i flera Församlingar, och smärre sammanfogas til en Församling. Underhållet för hela Ecclesiastik-Vårket beräknades at årligen stiga til 160 Millioner Livres, det är 1600 Tunnor Guld. Påven betogs all rättighet at blanda sig uti Religionsmål. Sådan var första National-Församlingens Författning med Ecclesiastik-Vårket; men sedermera har detta under de bägge följande National Församlingarne undergådt åtskilliga ändringar.

Det sidsta Decretet, som National-Conventet uti Febr. Månad 1795 givit, rörande Religionsmål, innebär at ingen rådande Religion finnes i Riket, och at hvar och en får ostörd utöva sin Gudstjänst, men Staten lönar inga Religionens Tjänare, utan hvarje Församling får sörja för sin Predikants underhåll, och alla Religions-Ceremonier utom stället där Gudstjänsten förrättas, äro förbudne. De fläste af Landets Inbyggare äro ännu Katoliker, en stor

del Lutheraner och Reformerte, och en anſenlig hop år tilgiven andra Religionsſatſer.

Angående Vetenſkaperne finnes anfört pag. 127; men den ſtrophen: "at deras flit och "beröm i Huvudvetenſkaperne har i ſednare "tider begynt aftaga, ſedan den ſå kallade bon "Ton börjat råda;" år nu mera falſk och bör ſtrykas ut. Likaſå undergår omdömet om Theologien och Juridiken en åndring, emedan Theologien nu för tiden låres på et förnuftigt och moraliſkt ſått, och Lagen år enkel och tydelig, ſamt en för hela Riket.

Antalet af Univerſiteter och Lårdoms-Sällſkaper åro anförde pag. 128; åven ſom de Fria Konſternas tilſtånd. Likaledes finnes underråttelſe om Manufacturer och Fabriker pag. 128. a.

Rörande Handelen vil jag anföra följande Förbåttringar och Tilläggningar:

Franſka Handelens tilſtånd från Ludvig 14:s död, år 1715, til år 1788, nåſt före Revolutionen.

Epocher.	Årl. Införſ. Rd.	Årl. Utförſ. Rd.
1716 — 20.	10,248,660.	17,702,660.
1721 — 32.	13,366,670.	19,460,830.
1733 — 35.	12,763,300.	20,744,100.
1736 — 39.	17,005,800.	23,906,800.
1740 — 48.	18,800,830.	32,055,700.
1749 — 55.	25,925,800.	42,867,500.
1756 — 63.	22,296,300.	35,149,800.
1764 — 76.	27,527,300.	51,560,830.
1777 — 83.	34,589,000.	43,297,000.
1784 — 88.	50,287,800.	59,070,600.

Nåſt

Näſt före Revolutionen infördes från Spanien Varor til et värde af 5,550,000 Riksdal. oberäknadt Guld- och Silver-Mynt, ſtigande til 10,417,000 Riksd. i värde. Denna mängd af Guld och Silver var dock Spanien icke alt ſkyldig til Frankrike uti Handel, utan en ſtor del däraf tjänte at betala Spaniens ſkulder til andra Europäiſka Nationer. De Varor ſom hämtades från Spanien kunna delas i 4 Claſſer. 1) Råa Materialier, ſåſom Ull, Soda, Färgeſtoſter, Laſtdjur, ſåſom Häſtar och Mulåſnor för circa 3,300,000 Riksd. 2) Lifsmedel utur Växt- och Djurriket, ſåſom Olja, ädla Frukter, Cacao, Boſkap, för 2,300,000 Riksd. 3) Drycker, ſåſom Bränvin och läckra Viner för 900,000 Riksd. 4) Åtſkilliga Fabricater för vid paſs 330,000 Riksd. Franſka Exporterne vid nämde Tidepunct ſtego til 7,400,000 Riksd. i värde. Deſſa vil man ock indela i 4 Claſſer: 1) Fabriksvaror af allehanda ſlag för 4,600,000 Riksd. 2) Råa Materialier, ſåſom Beck, Tjära, Laſtdjur, för 870,000 Riksd. 3) Lifsmedel, förnämligaſt Säd, Fiſk, Socker, för 1,830,000 Riksd., ſamt 4) Drycker, ſåſom Bränvin, Vin, för 2,500,000 Rd.

De förnämſta Varor, ſom Portugal lämnar til Frankrike beſtå uti Indiſka Manufactur varor, Krydder, Bomull, koſtbara Trän til Färgning och Snickar-arbete, ſamt ädla Frukter och fina Viner. Vid Revolutionstiden ſteg värdet af de Varor ſom från benämde Rike infördes til 1,700,000 Riksd. De til Portugal

utförde Varor ſtego til 670.000 Riksd., nämligen för 400.000 Riksd. Fabriksvaror, och Lifsmedel för 270.000 Riksd.

Handelen med Italien och Sveitſerland är ganſka vigtig; vid Revolutionstiden ſteg Införſeln til 13,700,000 Riksd. De härtil hörige Artiklar kunna indelas i 3 Claſſer: Fabriksvaror, ſåſom Sidenband från Padua, Creponer från Bologna, Sidentyger och Sammeter från Genua och Florenz, ſamt förnämligaſt Bomull tyger från Sveitſerland för 2,700,000 Rd. Rudimaterier för 6,250,000 Riksd., däribland Socker enſamt utgör en tredjedel, och ändteligen Lifsmedel för 4,700.000 Riksd., hvaribland Olja är den vigtigaſte Artikeln, emedan den enſam utgör 1,800,000 Riksd., hvaraf likväl ſtörre delen förbrukas vid Såpe tilvärkningen. Frankrikes Utförſel til deſſa Länder ſteg vid benämde tid til 13,050,000 R:d. De utgående Artiklarne kunna delas i 5 Claſſer: Fabricerade Varor för 5,000.000 Riksd., Rudimaterier, hvilka likvål redan bekommit ſin förſta tilredning, ſåſom Bomullsgarn, hvilket förnämligaſt är beſtämdt för Sveitſerland, för 1,950,000 Riksd. Lifsmedel för 1,800,000 Riksd. Drycker, ſåſom Vin och Brånvin för 850.000 Riksd., ſamt Producter från Veſtindiſka Öarne för 3,300,000 Riksd.

Hvad Handelen med England beträffar, ſå utgjorde denſamma år 1784 på hvardera ſidan en Summa af 4 Millioner Riksd. År 1786 ſlöts en Handels-Tractat med England på 12

år,

år. Frukten däraf blef en mycket starkare Handelsrörelse mellan bägge desse Länder; men England var den som mäst vann vid denna Tractat; ty år 1789 utgjorde Engelska Införseln til Frankrike en Summa af $9\frac{1}{2}$ Millioner Riksd., då däremot de Franska Varor som til England utfördes, ej stego högre än til $6\frac{1}{2}$ Millioner Riksd. Utaf de til Frankrike förde Engelska Varor utgjorde Manufactur-varorne ensamt inemot 4 Millioner Riksdal. i värde, samt Säd, Mjöl, Jordfrukter, Kött, Stenkol, Metaller, Timmer 3 Millioner Rd. De Franska Varor som åter fördes til England, bestodo förnämligast uti Manufactur-varor för 1,200,000 Riksd., Rudimaterier för 1,800,000 Riksd.; hvaraf nästan två tredjedelar utgjordes af Bomull från Westindiska Öarne, Vin och Bränvin för 2,300,000 Riksd., samt Lifsmedel för 900,000 Riksd. Den enda fördel Frankrike hade utaf förenämde Handels-Tractat var någon förökning uti Vin-utförseln; ty uti vanliga år näst före Tractatens afslutande utfördes circa 9000 Muids ordinära, samt 32,000 Bouteiller fina Viner; men år 1787 utfördes 21,432 Muids ordinära, och 101,586 Bouteiller fina Viner. Men skadan som Frankrike led var så mycket större, emedan Riket blef likasom öfversvämmat af Engelska Manufactur-varor, til stor skada för de inhemska Fabrikerne; ty då Frankrikes Exporter til England hade efter Handels-Tractaten ökat sig med circa en hälft, hade de Engelska

gelſka Exporterne til Frankrike økat ſig til mer ån dubbelt i vårde.

Handelen med Fórenta Nederland år åvenvål vigtig, ſamt fór Riket fórdelagtig. Vid Revolutionstiden ſtego Exporterne til circa 7½ Million Riksd., dåraf fór 1,200,000 Riksd. Fabriksvaror, ſåſom fór Silkestyger och Strumpor, Batiſt, Papper, Såpa, Glas, Speglar och Galanterievaror; fór ungefår lika mycket Rudimaterier; fór 500 000 Riksd. Vin och Brånvin; fór 3,800 000 Riksd. Veſtindiſka Producter, fórnåmligaſt Socker och Caffe, ſamt fór 900,000 Riksd. Lifsmedel. Importerne åter utgjorde vid ſamma tid circa 5½ Million Rd, i vårde, nåmligen fór 900,000 Riksd. Fabriksvaror, ſåſom Segelduk, Oſtindiſka Tyger, Bócker, Papper och allehanda ſmått Kram; fór 2½ Million Rudimaterier, nåmligen Skeppstimmer, Potaſka, Koppar, Ståll, Jårn, Tran, Linolja, Vax, Krapp, m. m. ſamt fór 2,100 000 Riksd. Lifsmedel och Drycker, nåmligen Såd, Krydder, Oſt, Fiſkvaror och Sådesbrånvin. Således måſte Hollåndarne betala ſin Balance med 2 Millioner Riksd. i Penningar.

Rórande Handelen med Tyſkland, Óſterrikiſka och Preuſſiſka Ånderna ſamt Polen, ſå har Folkens Politiſka fórfattning i deſſa Lånder mycket bidragit at bringa Franſyſka Induſtrien i flor. Myckenheten af Furſtarne uti Tyſka Riker, ſamt de många Magnaterne i Polen åro grundorſaken, hvarfóre Folket i deſſa Lånder år belaſtat med Pålagor, fór at

under-

underhålla Luxen, uti hvilken alla dessa både andeliga och verldsliga Furstar med hvarandra tåfla. Vid Revolutionstiden stego Importerne från dessa Länder til en Summa af 11 Millioner Riksd., nämligen för 5,500,000 Riksdal. Fabriksvaror, förnämligast Linneväf från Flandern, Linneband och Nürnbergar-varor, samt annat smått Kram från Tyskland; för 1½ Million Rudimaterier, nämligen Stenkol, Lin, Trå och Hampa från Österrikiska Nederland; Ull, Hampa, Koppar, Måssing och Potaska från Tyskland, Polen och Preussen, samt för 4 Millioner Riksd. Lifsmedel från Flandern och Tyskland. Däremot utgjorde Exporterne til alla dessa Länder, vid förenämnde tid, den ansenliga Samman af nära 16 Millioner Rd. i värde. Desse kan man bringa under 5 Huvud-rubriker: för 6½ Million Fabriksvaror, uti Sidentyger, samt Guld- och Silver-Stoffer för Tyska och Polska Länderne; uti Batister och Cammarduk samt Ylletyger för Österrikiska Länderne; för 2,200,000 Riksd. Rudimaterier, hvaraf de förnämsta Artiklarne, nämligen, Kol, Ull och Bomull til Flandern och Tyskland; för 1,600,000 Riksd. Drycker, nämligen Vin och Brännvin til Österrikiska Nederland, Tyskland, Preussen och Polen; för 3,700,000 Riksd. Våstindiska Producter, förnämligast Caffe och Socker för Österrikiska Länderne, samt för Preussiska Länderne vid Östersjön, och ändteligen för 1,800,000 Riksd. Lifsmedel för Flandern och Tyskland, förnämligast Salt, Olja, Frukt,

Frukt. Håraf finner man at Handelen på dessa Lånder år ganska fördelagtig för Frankrike. Man skattar den vårkeliga Balancen, hvilken godtgöres med reda Penningar, til ungefår 4 Millioner Riksd.

Rörande Handelen med de Nordiske Rikerne, hvarunder jåmvål begripas de 4 Handels-Ståderne Bremen, Hamburg, Lübeck och Danzig, år at anföra: at vid slutet af Ludvig 14 Regering hela Införseln från alla dessa Lånder ej utgjorde mer ån den måttliga Summan af 400,000 Riksd., förnåmligast Byggningstimmer, Hampa och Materialier; men vid Revolutionstiden hade Handelen så ansenligen förökt sig, at Importerne då stego til 5,300,000 Riksd., nåmligen för 950,000 Riksd Fabriksvaror, nåstan altsammans bestående uti Hampvåfnad, Schlesiskt Linne, samt Ostindiska Tyger, hvilka medelst Danska Ostindiska Handelen komma från Asien; för 4 Millioner Rudimaterier, förnåmligast Koppar och Bly från Hanse Ståderne, Timmer från Danmark och Ryssland, Måssing, Jårn, Beck och Tjåra från Sverge, samt Hampa och Talg från Ryssland, samt för 300,000 Riksd. Lifsmedel, förnåmligast salt Fisk af Danska och Svenska Fiskerierne. Vid slutet af Ludvig 14:s Regering steg utförseln til dessa Lånder til 1,200,000 Riksd., daraf för Manufactur-varor, Bomull och Indigo 250,000 Riksd., samt för 950,000 Riksd. Drycker uti Vin och Brånvin. Däremot vid Revolutionstiden utgjorde Exporterne ej mindre

dre än 13 Millioner Riksd., hvilka man kan bringa under följande Rubriker: för 600,000 Riksd. Fabriksvaror, hvaraf största delen var bestämd för Ryssland, en tämelig qvantitet för Hanse-Städerne, samt et ganska obetydeligt antal för Sverge och Danmark; för 1,200,000 Riksd. Rudimaterier, förnämligast Indigo och andra Färgestoffer, samt Bomull; för 2 Millioner Vin och Brånvin, hvaraf Hanse-Städerne togo inemot hälften, Danmark och Ryssland hvar sin fjärdedel, och Sverge endast åttondedelen; för 300,000 Riksd. Lifsmedel; och ändteligen för något över 9 Millioner Rd. Socker och Caffe från Vestindiska Öarne; af dessa Varor gå för inemot 7,800,000 Riksdal. til Hanse-Städerne; uti det öfriga dela sig Danmark, Sverge och Ryssland uti tämeligen lika qvantiteter. Utaf Hanse-Städerne är ingen som driver så stark Handel på Frankrike som Hamburg. År 1776 sysselsattes 183 Skepp därifrån med Franska Handelen. De förnämsta Varor som från Frankrike bringas til Hamburg bestå uti Caffe, Socker, Vin, Bränvin, Olja, Indigo och Glas. Benämde år 1776 utgjorde de til Hamburg ankomne Franska Varor en Summa af 4,900,000 Riksd.

Handelen med Förenta America har undergådt flera förändringar. Under denna Stats Krig med Engelsmännerne voro Fransoserne de som försedde densamma med de flästa Varorne, samt vunno därpå ansenligt. Efter Freden 1782 ilade alla Europäiska Nationer at

genom

genom Handel vinna på denna Stat, hvarigenom den Franska Handelen råkade i förfall. Uti de 3 omedelbart före Franska Revolutionen gående åren, per medium beräknadt, besteg sig Införseln från America til 1,600,000 Riksd., nämligen för 100,000 Riksd. Lifsmedel; för något öfver 100,000 Riksd. torr och salt Fisk, Tran och Fiskben; för 150,000 Riksd. Rudimaterier, samt för 1,200,000 Rd. Tobak. Vidare steg Förenta Americas Exporter til Franska Antillerne, til 1,850,000 Riksd. nämligen för 450,000 Riksd. Lifsmedel; för 1 Million Rudimaterier, Timmer och Lastdjur; för 300,000 Riksd. Fiskvaror, samt för 60,000 Riksd. Tobak. Däremot steg Franska Utförseln til Förenta America, under samma tidevarf, per medium ej högre än til den måtteliga Summan af 300,000 Riksd., hvaraf 100,000 Riksd. betaltes för Vin och Bränvin, samt nästan lika Summa för Fabriksvaror. Franska Antillernes Exporter til Förenta America bestego sig under samma tid til 1,060,000 Riksd., hvaraf för 750,000 Riksd. Sirap och Rum, samt endast för 40,000 Riksd. Franska Manufactur-varor. Förenta Americanerne vunno således på Frankrike circa 1,200,000 Rd. årligen, hvilken Summa de merendels använde at därföre förskaffa sig Engelska Manufactur-varor.

Rörande Handelen med Turkiet och Barbariska Staterne vid Medelhavet, så utgjorde vid Revolutionstiden Exporterne från dessa Länder

der til Frankrike et värde af 6 300,000 Rd., nämligen för 250,000 Riksd. Bomulls och andra Tyger; för 4,500,000 Riksd. Rudimaterier, bestående uti Silke, Ull, Bomull, Angoriska Bockhår, Hudar och Låder; samt för 1,800,000 Riksd. Vete, Korn, Skidfrukter, Olivenolja och Arabiskt Caffe. Exporterne från Frankrike til dessa Länder stego vid samma tid til 4,300,000 Riksd. nämligen för 1,350,000 Riksd. Socker, Caffe och Liqueurer; för 530 000 Riksd. Indigo, Droguerier och Färgeträn; för 1,550,000 Riksd. Fabriksvaror, bestående förnämligast i Kläden och Sidentyger, samt för ungefär 800,000 Riksd. myntadt Guld och Silver. Marseille är den enda Orten i Frankrike som idkar Levantiska Handelen, och den må ej heller missunnas denna Stad, i anseende til den farlighet som är förknippad med berörde Handel, för Pestens skull.

Sedan man nu anfört Frankrikes Handel med förenämde särskiltta Länder, är ej ur vägen at betragta denna Handel i sit hela. Vid Revolutios-tiden utgjorde Franska Imporerne från benämde Länder en Summa af 63 Millioner Riksd. i värde; däremot stego Franska Exporterne til något över 70 Millioner Riksd. De härtil hörande Artiklar bestå af 5 Classer: 1) Af Markens Producter, utgörande 15,500,000. 2) Franska Industrie-varor, stigande til 22 Millioner.) Consumtibilier från Vestindiska Öarne 25 Millioner. 4) De Varor, som Franska

Ostin-

Ostindiska Handelen åter tilförde främmande Nationer 700,000. 5) Alla de andra främmande Varor som åter utföras, 6,600,000 Riksd.

Man vil nu betragta Frankrikes Handel med Ostindien, hvarunder även China förstås. Det nya Ostindiska Compagniet, som år 1784 inrättades, blef åter uphävit år 1790, och Handelen på andra sidan om Godthopps Udden frigiven för alla Rikets Inbyggare, hvarvid Hamnarne l'Orient vid västra Havet, och Cette vid Medelhavet blevo bestämde at därifrån idka den Ostindiska Handelen. Vid Revolutionstiden steg värdet af de införde Ostindiske Varorne til 5,700,000 Riksd., hvaribland Fabriksvaror, såsom Bomullstyger, Musseliner, Nankins, Sidentyger, m. m. för 4,400,000 Riksd.; för 1 Million Canel, Peppar, Thé och Arabiskt Caffe; för 200,000 Riksd. Rudimaterier, såsom kostbar Ved, Elfenben, Silke, Bomull, samt för 150,000 Riksd. Porcellin, Färgematerialier och andra Småsaker: Utförseln til Asien däremot steg til 2,900 000 Rd., däribland 2,500,000 Riksd. uti Spanska Piastrar, 100,000 uti Fabrikater, något över 100,000 uti Vin och Bränvin, nästan lika mycket uti Skogsproducter och Metaller; resten består i Småsaker.

Franska Utförseln til Öarne France och Bourbon uti Indiska Havet steg vid Revolutionstiden til 760,000 Riksd., bestående förnämligast uti Metaller, Fabrikater, Vin, Bränvin och Lifsmedel. Införseln til Frankrike från

från dessa Öar, åren 1785, 86 och 87, per medium, utgjorde endast uti Caffe 450,000 Riksd. Dessa Öar hava fordom lydt under Ostindiska Compagniets Handel, men år 1790 blefvo de frigifne för alla Rikets Inbyggare.

Rörande Handelen på västra Africanska Kusten, så är Huvudsätet därtil vid mynnet af Elfven Senegal; de Varor som från dessa Länder hämtas, bestå förnämli ast uti Slavar, hvilka öfverföras til Vestindiske Öarne; åren 1786, 87, 88, per medium, hämtades härifrån circa 30,000 Slavar, hvilka såldes på benämde Öar för 6,500,000 Riksd.; vidare Gummi, Elfenben och Hudar, hvilka under förenämde tid stego til 230,000 Riksd per medium årligen. Vid Revolutionstiden utfördes til denna Kust Varor för 3 Millioner Riksd., hvaraf åtminstone 1,700,000 voro främmande Varor, huvudsakeligen Linnevåfnad, och endast för 1,300,000 Riksd. utaf Frankrikes egen Marks eller Industries Producter. Denna vigtiga Handel med Slavar, lärer förmodeligen hädanefter undergå en stor Förändring, sedan Regeringen år 1793 uphävit alt Slaveri uti de under Frankrike lydande Besittningar, samt förklarat alla därstädes befintlige Slavar för frie Människjor.

Frankrikes Handel med sina egna Colonier i Vestindien har i sednaste tider varit otroligen vigtig, jag säger har varit, ty i nuvarande Krig har Engelsmannen eröfrat större delen af desse Öar, och i följe däraf har Fran-

ſka Handelen hårſtådes råkat i förfall. Näſt före Americanſka Kriget blef til Frankrike från deſſa Öar infört: Caffe 650,000 Centner; Socker af alt ſlag 1,500,000 dito, ſamt Bomull 40,000 dito; men efter Fredsſlutet har Culturen på deſſa Öar ſå förkofrat ſig, at per medium årligen, under de 3 åren näſt före Revolutionen, hårifrån utfördes 734,000 Centner Caffe; 1,750,000 dito Socker, och 90 000 dito Bomull. Vid Revolutionstiden erhöll Frankrike från ſina Colonier Varor för inemot 31 Millioner Riksd,, nämligen för 22,300,000 Socker och Caffe; för 4,300,000 Bomull; för 1,800,000 Indigo, Rocu och andra Fårge-Materialier, ſamt för 1,600,00 Cacao, Ingefåra och andra Producter af ringare vårde. Frankrikes Exporter til benåmde Öar beſtego ſig dåremot til 13 Millioner Riksd., dåraf för 7 Millioner Fabriksvaror, för 3,200,000 Lifsmedel, beſtående uti Mjöl, Skidfrukter, ſalt Kött, Oſt, m. m. för 1,200,000 Vin och Brånvin, för 1 Million Timmer, Ståver, Metaller; ſamt åndteligen för 400,000 Riksd. Artiklar af ringare vårde. De Franſka Ståder ſom idka ſtarkaſte Handelen på deſſa Öar åro Bourdeaux, Nantes, Marſeille och Havre; utaf de 655 Skepp, ſom år 1784 gingo til deſſa Öar, utruſtades 264 från Bourdeaux, 153 från Nantes, 100 från Marſeille, 97 från Havre, ſamt 45 från Rochelle, Bayonne, Port Malo, Honfleur och Dunkerque tilſammans. Vid Revolutionstiden afgingo mellan 7 och 800 Skepp til deſſa Öar.

Det är förut berättat at Slaveriet på dessa Öar är afskaffadt. Vid år 1780 steg Slavarnes antal härstädes til circa 420,000, men vid Revolutionstiden voro de uti vida större antal.

Beträffande Fiskerierna, så dela de sig i 2 Grenar. Den förra begriper det långväga Cabejosånget på stora Banken vid Newfoundland, vid Island och Shetlandsöarne, jämväl Valfiskfånget vid Grönland samt Brasilianska Kusten. Til den sednare räknas Fiskerierne vid Franska Kusterne utmed Atlantiska och Medelhaven, hvarest man fångar Sill, Makril och Sardeller, Thonfiskar, Flundror, Ål, Rockor, med flera andra slag, Cabeljofångsten vid Newfoundland är det vigtigaste långväga Fiskfånget. År 1784 afgingo 330 Skepp til Fiskefångsten vid Newfoundland. Vid Revolutionstiden steg beloppet af Franska Cabeljofångsten vid denna Ö til 2,800,000 Riksdaler, utom Cabeljo- och Sillfångsten vid Shetland och Island, som beräknades til 200,000 R:dr. På Valfiskfänge vid Grönland afgå årligen vid pass 15 Skepp, merendels från Dunkerque. Sillfiskeriet utanför Flanderska Kusten i Nordsjön belopp sig vid Revolutionstiden til 700,000 Riksd. Städerne Dieppe och S. Valery hava största Andelen i detta Fiskeri, hvilka de idka med circa 100 Skepp. Makrille- och Sardelle- samt andra Fiskars fångst vid Kusterne, skattades vid Revolutionstiden til 1,550,000 Riksdaler.

Innan man lämnar detta ämne, vil man även något anföra om Frakthandelen. Hela Franska Sjöfarten, Kustehandelen och Fiskerierne, inhemska och främmande Skepp sammanräknade, uptog vid Revolutionstiden 2,007,660 Tonneaux, däraf tilhörde främmande Nationer 538,810 Tonneaux, och Fransyska Folket 1,468,850 Tonneaux. Kuste Sjöfarten erfordrar ensamen 1,010,850 Tonneaux. Denna idkas nästan hel och hållen med Franska Skepp; ty endast 6120 Tonneaux tilhöra främmande Fartyg. Däremot blir Handelen med Europäiska Rikerne, Levanten inbegripen, til större delen förd med främmande Skepp. Denna Handel sysselsatte vid samma tid 580,000 Tonneaux utaf alla Nationers Skepp, men af detta antal komma endast 152,000 Tonneaux på Fransk Räkning, hvilket är ej mycket mer än Fjärdedelen utaf Total Summan af Sjöfarten uti alla Europäiska Haf. Skadan för Frankrike därvid är, at utaf hela Fraktvinsten, så väl för Importer, som Exporter, hvilken bestiger sig til circa 4,200,000 Riksdaler, Franske Redarne ej vinna mer än 1,300,000 Riksd. Franska Sjöfarten til de Norra Delarne af Europa är af ringa betydenhet. Vid förenämde tid fordrade Handelen med England 87,000 Tonneaux, af hvilket antal 74,000 tilhörde Engelsmännen, och endast 9000 til Fransosen, samt 2000 til främmande Nationer. Handelen med Holland uptog 78,200 Tonneaux, hvaraf allenast 3740 hörde til Franska

ſka Skepp. Til Handelen med Hanſeſtäderne användes 68,300 Tonneaux, hvaraf endaſt 900 voro Franſyſka. Äfven ſå obetydelig är Franſka Sjöfarten til de Nordiſke Riken; den innehöll vid meranämde tid 111,400 Tonneaux, hvaraf ej mer än 9460 kunna räknas på Franſka Skepp. Däremot har Frankrike med Södra Europa betydligare fördel: Handelen med deſſa Länder utgjorde vid oftanämde tid 167,000 Tonneaux, hvaraf 83,000 tilhörde Franſka Skepp.

Rörande Mått, Mål och Vigt; ſå kallas Huvudmåttet *Metre*, hvilket är ſtadfäſtadt at böra utgöra en Tiomilliondel utaf Qvartcirkelen af Meridianens Omkrets kring Jordklotet; ſåledes är Jordens Periferie, genom Polerne räknad, jämt 40,000,000 Metrer Til at nu, med den nogaſte preciſion ſom möjeligt är, utfinna denna Metres Längd, är en ny Grundmätning i Frankrike genom hela Riket anſtäld. Enligt den kunſkap man hitintils har om en Meridians Längd omkring Jorden, utgör en Metre uti Svenſkt Decimal-Mått, 3 Fot, 3 Tum, 6 Linier och 6 Gran. Denna Metre är indelad i 10 Delar, hvarje af deſſa åter i 10 andra Delar, ſamt ſå långt i 10 Delar, ſom är perceptibelt. Mål och Vigt är numera lika över hela Riket, ſamt de ſom varit brukeliga i Paris; men alt Mål och Vigt är lika ſom Måttet indeladt uti Decimaler.

Här bör man även nämna om den nya Tideräkningen. Franſka Året tager ſin början

med den Dagen då Höstdagjämningen infaller, som är circa den 21 September. Året indelas uti 12 Månader, hvarje Månad i 3 Veckor, som kallas Decadi, och hvarje Vecka i 10 Dygn, således 30 Dagar i Månaden; utgörande inalles 360 Dagar; de 5 Dagar af Året, som sålunda bliva över, kallas Jours Complementaires eller Fyllningsdagar; och når så årsråkningen erfordrar tillägges en Skottdag, hvilken då blir den Sjette af dessa Fyllningsdagar, samt den sidsta i Året. De förenämde 12 Månaderne hava bekommit sina namn efter Årets Natur i Frankrike den tiden; således kallas 1 Månaden *Vindemiaire*, på Svenska Vinbärgningsmånaden; 2. *Brumaire*, Töknmånaden; 3. *Frimaire*, Frostmånaden; 4. *Nivose*, Snömånaden; 5. *Pluviose*, Regnmånaden; 6. *Ventose*, Vådermånaden; *Germinal*, Gromånaden; 8. *Floreal*, Blomstermånaden; 9. *Prairial*, Ångsmånaden; 10. *Messidor*, Skjördemånaden; 11. *Thermidor*, Hetmånaden; samt 12. *Fructidor*, Fruktmånaden. Alla Helgons Namn äro uteslutne från Dagarne i Almanackan; hvarje Decadi eller Tionde-Dag har bekommit Namn af något Åkerbruksredskap eller annat Instrument, tjänligt vid Landthushållningen; hvarje femte Dag är tillägnad något af de Djur, som tjäna Människjan vid Jordbruket eller uti Hushållet; och hvarje af de öfriga 8 Dagarne i Veckan har undfått Namn af de Växter, som Naturen frambringar den årstiden. De vanliga Namnen på Dagarne i Veckan, tåsom

Mån-

Måndag, Tisdag &c. äro aflagde; och i dess ställe har man nämdt dem efter den Numer de intaga, nämligen: Primidi, Duodi, Tridi, Quartidi, Quintidi, Sextidi, Septidi, Octidi, Nonidi, Decadi; det är på Svenska Förstdagen, Andagen, &c. Fördelen härvid är, at då man vet Dagens Namn i Veckan, man tillika känner Datum i Månaden, utan at behöva söka Almanackan; åtminstone för den som är så kunnig at han vet, om man är först, midtuti, eller sist i Månaden. Hvart Dygn består af 10 Timar, hvarje Time af 10 Minuter, hvarje Minut af 10 Secunder, och hvarje sådan af 10 Decimal-Secunder. Tideräkningen börjas med Republikens Stiftande den 21 September 1792.

Pag. 128 och följande sidor är något ordat om Landets Politiska Historia. Här vil jag något tillägga om dess Geografiska Historia, eller huru Riket efterhanden förkofrat sig dels medelst tilfallne Låne-Provincer, dels genom eröfrade Länder. Vid Kejsar Louis le Debonnaires död år 840. var Franska Området nästan även så vidsträckt som vid Caroli Magni tid, undantagande vid Tracten utmed Donau, hvarest några Nationer hade afskuddat sig Franska Våldet. Vid Delningen mellan denna Kejsares 4 Söner, bekom Carl Frankrike. Denna Stat skildes från Tyskland medelst Strömen Meuse; ifrån Källan af denna Ström var genom Franche Comté dragen en Linea til Rhone, och sedermera fortfor denna

Ström at utgöra Gränsen ända til Medelhavet. Under de följande Regeringarne bragte åtskilliga Landshöfdingar sina värdigheter til ärfteliga, samt fingo af Konungarne Belåning därå, så at de styrde sina anförtrodda Höfdingdömen nästan med samma myndighet som Riks-Furstarne i Tyskland. Åtskillige Konungar sökte väl at minska desse mägtige Herrars myndighet, och förena deras Länder med Kronan, men det lyckades icke för någon så väl som för Louis 11, hvarföre jag ock lägger hans Epoch til grund vid dessa Länders återkomst til Kronan. År 1461 blef Berry, år 1468 Normandie, år 1474 Guyenne, år 1477 Bourgogne, Boulogne, och La Marche, år 1480 Anjou, och år 1481 Maine samt Provence förenade med Kronan. Under Louis 12 Regering år 1498 tilkommo Hertigdömerne Valois och Orleans. Uti Francois I:s tid åt 1515 förentes med Kronan Grefskapet Angouleme år 1523, Landskapen Bourbonnois, Auvergne, Clermont, Foret och Beaujolois, och år 1525 tilkommo Alençon, Perche och Rouergue. Under Henric 2 år 1547 Bretagne, år 1555 Stiften Metz, Toul och Verdun, samt år 1558 Grefskapet Calais, som var Engelsmännernas sidsta Possession på Fasta Landet i Frankrike. Under Henri 3 år 1583 Grefskapet Evreux. Uti Henri 4:des tid år 1589 bleve Länderne Bearn, Navarre, Armagnac, Foix, Albret, Bigorre, Perigord, Vendome och Limoges förenade med Kronan, och

år

år 1601 Bresse, som u byttes mot Landet Saluzzo, åt Hertigen af Savoyen. Uti Louis 13 tid år 1642 Furstendömet Sedan. Louis 14 förskaffade Riket ansenliga Länder genom Eröfring; år 1648 tilkom Alsace, år 1659 Roussillon, Artois, samt en del af Flandern och Hainaut, år 1665 Nivernois, år 1678 Franche-Comté, år 1707 Orange, och år 1712 Vendome. Uti Louis 15 tid äro följande Länder fogade til Riket. År 1735 Lorraine och Bar, år 1738 Vicomté de Turenne, år 1762 Furstendömet Dombes, och år 1768 Ön Corsica. Hvad som tilkommit genom de sidsta Frederne bespares til slut.

Regeringsformen är nu för tiden Republikansk. Jag vil likväl något orda om Regiments-Författningen, enligt 1791 års Constitution. Frankrike erkännes såsom en Monarchie, hvilken styres af en Konung med inskränkt myndighet, samt hvarest finnas 3 Magter: den Lagstiftande, den Lagskipande, och den Värkställande Magten. Den Lagstiftande Magten består af Rikets Ständer, hvilka utgöras utaf Deputerade af alla activa Rikets Inbyggare, hvilka äro sådane som äro födde inom Riket, hava fylt 25 år, icke äro uti Legodrängs tilstånd, samt betala så mycket uti Contribution, som svarar emot värdet af 3 dagars arbete. Desse Deputerade äro 747 til antalet. Denna Samling kallas National-Församling.

Den Lagskipande Magten består af de Domstolar,

ſtolar, ſom äro inrättade i hvarje Departement och Diſtrict. Utom deſs finnes en National-Domſtol, ſom dömer uti Högmålsſaker.

Den Vårkſtällande Magten år fåſtad vid Konungens Perſon. Honom åligger at bringa Lagar och Domſlut til vårkſtällighet. Deſs Perſon år helig och inviolabel. Deſs Miniſtrar åro anſvarige för Göromålen. Han år högſta Överhuvudet för Rikets allmånna Förvaltning, och omſorgen at vaka över Ordningen och den allmånna Stillheten år honom anförtrodd. Han år högſte Befälhavare över Rikets Krigsmagt til Lands och Sjös. Han utnåmner Såndebud til Utrikes Hof. Han äger råttighet at tilſätta Befälhavare ſå vål över Landt- ſom Sjömagten, ſamt Marſkalkar af Frankrike och Amiraler. Han utnåmner två tredjedelar af Contre-Amiraler, ſamt hälften af General-Lieutenanter och Fältmarſkalkar.

Deſs Titel år N. Franſmånnernas Konung. Alla Lagar utfårdas i Deſs Namn. Han ägcr råttighet at ſuſpendera National-Förſamlingens Beſlut, hvilken råttighet kallas Veto. Denna Suſpenſion räcker under den dåvarande och nåſtföljande National-Förſamlings ſammankomſt. Han undfår årligen til ſin Hofhållnings och Civilſtats underhåll 25 Millioner Livres.

Hvarje National-Förſamlings Sammankomſt varar uti 2 år; men når någon ovanlig håndelſe inträffar ſammankallas en annan Samling af Rikets Deputerade, hvilken Förſamling kallas National-Convent,

Stats-

Stats-Miniſtrarnas antal är ſtadfäſt til 6, nämligen Juſtitiæ Miniſtern, Inrikes Civil-Miniſtern, Miniſtern för Sjöväſendet och Colonierne, Krigs-Miniſtern; Finance-Miniſtern, ſamt Miniſtern för Utrikes Göromålen; för hvardera af dem beſtås 100 000 Livres i Lön, utom den ſidſta, ſom har 150,000 Livres.

Stats Inkomſterne äro ifrån de fordna mångfaldiga Pålagorne reducerade til 5 ſlag, nämligen Grundräntan ſom ſtiger til 40 Millioner Riksd., Lösöreräntan, utgörande 10 Millioner Riksd., Utrikes Tullen, Stämpelpapers-afgiften, ſamt Patente-afgiften för Rättigheten at idka Näringsfång, hvilka 3 ſidſta Artiklar i det närmaſte utgöra circa 40 Miilioner Riksd.

Statsutgifterne för år 1791 beräknades af Finance-Miniſtern at ſtiga til 93,778,600 Rd., utgörande följande Artiklar;

Konungens ſå kallade Civilliſta, eller Kongl. Håvet, med Civila Embets och Tjänſtemän —	4,166,666
Kongl. Prinſarne, i ſtället för de indragne Appanagerne —	1,000,000
Utgifter för den offenteliga Gudstjänſten, och hvad därtil hörer	23,333,333
Krigsmagten til Lands —	14,833,333
Sjöväſendet — — —	8,333,333
Utrikes Departementet —	1,050,000
Stats-Miniſtrarne och Stats-Rådet	76,666
Förvaltningen af Rikets Skatt, jämte Bi-utgifterne därvid —	291,666

Broar

Broar och Landsvägar —	34,333
Offenteliga Byggnader —	666,666
Invalidernas och de Blindas Hospitaler — — — —	141,000
Belöningar och Pris-utdelningar	666,666
Universiteter, Academier och Lärdoms-anstalter — —	167,833
Riks-Bibliotheket — —	18,333
Botaniska Trågården i Paris —	16,666
Offenteliga Archiverne —	3333
Kyrkor och andra Byggningar, hörande til Gudstjänsten —	66,666
National - Församlingen, Salarium för deras Ledamöter, med flera därtil hörige Utgifter —	2,000,000
At trycka National - Församlingens Lagar och Förordningar —	25,000
Gratialer — — —	2,666,666
Räntor på Stadshuset, beständiga Räntor, samt andra Lifräntor	27,000,000
Interessen för åtskilliga Lån	3,410,443
Annuiteter — — —	1,003,333
Lån i Genua och Amsterdam	640,000
Skadestånds Ersättningar —	166,666
Agio, för at inväxla contante Penningar emot Assignater	666,666
Nyligen inrättade anstalter ril de Fattigas understöd —	833,333
Criminal-Justicen — —	500,000
Summa Riksd.	93,778,600

Röran-

Rörande Franſka Krigsmagten, ſå beſtod den nyſs före Revolutionen, år 1788, utaf
112 Regimenter Infanteri och Artilleri.
30 dito Cavalleri.
24 dito Dragoner.
6 dito Huſarer.
6 dito Jägare til Häſt.
6 dito Jägare til Fot.

Vid början af år 1795 ſkattades Arméen til 1200 Batailloner Infanteri, 500 Eſcadroner Cavalleri, och 60,000 Artilleriſter. Frankrike höll då circa 1,100,000 Man i Fält.

År 1790 beſtod Franſka Krigsflottan af 1 Skepp om 118 Canoner, 7 om 80, 49 om 74, och 1 om 64 Canoner, inalles 58 Linieſkepp, utom Fregatter och ſmärre Fartyg. Detta år mycket ändrat ſedan ſiſta Krigets början, emedan många flera Skepp blivit tilbygde. Då för tiden befunnos vid Flottan 2138 Officerare.

Frankrike fördelas uti 83 Departements. Deſſe indelas på femhanda ſätt: 1:o Geografice uti Regioner, 2:o Eccleſiaſtice uti Metropoler, 3:o I anſeende til Hushållningen med Krigsmagten, uti Diviſions Militaires, 4:o i anſeende til invärtes Policen, uti Gensdarmeries Nationales, och 5:to i anſeende til Skogarnes vård uti Conſervations Foreſtieres. Hvarje Departement beſtår af et antal Diſtricts, hvilkas antal ſtiger til 544, hvarje af deſſa fördelas uti Cantoner, hvilka utgöra et antal af 4658, hvarje Canton åter innefattar flera Communautéer,

téer, som inalles stiga til circa 44,000. Hvart och et Departement styres af et Directorium, som har sit Säte uti Departementets Huvudstad. Hvarje District har ock sin Förvaltning, samt Tribunal eller Civil-Domstol, men Tribunalets Säte är ofta icke uti Districtets Huvudort, utan uti någon annan Stad, belägen inom Districtet; lika så har hvarje Canton sin Förvaltning, även som hvarje Communauté eller Ort har sit Municipalité.

Regionerne äro 9, hvaraf en ligger midt i Landet, och de öfrige 8 vetta emot hvarje Huvud-Väderstrek, Norr, Nordost, Öster, Sydost, Söder, Sydväst, Väster och Nordväst. Regionernas Namn äro således följande: *Central - Regionen*, *Norra- Nordöstra- Östra- Sydöstra- Södra- Sydvästra- Västra-* och *Nordvästra - Regionen*. De 4 Regionerne som äro belägne i Hörnen, eller mellan Cardinal-Väderstreken, beteknas därjämte för mera tydlighets skull, af Franske Geograferne, med andre Namn, nämligen, Nordvästra Regionen kallas Region des Mers eller *Hafs - Regionen*, emedan den stöter til de 2 Haven Franska Bugten och La Manche; den Nordöstra Regionen kallas Region des Sources, eller *Källe-Regionen*, emedan en stor del af Frankrikes ansenligaste Strömar, såsom Seine, Marne, Meuse och Moselle här hava sina ursprung; den Sydöstra Regionen kallas Region de Rhone, eller *Rhone-Regionen*, emedan den ligger på bägge sidor omkring Elven Rhone; och den Sydvästra Regio-

gionen bår namn af Region de Garonne, eller *Garonne.Regionen*, emedan denna Ström flyter midt genom densamma.

Jag vil här uti en Tabell anföra alla dessa Departements, med deras Areal-vidd uti Svenska Qv. Mil, och Folkmångd, sådan som denna befanns vid 1790 års slut.

1. *Norra Regionen.*

Depart.		Ar. Vidd.	Folkm.
1. *Paris*	— —	4,2	647,472
2. *Seine & Oise*	—	50,	471,612
3. *Seine & Marne*	—	52,5	296,467
4. *Eure & Loire*	—	52,4	256,656
5. *Eure*	— —	53,6	385,206
6. *Seine Inferieure*	—	62.6	536,400
7. *Oise*	— —	52,	348,972
8. *Aisne*	— —	66,3	407,905
9. *Somme*	— —	54,5	407.352
10. *Pas de Calais*	—	57,3	532,739
11. *Nord*	— —	48,6	447,910
	Summa	564	4,738,691

2. *Nordvåstra Regionen.*

1. *La Manche*	—	55,5	463,320
2. *Calvados*	— —	50,3	391,332
3. *Orne*	— —	54,2	381,760
4. *Sarte*	— —	53,4	347,837
5. *Mayenne*	— —	46,4	323,607

6. *Ille*

6. *Ille & Vilaine*	—	60,6	519,169
7. *Morbihan* —	—	57,3	281,565
8. *Cotes du Nord*	—	61,7	523,880
9. *Finisterre* —	—	60,6	285,730
	Summa	500	3,518,200

3. *Nordöstra Regionen.*

1. *Aube* —	—	53,4	228,885
2. *Marne* —	—	71,	348,885
3. *Ardennes* —	—	48,6	247,612
4. *Meuse* —	—	55,6	268,198
5. *Haute Marne*	—	55,2	223,010
6. *Vosges* —	—	51,7	289,054
7. *Meurte* —	—	54,3	321,161
8. *Moselle* —	—	57,4	328,365
9. *Bas Rhin*	—	46,8	415,050
	Summa	494	2,670,160

4. *Våstra Regionen.*

1. *Loire Inferieure*	—	61,6	331,270
2. *Mayne & Loire*	—	64,7	455,500
3. *Indre & Loire*	—	54,7	272,925
4. *Vienne* —	—	60,2	257,953
5. *Deux Sevres*	—	53,4	259,122
6. *Vendée* —	—	60	305,610
7. *Charente Inferieure*		62,	438,042
8. *Charente* —	—	50	339,789
9. *Haute Vienne*	—	50,4	266,910
	Summa	517	2,927,121

5. *Cen-*

5. *Central-Regionen.*

1. *Loir & Cher*	—	55,8	200,277
2. *Loiret*	— —	56,7	285,775
3. *Yonne*	— —	65,4	364,969
4. *Nievre*	— —	61,8	235,699
5. *Cher*	— —	64,5	207,541
6. *Indre*	— —	61,7	229,768
7. *Creuse*	— —	50,5	238,352
8. *Allier*	— —	63,8	267,126
9. *Puy de Dome*	—	63,8	516,593
	Summa	544	2,546,100

6. *Östra Regionen.*

1. *Cote d'Or*	—	77,8	342,980
2. *Haute Saone*	—	46,6	264,111
3. *Haut Rhin*	—	35,7	283,252
4. *Doubs*	— —	44,	219,642
5. *Jura*	— —	44,8	280,200
6. *Saone & Loire*	—	76,8	442,600
7. *Rhone & Loire*	—	67,2	591,300
8. *Ain*	— —	52,4	307,756
9. *Isere*	— —	73,7	365,380
	Summa	519	3,097,233

7. *Sydvästra Regionen.*

1. *Gironde*	— —	94	497,391
2. *Dordogne*	— —	79	433,343

3.	*Lot & Garonne* —	50	411,808
4.	*Gers* — —	59,3	315,854
5.	*Landes* — —	81,8	257,387
6.	*Basses Pyrenées* —	67,9	188,389
7.	*Hautes Pyrenées* —	41,1	188,690
8.	*Haute Garonne* —	65,2	456,555
9.	*Arriege* — —	42,7	197,889
	Summa	581	2,947,306

8. Södra Regionen.

1.	*Correze* — —	52,3	269,767
2.	*Cantal* — —	51,5	239,972
3.	*Lozere* — —	45,5	142,110
4.	*Lot* — —	63,2	443,667
5.	*Aveiron* — —	83	371,835
6.	*Tarn* — —	47	289,148
7.	*Herault* — —	55,8	290,126
8.	*Aude* — —	56,7	239,642
9.	*Pyrenées Orientales*	37	114,158
	Summa	492	2,400,425

9. Sydöstra Regionen.

1.	*Haute Loire* —	42,7	216,250
2.	*Ardeche* — —	52,3	289,671
3.	*Gard* — —	51	313,464
4.	*Drome* — —	54,4	246,687
5.	*Bouches du Rhone*	55,1	466,045
6.	*Hautes Alpes* —	44	120,485

7. *Ba-*

7. *Basses Alpes*	—	—	65,2	168,937
8. *Var*	—	—	64,3	275,472
9. *Corse*	—	—	88	247,776
		Summa	517	2,344,787
	Total	Summa	4718	27,190,023

I anseende til Ecclesiastika Författningen indelas Frankrike uti Metropoler, innefattande hvarje et antal Departements, hvardera utgörande et Biskopsstift, hvilka således nu för tiden äro inalles 83. Det händer icke altid at Biskopssätet befinnes uti Departementets Hufvudstad, eller där, hvarest Directorium har sit Säte, utan uti någon annan Stad. Jag vil här uti en Tabell anföra dessa Metropoler med deras tilhörige Departements och Biskopssäten.

1. Metropolen Paris.

Departementen	Biskopssäte	Director. Säte
1. Paris	*Paris*	Dito
2. Seine & Oise	*Versailles*	Dito
3. Seine & Marne	*Meaux*	*Melun*
4. Aube	*Troyes*	Dito
5. Yonne	*Sens*	*Auxerre*
6. Loiret	*Orleans*	Dito
7. Eure & Loir	*Chartres*	Dito

2. *Metropolen Cotes de la Manche.*

1. Manche	*Coutances*	Dito
2. Calvados	*Bayeux*	*Caen*
3. Orne	*Seez*	*Alençon*
4. Eure	*Evreux*	Dito
5. Seine Infer.	*Rouen*	Dito
6. Oiſe	*Beauvais*	Dito
7. Somme	*Amiens*	Dito
8. Pas de Calais	*S. Omer*	*Arras*

3. *Nordöſtra Metropolen.*

1. Nord	*Cambrai*	*Douai*
2. Aisne	*Soiſſons*	*Laon*
3. Ardennes	*Sedan*	*Mezieres*
4. Marne	*Reims*	*Chalons*
5. Meuſe	*Verdun*	*Barleduc*
6. Moſelle	*Metz*	Dito
7. Meurte	*Nancy*	Dito

4. *Öſtra Metropolen.*

1. Haute Marne	*Langres*	*Chaumont*
2. Vosges	*S. Diez*	*Epinal*
3. Bas Rhin	*Strasbourg*	Dito
4. Haut Rhin	*Colmar*	Dito
5. Doubs	*Beſançon*	Dito
6. Jura	*S. Claude*	*Lons*
7. Cote d'Or	*Dijon*	Dito
8. Haute Saone	*Veſoul*	Dito

5. *Syd-*

5. *Sydöstra Metropolen.*

1. Rhone & Loire	*Lyon*	Dito
2. Saone & Loire	*Autun*	*Macon*
3. Ain	*Bellay*	*Bourg*
4. Isere	*Grenoble*	Dito
5. Ardeche	*Viviers*	*Privas*
6. Haute Loire	*Le Puy*	Dito
7. Cantal	*S. Flour*	Dito
8. Puy de Dome	*Clermont*	Dito

6. *Metropolen Cotes de la Mediterranée.*

1. Herault	*Beziers*	*Montpeiller*
2. Lozere	*Mende*	Dito
3. Gard	*Nimes*	Dito
4. Drome	*Valence*	Dito
5. Bouches du Rhone	*Aix*	Dito
6. Hautes Alpes	*Embrun*	*Gap*
7. Basses Alpes	*Digne*	Dito
8. Var	*Frejus*	*Toulon*
9. Corse	*Bastia*	Dito

7. *Södra Metropolen.*

1. Lot	*Cahors*	Dito
2. Aveiron	*Rodez*	Dito
3. Tarn	*Alby*	Dito
4. Aude	*Narbonne*	*Carcassonne*
5. Pyren. Orient.	*Perpignan*	Dito
6. Arriege	*Pamiers*	Dito

7. Haute Garonne	*Toulouse*	Dito
8. Gers	*Auch*	Dito
9 Hautes Pyren.	*Tarbe*	Dito
10. Basses Pyren.	*Oleron*	*Pau*

8. *Sydvästra Metropolen.*

1. Vendée	*Luçon*	*Fontenay*
2. Deux Sevres	*S. Maixant*	*Niort*
3. Charente	*Angouleme*	Dito
4. Haute Vienne	*Limoges*	Dito
5. Correze	*Tulle*	Dito
6. Dordogne	*Perigueux*	Dito
7. Lot & Garonne	*Agen*	Dito
8. Landes	*Dax*	*Mont de Marsan*
9. Gironde	*Bourdeaux*	Dito
10. Charente Infer.	*Saintes*	Dito

9. *Nordvästra Metropolen.*

1. Finisterre	*Quimper*	Dito
2. Cotes du Nord	*S. Brieuc*	Dito
3 Morbihan	*Vannes*	Dito
4. Ille & Vilaine	*Rennes*	Dito
5. Mayenne	*Laval*	Dito
6. Sarte	*Le Mans*	Dito
7. Mayne & Loire	*Angers*	Dito
8. Loire Infer.	*Nantes*	Dito

10. *Central - Metropolen.*

1. Loir & Cher	*Blois*	Dito
2, Cher	*Bourges*	Dito
3. Nievre	*Nevers*	Dito
4. Allier	*Moulins*	Dito
5. Creuſe	*Gueret*	Dito
6. Indre	*Chateauroux*	Dito
7. Vienne	*Poitiers*	Dito
8. Indre & Loire	*Tours*	Dito

Följande 10 Städer äro Säten för Metropolitan-Biſkoparne: *Paris*, *Rouen*, *Reims*, *Beſançon*, *Lyon*, *Aix*, *Toulouſe*, *Bourdeaux*, *Rennes*, *Bourges*.

I anſeende til Krigsmagtens Förvaltning indelas Frankrike uti 23 Diviſions-Militaires, hvilka äro ſammanſatte af följande Departements.

1. Nord, Aisne — — —	2
2. Ardennes, Meuſe, Marne —	3
3. Moſelle — — —	1
4. Meurte, Vosges — —	2
5. Bas Rhin, Haut Rhin — —	2
6. Haute Saone, Doubs, Jura, Ain	4
7. Iſere, Hautes Alpes, Baſſes Alpes, Drome	4
8. Var, Bouches du Rhone —	2
9. Gard, Herault, Lozere, Ardeche, Tarn, Aveiron — — —	6
10. Pyrenées Orientales, Arriege, Aude, Haute Garonne, Hautes Pyrenées, Gers	6

11. Basses Pyrenées, Landes, Gironde 3
12. Charente Inferieure, Vendée, Loire Inferieure, Deux Sevres. — 4
13. Morbihan, Finisterre, Cotes du Nord, Ille & Vilaine — — 4
14. Manche, Calvados, Eure, Orne 4
15. Seine Inferieure, Somme — 2
16. Pas de Calais — — 1
17. Oise, Seine & Marne, Paris, Seine & Oise, Loiret, Eure & Loir — 6
18. Aube, Haute Marne, Cote d'or, Saone & Loire, Nievre, Yonne — 6
19. Rhone & Loire, Cantal, Puy de Dome, Haute Loire — — — 4
20. Correze, Lot, Lot & Garonne, Dordogne, Charente — — — 5
21. Cher, Creuse, Haute Vienne, Vienne, Indre, Allier — — — 6
22. Sarte, Loir & Cher, Indre & Loire, Mayne & Loire, Mayenne — 5
23. Corse — — — 1

Summa 83

I anseende til invårtes Policen fördelas Riket uti 28 Divisions de la Gendarmerie Nationale, hvilka äro sammansatte af följande Departements.

1. Paris, Seine & Oise, Seine & Marne 3
2. Seine Infer., Eure, Oise — 3
3. Calvados, Orne, Manche — 3
4. Finisterre, Morbihan, Cotes du Nord 3

5. Ille

5.	Ille & Vilaine, Mayenne, Mayne & Loire, Loire Infer. — — —	4
6.	Vendée, Deux Sevres, Charente Infer.	3
7.	Lot & Garonne, Dordogne, Gironde	3
8.	Landes, Basses Pyrenées, Hautes Pyrenées — — — —	3
9.	Haute Garonne, Gers, Tarn —	3
10.	Arriege, Pyrenées Orientales, Aude	3
11.	Herault, Gard, Lozere —	3
12.	Bouches du Rhone, Drome, Ardeche	3
13.	Basses Alpes, Hautes Alpes, Var	3
14.	Isere, Rhone & Loire, Ain —	3
15.	Saone & Loire, Cote d'Or, Jura	3
16.	Doubs, Haute Saone, Haut Rhin	3
17.	Bas Rhin, Meurte, Moselle —	3
18.	Meuse, Haute Marne, Vosges	3
19.	Aisne, Marne, Ardennes —	3
20.	Somme, Pas de Calais. Nord	3
21.	Sarte, Eure & Loir, Loir & Cher	3
22.	Indre, Vienne, Indre & Loire	3
23.	Charente, Haute Vienne, Correze	3
24.	Lot, Aveiron, Cantal —	3
25.	Haute Loire, Puy de Dome, Creuse	3
26.	Loiret, Yonne, Aube — —	3
27.	Cher, Nievre, Allier — —	3
28.	Corse — — — —	3
	Total	83

I anseende til Skogarnes vård år Riket indelt i 35 Conservations - Forestieres, hvilka bestå af följande Departements.

 1. Nord,

1. Nord, Pas de Calais, Somme — 3
2. Oise, Aisne — — — 2
3. Marne, Ardennes — — 3
4. Meuse — — — — 1
5. Moselle — — — 1
6. Meurte — — — — 1
7. Bas Rhin, Haut Rhin — — 2
8. Vosges — — — 1
9. Haute, Marne, Aube — — 2
10. Seine & Marne, Paris, Seine & Oise 3
11. Seine Infer. Eure — — 2
12. Orne, Calvados, Manche — 3
13. Ille & Vilaine, Cotes du Nord, Morbihan, Finisterre — — 4
14. Loire Infer. Mayne & Loire, Mayenne, Sarte — — — — 4
15. Loir, Loiret, Loir & Cher — 3
16. Yonne — — — 1
17. Cote d'Or — — — 1
18. Haute Saone — — — 1
19. Doubs — — — 1
20. Jura — — — — 1
21. Ain — — — — 1
22. Saone & Loire, Rhone & Loire 2
23. Nievre, Allier, Cher — — 3
24. Creuse, Indre, Indre & Loire — 3
25. Vienne, Deux Sevres, Vendée 3
26. Charenre Infer., Charente, Vienne, Dordogne, Correze — — 5
27. Puy de Dome, Cantal, Haute Loire 3
28. Gironde, Landes, Lot & Garonne 3
29. Lot, Tarn, Aveiron, Lozere 4

30. Ar-

30. Ardeche, Gard, Herault — 3
31. Isere, Drome, Hautes Alpes — 3
32. Basses Alpes, Bouches du Rhone, Var 3
33. Gers, Basses Pyrenées, Hautes Pyrenées, Haute Garonne — — — 4
34. Aude, Arriege, Pyrenées Orientales 3
35. Corse — — — — 1

Total 83

Innan jag vidare fortfar, är även nödigt at lämna uplysning om, huru de fordna Provincerne blivit indelte uti Departements. Enligt de nyaste Franska Geografer innefattade Frankrike 32 Provincer: 1. *Isle de France*, som blivit indelt uti 3 hela Departements, nämligen Paris, Seine & Oise, samt Oise, och i 2 halva, nämligen Aisne, samt Seine & Marne; 2. *Normandie*, uti 5 hela, näml. Seine Inferieure, Eure, Calvados, La Manche, och Orne, til hvilket sidsta likvål en del af Provincen Maine blivit lagd; 3. *Picardie*, uti et helt, näml. Somme, och i et halft, nämligen Aisne; 4. *Artois*, uti et helt, näml. Pas de Calais, men hvartil även lagts Distrietet Boulonois från Picardie; 5. *Flandre*, uti et helt, näml. Nord, 6. *Champagne*, uti 4 hela, näml. Ardennes, Marne, Aube, hvartil en Bit blivit tagen från Bourgogne, och Haute Marne, hvartil Bitar af Bourgogne och Lorraine blivit lagde, samt uti 2 halva, näml. Seine & Marne, därest den andra hälften fylles med et stycke

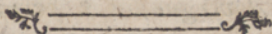
ſtycke af Isle de France, och Yonne, hvareſt den andra hälften beſtår af Bitar tagne från Orleanois, Bourgogne och Nivernois; 7. *Lorraine*, hvarunder även begripes de 3 Stiften Metz, Toul och Verdun, uti 4 hela, näml. Meuſe, Moſelle, Meurte och Vosges; 8. *Alſace*, uti 2, näml. Bas Rhin, Haut Rhin; 9. *Bretagne*, uti 5: näml. Finisterre, Cotes du Nord, Morbihan, Ille & Vilaine, Loire Inferievre; 10. *Maine*, uti 2. näml. Mayenne, ſamt Sarte, hvartil likvål anſenliga Stycken af Anjou blivit lagde, och af den öfriga delen af denna Province, ſom kallas Perche, hava jämvål anſenliga Stycken blivit fogade til Departementen Orne, ſamt Eure & Loir; 11. *Anjou*, uti 1, näml. Mayne & Loire, utom de Stycken ſom blivit lagde til Departementen Mayenne, Sarte, ſamt Indre & Loire; 12. *Touraine*, uti 1, näml. Indre & Loire, men en Bit är lagd til Departementet Indre; 13. *Orleanois*, uti 3, näml. Eure & Loir, Loire & Cher, ſamt Loiret, utom Stycken ſom äro lagde til Departementen Seine & Oiſe och Yonne; 11. *Berry*, uti 2, näml. Indre, hvartil en Bit af Touraine blivit fogad, ſamt Cher, hvartil et godt Stycke af Bourbonois blivit lagt; 15. *Nivernois*, uti 1, näml. Nievre, men en Bit är lagd til Depart. Yonne; 16. *Bourgogne*, uti 3, näml. Cote d'Or, Saone & Loire, och Ain, men anſenliga Stycken äro lagde til Departementen Yonne, Aube, och Haute Marne; 17. *Franche Comté*, uti 3, näml.

nåml, Haute Saone, Doubs, och Jura; 18. *Poitou*, uti 3, nåml. Vendée, Deux Sevres, och Vienne; 19. *La Marche*, uti 2 halva, näml. Haute Vienne, hvaruti den andra hålften består af et Stycke från Limosin, samt Creuse, dårest den andra hälften är tagen dels från Touraine, dels från Limosin; 20. *Bourbonois*, uti 1, nåml. Allier, men et ansenligt Stycke år fogadt til Departementet Creuse; 21. *Saintonge*, uti 2, nåml. Charente Inferieure, hvartil Aunis även blivit lagd, samt Charente, som innefattar hela Angoumois; 22. *Limosin*, uti 1 helt, nåml. Correze, et halft, nåml. Haute Vienne, och 1 tredjedels, nåml. Creuse, 23. *Auvergne*, uti 2 hela, näml. Puy de Dome och Cantal, och 1 tredjedels, nåml. Haute Loire; 24. *Lyonnois*, innefattande de 3 smårre Provincerne Lyon, Forest och Beaujolois, uti jåmt 1 helt; 25. *Guyenne*, uti 5, nåml. Gironde, hvartil et Stycke af Gascogne blivit fogadt, Dordogne, som innefattar Perigord, Lot & Garonne, hvaruti likvål en tredjedel består af et Stycke från Gascogne, Lot, innefattande Quercy, samt Aveiron, som utgöres af Rouergue; 26. *Gascogne*, uti 3 hela, nåml. Landes, Gers och Hautes Pyrenées, samt ansenliga Stycken af 5 andra, nåml. Gironde, Lot & Garonne, Basses Pyrenées, Haute Garonne och Arriege; 27. *Bearn*, hvarunder Navarre även råknas, uti 1, näml. Basses Pyrenées; 28. *Languedoc*, uti 6 hela, nåml. Tarn, Aude, Herault, Gard, Lozere, och Ardeche, samt

större

ſtörre Delarne af 3 andre, näml. Haute Garonne, Arriege, och Haute Loire; 29. *Rousſillon*, uti 1, nåml. Pyrenées Orientales; 30. *Daufiné*, uti 3, nåml. Iſere, Drome, och Hautes Alpes; 31. *Provence*, uti 3; nåml. Baſſes Alpes, Bouches du Rhone, och Var; 32. *Corſe*, uti 1, nåml. Corſe.

Vid ſpeciela Beſkrifningen över detta Rike vil jag fölia den Geografiſka Indelningen, ſåſom den redigaſte; och emedan Rikets Huvudſtad är belägen i den Norra Regionen, ſå gör jag början med denſamma.

1: NORRA REGIONEN.

Denna Region år belägen mellan 47 Grad. 55 Min. ſamt 51 Grad. 5 Min. Latitud. Hon grånſar i Norr til Nordſjön och Nederland, i Öſter til den Nordöſtra Regionen, i Söder til Central-Regionen, ſamt i Våſter til den Våſtra Regionen och Canalen La Manche. Uti Storlek år hon den andra af Regionerne. Hon håller i Långd 33 Mil, i Bredd 18 Mil, ſamt uti Vidd 554 Qvadrat Mil; och är ſåledes i det nårmaſte lika ſtor med hela Kurfurſtendömet Båjern, eller med Svenſka Landſkapen Öſtergötland, Småland, Blekinge, Halland, Skåne och Öland ſammantagne.

Hon

Hon utgöres af de fordne Landskapen Isle de France, Picardie, Artois och Flandre, samt Delar af Normandie och Champagne. De största Strömarne som vatna Landet äro *Seine*, *Oise*, *Marne*, *Aisne*, *Eure* och *Somme*.

Marken är i allmänhet jämn, blandad med Kullar, och intet Berg af någon synnerlig storlek eller högd finnes i Landet Jordmånen är merendels bördig, förnämligast uti de Norra Någderne, samt bär i ymnighet allehanda slags Säd och Frukt. Vin växer här väl ock, men i anseende til Landets nordliga Läge är det ej af synnerlig sötma. På Lin, Hampa och Humla är godt förråd, men på Skog är nog brist. Åtskilliga Någder hava goda Betesmarker, förnämligast de som ligga omkring Ån Somme.

Denna Region är den folkrikaste och bäst bebodda af alla 9. Folkmängden stiger til 4,738,691, som gör 8554 på hvarje Qvadrat Mil. Landträntan stiger til 14,161,500 Riksd., som gör 25,562 Riksd. per Qvadr. Mil. De fordna Contributionerne stego til 26,351,600 Riksd. Til National-Församlingen sändas 145 Deputerade.

Regionen innefattar 11 Departements, nämligen *Paris*, *Seine & Oise*, *Seine & Marne*, *Eure & Loir*; *Eure*, *Seine Inferieure*, *Oise*, *Aisne*, *Somme*, *Pas de Calais* och *Nord*; hvilka inbegripa 72 Districts och 621 Cantoner.

I anſeende til Metropolitan-Indelningen hö-ra de 4 förſta Departementen under Metropolen Paris, Aisne och Nord under Metropolen Nordoſt, och de öfrige under Cotes de la Manche.

1. Departementet PARIS.

Detta Landſkap år innneſlutit utaf Departementet Seine & Oiſe, ſamt innefattar Staden Paris, jämte något af kringliggande Någd. Det är rundt til ſkapnaden, hållande inemot 3 Mil i Långd, 2½ Mil i Bredd, ſamt 4,2 Qv. Mil uti Vidd. Elven *Seine* flyter midt genom Landet, ſamt uptar hår Ån *Marne*. Marken år fruktbar, och bår förnåmligaſt Legumer, Rötter, och andra Köksväxter. Bois de Vincennes och Bois de Boulogne åro de förnåmſta Skogsparkerne. Folkmångden ſtiger til 647,472, och Landtråntan til 3,454,933 Rdr. De fordna Contributionerne utgjorde 6,162,223 Riksd. Til National-Förſamlingen ſändas 24 Deputerade. Departementet innefattar 3 Diſtricter och 16 Cantoner.

1. Diſtrictet PARIS.

Detta Diſtrict ligger midt uti Departementet, ſamt innefattar endaſt Staden Paris. Man märker:

1. PARIS,

1. PARIS, Rikets Huvudstad och Regeringens Säte, belägen vid Seine-Strömen, som flyter här midtigenom. Dess Mathematiska Situation är mellan 48 Grad. 50 Min. och 48 Grad. 53 Min. Latitud. I anseende til Longituden antages af Franska Astronomerne, at dess Medelpunct ligger jämt 20 Grader ö-ster om Ferro. För öfrigt intager han 6 Longituds-Minuter. Uti Storlek och Folkmängd är han den tredje i Europa, näst efter Constantinopel och London. Staden är oval til skapnaden. Han håller i Längd 14,770 Alnar, eller litet över 3 Fjärdingsväg. uti Bredd 9800 Alnar, eller litet över en half Mil, uti Omkrets 37,640 Alnar, eller något över 2 Mil, samt uti Vidd 6600 Tunland. Folkmängden stiger til vid pass 600,000; det är så mycket som 8 gånger Stockholms.

Man finner här 10 Broar över Seine, hvaraf 3 intaga hela Strömens Bredd, nämligen Pont-Neuf, Pont-Royal och Pont-Louis. Den första af dessa är den längsta och vackraste. Hon håller 528 Alnar i Längd och 40 i Bredd, samt består af 12 Valfbågar; den tredje är anlagd år 1787, samt har nyligen blivit färdig. Bland de mångfaldiga publika Brunnarne förtjäna endast 2 at anmärkas, nämligen Fontaine des Innocens, hvarest man bland andra förträffeliga Sculptur-Stycken finner en Galathea af Goujeon, samt Fontaine de Grenelle af Bouchardon. Utaf Torgen och de allmänna Platserne äro följande de vackraste: La

Daufine af trekantig Figur; La Place Royale, som är en fullkomlig Qvadrat; La Place Vendome, som ockſå är en Qvadrat afſtympad i Hörnen; ſamt La Place des Victoires, af cirkelrund Form. De på deſſe Platſer fordom befintlige Bildſtoder af åtſkilliga Konungar äro förſtörde. Här finnas 3 Triumfbågar, kallade Porte S. Bernard, Porte S. Denis, och Porte S. Martin.

Staden är Säte för et Univerſitet med 3 Faculteter, den Juridiſka, Medicinſka och Filoſofiſka, den fjärde eller Theologiſka Faculteten kallad Sorbonne, är uphäfven; för 6 Academier, hvilka finnas nämde pag. 143; ſamt för en Metropolitan-Biſkop.

Staden indelas uti 6 Huvuddelar, Tribunaler kallade, ſamt 48 Underdelningar, Sectioner benämde. De äro följande: 1:o Tribunalet *Tuilleries*, innefattande 7 Sectioner: Tuilleries, Champs Eliſées, Roule, Place Vendome, Palais Royal, Bibliotheque, och Grange Bateliere; 2:o Tribunalet *Faubourg Montmartre*, hvartil höra 11 Sectioner: Faubourg Montmartre, Rue Poiſſonniere, Fontaine Montmorency, Place Louis 14, Poſtes, Halle au Bled, L'Oratoire, Louvre, Marché des Innocens, Mauconſeil, Bonne Nouvelle; 3:o Tribunalet *Faubourg S. Denis*, med tilhörande 9 Sectioner: Faubourg S. Denis, Bondy, Temple, Ponceau, Gravilliers, Lombards, Rue Beaubourg, Arcis, Enfans Rouges; 4:o Tribunalet *Place Royale*, inbegripande 8 Sectioner: Place

Royale,

Royale, Roi de Sicile, Hotel de Ville, Arsenal, Popincourt, Rue Montreuil, Quinze Vingts, L'Isle; 5:o Tribunalet *Notre Dame*, som innehåller 6 Sectioner: Notre Dame, Thermes de Julien, Sainte Genevieve, Jardin des Plantes, Observatoire, Gobelins; 6:o Tribunalet *Henri* 4, med 7 Sectioner, Henri 4, Invalides, Fontaine de Grenelle, Quatre Nations, Theatre Francois, Croix Rouge, Luxembourg. I anseende til Ecclesiastik-Staten år Staden fördelt uti 33 Församlingar, med även så många Kyrkor, hvilkas namn vore för vidlyftigt at anföra. Alla de öfrige fordom här varande Församlingar åro sammansmälte uti de 33, och deras Kyrkor uphäfne. At icke något Kloster af hvad slags art det vara må, mera finnes til, år förut nämdt.

Utaf de publika Byggningarne vil man först betragta de Kyrkor, som åro något märkvärdige: och först Metropolitan-Kyrkan Notre Dame. Denna, hvilken är belägen midt i Staden, på en Ö i Seine Strömen, är uti sit slag en af de ansenligaste Byggningar i Europa; hon håller i Längd 214, i Bredd 78, och i högd 57 Alnar. De 120 Pelare som understödja henne formera en dubbel Allée uti hela dess omkrets, utan at inbegripa vidden af 45 Capeller; 2 stora fyrkantiga Torn om 112 Alnars högd sluta Portaillen, hvars uphöjning och Sculpturer åro synvärde. Förnämsta Altaret år af Egyptisk Marmor, samt har skapnad af en antik Tombeau.; bakom det samma

uti en Niche befinnes et Måsterstycke uti Sculpturen, föreställande Jungfru Maria, hållande på sina knän Kristi Kropp, nedtagen af Korset. Golvet i Choret är överalt belagt med Marmor, Chorbänkarne äro af et det vackraste Snickar-arbete, och Panelningen prydd med Cartoucher skiftevis fyrkantiga och ovala, föreställande uti half uphöjt arbete Bibliska Ämnen. Efter Domkyrkan är Saint Sulpice det bästa man får se. Hon visar sig med en Portail af 210 Alnars Face, surmonterad af 2 Torn om 214 Alnars Högd. Förnämsta Altaret föreställer en slags Tombeau af blå Turkisk Marmor, med Ornamenter af Bronze förgylte med malit Guld. Saint Eustache har nog dristiga och väl uphöjda Valf, men blandningen af det Götiska och Moderna minskar Kyrkans fägring, Saint Gervais är märkvärdig för dess Portails regularitet och vackra enfald, et Mästerstycke af Desbrosses, sammansatt af 3 Ordningar, Dorisk, Jonisk och Corintisk, den ena över den andra. S. Etienne är stor och hög; dess förnämsta skönheter äro Valven och Galerierne, som vrida sig omkring Pelarne. Man upstiger til dessa Galerier genom 2 Trappor af underbar dristighet. Predikstolen är et Mästerstycke uti Trä-Sculpturen. Den Nya Kyrkan Sainte Genevieve föreställer et Grekiskt Kors om 186 Alnars Längd, Peristilen inbegripen, med en Bredd af 132 Alnar. Peristilen är formerad af 22 Corintiska Colonner af 31 Alnars Högd. De främste

ſte 6 Colonnerne båra en Fronton om 66 Alnars Bredd. Inre Afdelningarne utgöras utaf Rader af Colonner, ſom formera Degagementer uti hela Omkretſen. Uti Midden underſtödja 4 trekantiga Pelare Domen, hvilken har 150 Alnars Högd och 35 Alnars Diameter. Denna Kyrka är deſtinerad at hyſa döda Kropparne af de Män, ſom genom ſina Dygder och Talanger gjort ſig förtjänte af Fädernes-landet. Kyrkorne S. Severin, S. Roch och Val de Grace äro jämvål vårde at af Kännare beſkådas. Uti den medlerſta befinnes en förträffelig Predikſtol, och den ſidſta är märkvärdig för Målningen uti Domen, hvilken föreſtåller Himmelriket, och är et Mäſterſtycke af Mignard.

De förnämſte Palatſerne äro Le Louvre, Les Tuileries, Le Palais Royal och Le Luxembourg. Louvren beſtår af 2 Delar, den Gamla och Nya. Den Gamla blef redan bygd för 260 år ſedan. Han ſammanfogas med Palais des Tuileries, medelſt et Galerie om 744 Alnars Långd och 16 Alnars Bredd. Den nya Louvren är bygd uti ſednare hälften af förflutne Seculum, efter Perraults Ritning. Han beſtår af 3 Avantcorpſer och 2 Periſtiler; 28 råflade accouplerade Colonner, ſom formera et Galerie, underſtödja Architraven, om 13 Fots Längd, och även ſå många Pilaſtrer äro placerade vid den inre Muren; medlerſta Avantcorpſen formeras af 8 Corintiſka Colonner, ſurmonterade af en Fronton; och de 2

andra Avantcorpserne hava til prydnad 2 Corintiska Colonner och 6 Pilastrer. På Comblen går en Terasse omgiven med en Balustrade. Tre Architectur-Ordningar, den ena över den andra, utgöra de inre Facerne, hvilka inneslu-ta en Gård om 70 Famnar i Qvadrat. En Del af denna Gård intages af Bildhuggare-Värkstäder, några af de öfre Rumen tjäna också at logera Konstnärer, och åtskilliga Academier hålla deras Sammankomster i de öfrige.

Palatset Tuileries är en majestätlig Byggning. 5 Pavilloner och 4 Corps de Logis på en och samma Rad formera Façaden. Uti detta Palats häller National-Conventet sina Sammankomster. Trägården vid Tuileries är så väl i anseende til sin belägenhet vid Seine, som i anseende til sin sinrika Inrättning den vackraste Promenadeplats i Staden. Medelst 2 Terrasser, som formera en Hästsko, är Markens ojämnhet fullkomligen bättrad; Parterren hvilken är indelt uti Blomsterparker och Plattes-bandes, uplivas af 3 Vattusprång, hvilka falla uti även så många Bassins, stälde i Triangel.

Palais Royal är anlagt vid början af förra Seculo. Hela Vidden af den yttre Façaden är af Dorisk Orden, samt formerar en Terrasse framför Gården, hvartil man ingår genom 3 Portar, prydde med Bronze och vackra Sculpturer. De 2 Flyglarne äro prydde med 2 Ordningar, den ena Dorisk vid Re de Chausséen, surmonterad af Jonisk vid första Våningen,

gen, ſamt krönt med trekantiga Frontoner. Logementerne beſtå af en Rez de Chauſſé, en Entreſol, och 3 Våningar. Hela Rez de Chauſſéen intages af Salubodar, ſom giva Stället anſeende af en beſtändig Marknad, ſamt af et betäckt Galerie perceradt omkring Trågården medelſt 180 Valfbågar.

Le Palais de Luxembourg, anlagt nära vid ſamma tid ſom det föregående, är ſammanſatt af 3 Ordningar i Architecturen, nämligen Toſcaniſk uti Rez de Chauſſéen, ſamt Doriſk och Joniſk åvanpå. Förnämſta Huvudbyggningen, ſom gör Face åt Gården, är flanquerad uti Vinklarne af 4 ſtora Pavilloner ſamt en avancerad Byggning midtpå, ſom utgör den Femte Trågården, hvars Inrättning preſenterar et vackert helt, är en mycket beſökt Promenadeplats.

Efter deſſa 4 Palatſer äro Hotel des Invalides och Ecole Militaire de förnämſta Byggnader. Den förra är anlagd 1671. Fem Gårdar af lika Form, omgifne af Byggningar, utgöra detta Hus. Mellanbyggningen, hvilken är lika ſtor med de 4 öfrige, har uti hela ſin omkrets 2 Rader Valfbågar, den ena över den andra, hvilka formera Galerier. Kyrkan är en af de vackraſte ſom finnes til; den är en Frukt af 30 års arbete, efter Manſards Ritning. Domen på denſamma uplyſes af 12 Fenſter, och är utantil omgiven af 40 Colonner. Deſs högd från Marken är 165 Alnar.

L'Ecole Militaire eller Krigsſkolan vetter med ſin förnämſta Byggning til Champ de Mars eller Martis Fält: Denna Byggning är ſammanſatt af 2 Våningar, och ſlutas med et Corintiſkt Entablement; 10 ſtora Colonner af ſamma Ordning utgöra Prydnaden til Avant-corpſen, hvilken är ſurmonterad af en Attik och Bildſtoder. Champ de Mars, ſom preſenterar ſig framför denna Byggnad, är et vidlyftigt Fält om 430 Famnars Långd, med en proportionerlig Bredd, ſamt planteradt vid Sidorne med 4 Rader Träń. På detta Fält hölls den allmänna Confederationen den 14 Julii 1790.

Bland andra Byggningar ſom förtjäna upmärkſamhet är Halle aux Farines. Den är af circulär Form; 25 Valfbågar tjäna til Öpningar Deſſe Valf ſtödja ſig på Colonner af Toſcaniſk Orden. Åvanpå dem befinnes ſtora välfda Spanmåls-Magaziner. Gården har til Betäckning en Coupole om 130 Fots Diameter.

De förnämſta Dramatiſka Theatrer äro Nations-Theatern och Italienſka Theatern. Nations-Theatern, en enſtaka Byggning, har ſkapnad af en Parallelogram omgiven af Portiker, hvilka formera Galerier. Façaden, hvilken är ſimpel, men majeſtätlig, ter ſig med 8 Colonner af Doriſk Orden. Inre Salen är en fullkomlig Cirkel, hvars omkrets är deldt i 12 Delar, däraf 3 tjäna til Avantſcene, och 9 til Loger. Italienſka Theatern är en enſtaka Bygg-

ning

ning på 3 sidor. Förnämsta Façen har en Avantcorps, som formerar en Peristile, sammansatt af 8 Joniska Colonner. Inre delen föreställer en Oval delad uti 5 Rader Loger.

Det vackraste Collegium til Ungdomens Undervisning är det så kallade College de quatre Nations. Byggningarne, hvilka intaga en ofantelig Vidd, omgiva 3 Gårdar af olika storlek. Bland de öfrige 9 Collegier, inrättade til publik Undervisning, utmärka sig College de Louis 14, och College Royal, vid hvilket sednare 20 Professorer äro Lärare, nämligen 5 för de Lärda Språken, och de 15 öfrige för Latinska Vältaligheten, Poesien, Franska Litteraturen, Geometrien, Astronomien, Mechaniken, Fysiken, Medicin, Anatomien, Chymien, Natural-Historien, Historien, Moralen, Jus Naturæ & Gentium, samt Jus Canonicum.

Bland publika Bibliotheker intager Nations Bibliotheket främsta Rumet, tå väl i anseende til vidden af Byggningarne, som til antalet af Volumerne. Det består af 5 Departements eller Afdelningar; det första innefattar Medaille-Cabinettet, indelt i 2 Classer; den antika, som innehåller de gamla Romerska, Grekiska och andra fordna Nationers Medailler; och den moderna, hvaruti befinnas Medailler slagne uti de Europäiske Staterne, Mynt som äro gångse uti alla Länder på Jordklotet, samt Jettoner. Til detta Departement hörer jämväl Antiqvitets-Cabinettet, hvarest befinnas Figurer,

Buster, Kåril, Offer-Instrumenter samt Marmor-Inscriptioner. Det andra Departementet innefattar Manuscripterne, hvilka åro över 50 000 til antalet, hvaraf hälften äro Latinska, Grekiska, Hebräiska, Syriska, Samaritanska, Koptiska, Etiopiska, Armeniska, Arabiska, Turkiska, Persiska, Indiska, Siamesiska, Chinesiska och andra Österländska Manuscripter, och den andra hälften består af Fransyska, Italienska, Spanska, Tyska, Engelska och andra Europäiska Nationers Manuscripter.

Det tredje Departementet innehåller Tryckta Böcker, stigande över 200,000 Volumer; det är delt uti 5 Classer: Theologien, Lagfarenheten, Historien, Filosofien och Vitterheten. Det fjärde innehöll Genealogiska Samlingar, men desse åro förstörde. Det femte innefattar Gravurer och Estamper, utgörande över 5000 Volumer, delte uti 12 Classer. Den första innefattar Bildhuggare, Architecter, Ingeniörer och Gravörer från Rikets ursprung til närvarande tid; den andra år sammansatt af Estamper, Emblemer och Deviser, hörande til Religionen; den tredje innefattar alt det som hörer til Grekiska och Romerska Fabler och Antiquiteter; uti den fjärde åro Medailler, Mynt, Genealogier, Chronologien och Heraldiken; den femte innehåller allmänna Fester, Cavalcader, Turneringar, Carrouseler; den sjätte år tillägnad åt Mathematiken, Konster och Handtvårk; uti den sjunde befinnas Estamper, hörande til Romaner, artiga och löjliga upträden; Natural-

ral-Historien til alla dess Riken utgör den åttonde; Geografien intager den nionde; den tionde hörer til Architecturen; den elfte innefattar Porträter af alla Stånd, Åldrar och Kön, stigande til et antal af mer än 50,000; och den tolfte innehåller alla Folkslags på Jordklotet Moder och Klädebonad, hvaribland även befinnas alla Franska Moder från Rikets början til närvarande tid.

De öfrige betydlige Bibliotheker äro S. Genevieves, som innehåller vid pass 80,000 tryckta Volumer och 2000 Manuscripter, därjämte et Curieusitets-Cabinet, hvarest man finner en myckenhet kostbara Stycken i Naturalstorien, Etruriska Vaser, och en talrik Medaille-Samling; Bibliotheket vid College de Quatre Nations, som består af 60,000 Volumer; S. Victors, hvilket äger 20,000 Manuscripter; Doctrinairernas, sammansatt af 20,000 väl valda Böcker; vid College de Louis 14, som utmärker sig genom de sköna Editionerne; Advocaternas, innehållande 24,000 Volumer; Medecinska Facultetens, samt Bibliotheket S. Germain, hvilket varit et af de talrikaste i Riket, och innefattat öfver 15,000 Manuscripter, samt circa 100,000 tryckta Volumer, men genom en år 1794 upkommen Eldsvåda blivit til större delen förödt; man har endast kunnat rädda Manuscripterne.

Man bör ej underlåta at nämna 2 andra anstalter til Vetenskapernas befordran, nämligen Astronomiska Observatorium, hvilket är upfördt

fördt efter Perraults Ritning, samt visar så väl i sit hela som uti sina Delar Caracteren af den enfald och ådelhet, som svarar emot den Vetenskap hvartil det är åmnadt. Huggen Sten formerar dess Murar, Valf och Trappor, och hvarken Jårn eller Trå hava blivit anvånde uti denna Byggnad; det betäckes med en Platteforme, uphöjd 92 Fot över Marken.

Botaniska Trågården, hvilken håller 32 Tunland i Vidd, innefattar ej allenast alla slags inhemska Trån och Buskar, utan åven de raraste inhemska och utländska Örter, hvaraf en del cultiveras uti Drifhus. Vid Ingången befinnes et Natural-Historie Cabinet, delt i 4 Salar, kvaraf den försla, åmnad åt Våxtriket, innefattar Ved, Rötter, Gummi, petrificerade Trån och utlåndska Frukter; den andra inneslutet det som hörer til Stenriket, såsom alla slags Metaller, Halfmetaller, Salter, Bergfetmor, Kalkarter, Ådla Stenar; Uti den tredje Snåckor, Insecter, upstoppade Foglar, med Åggen och Boen inunder, Svampar, Coraller, Madreporer m. m.; den fjärde innehåller upstoppade Fyrfota Djur, Mumier, Ödlor, Ormar, torkade Fiskar, samt åmnen hörande til Astronomien och Fysiken.

Utaf de mångfaldiga Manufacturer i denna Stad är Gobelins den förnåmsta; man tilvårkar dår Tapisserier efter de största Konstnårers Tableauer, uti sådan fullkomlighet, at man har största svårighet at skilja dem från de finaste Målningar. Spegelglas-Manufacturen förtjänar

icke

icke mindre upmärksamhet. Til denna Manufactur hitföras de uti S. Gobin gutne Skivorne, för at här undfå den douci, politure och etamure som erfordras.

Vidare beskrifning om denna Stad befinnes pag. 142 och följande sidor. *Chaillot*, hvilken anföres pag. 134, ligger nu för tiden inom Paris. Ståder uti Europa med corresponderande Polhöjder äro: Port Malo, Nancy, Haguenau i Frankrike; Ingolstadt, Regensburg, Straubing och Znoym i Tyskland, Kremnitz och Eperies i Ungern; Kaminietz i Polen, samt Poltava i Rysland.

2, Districtet Saint Denis.

Detta år belåget Norr om Paris, samt omgiver densamma såsom en Halfcirkel. Storleken år 1,7 Qvadrat-Mil. Det innefattar 8 Cantoner.

1. *Saint Denis*, en Stad, belågen en half Mil från Paris, år Huvudorten i Districtet. Kyrkans Gö:iska Structur år af en sällsynt delicatesse. Uti Kyrkans Skatt finnes bland andra Curiositeter, S. Louis Svärd, Orleanska Flickans Värja och Caroli Magni Spira. De fordom hårvarande Kongl. Gravarne äro nu förstörde. De fordna Benedictinernas Kloster liknar genom Pragten af sin Architectur et Palats. Pag. 144.

2. *Passy*,

2. *Passy*, en Ort nära Paris. Pag. 144.

3. *Neuilly*, Huvudorten i en Canton, belägen en Fjärdingsväg från Paris, vid Seine; är märkvärdig för en kostbar Bro, som härstädes är bygd över Strömen, hvilken Bro håller 750 Fot i Längd, samt består af 5 Valfbågar, hvardera om 120 Fots Spänning och 30 Fots Höjd.

3. Distriktet BOURG LA REINE.

Detta ligger Söder om Paris, samt omgivet densamma även såsom en Halfcirkel. Storleken är 1,8 Qv. Mil. Det består ock af 8 Cantoner. Man märker:

1. *Bourg la Reine*, Distriktets Huvudort, belägen en half Mil från Paris.

2. *Choisy*, et Slott. Pag. 147.

3. *Vincennes*, et Slott. Pag. 144.

2. Departementet SEINE & OISE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 15 Min. samt 49 Gr. 10 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Oise, Seine & Marne, Loiret, Eure & Loir, samt Eure. Det håller i Längd 9 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 50 Qv. Mil, och är således lika stort med halva Östergötland. Det har sit Namn af Strömarne *Seine* och *Oise*, som flyta härigenom. Det utgör de delar af Provincen Isle de France,

som

fom fordom kallades Vexin François, Mantois och Hurepoix.

Landet år blandadt med Kullar och Slåtter, famt har i allmånhet en bördig Mark, hvilken år vål upbrukad, famt bår Såd, Vin och Frukt i den mångd Inbyggarne behöva.

Folkmången ftiger til 471,612, hvilket gör 9432 på hvarje Qv. Mil. Landtråntan belöper fig til 1,492,383 Riksd., fom år 29,848 på hvarje Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 3,225,980 Riksd, Til National-Förfamlingen fåndas 14 Deputerade. Landfkapet indelas i 9 Diftricter, hvilka innefatta 59 Cantoner.

1. Diftrictet Versailles.

Detta ligger nårmaft intil Departementet Paris, på Sydvåftra fidan. Det håller i Vidd 7,87 Qv. Mil, och innefattar 8 Cantoner.

1. Versailles, Landfkapets Huvudftad, och Bifkopens Såte, belågen 9 Fjårdingsvåg från Paris, har et ftort och prågtigt Slott, hvilket från Ludvig 14:s tid til den 6 October 1789 varit Franfka Konungarnes vanliga Refidence. Vid den tiden fteg Inbyggarnes antal uti Staden til vid pafs 50,000. Han har fkapnad af en aflång Fyrkant, fom håller 1060 Famnar i Långd, och 656 dito i Bredd, hvilket gör i Vidd 695,360 Qvad. Famnar, och år fåledes en af de ftörre Ståder i Riket. Ga-

tor-

torna åro råta, och hålla gemenligen 6 Famnar i Bredd, somliga vål mer, Denna Stad har det fåretråde framfår Paris, at hår finnas 18 allmånna Brunnar. Slottet år et af de stårsta i Europa. Det prålar med en vacker Architecture. Galeriet skattas fór det vackraste i sit slag; Capellet ger det samma fóga efter. Fårsta Slottsgården håller 510 Fot i Långd. Staden har 2 Parker; den stora Parken innesluter åtskilliga Byar, Slott och Hus, samt håller 6 à 7 Mil i Omkrets: Den Lilla Parken, eller Egenteliga Trågården bildar en Ottkant, som håller 2626 Famnar i Långd, 1750 i Bredd, och inemot 1 Mil i Omkrets, och år omgiven med en Mur. Et stort antal Bilder af Bronze och Marmor samt Vattusprång pryder denna Park; bland andra mårkes förnåmligast Jåtten Enceladi Bassin, hvilken sprutar en Stråle af 88 Fot i Hójden.

På ena sidan om Parken befinnes et Menagerie, hvarest åtskilliga utlåndska Djur underhållas, och på andra sidan det Lilla Palatset *Trianon*, hvilket år bygt af Marmor, uti Orientalisk smak, om en Våning, hvilken mer behagar genom sin prågtiga Inråttning, ån sin Hójd. En Peristil af 22 Joniska Colonner sammanbinda 2 Flyglar med Pavillons, hvilka utgóra en Façade af 65 Famnar, hvars Balustrad år generad med Vaser och Groupper af Cupidoner.

2. *S. Cloud*, et vackert Kongl. Slott, belåget på en Kulle vid Seine, en half Mil från Paris.

Paris. Huvud-Façaden år 144 Fot lång och 72 Fot hög. Pag. 147 står nåmdt at det hörer til Hertigen af Orleans, men det år icke sant.

3, *Clugny*, et Slott. Pag. 147,

4. *Marly*, et Slott vid Seine. Pag. 147.

2. Distriktet Corbeil.

Detta år belågit i Öster om det föregående, samt grånsar även til Departementet Paris. Det håller i Vidd 3,32 Qvadrat Mil, samt består af 7 Cantoner.

1. *Corbeil*. en Stad, år Distriktets Huvudort, samt Såte för dess Domstol. Pag. 145.

3. Distriktet Gonesse.

Detta ligger i Norr om det föragående, samt stöter även til Departementet Paris. Det håller i vidd 4,55 Qvadr. Mil, samt innefattar 6 Cantoner.

1. *Gonesse*, en Köping, belågen vid en liten Å, 2 Mil från Paris, år Distriktets Huvudort. Han år beröm̄d för det goda Bröd hår bakas.

2. *Montmorency*, en Stad, år Såtet för Distriktets Domstol. Pag. 145.

4. Diſtrictet PONTOISE.

Detta är belägit i Våſter om det ſiſtnämde. Det håller i Vidd 5,07 Qv. Mil, ſamt innefattar 7 Cantoner.

1. *Pontoiſe*, en Stad, belägen vid Oiſe, i form af en Amfitheater, är Diſtrictets Huvudort och Såte för deſs Domſtol. Pag. 147.

5. Diſtrictet S. GERMAIN.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnämde, ſamt grånſar til Departementet Paris. Deſs ſtorlek år 4,02 Qv. Mil. Det innehåller 6 Cantoner.

1. *S. Germain*, en vacker Stad vid Seine, 2½ Mil från Paris, uti en ganſka behagelig Nägd, år Diſtrictets Huvudort, ſamt Såte för deſs Domſtol. Det hårvarande Slottet tjånte til Friſtad för Konung Jacob 2 af England. Trågårdarne och Skogsparken ſom omgiva det ſamma göra det til en ganſka angenäm Sejour. Utſigten från Terraſſen år i ſynnerhet behagelig. Pag. 148.

2. *Poiſſy*, en Stad, belägen 1 Mil från den förenämde. Pag. 148.

6, Diſtrictet MANTES.

Detta ligger i Nordvåſt om det ſiſtnämde.

Det

Det håller i Vidd 5,6 Qvadrat Mil, samt innefattar 7 Cantoner.

1. *Mantes*, en Stad, vid Seine, år Districtets Huvudort, och Såte för dess Domstol. Hår år en Bro över Seine, hvars största Valfbåge har 132 Fots Spånning. Pag. 147.

7. Districtet Montfort.

Detta år belägit i Söder om det sistnåmde. Dess storlek år 5,25 Qv. Mil. Det innefattar 6 Cantoner.

1. *Montfort*, en liten Stad, år Districtets Huvudort, och Såte för dess Domstol.

8. Districtet Dourdan.

Detta ligger i Söder om det sistnåmde. Det håller i vidd 6,82 Qv. Mil, samt innefattar 6 Cantoner.

1. *Dourdan*, en Stad, år Districtets Huvudort. Pag. 148.

2. *Rambouillet*, en Köping, med et prågtigt Slott, år Såte för Districtets Domstol.

9. Districtet Estampes.

Detta år belägit i Sydost om det sistnåmde. Det håller i vidd 7,5 Qvadr. Mil, samt innefattar 8 Cantoner.

1. *Estampes*, en Stad, belägen uti en fruktbar Nägd, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Man fångar här mycket Kräftor. Pag. 148.

2. *Meudon*, en Köping, hvars Slott nu för tiden nyttjas til Artilleri-Skola.

3. Departementet SEINE & MARNE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 6 Min. samt 49 Gr. 6 Min. Latitud. Det gränsar til Departementen Oise, Aisne, Marne, Aube, Yonne, Loiret, samt Seine & Oise. Det håller i Längd 10 Mil, i Bredd 6, samt uti Vidd 52,5 Qvadr. Mil; och är således så stort som Stockholms Län. Det innefattar den Delen af Isle de France, som fordom kallades Gatinois, samt den Delen af Champagne, som hette Brie. Det har sit Namn af Strömarne *Seine* och *Marne*, hvilka flyta här igenom.

Landet är merendels slätt, bär Säd i tämelig mängd, godt Vin, samt har även Skog och goda Betesmarker.

Folkmängden stiger til 296,467, som gör 5647 på hvarje Qv. Mil. Landträntan stiger til 1,108,500 Riksd., som gör 21114 Riksd. på hvarje Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 2,014,090 Riksd. Til National-Församlingen sändas 11 Deputerade. Landskapet indelas uti 5 Districter, hvilka innefatta 37 Cantoner.

1. Di-

1. Districtet Melun.

Detta grånsar til Departementet Seine & Oise. Det håller i Vidd 13,48 Qvadrat Mil, samt innefattar 9 Cantoner. Hår finnas åtskilliga goda Skogar.

1. Melun, Landskapets Huvudstad, belägen vid Seine, under 48 Grad. 32 Min. Lat. 4 Mil från Paris. I nägden planteras Saffran. Pag. 148.

2. *Fontainebleau*, en Stad. Den kringliggande Någden år skogrik. Pag. 148.

2. Districtet Nemours.

Detta ligger i Söder om det nysnåmde Dess storlek är 8,75 Qvadr. Mil. Det innefattar 8 Cantoner.

1. *Nemours*, en Stad, vid Ån Loing, år Huvudorten i detta District, samt Såte för dess Domstol. Pag. 148.

3. Districtet Provins.

Detta år belåget i Nordost om det sistnåmde. Det håller i Vidd 10,77 Qv. Mil, samt innefattar 7 Cantoner.

1. Provins, en Stad, år Huvudorten i

Districtet, samt Säte för dess Domstol; han är berömd för sina Mineraliska Vatn. Pag. 173.

4. Districtet ROSOY.

Detta ligger i Norr om det sistnämde. Storleken är 9,2 Qv. Mil. Det är indelt i 5 Cantoner. Man märker:

1. *Rosoy*, en liten Stad, är Districtets Huvudort.

2. *Coulomiers*, en Stad, belägen uti en fet och fruktbar Någd, är Säte för Districtets Domstol. Pag. 173.

5. Districtet MEAUX.

Detta är beläget i Norr om det sistnämde. Det håller i Vidd 10,5 Qv. Mil. Landet är fruktbart på Säd och Gräs, samt föder mycken Boskap. Ostarne, som här tilvärkas, äro berömde för sin godhet. Cantonernes antal är 8.

1. MEAUX, en Stad, vid Marne, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Han är ock Säte för Biskopen i detta Departement. Choret i Domkyrkan är et Mästerstycke. Pag. 172.

4. Depar-

4. Departementet EURE & LOIR.

Detta Landskap är beläget mellan 48 och 49 Grad. Latitud. Det grånsar til Departementen Eure, Seine & Oise, Loiret, Loir & Cher, Sarte och Orne. Det håller i Långd 10 Mil. i Bredd 6, och i Vidd 52,5 Qvadr. Mil; således lika stort med det näst föregående. Det har sit namn af de bägge Strömarne *Eure* och *Loir*, hvilka här taga sina ursprung. Det utgöres af de fordna Landskapen Beauce och Perche.

Midtuti är Landet högländt, men för öfrigt slätt samt fruktbart på Såd, Vin och Frukt, förnämligast Åplen, hvarföre här ock tilvårkas mycken Cider.

Inbyggarnes antal stiger til 256,656, hvilket gör 4888 på hvarje Qv. Mil. Landtråntan är 800,584 Riksd., som gör 15,250 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 1,490,000 Riksd. Landskapet indelas uti 6 Districter, hvilka innefatta 40 Cantoner.

1. Districtet CHARTRES.

Detta är beläget midt i Departementet. Storleken är 9,45 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 8. Man mårker i

1. CHARTRES, en Stad, vid Eure, är Huvudorten i detta Departement och District, samt Säte för Biskopen. Sjelva Staden är icke

illa bygd, men Förstäderne hava et dåligt utseende. Domkyrkan är prågtig. Tornet därpå fåster i synnerhet Kännares upmärksamhet, i anseende til sin Höjd, och fägringen af dess Byggnad. Chorets i Kyrkan S. André dristiga Construction, är vårdt upmärksamhet; Strömen Eure flyter under Valvet, som bär detsamma. Vauban ansåg detta Arbete bland et af Frankrikes förnämsta Vårk i Architecturen. Polhöjden är 48 Gr. 26 Min. och afståndet från Paris 8 Mil. Pag. 195.

2. *Gallardon*, en Stad. Pag. 195.

2. Districtet Dreux.

Detta ligger i Norr om det föregående. Storleken är 7,7 Qv. Mil. Det innefattar 6 Cantoner.

1. *Dreux*, en Stad, belägen ej långt från Eure, vid Foten af et Berg, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol.

3. Districtet Chateauneuf.

Detta ligger i Sydväst om det sistnämde. Det håller i Vidd 8,4 Qv. Mil, samt innefattar 6 Cantoner.

1. *Chateauneuf*, en liten Stad, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol.

4. Di-

4. Diſtrictet Nogent.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnämde. Storleken är 7,25 Qv. Mil. Cantonernes antal är 6.

1. *Nogent*, med tilnamnet Le Rotrou, en Köping, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för deſs Domſtol. Bland andra Manufactur-Varor tilvärkas här Etamin. Pag. 189.
2. *La Trappe*, et fordom varande Abbot-Stift. Pag. 189.

5. Diſtrictet Chateaudun.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnämnde. Det håller i Vidd 10,77 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 8.

1. *Chateaudun*, en Stad, belägen på en Höjd, är tämeligen anſenlig, Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för deſs Domſtol. Gatorne äro råta ſamt bebygde med enformiga Hus. Torget är af ovanlig ſtorlek. Pag. 195.
2. *Bonneval*, en Stad, är Huvudorten i en Canton. Pag. 195.
3. *Brou*, en Stad, är Huvudorten i en Canton. Pag. 196.

6. Diſtrictet Janville.

Detta är beläget i Öſter om det ſiſtnämde.

Storleken är 8,92 Qv. Mil. Cantonernes antal är 6.

1. *Janville*, en liten Stad, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

5. Departementet EURE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 40 Min. samt 49 Gr. 27 Min. Latitud. Det gränsar til Departementen Seine Inferieure, Oise, Seine & Oise, Eure & Loir, samt Orne och Calvados. Det har sit namn af Ån *Eure*, som flyter här igenom; Elven *Seine* vattnar ock en Del af Landet. Det innefattar Östra Delen af Provincen Normandie. Det är til skapnaden trekantigt. Det håller i Långd 9 Mil, i Bredd 6, och Vidd 53,6 Qvadrat Mil.

Landet är merendels slätt, samt fruktbart på Säd; det har ock öfverflöd af Äplen och Päron. Det indelas uti 6 Districter, innefattande 55 Cantoner, samt bebos af 385,206 Inbyggare, som gör 7186 på hvarje Qvadrat Mil. Landträntan är 994,983 Riksd., som gör 18565 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 1,790,465 Riksd. Til National-Församlingen sändas 11 Deputerade.

1. Districtet EVREUX.

Detta är beläget omkring öfra delen af

Strömen

Strömen Eure. Storleken år 9,2 Qvad. Mil. Mil. Cantonerne åo 9 til antalet.

1. Evreux, en Stad vid Ån Iton, år Huvudorten uti Departementet och Diſtrictet, ſamt Säte för Biſkopen. Han år omgiven med Murar och goda Gravar. Deſs Handel idkas förnämligaſt med Kläden och Ylletyger, Linnevåf och Spanmål. Hår år en Bomulls-Sammets Fabrik, ſamt en Flerſkåftad Linne-Manufactur, ſom tåflar med den i Brüſſel. Domkyrkan år rått vacker. Afſtåndet från Paris år 9 Mil. Pag. 153.

2. *Conches*, en Stad. Cidern ſom tilvårkas i den kringliggande Någden, år berömd för ſin godhet. Pag. 153.

3. *Vernon*, en Stad. Pag. 151.

2. Diſtrictet Andely.

Detta ligger i Nordoſt om det föregående, ſamt ſkiljes dårifrån medelſt Seine-Strömen. Det bår Såd i ſtörſta ymnighet. Det håller i vidd 8,16 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Andely*, en Stad, år Huvudorten i Diſtrictet. Man tilvärkar hår Kläden åven ſå vackra ſom uti England. Pag. 151.

2. *Giſors*, en Stad, år Sätet för Diſtrictets Domſtol. Pag. 151.

3. Di-

3. Diſtrictet LOUVIERS.

Detta ligger i Väſter om det ſiſtnämde, omkring Seine-Strömen. Storleken är 8,4 Qv. Mil. Landet beſtår af en fruktbar Slättmark, ſom bär Säd i ymnighet. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Louviers*, en Stad, är Huvudorten i Diſtrictet och Säte för deſs Domſtol. Klädet ſom här tilvärkas, är af ſynnerlig godhet och finlek. Pag. 153.
2. *Neufbourg*, en Köping, Pag. 153.
3. *Pont de l'Arche*, en Stad. Pag. 153.

4. Diſtrictet PONT AUDEMER.

Detta är belägit i Nordväſt om det ſiſtnämde, ſamt ſtöter til Seine. Storleken är 8,75 Qv. Mil. Landet är ganſka fruktbart och väl bebodt. Cantonernas Antal är 9.

1. *Pont Audemer*, en Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för Domſtolen. Pag 153.
1. *Quilleboeuf*, en Stad. Pag. 153.

5. Diſtrictet BERNAY.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnämde. Storleken är 9,6 Qv. Mil. Det är även et ſlätt och fruktbart Land. Cantonernas antal är 9.

1. *Bernay*, en Stad, belägen midt i Districtet, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen. Det är en vigtig Handelsort. Pag. 144.

6. Districtet VERNEUIL.

Detta ligger sydligast af dem alla. Dess storlek är 9,6 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Verneuil*, en Stad, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Han är den Orten i Frankrike, hvarest man bereder bästa Kalfskinnen til Böckers Inbindning.

6. Departementet SEINE INFERIEURE.

Detta Landskap är beläget mellan 49 Gr. 16 Min. samt 50 Gr. 5 Min. Latitud. Det gränsar i Väster och Norr til Havet La Manche, och för öfrigt til Departementen Somme, Oise, samt Eure. Det har sit Namn af sin belägenhet vid Nedersta Delen af Elven *Seine*, som här har sit Utlopp i Havet. Det utgöres utaf Nordöstra Delen af Normandie, förnämligast af den Tracten, som fordom kallats Pays de Caux. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 62,6 Qvadrat Mil, och är således litet större än Halland.

Landet är til större delen högländt, förnäm-

nämligast midtuti, men är eljes fruktbart både på Såd och Frukt. Vid Seine och på Grän-sen til Oise äro goda Betesmarker.

Landskapet indelas uti 7 Districter, hvilka innefatta 64 Cantoner. Det bebos af 536,400 Inbyggare, som gör 8562 på hvarje Qv. Mil. Landträntan utgör 1,570,280 Rd. som är 25,084 Riksd. per Qvadr. Mil. De fordna Contributionerne stego til 2,111,380 Rd. Til National-Församlingen sändas 16 Deputerade.

1. Districtet ROUEN.

Detta är beläget utmed Seine. Dess Storlek är 8,4 Qv. Mil. Det innefattar 9 Cantoner.

1. ROUEN, Huvudstaden i detta Departement och District, samt Metropolen uti Afdelningen Cotes de la Manche, har 6 Förstäder och 72,000 Invånare. På vänstra sidan om Strömen ligger en af Förstäderne, hvilken har gemenskap med Staden, medelst en Flottbro om 270 stegs Längd. Staden är Säte för en Erke-Biskop och en Literarisk Societet. Pag. 150.

2. Districtet GOURNAY.

Detta ligger i Öster om det föregående. Det håller i Vidd 5,77 Qv. Mil, samt innefattar 7 Cantoner.

1. *Gournay*, en Stad, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Pag. 152.

2. *Forges*, en Köping, som mycket besökes för sina Mineraliska Vatn.

3. Districtet NEUFCHATEL.

Detta ligger i Norr om det sistnämde. Storleken är 10,24 Qv. Mil. Det innefattar 9 Cantoner.

1. *Neufchatel*, en Stad, är Districtets Huvudort och Säte för dess Domstol. Här göres förträffelig Ost. Pag. 151.

2. *Aumale*, en Stad. Här tilvårkas ganska goda Serger. Pag. 151.

4. Districtet DIEPPE.

Detta är beläget i Nordväst om det sistnämde, samt ligger vid Havet. Storleken är 9,8 Qv. Mil. Det innefattar 10 Cantoner.

1. *Dieppe*, en Stad, är Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol. Staden är regulier och vacker. Hamnen är en af dem, hvarifrån man vanligen far över til England. Uti Fredstider går en Postjagt härifrån til Brighthelmstone, så ordentligt som Vinden tillåter. Här fålies mycken Sill, Torsk och Makril. Spetsarne, som här tilvårkas, äro berömde; man säljer däraf årligen för circa

100,000

100,000 Riksd. Man arbetar hår ock ganſka vackert uti Elfenben. Kyrkan S. Jaques år ganſka vacker; från deſs Torn kan man ſe Engelſka Kuſten. Pag. 152.

2. *Eu*, en Stad, belågen en half Mil från Havet, har et vackert Slott. Förnämſta Handelen idkas med Serger och Spetſar. Närmare Havet ligger en Ort kallad *Treport*, hvareſt befinnes Hamnen til förenämde Stad. Pag. 152.

5. Diſtrictet CANY.

Detta ligger i Våſter om det ſiſtnämde, ſamt år ävenvål belåget vid Havet. Storleken år 14,88 Qv. Mil. Cantonernes antal år 9.

1. *Cany*, en Köping, är Huvudorten i Diſtrictet, och Såte för deſs Domſtol.

2. *S. Valery*, en Stad, pag. 152.

6. Diſtrictet CAUDEBEC.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnämde, vid Seine. Det håller i Vidd 7,7 Qv. Mil, och innefattar 9 Cantoner.

1. *Caudebec*, en tämeligen anſenlig och folkrik Stad, vid Seine, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte för deſs Domſtol, ſamt driver en

en vigtig Handel. Folkmängden ſkattas til 10,000. Pag. 152.

2. *Yvetot*, en Köping. Pag. 152. Artikeln om denna Ort råttas ſålunda: En okunnig Munk, ſom för 300 år ſedan ſkrivit en Hiſtoria om Frankrike, ſamt några dåliga Critici efter honom hava hedrat denna Köping med Titel af Konungarike. Gautiers Son nöjde ſig med at få ſin Köping uphöjd til et ſjelfſtåndigt Herradöme; dåraf hårrörde förſt Titeln Sire för Ågaren, ſedermera Prince, och åndteligen Konung. Nu för tiden finnes ingen Prince af Yvetot.

7. Diſtrictet Montivilliers.

Detta ligger i Våſter om det ſiſtnämde, ſamt utgör en Halfö, ſom omgives af Seines Utlopp och Havet. Deſs Storlek år 5,77 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *Montivilliers*, en liten Stad, år Huvudorten i Diſtrictet.

2. *Le Havre*, en anſenlig och folkrik Stad med 18,000 Invånare, år Såte för Diſtrictets Domſtol. Hår finnas 40 Gator, nåſtan ſamteligen ſnörråta. Hamnen kan inrymma 300 Skepp, hvilka med all ſlags Vind kunna hår inlöpa. Tilnamnet de Grace är nu för tiden aflagt. Pag. 158 Rad. 24 ſtår at Staden åger 1200 Invånare; detta är Tryckfel, det har bordt ſtå 12,000.

3. *Harfleur*, en Stad. Pag. 158.

4. *Fecamp*, en Stad, hvars Inbyggare driva en vigtig Handel. Pag. 158.

7. Departementet OISE.

Detta Landskap är beläget mellan 49 Gr. 4 Min. samt 49 Gr. 45 Min. Latitud. Det gränsar til Departementen Somme, Aisne, Seine & Marne, Seine & Oise, Eure, samt Seine Inferieure. Det har sit namn af Strömen *Oise*, som flyter härigenom. Det utgöres utaf Norra Delen af Landskapet Isle de France, samt en liten del af Södra Picardie. Det är i allmänhet et slätt och fruktbart Land. Uti Östra Delen finnas åtskilliga goda Skogar. Det håller i Längd 9 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 52 *Qv.* Mil, och är således så stort som Stockholms Län. Det indelas uti 9 Distrikter, hvilka innefatta 76 Cantoner. Folkmängden stiger til 348,972, hvilket gör 6711 på hvarje Qv. Mil. Landt. räntan utgör 990,860 Riksd., det är 19,055 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne stego til 1,843,400 Riksd. Til National-Församlingen sändas 12 Deputerade.

1. Distriktet BEAUVAIS.

Detta ligger i Västra Delen af Departementet. Det håller i Vidd 7,2 Qvad: Mil, samt innefattar 10 Cantoner.

1. BEAUVAIS, Landskapets Huvudstad, samt Säte för Biskopen. Det som är färdigt af Domkyrkan, nämligen Choret och något af Navatan, anses af Kännare såsom et Mästerstycke i Architecturen. Choret håller 158 Fot i Höjd och 62 i Bredd. Bland andra Manufacturer är här en Basse Lice-Tapet-Manufactur, hvarest de svåraste ämnen exequeras med en synnerlig delicatesse. Desse Tapisserier äro berömde över hela Europa. Stadens förnämsta Handel drives med Lärfter, Sarser och Kläden. Pag. 146.

2. Districtet GRANDVILLIERS.

Detta ligger i Norr om det förenämde. Dess Storlek är 4,55 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Grandvilliers*, en Köping, är Huvudorten och Säte för Domstolen.

3. Districtet CHAUMONT.

Detta är beläget i Söder om Districtet Beauvais. Det håller i Vidd 5,6 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 7.

1. *Chaumont*, en liten Stad, är Huvudorten och Säte för Domstolen.

4. Diſtrictet SENLIS.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnämde. Storleken är 6,3 Qv. Mil. Det innefattar 8 Cantoner.

1. *Senlis*, en Stad, belägen på ſluttningen af en Kulle, vid en Å, ſom faller i Oiſe, uti en ſkogrik Nägd, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen. Här är ock et Lärdoms-Sällſkap. Tornet vid Förnämſta Kyrkan är et af de högſta i Frankrike. Det här fordom varande Biſkopsſtiftet är numera uphäfvit. Pag. 145.

2. *Chantily*, Huvudorten i en Canton. Pag. 146.

5. Diſtrictet CLERMONT.

Detta är beläget i Norr om det ſiſtnämde, ſamt midt uti Departementet. Storleken är 6,6 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Clermont*, Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för deſs Domſtol. Pag. 147.

6. Diſtrictet BRETEUIL.

Detta ligger i Norr om det ſiſtnämde. Det håller i Vidd 5,07 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Breteuil*, en Köping, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

7. Districtet Noyon.

Detta är beläget i Öster om det sistnämde. Dess Storlek är 6, 12 Qv. Mil. Det består af 9 Cantoner.

1. *Noyon*, en Stad, belägen ej långt från Oise, på sluttningen af en Kulle, är välbygd, Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Det fordna Biskopsstiftet är uphävit. Pag. 146.

8. Districtet Compiegne.

Detta ligger i Söder om det sistnämde. Det har godt förråd på Skog. Det håller i Vidd 5,4 Qvadr. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Compiegne*, en vacker Stad, belägen vid sammanflytandet af Strömarne Oise och Aisne, är Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol. Pag. 146.

9. Districtet Crespy.

Detta ligger i Söder om det sistnämde. Storleken är 5,25 Qvad. Mil. Antalet af Cantonerne är 6.

1. *Crespy*, Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol. Pag. 145.

8. Departementet AISNE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 50 Min. samt 50 Gr. 2 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Nord, Ardennes, Marne, Seine & Marne, Oise, och Somme. Det har sit Namn af Strömen *Aisne*, som flyter härigenom. Det utgöres utaf Nordöstra Delen af Isle de France, och Östra Delen af Picardie, som fordom kallades Vermandois och Thierache, samt en liten Del af Champagne. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 66,3 Qv. Mil. Det är således lika stort med Nyköpings Lån.

Det är merendels et slätt och fruktbart Land. Nordöstra Delen är något backig och bergagtig. Departementet består af 6 Districter, hvilka innefatta 63 Cantoner. Inbyggarnes antal stiger til 407,905, som gör 6153 på hvarje Qv. Mil. Landtråntan utgör 958,270 Riksd., dnt år 14,454 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 1,785,160 Riksdaler. Til National-Församlingen sändas 12 Deputerade.

1. Districtet LAON.

Detta är beläget Österut. Storleken är 14,9 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 14.

1. LAON,

1. LAON, Huvudstaden i Departementet, och tillika Huvudorten i detta Distrikt, samt Säte för dess Domstol. Dess förnämsta Handel sker med Säd och Vin. Det fordna Biskopssätet är uphäfvit. Pag. 146.

2. Districtet VERVINS.

Detta ligger i Norr om det föregående. Det håller i Vidd 14 Qv. Mil, samt innefattar 10 Cantoner.

1. *Vervins*, en Stad, är Districtets Huvudort, Pag. 146.
2. *Guise*, en Stad, är Säte för Districtets Domstol. Pag. 161.

3. Districtet S. QUENTIN.

Detta är beläget i väster om det sistnämde. Dess Storlek är 9,6 Qv. Mil, och antalet af Cantonerne 8.

1. *S. Quentin*, en Stad, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol, har räta Gator, samt i allmänhet välbygda Hus. Stora Torget är en ansenlig Plats, hvaraf 3 sidor äro bebygde med enformiga Hus, och den fjärde intages af Stadshuset, som är en prydelig Byggning. Förnämsta Kyrkan är rätt vacker. Staden har 7000 Invånare. Pag. 160.

4. Districtet Chauny.

Detta ligger i Söder om det sistnämde. Det håller i Vidd 6,47 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Chauny*, en liten Stad, år Huvudorten.
2. *Coucy*, en liten Stad, år Såte för Districtets Domstol.
3. *La Fere*, en Stad vid Oise, har en Krut-Fabrik. Pag. 161.
4. *S. Gobin*, en Glasfabrik. Pag. 161.

5. Districtet Soissons.

Detta ligger i Söder om det sistnämde. Det håller i Vidd 10,06 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 11.

1. *Soissons*, en Stad, år Districtets Huvudort, samt Såte så vål för dess Domstol, som för Biskopen i Departementet. Gatorne åro trånga, och Husen dåligt bygda, men den kringliggande Nägden år behagelig. Pag. 146.

6. Districtet Chateau-Thierry.

Detta år belåget i Söder om det sistnämde. Storleken år 11,32 Mil. Cantonernas antal år 13.

1. *Chateau-Thierry*, en Stad, är Huvudorten i Districtet, och Såte för dess Domstol. Han

Han har et vackert Slott på en Kulle. Hår år den berömde Mannen *La Fontaine* född. Pag. 173.

9. Departementet SOMME.

Detta Landskap är beläget mellan 50 Gr. 2 Min. samt 50 Gr. 48 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Pas de Calais, Aisne, Oise, Seine Inferieure och Havet. Det har sit Namn af Strömen *Somme*, som flyter midt genom Landet, til hela dess Långd, samt omkring hvilken det formerar en stor Dal. Det innefattar största delen utaf Picardie. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 54,5 Qv. Mil. Det år således lika stort med Upsala Lån.

Markens Beskaffenhet och Producter finnas beskrifne pag. 159. Det indelas uti 5 Districter, hvilka innefatta 72 Cantoner. Folkmångden stiger til 497„352, som gör 7474 på hvarje Qv. Mil. Landtråntan år 1,128,000 Riksd., som gör 20,697 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 2,111,360 Riksd. Til National-Församlingen sändas 13 Deputerade.

1. Districtet Amiens.

Detta ligger midt i Landet Dess storlek år 15,9 Qv. Mil. Cantonernas antal år 18.

1. AMIENS, Huvudstaden i Departementet, samt Säte för Biskopen, är tillika Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Han är en af de ansenligaste i Riket, ty Folkmängden stiger til 40,000; därjämte en af de förnämsta Manufactur-orter. Man tilvärkar här Camelotter, Plucher, Sammeter, Pannes à Ramages, samt allehanda slags Ylle- och Getthårs-Tyger. Domkyrkan är en af de vackraste Götiska Byggnader, samt i synnerhet märkvärdig för sin Navatas Vidd och Höjd. Polhöjden är 50 Gr. 20 Min., och Longituden accurat lika med Paris. Afståndet från denna Stad är 15½ Mil. Pag. 159.

2. *Corbie*, en Stad. Pag. 160.

3. *Conty*, en Stad. Pag. 160.

2. Districtet ABBEVILLE.

Detta ligger i Nordväst om det föregående, vid Havet. Storleken är 16,2 Qv. Mil. Cantonernes antal är 17.

1. *Abbeville*, en Stad, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Här tilvärkas fina Kläden, som i anseende til qvaliteten icke vika för de Engelska och Holländska; Manufacturen, hvarest de tilvärkas, har vidlyftiga och beqväma Byggningar, samt prägtiga Trägårdar; 4000 Personer sysselsättas därvid; uti dessa Kläden ingår ingen annan slags Ull än Spansk och Engelsk. Uti en annan

Manu-

Manufactur fabriceras skóna Dammasker, Moquette, et slags Yiletyg, hvars våfning liknar Sammets, tilvårkas uti en tredje Manufactur; det år den enda af det slaget i Frankrike. Vårdet af alla dessa, sårskildta Våfnader stiger til 170,000 Riksd. årligen. Folkmångden stiger til circa 20,000. Somme bår hår stora Barker, hvilket mycket befordrar Stadens Handel. Han år Fódelseort för de beròmde Geograferne Duval, Nicolas och Guillaume Sanson, samt Brier. Pag. 161.

2. *S. Valery*, en Stad. Pag. 161.

3. Districtet Dourlens.

Detta år belägit i Öster om det sistnåmde. Dess storlek år 4,4 Qvadrat Mil. Cantonernas antal år 70.

1. *Dourlens*. en Stad, år Huvudorten, och Såte fór Domstolen. Han har 2 Citadeller. Pag. 160.

4. Districtet Peronne.

Detta ligger i Öster om det sistnåmde. Det håller i vidd 10,24 Qvadr. Mil, och har 16 Cantoner.

1. *Peronne*, en Stad, år Huvudorten, och Såte fór Domstolen. Han kallas La Pucelle, eme-

emedan den aldrig af Fienden blivit intagen Pag. 160.

3. Diſtrictet MONTDIDIER.

Detta år beläget i Söder om det ſiſtnämde. Storleken är 8 Qv. Mil Cantonernas antal år 11.

1. *Montdidier*, en Stad, år Huvudorten. Pag. 160.

2. *Roye*, en Stad, år Sätet för Diſtrictets Domſtol, Hår åro Mineraliſka Kållor. Pag. 160.

10. Departementet PAS DE CALAIS.

Detta Landſkap år beläget mellan jämt 50 och 51 Gr. Latitud. Det gränſar til Sundet Pas de Calais, hvaraf det ock har ſit namn, ſamt til Landſkapen Nord, Somme, och Hafsviken La Manche. Det innefattar hela Provincen Artois, ſamt Norra Sjökuſten af Picardie. Det håller i Långd 13 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 57,3 Qvadrat Mil; och år ſåledes litet ſtörre ån Upſala Lån.

Markens Beſkaffenhet och Producter ſes pag. 162. Det indelas uti 8 Diſtricter, hvilka innefatta 85 Cantoner. Inbyggarnes antal ſtiger til 532,739, hvilket gör 9297 på hvarje Qv. Mil. Landtråntan år 63,333 Riksd., ſom gör 11,507 Riksd. per Qv. Mil.

De

De fordna Contributionerne ftego til 1,152,144 Riksd. Til National. Förfamlingen fändas 11 Deputerade.

1. Diftrictet Arras.

Detta är belåget i Sydöftra Delen af Departementet. Defs Storlek är 6,6 Qvad. Mil. Det innefattar 11 Cantoner.

1. Arras, en Stad, belägen vid Ån Scarpe, är Huvudorten i Departementet, och har vid pafs 22,000 Inbyggare. Fäftningsvärken äro til ftörre delen af Vauban. Citadellet är förträffeligt, men för öfrigt nog lågt; det är en allongerad Femhörning, af medelmåttig ftorlek. Bland Byggnader märkes den fordna Benedictiner Klofter-Kyrkan, såfom rätt vacker. Staden har 2 vackra Torg, famt är Säte för en Vetenfkaps- och en Vitterhets - Academie. Afftåndet från Paris är 15 Mil. Polhöjden är 50 Gr. 15 Min. Det fordna Bifkopsfätet är uphåvit. Pag 163.

2. Diftrictet Bapaume.

Detta ligger i Sydoft om det föregående. Defs ftorlek är 7,2 Qv, Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Bapaume*, en Stad, är Diftrictets Huvudort och Säte för defs Domftol. Vatnen

fom

som omgivä honom, tjåna mycket til dess försvar. Pag. 163.

3. Districtet BETHUNE.

Detta ligger i Norr om Districtet Arras. Dess Storlek år 8 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Bethune*, en Stad, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Han år bygd på en Klippa, samt befäst på Vaubans vis. I den kringliggande Någden tilvårkas skön Ost. Pag. 163.

2. *S. Venant*, en Stad. Pag. 163.

3. *Lilliers*, en Stad. Pag. 163.

4. Districtet S. POL.

Detta år belågit i Sydväst om det sistnåmde. Det håller i Vidd 5,9 Qv. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *S. Pol*, en liten Stad, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Orten år bekant för sina Mineraliska Kållor. Han ligger accurat under samma Meridian med Paris.

5. Districtet MONTREUIL.

Detta ligger i Väster om det sistnåmde. Storleken år 7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Mon-*

1. *Montreuil*, en Stad af medelmåttig storlek, belägen på en Kulle, är Huvudorten i Districtet, samt har et Slott.

2. *Hesdin*, en Stad, är Säte för Districtets Domstol. Pag. 163.

6. Districtet S. Omer.

Detta ligger i Norr om det sistnämde. Dess storlek är 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *S. Omer*, en Stad, är Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol. Han är tillika Säte för Biskopen i detta Departement, och har et vålbefäst Slott. Domkyrkan och den fordna Klosterkyrkan S. Bertin äro prägtiga Byggningar. Pag. 163.

2. *Aire*, en vacker Stad, med et godt Slott. Pag. 163.

7. Districtet Boulogne.

Detta är belägit i Väster om det sistnämde, samt gränsar även til Havet. Storleken är 9,5 Qvadr. Mil. Antalet af Cantonerne är 12.

1. *Boulogne*, en ansenlig och vacker Stad vid Havet, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Staden har 12,000 Inbyggare, samt et Slott til Beskydd. Dess förnämsta

nåmsta Handel sker med Hafsfisk. I nyare tider har man gjort Hamnen säkrare, medelst 2 Stendammar, hvaraf den långsta håller 12 Fot i Bredd vid det stållet dår den går långst ut i Havet. Pag. 162.

2. *Etaples*, en Stad. Pag. 162,

3. *Ambleteuse*, en Stad. Pag. 162.

8. Districtet CALAIS.

Detta ligger i Nordost om det sistnåmnde, samt grånsar även til Havet. Dess storlek år 5,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Calais*, en Stad, år Huvudorten i Districtet, och Såte för dess Domstol. Han år fördelagtigt belågen för Handel; har et godt Citadelle, en Arsenal, som är vål försedd med all slags Munition, samt en vål försvarad Hamn. I Fredstider gå hvarje vecka 2 Postbåtar hårifrån til Dover, och åven återkomma. Den 7 Jan. 1785 foro Fransmannen Blanchard och Engelsmannen Jefferys över Sundet hår emellan och Dover med en Luftkula. Pag. 162.

2. *Ardres*, en Stad. Pag. 162.

11. Departementet NORD.

Detta år det Nordligaste af alla Landskapen i Riket, samt har ock dåraf bekommit sit namn. Det är belåget mellan 49 Gr. 55 Min. samt 51 Gr. 5 Min. Latitud. Det grånsar til

Nord-

Nordsjön, Belgien, en del af Lüttich, samt Landskapen Aisne och Pas de Calais. Det innefattar Franska Andelarne af Flandern och Hainaut, samt Cambresis. Det håller i Långd 17 Mil, i Bredd 4, och i Vidd 48,6 Qvad. Mil; det är således lika stort med Christianstads Lån.

Om Markens Beskaffenhet och Producter finnes nämdt Pag. 164 & 166. Strömarne *Lis*, *Scarpe*, *Escaut* på Nederländska Schelde, samt *Sambre* flyta hårigenom. Landet indelas uti 8 Districter, hvilka innefatta 54 Cantoner. Folkmängden stiger til 447,910, hvilket gör 9216 Månniskjor på hvarje Qv. Mil. Landträntan år 1,043,200 Riksd., det år 23,128 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgiorde 1,879,540 Riksd. Til National-Församlingen sändas 12 Deputerade.

1. Districtet Douay.

Detta ligger medlerst uti Landet, samt är det minsta af Districten. Det håller ej mer i vidd än 4,02 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. Douay, Huvudstaden i Departementet, samt Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol, belägen vid Scarpe, år af oval Figur. Här finnes en vacker Arsenal, et Canongjuteri, en Artilleri-Skola, samt 3 Collegier til Ungdomens Undervisning. Skansen,

 hvil-

hvilken tjänar såsom Citadelle, ligger et Canonskott från Staden. Pag. 165.

2, Distriktet VALENCIENNES.

Detta ligger i Öster om det förenämde. Storleken är 5,78 Qvadrat Mil. Cantonernas antal är 4.

1. *Valenciennes*, en Stad, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen, samt har vid pass 20,000 Invånare. Escaut, uti hvilken det finnas rätt vackra Slussar, delar honom i 2 Delar. Det är en ganska vigtig Ort. Både Citadellet och de öfrige Fästningsvärken äro af Vauban. Man tilvärkar här mycket Ylletyger, förnämligast Camelotter och Bouracaner, sköna Spetsar, samt ganska fint Linne, som kallas Batiste. Pag. 167.

2. *Condé*, en Stad, har i nyaste tider blivit kallad *Nord Libre*. Pag. 166.

3. *Bouchain*, en Stad. Pag. 167.

3. Distriktet CAMBRAY.

Detta är belägit i Söder om det sistnämde. Det håller i Vidd 6,82 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 6.

1. *Cambray*, en Stad, vid Escaut, är Huvudorten i Distriktet, samt tillika Säte för Biskopen i Departementet. Citadellet, belägit

git på en Backe, år vackert, ehuru gammalt; 5 ſtora Baſtioner och flera Halfmånar förſvara det. Gatorne i Staden åro breda och ſnygga. Stadshuſet år en förträffelig Byggning. Tornet på Domkyrkan år af Pyramidal Form, ſamt anſes ſåſom et Måſterſtycke i ſit ſlag. Det år över 600 ſteg up til Spetſen af Spiran, hvilken år genombruten, ſamt utan Timmervårk eller Jårn til underſtöd. Sex Karlar kunna låtteligen röra ſig uti Kulan, ſom tjånar til Piedeſtal åt Korſet Den berömde *Fenelon*, Auctoren til Thelemaque, har varit Erkebiſkop i denna Stad. Pag. 166.

2. *Cateau Cambreſis*, en Stad. Pag. 166.

4. Diſtrictet QUESNOY.

Detta ligger i Nordoſt om det ſiſtnåmde. Deſs ſtorlek år 6,47 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Queſnoy*, en Stad, belågen på en ſtor Slått, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte för deſs Domſtol; han år befåſt medelſt et Slott, ſamt har 2500 Invånare.

5. Diſtrictet AVESNES.

Detta år belåget i Öſter om det ſiſtnåmde. Deſs Storlek år 6,6 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 9.

1. *Avesnes*, en Stad, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Den kringliggande Någden har öfverflöd af et slags vit Sten, som är tjänlig för Bildhuggar-arbete. Pag. 167.

2. *Maubeuge*, en Stad. Pag. 166.

6. Districtet LILLE.

Detta är belåget i Norr om Districtet Douay. Det håller i Vidd 7,88 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. LILLE, en Stad, är Districtets Huvudort och Säte för dess Domstol. Citadellet, anlagt af Vauban, är reguliert, samt hålles för det båsta i Europa, näst efter det i Turin. Fältet, som befinnes mellan detta Citadelle och Staden, är planteradt med 4 Rader Trån, som formera en behagelig Spatserplats. Gatorna, i synnerhet de uti Nya Staden, äro prydda med prägtiga Byggningar; men de vackraste ställen äro Stora och Lilla Torget. Bland vackra Byggningar utmärka sig i synnet Börsen, allmånna Magazinet, hvilket är af ovanlig storlek, samt allmånna Hospitalet. Största Handelen drives med Camelot. Afståndet från Paris är 19 Mil. Meridian-skilnaden är 44 Min. Östlig. Pag. 164.

2. *Armentieres*, en Stad vid Lis. Pag. 165.

7. Di-

7. Distriktet HAZEBROUCK.

Detta ligger i Våster om det sistnämde. Storleken är 5,25 Qvadr. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Hazebrouck*, en liten Stad, år Huvudorten i Distriktet. Dess Handel sker förnämligast med Linneväf.

2. *Bailleul*, en Stad, år Säte för Distriktets Domstol. Pag. 165.

3. *Cassel*, en Stad. Pag. 165.

8. Distriktet BERGUES.

Detta år belåget i Norr om det sistnämde, samt stöter även til Havet. Dess storlek år 5,77 Qv. Mil Det innefattar 7 Cantoner.

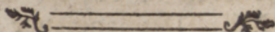
1. *Bergues*, eller Vinoxbergen, en Stad och Distriktets Huvudort, år befäst af Vauban, samt har 3 Skansar. Pag. 165.

2. *Gravelines*, en Stad. Pag. 165.

3. DUNKERQUE, en ansenlig och folkrik Stad, vid Havet, belägen under 51 Grad. 3 Min. Latitud, år Säte för Distriktets Domstol. Han år den Nordligaste Staden i Frankrike. Folkmängden stiger til 20,000. Staden har måstadelen räta och breda Gator. Alla Husen äro af vit Klinkert, samt bygde med Symmetrie. Fyra Canaler leda til denna Stad. En ganska lång och solid Quai leder från Hamnen

til inre Delen af Staden. Reparebanan och Sjömans-Magazinet åro 2 ſtora Byggningar, om 100 Famnars Face hvardera. Caſernerne åro vackra och beqvämliga. Staden ligger nåſtan under ſamma Meridian med Paris, och affſtåndet dårifrån är 22 Mil. Pag. 165.

4. *Mardyk*, en By, belägen utmed Havet, 3 Fjårdingsvåg från Dunkerque, år bekant i Hiſtorien, emedan Ludvig 14 låt efter Uttrechter Fredens ſlut, ſom vågrade Sjöfarten til Dunkerque, hår anlägga en Hamn, ſom blef vål befåſt, ſamt gråva en Canal, ſom hårifrån leder til Dunkerque; men denne Hamn och Skans hava ſedermera enligt nyare Fredsſlut med Engelsmannen, måſt raſeras.

2. NORDVÅSTRA REGIONEN,

Eller Hafs-Regionen. Denna Region år belägen mellan 47 Grad. 20 Min. ſamt 49 Grad. 45 Min. Latitud. Hon grånſar i Norr til Canalen La Manche, i Öſter til Norra Regionen, i Söder til Öſtra Regionen och Våſtra Oceanen, ſamt i Våſter til nyſsnåmde Haf. Hon håller i Långd 38 Mil. Bredden år olika; den Öſtra Delen år 18 Mil bred, dåremot håller den Våſtra ej mer ån 10 Mil i Bredd. Uti Vidd håller hon jåmt 500 Qvad. Mil. Hon år ſåledes lika ſtor ſom Öſtergötland,

land, Småland, Blekinge, Halland och Christianstads Län sammantagne. De största Strömarne äro *Sarte*, *Loir*, *Mayenne*, *Vilaine* och *Orne*. Landet utgöres utaf största Delarne af Provincerne Maine, Normandie och Bretagne,

Marken är tämeligen jämn; midt genom Landet från Väster til Öster stryker en Landtrygg, hvarifrån de flästa Strömar, som falla i Canalen och stora Havet, taga deras Ursprung. Intet Berg af synnerlig storlek finnes i Landet. Jordmånen är i allmänhet fruktbärande, förnämligast uti Östra Delen; den Västra Delen däremot har goda Betesmarker. Här växer föga Vin, men desto mera Äplen och Päron, hvaraf Cider och Must tilredas. Lin och Hampa samt Färgörter äro ock bland Landets förnämsta Producter. Ingen Region har så vidsträckt Sjökust som denna; hvarföre ock Fiske är et af Inbyggarnes förnämsta Näringsfång. Af nyttiga Mineralier finnes Järn, Koppar, Bly, Marmor, Tälgsten, Stenkol och Salt.

Landet är väl bebodt. Folkmängden stiger til 3,518,200, som gör 7036 Människjor på hvarje Qvad. Mil. Landträntan utgör 6,035,966 Riksd., hvilket är 12072 Riksd. per Qv. Mil. Den fordna Contributionen steg til 11,335,375 Riksd. Til National-Församlingen sändas 88 Deputerade.

Regionen innefattar 9 Departements, nämligen: *La Manche*, *Calvados*, *Orne*, *Sarte*, *Mayenne*, *Ille & Vilaine*, *Morbihan*, *Cotes*

du Nord och *Finisterre*, hvilka indelas uti 71 Distrikter och 615 Cantoner. I anseende til Kyrkoförfattningen höra de 3 första Departementen under Metropolen Rouen, och de 6 sidsta under Metropolen Rennes.

1. Departementet LA MANCHE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 30 Min. samt 49 Gr. 45 Min. Latitud. Det omgives i Väster och Norr af Hafsviken La Manche, hvaraf det ock bekommit sit Namn; och grånsar för öfrigt til Landskapen Calvados, Orne, Mayenne, samt Ille & Vilaine. Det håller i Längd 13 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 55,5 Qvadr. Mil, och är således lika stort med Upsala Lån. Det utgör den Delen af Normandie, som fordom kallades Cotentin och Avranchin.

Norra Delen, som ligger vid Havet, har goda Betesmarker, men den Södra är fruktbar på Säd, Frukt, Lin och Hampa, men har ringa Bete. Landskapet indelas uti 7 Distrikter, hvilka innefatta 63 Cantoner. Inbyggarnes antal stiger til 463,320, som gör 8348 på hvarje Qv. Mil. Landtråntan stiger til 1,024,180 Riksd., hvilket är 18,454 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 1,897,930 Riksd. Til National-Församlingen såndas 13 Deputerade.

1. Distriſtet Coutances.

Detta är beläget midt uti Landſkapet, utmed Havet. Deſs ſtorlek år 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. Coutances, Lat. *Conſtantia*, Huvudſtaden i Departementet, ſamt Såte för Biſkopen, likaledes Huvudorten i detta Diſtriſt, och Såte för deſs Domſtol. Domkyrkan år en Gõtiſk Byggning, af beſynnerlig ſmak, ſamt af fõga allmån driſtighet. Pag. 157.

2. Diſtriſtet Avranches.

Detta ligger i Söder om det föregående, jämvål vid Havet. Storleken år 8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Avranches*, Lat. *Abrincæ*, en vacker Stad, belägen på et Berg, 3 Fjårdingsvåg från Havet, år Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte för deſs Domſtol. Staden är befåſt, ſamt har et godt Citadelle. I Nägden tilredes god Cider. Det fordna Biſkopsſtiftet år uphåvit. Pag. 157.

2. *Granville*, en Stad. Pag. 157.

2. *Mont S. Michel*, en liten Stad på en Klippa i Havet, har et befåſt Slott til förſvar.

3. Diſtriſtet Mortain.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnåmde,

Defs ftorlek år 8,75 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 9.

1. *Mortain*, en liten Stad, omgiven af brandta Klippor, år Huvudorten i Diftrictet, och Såte fór defs Domftol.

4. Diftrictet S. Lo.

Detta ligger i Norr om det fiftnåmde. Det håller i Vidd 8,75 Qv. Mil, famt innefattar 9 Cantoner.

1. *S. Lo*, en tämeligen anfenlig Stad, vid Ån Vire, år Huvudorten i Diftrictet, famt Såte fór defs Domftol. Staden fórfvaras af gammalmodige Fäftningsvårk, inhuggne i Klippor; men Citadellet år godt. Hår tilvårkas mycket Serger, Rafker, Band, Galoner, och andra Varor.

5. Diftrictet CARENTAN.

Detta år belåget i Norr om det fiftnåmde. Storleken år 9,8 Qv. Mil; och Cantonernes antal år 10.

1. *Carentan*, en Stad, år Diftrictets Huvudort, har et gammalt Slott, och år Såte för et Lårdoms-Sållfkap. Pag. 157.

2. *Periers*, en Ort, hvilken år Såte fór Diftrictets Domftol.

6. Di-

6. Diſtrictet Valogne.

Detta ligger i Norr om det ſiſtnämnde. Deſs ſtorlek är 7,9 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Valogne*, en Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för deſs Domſtol. De här tilvärkade Kläden äro berömde för deras godhet, och de Hudar man här ſäljer, hallas före vara väl appreterade. Folkmängden ſkattas til 10,000. Pag. 156

2. *Barfleur*, en Stad, Pag. 157.

7. Diſtrictet Cherbourg.

Detta utgör Nordligaſte Delen af detta Departement. Det håller i Vidd 4,9 Qv. Mil, och innefattar 7 Cantoner.

1. *Cherbourg*, en Stad, är Diſtrictets Huvudort, och Säte för deſs Domſtol. Den härvarande Hamnen har i ſednare tider medelſt nedſänkta Stenkiſtor, ſom formera 2 ſtora Dammar, hvilka omgiva honom, blivit gjord ganſka vigtig. Det är den enda vid Hafsviken La Manche, ſom är tjänlig at emottaga Krigsſkepp af förſta Rangen. Den prägtiga Båken, ſom uplyſer denſamma, innehåller 16 Reverber-Lyktor, förſedde med 48 Lampor. Staden är Säte för en Vetenſkaps-Societet. Nära vid denna Stad, ſå väl ſom uti S. Gobin

bin i Picardie, gjutas prågtiga Spegelglas om 100 à 120 Tums Långd, hvilka ſedermera poleras i Paris. Pag. 157.

2. Departementet CALVADOS.

Detta Landſkap år belåget mellan 48 Gr. 45 Min, ſamt 49 Gr. 25 Min. Latitud. Det grånſar i Norr til Havet, ſamt omgives för öfrigt af Departementen Eure, Orne och Manche. Det har ſit namn af en ſtråcka af Klippor, Calvados kallad, hvilken ligger utanför Stranden. Det håller i Långd 9 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 50,3 Qvad. Mil, och år ſåledes inemot ſå ſtort ſom Stockholms Lån. Strömen *Orne* flyter midt genom Landet. Det utgör Medlerſta Delen af Normandie.

Marken år merendels jåmn, ſamt fruktbar på Såd. Landet år ock rikeligen förſedt med Åple- och Påronſkogar. Landſkapet indelas uti 6 Diſtricter, hvilka inbegripa 71 Cantoner. Inbyggarnes antal ſtiger til 391,332, ſom gör 7780 på hvarje Qv. Mil. Landtråntan år 1,149,530 Riksd., ſom gör 22,855 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne ſtego til 2,117,340 Riksd. Til National-Förſamlingen ſåndas 13 Deputerade.

1. Diſtrictet CAEN.

Detta år belåget midt i Landet, ſamt utmed

med Havet. Det håller i Vidd 8,9 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 20.

1. Caen, Huvudſtaden i Departementet, ſamt Huvudorten i detta Diſtrict, är vålbygd, rik, och driver god Handel. Tämeligen ſtora Skepp kunna komma upfőre Strömen in i Staden. Caſernerne åro rått vackra. Afſtåndet från Paris år 18 Mil. Pag. 155.

2. Diſtrictet Pont l'Eveque.

Detta ligger i Őſter om det főrenåmde, ſamt vid Seines Utlopp i Havet. Storleken år 7,5 Qv. Mil, och antalet af Cantonerne år 10.

1. *Pont l'Eveque*, en Stad, belågen vid Ån Touques, ſom faller i Havet, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte főr deſs Domſtol. Pag. 155.

2. *Honfleur*, en tämeligen anſenlig Sted, med en tämeligen ſtor och ganſka ſåker Hamn. Det Landet, ſom omnåmnes, at Binot Paumier uptäckte, var efter all anledning intet annat ån Őn Madagaſcar. Pag. 155.

3. Diſtrictet Lisieux.

Detta år belågit i Sőder om det ſiſtnåmn. Deſs ſtorlek år 7,5 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 11.

1. *Lis*

1. *Lisieux*, en Stad, år Diſtrictets Huvudort, och Såte för deſs Domſtol. Han driver god Handel, förnåmligaſt med Linnevåf. Kyrkorne å o vackra. Pag. 154.

2. *Orbec*, en Stad. Pag. 154.

4. Diſtrictet FALAISE.

Detta ligger i Våſter om det ſiſtnåmde. Det håller i Vidd 8,75 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Falaiſe*, en vacker Stad, år Diſtrictets Huvudort, och Såte för deſs Domſtol. Deſs förnåmſta Handel drives med Sarſcher, Linnevåf och Spetſar. Den ſtora Marknaden ſom här årligen hålles, börjas den 16 Aug. och varar i 8 dagar. Man finner hår ånnu et gammalt Slott, hvareſt Wilhelm Conqveſtor, ſom eröfrade England, år född. Tornet på denna Byggning förtjänar Kånnares upmårkſamhet. Pag. 156.

5. Diſtrictet VIRE.

Detta ligger i Väſter om det ſiſtnåmde Deſs ſtörlek år 8,56 Qvadrat Mil, Antalet af Cantonerne år 9.

1. *Vire*, en tåmelig Stad, år Diſtrictets Huvudort, och Såte för deſs Domſtol. Hår finnas

finnas åtskilliga Manufacturer för grova Kläden. Pag. 156.

6. Districtet Bayeux.

Detta är beläget i Norr om det sistnämde, samt vid Havet. Storleken är 9,2 Qv. Mil. Cantonernas antal är 11.

1. *Bayeux*, en Stad, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol, jämväl Säte för Biskopen i detta Departement. Han har et Slott. Domkyrkan är synvärd. Pag. 156.
2. *Issigny*, en Köping. Pag. 156.

3. Departementet ORNE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 14 Min. samt 48 Gr. 58 Min. Latitud. Det omgives af Landskapen Calvados, Eure, Eure & Loir, Sarte, Mayenne, och La Manche. Det håller i Længd 12 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 54,2 Qv. Mil, och är således så stort som Upsala Län. Det har sit Namn af Strömen *Orne*, som flyter här midt igenom. Det utgör Södra Delen af Normandiet, samt en liten Del af Perche.

Marken är ojämnare än uti näst föregående Departement, men är dock fruktbar på Säd, samt bär Åplen och Päron i ymnighet. Landet indelas uti 6 Districter, hvilka innefat-

ta 51 Cantoner. Folkmängden stiger til 381,760 som gör 7044 på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 722270 Riksd., som gör 13,328 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 1,317,850 Riksd. Til National-Församlingen sändas 10 Deputerade.

1. Distriktet ALENÇON.

Detta innefattar medlersta Delen af Departementet. Det håller i Vidd 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. ALENÇON, en vacker Stad, belägen vid Ån Sarte, på en stor och vacker Slättmark, under 48 Gr. 26 Min. Lat. 15 Mil från Paris, är Huvudorten i Departementet. Man tilvärkar här vacker Linneväf, samt Spetsar, bekante under namn af Points d'Alençon, hvilka hava den besynnerlighet, at de tilvärkas med Nål, och icke knypplas såsom andra Spetsar, med Spolar på kuddar. Vid pass 1 Mil härifrån finnes en Gruva med falska Diamanter, men hvilken nu för tiden är aldeles uttömd, Pag. 158.

2. *Sèez*, Lat. *Sagium*, en Stad, belägen halfannan Mil från Alençon, på en vacker Slättmark, vid Orne; är Säte för Biskopen i Departementet. Pag. 158.

2. Di-

2. Distrietet Domfront.

Detta ligger i Nordvåst om det sistnåmde. Storleken år 10,84 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 9.

1. *Domfront*, en Stad, belågen på en brandt Klippa, år Huvudorten i Distrietet, samt Såte för dess Domstol. Pag. 157.

3. Distrietet Argentan.

Detta ligger i Öster om det sistnåmde. Det håller i Vidd 11,3 Qvad. Mil. Antalet af Cantonerne år 12.

1. *Argentan*, en Stad, belägen på en Kulle, midt uti en ganska fruktbar Slåttmark, vid Orne, år Distriets Huvudort och Såte för dess Domstol. Bland andra Varor drives här ock Handel med Spetsar. Pag. 157.

4. Distrietet L'Aigle.

Detta år beläget i Öster om det sistnåmde. Storleken år 8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *L'Aigle*, en vacker Stad, är Distriets Huvudort och Såte för dess Domstol. Dess Handel idkas förnämligast med Såd och Messings-arbete, i synnerhet med Knappnålar. Pag. 154.

5. Distriktet MORTAGNE.

Detta ligger i Söder om det sistnämde. Dess storlek är 6,6 Qvadr. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Mortagne*, en Stad, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för dess Domstol; han är bekant för sina Sarsch-Fabriker och Garverier. Pag. 189.

6. Distriktet BELLESME.

Detta är beläget i Söder om det sistnämde. Det håller i Vidd 7,87 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Bellesme*, en Stad, är Distriktets Huvudort och Säte för dess Domstol. Pag. 189.

4. Departementet SARTE.

Detta Landskap är beläget mellan 47 Gr. 35 Min. samt 48 Gr. 30 Min. Latitud. Det omgives af Landskapen Orne, Eure & Loir, Loir & Cher, Indre & Loire, Mayne & Loire, samt Mayenne. Det är nästan rundt til skapnaden. Det håller i Längd 8½ Mil, i Bredd 7, och i Vidd 53,4 Qv. Mil; är således litet större än Stockholms Län. Det har sit Namn af Strömen *Sarte*, som flyter här midt igenom. *Loir* är en annan betydelig Å, som rinner genom Södra Delen af Landet.

Det

Det utgöres utaf Östra Delen af den fordna Provincen Maine.

Marken är något ojämn och bergagtig, men därjämte til större delen fruktbar. Departementet indelas i 9 Districter, som innefatta 53 Cantoner. Folkmängden stiger til 347,837, som gör 6514 på hvarje Qv. Mil. Landtråntan är 775,880 Riksd., som gör 14,530 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 1,461,500 Riksd. Til National-Församlingen sändas 10 Deputerade.

1. Districtet Le Mans.

Detta ligger midt uti Departementet, samt stöter til alla de öfrige Districten, af hvilka det omgives. Dess storlek är 11,67 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 10.

1. Le Mans, Departementets Huvudstad, samt Säte för Biskopen, belägen vid Sarte, där Ån Huisne faller uti henne, under jämt 48 Grad. Latitud, 16 Mil från Paris. Han driver bland annat Handel med Segelduk och Fjäderfä, samt håller årligen 2 berömda Marknader. Pag. 188.

2. *Ballon*, en Stad, är Huvudorten i en Canton. Pag. 188.

2. Districtet Frenay.

Detta är beläget i Norr om det förenämde.

de. Storleken år 5,25 Qvad. Mil. Antalet af Cantonerne år 6.

1. *Frenay*, en liten Stad, vid Sarte, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för deſs Domſtol.

2. *Beaumont*, en Stad, år Huvudorten i en Canton. Pag. 188.

3. Diſtrictet MAMERS.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnåmde. Deſs ſtorlek år 3,85 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 5.

1. *Mamers*, en liten Stad, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för deſs Domſtol.

4. Diſtrictet FERTÉ BERNARD.

Detta ligger i Sydoſt om det ſiſtnåmde. Storleken år 4,55 Qvad. Mil. Cantonernes antal år 6.

1. *Ferté Bernard*, en Stad, år Diſtrictets Huvudort, ſamt Säte för deſs Domſtol; han har Etamins-Fabriker. Pag. 188.

5. Diſtrictet S. CALAIS.

Detta år belåget i Söder om det ſiſtnåmde. Storleken år 5,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *S. Ca-*

1. *S. Calais*, en liten Stad, år Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol.

6. Distriktet CHATEAU DU LOIR.

Detta år beläget i Sydost om det sistnämde. Dess storlek år 6,5 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 6.

1. *Chateau du Loir*, en Stad, år Distriktets Huvudort och Säte för dess Domstol. Pag. 188.

7. Distriktet LA FLECHE.

Detta år beläget i Väster om det sistnämde. Storleken år 6,3 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *La Fleche*, en Stad, år Distriktets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Pag. 190. Af det därstädes omnämde Slottet är nu för tiden ej mer qvar än Ruiner.

8. Distriktet SABLÉ.

Detta ligger i Nordväst om det sistnämde. Storleken år 5,25 Qvad. Mil. Antalet af Cantonerne år 5.

1. *Sablé*, en Stad, år Distriktets Huvudort och Säte för dess Domstol, samt har et vackert Slott. Pag. 188.

9. Diſtriĉtet SILLÉ.

Detta ligger i Norr om det ſiſtnämde. Deſs ſtorlek är 4,55 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Sillé*, en liten Stad, är Huvudorten i Diſtriĉtet, ſamt Säte för deſs Domſtol, och driver tämeligen god Handel.

5. Departementet MAYENNE.

Detta Landſkap är beläget mellan 47 Gr. 44 Min. ſamt 48 Gr. 35 Min. Latitud. Det omgives af Landſkapen La Manche, Orne, Sarte, Mayne & Loire, ſamt Ille & Vilaine. Det har ſkapnad af en Parallelogram, håller i Längd 8½ Mil, i Bredd 6, och i Vidd 46,4. Qvadrat Mil; och är således ſå ſtort ſom halva Skåne. Det har ſit namn af Strömen *Mayenne*, hvilken flyter här midt igenom från Norr til Söder. Det utgöres utaf Väſtra Delen af det fordna Landſkapet Maine, ſamt en liten Del af Anjou.

Marken är mera ojämn och bergagtig än ſlät, ſamt har på åtſkilliga ſtällen goda Skogar. Departementet indelas i 7 Diſtriĉter, hvilka innefatta 67 Cantoner. Folkmängden ſtiger til 323,607, ſom gör 6974 på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 624,750 Riksd., ſom gör 13,680 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Con-

Contributionerne ſtego til 1,179,770 Riksd. Til National. Förſamlingen ſändas 8 Deputerade.

1. Diſtrictet LAVAL.

Detta Diſtrict är beſäget midt i Landſkapet. Det håller i Vidd 7,7 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 11.

1. LAVAL, Huvudſtaden i Departementet, ſamt Säte för Biſkopen, belägen under 48 Gr. 6 Min. Latitud, 23 Mil från Paris, bebos af 20,000 Männiſkjor, ſamt har 2 Slott. I Någden härvid finnes ſvart Marmor med vita ſtrimor. Pag. 188.

2. Diſtrictet ERNÉE.

Detta ligger i Norr om det föregående. Deſs Storlek är 7,34Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Ernée*, en liten Stad vid en Å af ſamma Namn, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för deſs Domſtol.

3. Diſtrictet MAYENNE.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnämde. Storleken är 8,4 Qv. Mil. Cantonernas antal är 12.

1. *Mayenne*, en tåmeligen välbygd Stad, år Diſtricters Huvudort, och Såte för deſs Domſtol. Pag 188.

4. Diſtrictet VILLAINE.

Detta ligger i Nordoſt om det ſiſtnåmde. Storleken år 6 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 10.

1. *Villaine*, en liten Stad, vid Landsvägen mellan Mayenne och Alençon, år Huvudorten.

2. *Laſſay*, en liten Stad, år Såte för Diſtrictets Domſtol.

5. Diſtrictet EVRON

Detta ligger i Söder om det ſiſtnåmde. Storleken år 5,42 Qvadrat Mil. Antalet af Cantonerne år 8.

1. *Evron*, en Köping, är Huvudorten.

2. *S. Suſanne*, en liten Stad, är Såte för Diſtricters Domſtol, ſamt har goda Pappers-Fabriker.

6. Diſtrictet CHATEAU GONTIER.

Detta år belåget i Söder om det ſiſtnåmde. Deſs Storlek år 6,47 Qv. Mil. Cantonernes antal år 9.

1. Cha-

1. *Chateau Gontier*, en Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för deſs Domſtol. Pag. 190.

7. Diſtrictet CRAON.

Detta ligger i Våſter om det ſiſtnämde. Storleken år 5,25 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 8.

1. *Craon*, en liten Stad, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för deſs Domſtol.

6. Departementet ILLE & VILAINE.

Detta Landſkap år belåget mellan 47 Gr. 38 Min. ſamt 48 Gr. 40 Min. Latitud. Det gränſar i Norr til Hafsviken La Manche, ſamt omgives för öfrigt af Landſkapen La Manche, Mayenne, Loire Inferieure, Morbihan och Cotes du Nord. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 60,6 Qvad. Mil, och år ſåledes lika ſtort ſom Halland. Det har ſit Namn af Åarne *Ille* och *Vilaine*, ſom hår ſammanflyta, hvaraf den förra år obetydelig, men den ſednare tåmeligen anſenlig, ſamt flyter genom ſtörre Delen af Landet. Det utgöres utaf Öſtra Delen af Bretagne.

Marken år tåmeligen fruktbar på Säd, men har ånnu ſkönare Betesmarker, och ſåle-

des ymnighet af Boſkap. På Lin och Hampa är ock godt förråd Det indelas uti 9 Diſtricter, hvilka innefatta 79 Cantoner. Folkmängden ſtiger til 519,169, ſom gör 8422 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 524.450 Riksd., ſom gör 8655 Riksd. per Qv. Mil De fordna Contributionerne ſtego til 1,007,655 Riksd. Til National-Förſamlingen ſändas 10 Deputerade.

1. Diſtrictet Rennes.

Detta Diſtrict är beläget midt i Lanſkapet, ſamt ſtöter til alla de öfrige Diſtricten. Det håller i Vidd 7,87 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. Rennes, Huvudſtaden i Departementet, ſamt Säte för Metropolitan-Biſkopen, är belägen vid Strömen Vilaine, där Ille flyter uti honom, under 48 Gr. 10 Min. Latit. 30 Mil från Paris, ſamt har räta och breda Gator. Folkmängden ſtiger til 30,000. Pag. 182 Vid Orten Pavalaye, en half Mil härifrån, tilvärkas ſå ſkönt Smör, at det föga har ſin like i Frankrike.

2. Diſtrictet Port Malo.

Detta ligger i Nordoſt om det förenämde, ſamt ſtöter til Havet. Storleken är 4,37 Qv. Mil Antalet af Cantonerne är 7.

1. Port

1. *Port Malo*, fordom S. Malo kallad, en folkrik Stad, med 15,000 Invånare, belägen på en liten Ö, nära vid Fasta Landet, hvarmed hon sammanbindes medelst en Dam, om en half Fjärdingsvägs Längd, under 48 Gr. 37 Min. Polhöjd, 28 Mil från Paris, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Hamnen är god, men har svårt Inlopp, i anseende til de Klippor som omgiva honom. Han beskyddas af et Slott, samt et antal Skansar. Skeppen lasta vid Orten *S. Servan*, som ligger längre in i Viken Söderut. Staden har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera är uphävit. Han är ock Födelseort för de berömde Männerne *Maupertuis* och *Duquay-Trouin*. Pag. 184.

3. Distriktet Dol.

Detta är även väl belåget vid Havet, i Öster om det sistnämde. Dess storlek är 7,87 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Dol*, Distriktets Huvudort, och Säte för dess Domstol, är belägen uti en fruktrik Någd. Det fordna Biskopsstiftet är numera uphävit. Pag. 184.

4. Districtet Fougeres.

Detta ligger i Öster om det sistnämde. Dess Storlek är 7 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Fou-*

1. *Fougeres*, en Stad, år Huvudorten i Diftrictet, och Säte för defs Domftol. Pag. 182.

5. Diftrictet VITRÉ.

Detta ligger i Söder om det fiftnåmde. Defs Storlek är 7 Qvadr. Mil. Antalet af Cantonerne år 9.

1. *Vitré*, en liten Stad, vid Vilaine, år Huvudorten i Diftrictet, famt Såte för defs Domftol. Han driver god Handel med Linnevåf, Strumpor och Vantar.

6. Diftrictet LA GUERCHE.

Detta ligger i Söder om det fiftnåmde. Storleken år 5,25 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 9.

1. *La Guerche*, en liten Stad, år Huvudorten i Diftrictet, och Såte för defs Domftol.

7. Diftrictet BAIN.

Detta ligger i Våfter om det fiftnåmde. Storleken år 7,34 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Bain*, en liten Stad, år Diftrictets Huvudort och Såte för defs Domftol.

8. Di-

8. Diſtrictet Redon.

Detta ligger i Väſter om det ſiſtnämde. Storleken är 6, 47 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Redon*, en liten Stad vid Vilaine, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen, Staden är välmående, ſamt tjänar til Stapelort för Handelen uti Rennes.

9. Diſtrictet Montfort.

Detta ligger i Norr om det ſiſtnämnde. Storleken är 7, 5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Montfort*, en liten Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen.

7. Departementet MORBIHAN.

Detta Landſkap är beläget mellan 47 Gr. 20 Min. ſamt 48 Gr. 10 Min. Latitud. Det gränſar i Söder til Oceanen, ſamt omgives för öfrigt af Departementen Finisterre, Cotes du Nord, Vilaine, och Loire Inferieure. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 6½, och i Vidd 57, 3 Qvad. Mil; och är ſåledes litet ſtörre än Upſala Län. Det utgöres utaf Medlerſta Delen af Bretagne. Det har ſit namn af Hafsviken *Morbihan*, ſom ſkjuter ſig 2 Mil in

in i Landet. Ingen Ström af betydenhet finnes här, utom *Vilaine*, som här har sit utlopp.

Marken bär i ymnighet Vete och Råg; jamväl finnas goda Betesmarker, samt godt Fiske vid Stränderne. Departementet indelas i 9 Distrikter, hvilka innefatta 71 Cantoner. Folkmängden stiger til 281,565, som gör 4930 på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 3,388,170 Riksd., som gör 6970 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 751,670 Riksd. Til National-Församlingen sändas 8 Deputerade.

1. Distriktet Vannes.

Detta Distrikt är belägen vid Havet. Det håller i Vidd 7,5 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. Vannes, en ansenlig och välbebodd Stad, belägen vid Fjärden Morbiban, inemot 2 Mil från Havet, samt 36 Mil från Paris, under 47 Gr. 42 Min. Latitud, är Huvudorten i Departementet, samt Säte för Biskopen. Staden har en Malm, hvilken i storlek öfverträffar sjelva Staden, samt skiljes därifrån medelst en Mur och en bred Graf. Stadens förnämsta Handel idkas med Säd, förnämligast Vete och Råg, som utskeppas til Spanien, jämväl med Sardiner och Ål. Pag 185.

2. Diſtrictet Auray.

Detta ligger jämväl vid Havet, ſamt i Väſter om det förenämde. Deſs Storlek är 5,1 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Auray*, en liten Stad, vid våſtra Grenen af Fjärden Morbihan, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för deſs Domſtol. Pag. 185.

2. *Quiberon*, en Halfö, ſom ſträcker ſig 1 Mil ut i Havet. På detta Näs ligger Fäſtningen *Penthievre*, och därvid är Qviberons-Viken belägen, hvareſt Franſka Emigranterne landſtego år 1795.

3. *Belle Isle*, en Ö uti Havet, 3 Mil från Faſta Landet, är inemot dubbelt ſå ſtor ſom Svartſjölandet Pag. 186.

4. *Houac* och *Hoedio*, äro 2 ſmärre Öar, belägne 2 Mil från Landet, ſamt hvardera ungefär ſå ſtor ſom Lovön.

3. Diſtrictet Hennebond.

Detta är ävenväl beläget vid Havet, ſamt i Väſter om det ſiſtnämde. Storleken är 7,2 Qvadrat Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Hennebond*, en Stad, är Diſtrictets Huvudort. Han har ingen Hamn, ſåſom ſtår nämdt Pag. 186.

2. L'Orient, en anſenlig och vacker Stad, vid en liten Hafsvik, är Säte för Diſtrictets Dom-

Domstol. Polhöjden år 47 Grad. 44 Min. Pag. 186.

2. *Port Louis*, en Stad, belågen vid samma Fjård som L'Orient, men närmare Havet. Pag. 185.

4. *Groaix*, en Ö, liggande 1 Mil från Landet, år ungefår så stor som Lidingön.

4. Districtet FAOUET.

Detta ligger i Norr om det sistnåmde, Storleken år 5,8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Faouet*, en Köping, år Huvudorten i Districtet, och Såte för dess Domstol

5. Districtet PONTIVY.

Detta ligger i Öster om det sistnåmde. Storleken är 8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Pontivy*, en liten Stad vid Ån Blavet, år Huvudorten, samt Såte för Domstolen.

6. Districtet JOSSELIN.

Detta ligger i Öster om det sistnåmde. Dess Storlek år 7,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Josselin*, en liten Stad, år Districtets Huvudort, och Såte för dess Domstol.

7. Distriktet PLOERMEL.

Detta ligger i Öster om det sistnämnde. Storleken är 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Ploermel*, en liten Stad, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol.

8. Distriktet ROCHEFORT.

Detta ligger i Söder om det sistnämnde. Dess Storlek är 6,3 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Rochefort*, en Köping, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol.

9. Distriktet LA ROCHE BERNARD.

Detta ligger i Söder om det sistnämnde, omkring Vilaine, samt vid Havet. Dess Storlek är 2,8 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 5.

1. *La Roche Bernard*, en liten, väcker, samt välbebodd Stad, vid Vilaine, halfannan Mil från dess Utlopp, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol. Staden driver tämeligen god Handel.

8. Departementet COTES DU NORD.

Detta Landſkap år beläget mellan 48 Gr. 8 Min. ſamt 48 Grad. 56 Min. Latitud. Det grånſar i Norr til Hafsviken La Manche, ſamt omgives fór ófrigt af Departementen Vilaine, Morbihan och Finisterre. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 5½, och i Vidd 61,7 Qvadr. Mil, och år ſåledes litet ſtórre ån Halland. Det har ſit Namn dåraf, at deſs Norra Sida beſtår af en Hafskuſt. Det utgóres utaf en Del af Provincen Bretagne.

Landet år fruktbart på Såd, ſamt har ymnigt af Åplen och Påron, ſå vål ſom Lin och Hampa. Kuſten år fiſkrik, fórnåmligaſt fiſkas dår Makril. Hår finnes ockſå Järnmalm. Departementet indelas uti 9 Diſtricter, hvilka innefatta 81 Cantoner. Folkmångden ſtiger til 523,880, ſom gór 8490 på hvarje Qvad. Mil. Landtråntan år 427,780 Riksd., ſom gór 6932 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne ſtego til 817,120 Riksd. Til National-Fórſamlingen ſåndas 8 Deputerade.

1. Diſtrictet S. BRIEUC.

Detta Diſtrict är belåget uti medlerſta Delen af Landſkapet, ſamt vid Havet. Det håller i Vidd 9, 2 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. S. BRIEUC, Landſkapets Huvudſtad, och Biſko-

Biskopens Säte, belägen mellan Berg, 3 Fjärdingsväg från Havet, samt 35 Mil från Paris, under 48 Gr. 31 Min. Latitud, uti en på Frukt och Såd bördig Någd, år tämeligen ansenlig och folkrik. Han har ock en god Hamn, men hvilken år utan Förſvar.

2. Diſtrictet LAMBALLE.

Detta ligger jämvål vid Havet, samt i Våſter om det förenämde. Storleken år 6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Lamballe*, en liten Stad, år Huvudorten i Diſtrictet, samt Säte för deſs Domſtol. Han idkar god Handel med Boſkap, Linnevåf och Parkum.

3. Diſtrictet DINANT.

Detta är åvenvål belåget vid Havet, samt i Öſter om det ſiſtnämde. Storleken år 6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Dinant*, en Stad, belågen på et brande Berg, år Huvudorten i Diſtrictet, samt Säte för deſs Domſtol. Stadsmurarne äro ſå tjocka at man på dem kan med beqvämlighet köra en Vagn. Hår finnas Mineraliſka Källor. Pag. 184.

4. Distrietet BROONS.

Detta ligger i Sydvåst om det sistnämde. Storleken år 6,6 Qv.Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Broons*, en Köping; år Huvudorten i Distrietet, och Såte för dess Domstol.

5. Distrietet LOUDEAC.

Detta ligger i Våster om det sistnåmde. Storleken år 7,34 Qvadr. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Loudeac*, en Köping, år Distrietets Huvudort, och Såte för dess Domstol.

6. Distrietet ROSTRENEN.

Detta ligger i Våster om det sistnåmde. Storleken år 7,34 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Rostrenen*, en Köping, år Huvudorten i Distrietet, samt Såte för Domstolen.

7. Distrietet GUINGAMP.

Detta ligger i Norr om det sistnåmde. Storleken år 7,7 Qvadrat Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Guin-*

1. *Guingamp.* en liten Stad, år Huvudorten i Distriktet, samt Såte för dess Domstol.

2. Distriktet PONTRIEU.

Detta ligger i Norr om det sistnämde, samt år beläget vid Havet. Storleken år 4,9 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Pontrieu*, en Köping, år Huvudorten i Distriktet, och Såte för dess Domstol.

9. Distriktet LANION.

Detta ligger jåmvål vid Havet, samt i Våster om det sistnåmde. Storleken år 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9. Inbyggarne uti detta och de bågge sistnämde Distrikten tala et Språk, som år en Mundart utaf det, hvilket talas uti Provincen Wales i England.

1. *Lanion*, en Stad, år Huvudorten i Distriktet, och Såte för dess Domstol. Pag. 185.

2. *Treguier*, en Stad; har fordom varit Såte för et Biskopsstift, som nu mera år uphåvit. Pag. 185.

9. Departementet FINISTERRE.

Detta Landskap år belåget mellan 47 Gr. 45 Min. samt 48 Gr. 45 Min. Latitud. Det formerar en slags Halfö, som på 3 sidor omgives af Haf, nåmligen i Norr af Hafsviken

La Manche, och i Våster samt Söder af Oceanen, i Öster stöter det til Departementen Cotes du Nord och Morbihan. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 7, samt i Vidd 60 Qv. Mil, och år således accurat lika stort med Halland. Det har sit namn däraf, at det är det yttersta emot Väster af alla Rikets Departements. Det utgöres ock utaf Våstligaste Delen af Provincen Bretagne. Ingen Ström af betydenhet finnes i detta Land, men 2 Hafsvikar åro tåmeligen ansenlige, nåmligen *Baye de Douarnenez* och *Rade de Brest*, hvilka inskjuta från Havet uti Våstra Kusten.

Marken år mera bergagtig ån jåmn, samt bår icke så mycken Såd Inbyggarne behöva, men har sköna Betesmarker, hvarföre ock hår år godt förråd på Boskap. Lin sås hår ock i tåmelig mångd. Fisk vankas vid Kusterne i ymnighet, förnåmligast Lax, Makril och Sardiner. Inbyggarne tala til en stor del gamla Celtiskan, eller Walesiska Språket.

Departementet indelas uti 9 Districter, innefattande 80 Cantoner. Folkmängden stiger til 285,730, som gör 4762 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan år 378,850 Riksd., som gör 6314 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne stego til 776,180 Riksdaler. Til National-Församlingen såndas 8 Deputerade.

1. Di-

1. Distrietet Quimper.

Detta District är belägit Söderut, vid Havet. Det håller i Vidd 7,87 Qv. Mil, samt innefattar 9 Cantoner.

1. Quimper, Lat. *Corisopitum*, Huvudstaden i Departementet, samt Säte för Biskopen, är belägen vid en Å, halfannan Mil från Havet, samt 44 Mil från Paris, under 48 Grad, 2 Min. Latitud. Staden är en god Handelsort, emedan stora Barker kunna med Flodvatnet hitkomma från Havet, upföre Strömen. Pag. 186.

2. Distrietet Quimperlay.

Detta ligger i Öster om det förenämde, jämvål vid Havet. Storleken är 7,34 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. *Quimperlay*, en Stad, belägen 5 Fjärdingsväg från Havet, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Pag. 186.

3. Distrietet Pont-Croix.

Detta ligger i Väster om Districtet Quimper, ockſå vid Havet. Storleken är 5,42 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Pont Croix*, en Köping, år Diſtriſtets Huvudort, och Såte fór deſs Domſtol.

4. Diſtriſtet CHATEAULIN.

Detta ligger i Norr om Diſtriſtet Quimper, ävenvål vid Havet. Storleken år 8 Qv. Mil. Cantonerne åro 9.

1. *Chateaulin*, en liten Stad, vid en Å, ſom faller ut i Breſter-Redden, år Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte fór deſs Domſtol. Uti Ån, ſom lóper förbi Staden, fångas mycken Lax.

5. Diſtriſtet CARHAIX.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnåmde, ſamt år det enda Diſtriſt ſom ej ſtóter til Havet. Storleken år 7,2 Qv. Mil. Cantonerne åro 8.

1. *Carhaix*, en liten Stad, år Diſtriſtets Huvudort, ſamt Såte fór deſs Domſtol. Rapphónſen, ſom hår finnas i Någden, äro berömde för ſin goda ſmak.

6. Diſtriſtet MORLAIX.

Detta år belåget i Norr om det ſiſtnåmde, ſamt ſtóter til Hafsviken La Manche. Storleken år 7,34 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. MOR-

1. Morlaix, en Stad, belägen vid en Å, en Mil från Havet, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Staden har en god Hamn, som beskyddas af en Fästning, samt driver vigtig Handel, förnämligast med Linne- och Hampeväfnad. Medelmåttiga Skepp kunna med Flodvatnet upkomma til Staden. Man tilvärkar här ganska god Tobak. Polhöjden är 48 Gr. 37 Min., och afståndet från Paris 42 Mil. Pag. 185.

2. *S. Pol*, med tilnamnet *de Leon*, en Stad vid Havet; har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera är uphävit. Pag. 187.

7. Distriktet Landernau.

Detta ligger i Sydväst om det sistnämde, samt stöter til Breiter-Redden. Storleken är 6,8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Landernau*, en liten Stad, är Huvudorten i Distriktet och Säte för dess Domstol.

8. Distriktet Lesneven.

Detta ligger i Norr om det sistnämde, samt vid Havet. Storleken är 4,55 Qv. Mil, Cantonerne äro 9.

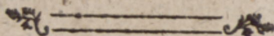
1. *Lesneven*, en liten Stad, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

9. Distriktet BREST.

Detta ligger i Väster om det sistnämde, samt omgives på 3 sidor af Havet. Storleken är 5,42 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. BREST, en Stad, belägen på sluttningen af en Kulle, vid en ansenlig Hafsvik, som formerar en skön Redd och Hamn, hvilken kan inrymma 500 Krigsskepp, och hvarest största Delen af Krigsflottan har sin Station. Sjö-Arsenalen är förträffelig och väl försedd. Afståndet från Paris är 47 Mil. Pag. 187.

2. *Ouessant*, en liten Ö, stor som Liding-ön, belägen 2½ Mil från Fasta Landet, är det Västligaste Land af Frankrike, liggande vid 7 Grad. 25 Min. Meridian-skilnad Väster om Paris.

3. NORDÖSTRA REGIONEN,

Eller Källe-Regionen, på Fransyska *Region des Sources*. Denna Region är belägen mellan 47 Grad. 35 Min. samt 50 Grad. 10 Min. Latitud. Hon gränsar i Norr til Belgien och öfra Rhenska samt Kur-Rhenska Kretsarne i Tyskland, i Öster til Schwaben, i Söder til Östra Regionen, i Sydväst til Central-Regionen, och i Väster til Norra Regionen. Hon håller i Långd 32 Mil, i Bredd 18 Mil, och

och i Vidd 494 Qvad. Mil, och år således litet mindre ån Nordvåstra Regionen. De största Strömarne åro *Rhin*, hvilken formerar Gränsen med Tyskland, *Moselle*, *Meuse*, *Marne*, *Seine*, *Aube* och *Meurte*. Landet utgöres utaf större Delen af den fordna Provincen Champagne, hela Lorraine, samt Norra Delen af Alsace.

Marken år i allmånhet mera högländt och bergagtig ån jåmn. Utaf Bergsryggar år i synnerhet en vid namn *Vosges* ansenlig, hvilken år belägen uti Östra Delen af Landet, och mellan hvilken samt Rhenströmen en hårlig Slåttmark bildas, som utgör den fordna Provincen Alsace. Uti Våstra Delen af Regionen finnas stora Slåttmarker. I allmånhet år Landet tåmeligen skogrikt, så at knapt någon af de öfrige Regionerne kan i den vägen dårmed jämföras. Jordmånen år merendels bördig, samt bår Såd til Inbyggarnes förnödenhet, även som Frukt i tilräckelig mångd. Vin våxer hår ock, i synnerhet år Champagnevinet mycket berömdt. Sköna Betesmarker finnas jåmväl mångestådes. Lin, Hampa och Tobak planteras hår också i tåmelig myckenhet. Af nyttiga Mineralier finnas hår Silver, Koppar, Jårn, Bly, Kobolt; jåmvål goda Stenbrott, rika Saltkållor, samt varma och kalla Mineraliska Källor. Luften är här den hälsosamaste i Riket.

Landet är vål bebodt. Inbyggarnes antal stiger til 2,670,160, som gör 5405 Månni-

ſkjor på hvarje Qvad. Mil. Landträntan utgör 4,550,900 Riksd., hvilket är 9212 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne ſtego til 8,237,060 Riksd.

Regionen innefattar 9 Departements, nämligen: *Aube*, *Marne*, *Ardennes*, *Meuſe*, *Haute Marne*, *Vosges*, *Meurte*, *Moſelle*, och *Bas-Rhin*, hvilka innefatta 63 Diſtrict och 592 Cantoner. Til National-Förſamlingen ſändas 75 Deputerade. I anſeende til Kyrko-Författningen äro deſſe Departements delte mellan 3 Metropoler, hvarom underrättelſe förut befinnes anförd.

1. Departementet AUBE.

Detta Landſkap är beläget mellan 47 Gr. 56 Min. ſamt 48 Gr. 42 Min. Latitud. Det omgives af Landſkapen Marne, Haute Marne, Cote d'Or, Yonne, ſamt Seine & Marne. Det håller i Längd 10 Mil, i Bredd 6½, och i Vidd 53,4 Qvad. Mil; det är ſåledes litet ſtörre än Stockholms Län. Det utgör Sydväſtra Delen af Champagne, jämte et litet ſtycke af Bourgogne. Det har ſit namn af Strömen *Aube*, hvilken flyter härigenom; af andra Strömar ſom vatna detta Land, är *Seine* den anſenligaſte.

Norra Delen af Landet är ſlät, och har briſt på Skog, men goda Sädesfält; den Södra Delen däremot är tämeligen ſkogrik, och har ſköna Betesmarker. Landſkapet indelas uti 6 Diſtri-

Distrikt, hvilka innefatta 52 Cantoner. Folkmångden stiger til 228,885, som gör 4285 Månniskjor på hvarje Qv. Mil. Landtråntan är 553,370 Riksd., hvilket år 10,325 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 976,746 Riksd. Til National-Församlingen sändas 9 Deputerade.

1. Distriktet Troyes.

Detta Distrikt år belåget midt i Landet, samt ståter til alla de öfrige 5. Dess Storlek är 9,27 Qvad: Mil. Antalet af Cantonerne år 11.

1. Troyes, Huvudstaden i Departementet, samt Säte för Biskopen, är belägen vid Seine, 13 Mil från Paris, under 48 Grad. 17 Min. Latitud. Han är omgiven med tämeligen goda Murar. De flästa Husen äro af Trä. Folkmängden skattas til 25,000 Bland andra Varor, som denna Stad driver Handel med, är ock Vin. Här finnas jämväl Vaxblekerier. Pag. 169.

2. Distriktet Nogent sur Seine.

Detta ligger i Nordväst om det förenämde Distriktet. Storleken är 8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Nogent sur Seine*, en liten Stad, belägen vid Seine, uti en Nägd, som har sköna Betesmarker, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol.

3. Distriktet ARCIS.

Detta ligger i Öster om det sistnämde. Dess Storlek år 11 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

2. *Arcis*, sur Aube, en liten Stad, år Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. Ån Aube börjar här bliva farbar för Båtar. Stadens Handel sker förnämligast med Såd. Här år ock en Strumpe-Fabrik.

4. Distriktet BAR, SUR AUBE.

Detta ligger i Sydost om det sistnämde. Storleken år 9,27 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 9.

1. *Bar*, *sur Aube*, en Stad, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. I Någden våxer skönt Vin. Pag. 171.

2. *Clairvaux*, et prågtigt Kloster, som nu mera år uphävit. Pag. 171.

5. Distriktet BAR SUR SEINE.

Detta ligger i Söder om det sistnämde. Stor-

Storleken är 8,2 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 6.

1. *Bar, sur Seine*, en Stad, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Pag. 204.

6. Distriktet Ervy.

Detta ligger i Väster om det sistnämde. Storleken är 9,2 Qv. Mil. Cantonernes antal är 9.

1. *Ervy*, en liten Stad, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen.

2. Departementet MARNE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 32 Min. samt 49 Gr. 25 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Ardennes, Meuse, Haute Marne, Aube, Seine & Marne, samt Aisne. Det håller i Långd 11½ Mil, i Bredd 7, och i Vidd 71 Qvad.Mil; det är således litet större än Nyköpings Län. Det har sit namn af Strömen *Marne*, som flyter här midt igenom. Det utgöres utaf medlersta Delen af Champagne.

Västra Delen af Landet är något bergagtig och skogrik, men Medlersta och Östra Delarne bestå til större delen af vidsträckta Slåttmarker. Där befinnas de uti fordna Historien be-

kante

kante Campi Catalaunici, hvarest den stora Huniska Krigshåren under Attilas anförande blef slagen af Romarne och Frankerne.

Inbyggarnes antal stiger til 348,885, som gör 4912 på hvarje Qv. Mil. Landträntan år 846,266 Riksd., det år 11,920 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 1,587,618 Riksd. Landskapet indelas uti 6 District, hvilka innefatta 73 Cantoner. Til National-Församlingen såndas 10 Deputerade.

1. Districtet CHAALONS.

Detta District år beläget midt i Landskapet. Det håller i Vidd 14,54 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 8.

1. CHAALONS, Huvudstaden i Departementet, är belägen mellan 2 vackra Slätter, 15 Mil från Paris, under 48 Gr. 58 Min Latitud. Staden har goda Manufacturer, samt driver Handel med Rasker, Pinchinats, Spagnoletter, och flera dylika slags Tyger. Förnämsta Kyrkans 2 Torn åro mårkvårdige för sin vackra Byggnad. Han har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera år uphåvit. Pag. 169.

2. Districtet SEZANNE.

Detta ligger i Sydvåst om det nysnåmde. Storleken år 13,3 Qv. Mil. Cantonernas antal år 12.

1. *Sezanne*, en medelmåttig Stad, belägen på en Slättmark, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Folkmängden stiger til circa 4000.

3. Distriktet EPERNAY.

Detta ligger i Norr om det sistnämde. Storleken är 7,7 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Epernay*, en vacker Stad, är Distriktets Huvudort, samt Säte för Domstolen. Vinet, som växer i dess Någd, är ganska läckert.

2. *Ay*, en Stad, belägen endast en half Mil från Epernay, är Huvudorten i en Canton. Pag. 169.

3. *Dormans*, en Stad, är Huvudorten i en Canton. Pag. 169.

4. Distriktet REIMS.

Detta ligger i Norr om det sistnämde. Dess Storlek är 12,4 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 15.

1. REIMS, en ansenlig och folkrik Stad, belägen vid Ån Vesle, under 49 Gr. 16 Min. Latitud, 13 Mil från Paris, på en Slättmark, omgiven af Kullar, hvilka bära förträffeligt Vin. Staden är den största i detta Departement, samt Säte för Biskopen. Folkmängden

ſtiger til 24,000. Domkyrkan år en Götiſk Byggning af utmärkt Fågring; deſs Portail år i ſynnerbet ojåmförligt vacker. Stora Torget år et af de vackraſte i Riket. Pag. 170.

2. *Fismes*, en Stad, år Huvudorten i en Canton. Pag. 170.

5. Diſtriċtet S. MENEHOULD.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnåmde. Storleken år 10,5 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *S. Menehould*, en Stad, belågen på en ſumpig Mark, vid Aisne, mellan 2 Klippor, år Diſtriċtets Huvudort, och Såte för deſs Domſtol. Han har et Slott.

6. Diſtriċtet VITRY.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnåmde. Storleken år 12,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 19.

1. *Vitry*, en regulier och vålbebod Stad, vid Marne. år Huvudorten i Diſtriċtet, ſamt Såte för deſs Domſtol. Han år en god Handelsort. Förnämſta Handelen drives med Såd.

3. Depar-

3. Departementet ARDENNES.

Detta Landſkap år belåget mellan 49 Gr. 16 Min. ſamt 50 Gr. 8 Min. Polhöjd. Det omgives af Stiftet Lüttich och Hertigdömet Lüxemburg, ſamt grånſar för öfrigt til Departementen Meuſe, Marne och Aisne. Det håller i Långd 10 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 48,6 Qvadrat Mil; och år ſåledes lika ſtort med Chriſtianſtads Lån i Skåne Det utgöres utaf Nordligaſte Delen af Provincen Champagne. Det har ſit namn utaf en anſenlig Skogstract vid namn *Ardennes*, hvilken år belågen uti Norra Delen af Landet. *Meuſe* och *Aisne* äro de ſtörſta Strömarne, ſom flyta hårigenom.

Södra Delen af Landet år jåmn och har ſköna Betesmarker, men den Norra år bergagtig och ſkogrik, ſamt har åtſkilliga Järngruvor och Hyttor. Departementet indelas uti 6 Diſtrict, hvilka innefatta 66 Cantoner. Inbyggarnes antal ſtiger til 247,612, ſom gör 5095 Månniſkjor på hvarje Qv. Mil. Landträntan år 524,855 Riksd., hvilket år 10,860 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 988,860 Riksd. Til National-Förſamlingen ſåndas 8 Deputerade.

1. Diſtrictet Charleville.

Detta Diſtrict år belåget uti Norra Delen af Landet, omkring Strömen Meuſe. Deſs

Storlek år 8,9 Qvad. Mil. Antalet af Cantonerne är 12.

1. MEZIERES, Landſkapets Huvudſtad, belägen, under 49 Gr.45 Min. Latitud, dels på en Kulle, dels uti en Dal vid Meuſe, hvilken ſå kröker ſig omkring Staden, at denne formerar en Halfö. Afſtåndet från Paris år 19 Mil. Pag. 170.

2. *Charleville,* en Stad, belägen ſå nära til den föregående, at han endaſt ſkiljes därifrån medelſt Ån Meuſe och en Chauſſée, borderad af Trän. Alla Gator åro ſnörrätte, och Huſen välbygde ſamt upförde i lika ſmak, och betäckte med Schifer. Midt på Torget, ſom år prägtigt, år en vacker Springbrunn. Här finnes et godt Citadelle och en Artilleri-Skola. Staden har gemenſkap med Mezieres medelſt en Bro. Pag. 170.

2. Diſtrictet SEDAN.

Detta ligger i Öſter om det förenämde. Storleken år 8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Sedan,* en Stad vid Meuſe, med circa 15.000 Inbyggare, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Biſkopen i Departementet. Han år en ganſka ſtarkt men irreguliert befäſt Ort, ſamt har et godt Citadelle. Man finner här en väl fournerad Arſenal, ſamt et Canongjute-

ri,

ri- De här tilvärkade Svarta Klåden, som kallas Pagnons, åro af en ypperlig beskaffenhet.

2. *Mouzon*, en Stad. Pag. 171.

3. *Carignan*, en liten Stad, bör icke förblandas med en af samma Namn uti Piemont.

3. Districtet GRANDPRÉ.

Detta ligger i Söder om det sistnämde. Dess storlek år 5,6 Qvadr. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Grandpré*, en liten Stad, vid en liten Å, år Huvudorten i Districtet.

2. *Buzancy*, en Ort, år Såte för Districtets Domstol.

4. Districtet VOUZIERS.

Detta ligger i Våster om det sistnåmde. Storleken år 6,5 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Vouziers*, en liten Stad vid Aisne, är Districtets Huvudort.

2. *Attigny*, en Ort, år Säte för Districtets Domstol.

5. Districtet RETHEL.

Detta år belåget i Våster om det sistnåmde, omkring Ån Aisne. Storleken år 11,15 Qv. Mil. Cantonernas antal är 13.

1. *Rethel*, en Stad, belägen på et Berg vid Aisne, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol.

6. Districtet ROCROY.

Detta ligger nordligast af dem alla, samt gränsar til Belgien och Lüttich. Storleken är 8,4 Qvadrat Mil. Cantonernas antal är 13.

1. *Rocroy*, en befäst Stad, belägen på en Slättmark, omgiven af Skogar, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol.

2. *Givet* jämte *Charlemont*, en Stad, belägen vid Meuse, uti Nordligaste ändan af Distriktet. Pag. 167.

3. *Filippeville*, en Stad, som aldeles omgives af Österrikiska Hainaut. Pag. 167.

4. Departementet MEUSE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 25 Min. och 49 Gr. 33 Min. Latitud. Det omgives af Hertigdömet Lüxemburg, samt Landskapen Moselle, Meurte, Vosges, Haute Marne, Marne och Ardennes. Det håller i Långd 13 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 55,6 Qv. Mil; det är således lika stort med Upsala Län. Det har sit Namn utaf Strömen *Meuse*, hvilken flyter midt genom Landet, efter hela dess Långd. Det utgöres utaf den Delen

af

af den fordna Provincen Lorraine, som kallades Barrois.

Landet år tämeligen skogrikt, men har för öfrigt fruktbara Åkerfält, samt bördiga Ångar. Landskapet indelas uti 8 Distrikt, hvilka innefatta 79 Cantoner. Inbyggarnes antal stiger til 268,108, som gör 4824 Månniskjor på hvarje Qv. Mil. Landtråntan stiger til 431,250 Riksd., hvilket år 7755 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 784,770 Riksd. Til National-Församlingen sändas 8 Deputerade.

1. Distriktet Barleduc.

Detta Distrikt år beläget uti Sydvästra Delen af Landskapet, omkring Ån Ornain. Landet bår Vin, hvilket uti låckerhet ej viker för Champagne-Vin. Dess Storlek år 10,5 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 13.

1. Barleduc, en tämeligen ansenlig och vacker Stad, belägen på sluttningen af en Kulle, vid Ornain, under 48 Gr. 46 Min. Latit. 39 Mil från Paris, år Huvudorten i Departementet. Staden har et Slott, samt delas uti 2 Delar, Öfra och Nedra Staden, sålunda at öfra Staden commenderar Slottet, hvilket dominerar över Nedra Staden. Uti dess Förståder förfärdigas allehanda slags Stål-arbeten. Pag. 177.

2. *Ligny*, en Stad. Pag. 177.

2. Diſtrictet CLERMONT.

Detta ligger i Norr om det förenämde. Deſs Storlek är, 6 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Clermont*, med tilnamnet en Argonne, en liten Stad vid Ån Aire, är Huvudorten i Diſtrictet.

2. *Varennes*, en liten Stad vid förenämde Å, år Såte för Diſtrictets Domſtol.. Denna Stad år i Hiſtorien namnkunnig, emedan Konung Louis 16 hårſtädes, år 1791, på ſin Flykt blef anhållen.

3. Diſtrictet STENAY.

Detta ligger i Norr om det ſiſtnämde, Storleken år 6,3 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Stenay*, en befäſt Stad, vid Meuſe, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte för deſs Domſtol.

2. *Montmedy*, en liten men befäſt Stad på et Berg, vid en Å, nära vid Grånſen til Lüxemburg, hörer til Frankrike ſedan år 1657.

3. *Jametz*, en Stad, är Huvudorten i en Canton, Pag. 174.

4. Distriktet Estain.

Detta ligger i Sydost om det sistnämde. Storleken är 6,2 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Estain*, en liten Stad, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen.

5. Distriktet Verdun.

Detta ligger midt i Landskapet, omkring Meuse. Dess storlek är 7,34 Qv. Mil. Cantonernas antal är 13.

1. Verdun, en ansenlig Stad vid Meuse, med 12,000 Inbyggare, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för Biskopen i Departementet, Pag. 174.

6. Distriktet S. Mihiel.

Detta ligger i Söder om det sistnämde. Storleken är 8,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 11.

1. *S. Mihiel*, en tämeligen ansenlig Stad, vid Meuse, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen.

7. Distriktet Commercy.

Detta ligger i Söder om det sistnämde.

Storleken år 5,6 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 8.

1. *Commercy*, en ſnygg Stad vid Meuſe, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen.

8. Diſtrictet VAUCOULEURS.

Detta ligger Sydligaſt af alla. Storleken år 5,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Vaucouleurs*, en liten Stad vid Meuſe, år Huvudorten.
2. *Condrecourt*, en liten Stad vid Ornain, år Säte för Diſtrictets Domſtol.

5. Departementet HAUTE MARNE.

Detta Landſkap år belåget mellan 47 Gr. 35 Min. ſamt 48 Gr. 40 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Marne, Meuſe, Vosges, Haute Saone, Cote d'Or, och Aube. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 55,2 Qvad. Mil; det år ſåledes ſå ſtort ſom Upſala Lån. Det utgöres utaf Sydöſtra Delen af Champagne, jämte några ſmå Stycken af Lorraine och Bourgogne. Det har ſit Namn af Strömen *Marne*, ſom flyter hår midt igenom, och omkring hvilkens överſta Del det år belåget.

Lan-

Landet år högländt och bergagtigt, samt har på många ställen goda Skogar. Det år dock bördigt på Såd, Vin ock Frukt. Departementet indelas uti 6 Distrikt, hvilka innefatta 71 Cantoner. Folkmängden stiger til 223,010, hvilket gör 4040 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 478,700 R:d., som år 8672 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 902,700 Riksd. Til National-Förlamlingen sändas 7 Deputerade.

1. Distriktet Chaumont.

Detta Distrikt år belåget uti Medlersta Delen af Landskapet, omkring Ån Marne. Dess Storlek år 15,1 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 13.

1. Chaumont, en Stad, vid Marne, belägen under 48 Grad. 6 Min. Latitud, 21 Mil från Paris, är Huvudorten i Departementet. Pag 172.

2. Distriktet Joinville.

Detta ligger i Norr om det nyssnämde. Storleken år 7,7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Joinville*, en Stad, vid Marne, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Pag. 171.

3. Diſtrictet S. DIZIER.

Detta ligger Nordligaſt af alla Diſtricten. Deſs Storlek år 6, 3 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 10.

1. *S. Dizier*, en tåmeligen anſenlig Stad vid Marne, på det ſtållet dår denna Å bőrjar bliva farbar főr ſtőrre Båtar; år Huvudorten i Diſtrictet.

2. *Vaſſy*, en Ort, hvilken år Såte főr Diſtrictets Domſtol.

4. Diſtrictet BOURMONT.

Detta ligger jämſides med Diſtrictet Chaumont, i Őſter dårom. Storleken år 6, 3 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Bourmont*, en liten Stad, vid Meuſe, år Diſtrictets Huvudort, ſamt Såte főr deſs Domſtol.

5. Diſtrictet BOURBONNE.

Detta ligger i Sőder om det ſiſtnåmde. Storleken är 6, 12 Qvadr. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *Bourbonne*, med tilnamnet les Bains, en Stad, hvilken år berőmd főr ſina varma Mineraliſka Källor, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte főr Domſtolen.

6. Di-

6. Diſtrictet LANGRES.

Detta år det ſydligaſte af alla Diſtricten. Storleken år 14 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 18.

1. LANGRES, en Stad, belägen på et Berg, vid Marnes urſprung, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte för Biſkopen i Departementet. Denna Stad ligger förmodeligen högſt af alla Ståder i Frankrike. Från Tornen på Domkyrkan njuter man en omätelig Horizont; man kan dårifrån ſe det höga Berget Mont-Blanc uti Savoyen. Pag 171.

6. Departementet VOSGES.

Detta Landſkap år beläget mellan 47 Gr. 50 Min, ſamt 48 Gr. 30 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Meuſe, Meurte, Bas Rhin, Haut Rhin, Haute Saone och Haute Marne. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 51,7 Qvad. Mil; det år ſåledes lika ſtort med Stockolms Lån. Det har ſit namn af *les Vosges*, en Bergås, hvilken til 4 à 5 Mils Längd ligger uti Grånſen mellan detta Departement och Haut Rhin. Det utgöres utaf Södra Delen af Lorraine.

Landet år högländt, och et af de ſkogrikaſte i Riket, ſamt har godt Förråd på Metaller och andra nyttiga Mineralier. Ingen Ström af betydenhet finnes i detta Land; *Meuſe,*

ſe, *Moſelle* och *Meurte* taga vål hår deras Urſprung, men de åro hår obetydlige.

Landſkapet indelas uti 9 Diſtrict, hvilka innefatta 60 Cantoner. Inbyggarnes antal ſtiger til 289,054, hvilket gör 5591 Månniſkjor på hvarje Qv. Mil. Landtråntan år 325,670 Riksd., hvilket år 6300 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 588,340 Riksd. Til National-Förſamlingen ſåndas 8 Deputerade.

1. Diſtrictet EPINAL.

Detta år belåget midt uti Landſkapet Det håller i Vidd 4,2 Qv, Mil. Cantonernas antal år 5.

1. EPINAL, en tåmelig Stad, belågen vid Moſel, under 48 Gr. 11 Min. Latitud, 28 Mil från Paris, år Huvudorten i Departementet, ſamt har inemot 4000 Invånare.

2. Diſtrictet DARNEY.

Detta ligger i Sydvåſt om det nyſsnämde. Deſs ſtorlek år 6,3 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Darney*, en liten Stad, ej långt från Saones Urſprung, år Diſtrictets Huvudort, och Säte för Domſtolen.

3. Di-

3. Diſtrictet La Marche.

Detta ligger i Våſter om det ſiſtnåmde. Storleken år 3, 85 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *La Marche*, en liten Stad, år Huvudorten, ſamt Såte før Domſtolen.

4. Diſtrictet Neufchateau.

Detta ligger i Norr om det ſiſtnåmnde. Deſs Storlek år 7, 2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Neufchateau*, en liten, men välbebodd och vacker Stad, ej långt från Meuſe, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte før deſs Domſtol. Staden år en god Handelsort. Vinet, ſom våxer i Någden häromkring, är af god art.

4. Diſtrictet Mirecourt.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnåmde. Storleken år 6, 5 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Mirecourt*, en medelmåttig Stad, belågen vid en Å, år Diſtrictets Huvudort, och Såte før Domſtolen. Han år bekant før de goda Violiner och Spetſar hår tilvårkas.

5. Di-

6. Diſtrictet REMBERVILLIER.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnämde. Storleken år 4, 72 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Rembervillier*, en liten Stad, år Diſtrictets Huvudort, och Säte för Domſtolen. Hår hålles årligen en anſenlig Spanmåls-Marknad.

7. Diſtrictet S. DIEZ.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnämde. Deſs Storlek är 6, 3 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *S. Diez*, en liten Stad vid Ån Meurte, år Huvudorten i Diſtrictet, och Säte ſå väl för deſs Domſtol, ſom för Biſkopen uti Departementet.

8. Diſtrictet BRUYERES.

Detta ligger i Sydväſt om det ſiſtnämde. Storleken år 4, 55 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Bruyeres*, en liten Stad, år Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för Domſtolen. Staden idkar god Handel med Säd.

9. Diſtrictet REMIREMONT.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnämde, invid

Bergs-

Bergsryggen Vosges. Elven *Mosel* tager här sit Ursprung. Storleken är 8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Remiremont*, en liten Stad vid Mosel, är Districtets Huvudort och Säte för Domstolen.
2. *Plombieres*, Huvudorten i en Canton. Pag. 177.

7. Departementet MEURTE.

Detta Landskap är beläget mellan 48 Gr. 22 Min. samt 9 Grad. 2 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Moselle, *Bas* Rhin, Vosges och Meuse. Det håller i Längd 11 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 54,3 Qvad. Mil; och är således litet större än Upsala Län. Det utgöres utaf Medlersta Delen af Lorraine. Det har sit Namn af Ån *Meurte*, hvilken flyter här midt igenom. *Mosel* vätnar ock detta Land.

Östra Delen af Landet är bergagtig och skogrik; där befinnas 3 Sjöar, hvilket eljes är sällsynt i Frankrike; men desse Sjöar äro små, ingendera af dem håller över en half Mil i Längd. Den Västra Delen af Landet är jämnare och fruktbarare, samt bär Säd i ymnighet; har jämvål sköna Betesmarker.

Landskapet indelas uti 9 District, hvilka innefatta 74 Cantoner. Det bebos af 321,161 Inbyggare, som gör 5914 Personer på hvarje Qvad. Mil. Landträntan stiger til 430,730

Riksd., hvilket är 7933 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 758,750 Riksd. Til National-Förfamlingen fändas 8 Deputerade.

1. Diftrictet NANCY.

Detta är beläget uti Väftra Delen af Landfkapet, omkring Ån Meurte. Defs Storlek år 5,6 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. NANCY, Huvudftaden i Landfkapet, famt Säte för Bifkopen, år belägen under 48 Gr. 43 Min. Latitud, 26 Mil från Paris, famt bebos af 30000 Inbyggare. Medelft en Graf delas Staden uti 2 Delar, Gamla och Nya Staden: den förra år irregulier, men rik och vål bebodd; dår befinnes de fordna Lothringifka Hertigarnas Palats; den fednare, hvars Gator åro råta och breda, var redan en af de vackrafte Städer i Europa, innan den bekom de prägtiga Byggnader, hvarmed Konung Stanislaus prydt honom. Domkyrkan år rått vacker. Stadshufet är bygt i båfta fmak. Här finnes ock et publikt Bibliothek. Pag. 176.

2. Diftrictet TOUL.

Detta ligger i Väfter om det nyfsnåmde, omkring Mofelftrömen. Defs Storlek år 6,12 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Toul*,

1. *Toul*, en Stad, belägen på en fruktbar Slättmark, hvilken nästan överalt är omgiven af Kullar, de där bära ymnigt Vin, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol. Det fordna Biskopsstiftet är numera uphävit. Pag. 175.

3. Distriktet PONT-à-MOUSSON.

Detta ligger i Norr om det sistnämde, även omkring Mosel. Dess Storlek är 5,8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Pont à-Mousson*, en Stad, vid Mosel, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. Här finnas Mineraliska Källor. Pag. 177.
2. *Nomeny*, Huvudorten i en Canton. Pag. 176.

4. Distriktet CHATEAU-SALINS.

Detta ligger i Öster om det sistnämde. Storleken är 6,3 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Chateau Salins*, en Stad, är Huvudorten. Pag. 176.
2. *Vic*, en liten Stad, är Säte för Distriktets Domstol.
3. *Marsal*, en Stad, är Huvudorteu i en Canton. Pag. 177.

5. Distriktet DIEUZE.

Detta ligger i Öster om det sistnämde. Storleken är 6,5 Qvadrat Mil, Cantonernas antal är 9. Här finnas de 3 förr omnämde Sjöarne.

1. *Dieuze*, en liten Stad, belägen vid ändan af en Sjö, är Huvudorten i Distriktet samt Säte för dess Domstol. Här finnas Brunnar med salt Vatn, hvilka giva mycket Salt.

2. *Fenestrange*, en Stad, är Huvudorten i en Canton. Pag. 177.

6. Distriktet SARBOURG.

Detta ligger i Sydost om det sistnämde. Storleken är 5,25 Qv. Mil. Det är mycket bergagtigt och skogrikt. Strömen Sar har här sin uprinnelse. Cantonernas antal är 6.

1. *Sarbourg*, en Stad vid Sar, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen.

2. *Pfalzbourg*, en Stad, är Huvudorten i en Canton. Pag. 173.

7. Distriktet BLAMONT.

Detta ligger i Sydväst om det sistnämde. Storleken är 5,42 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Blamont*, en liten Stad, är Huvudorten och Säte för Domstolen.

8. Districtet Luneville.

Detta ligger i Väster om det sistnämde. Storleken år 7,87 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

2. *Luneville*, en Stad vid Meurte, år Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Hår år en Vetenskaps- och Vitterhets-Academie, en Krigsskola, et talrikt publikt Bibliothek, och et vackert Hospital. Pag 176.

9. Districtet Vezelize.

Detta ligger i Våster om det sistnämde. Storleken år 5,42 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Vezelize*, en liten Stad, år Huvudorten, samt Såte för Domstolen.

8. Departementet MOSELLE.

Detta Landskap år belåget mellan 48 Gr. 47 Min. samt 49 Gr. 53 Min. Latitud. Det grånsar i Norr och Nordost til Tyska Riket, och i synnerhet til Hertigdömet Luxemburg, Stiftet Trier, Furstendömerne Nassau - Saarbrück och Zweybrücken, samt omgives för öf-

rigt af Franka. Departementen Bas-Rhin, Murte, och Meuse. Det håller i Långd 15 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 57,4 Qvad. Mil, det är således något större än Upsala Län. Det innefattar Norra Delen af Lorraine. Det har sit namn af Strömen *Moselle*, hvilken flyter här igenom. *Saar* är en annan betydelig Å, som ock flyter genom en Del af Landet.

Marken är merendels jämn och fruktbar, samt bär i ymnighet Säd och Frukt, jämvål Vin. Landet indelas uti 9 District, hvilka innefatta 76 Cantoner. Inbyggarnes antal stiger til 328,365, som gör 5721 Personer på hvarje Qvad. Mil. Landträntan är 480,180 Riksd., hvilket är 8365 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 868,400 Riksdaler. Til National-Församlingen sändas 8 Deputerade.

1. Districtet METZ.

Detta är beläget uti Sydvästra Hörnet af Landskapet, omkring Elven Moselle. Det håller i Vidd 8,75 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 12.

1. METZ, Huvudstaden i Departementet, samt Säte för Biskopen, belägen vid Mosel, under 49 Grad. 6 Min. Latitud, 27 Mil från Paris, är en af de största och folkrikaste Städer i Frankrike. Dess Folkmängd stiger til 40,000. Gatorne uti Gamla Staden äro meren-

rendels krokiga och trånga. Stadens Citadelle år et af de ſtarkaſte i Europa. Han har ſtåndigt en ſtark Beſåttning. Caſernerne åro prågtige. Domkyrkan år en af de vackraſte man kan ſe. Handelen hårſtådes år i tåmelig Flor. Torra Frukter, i ſynnerhet de ſå kallade Mirabeller, ſå väl ſom Honing och Mjöd, utgöra en vigtig Artikel. Vinhandeln år ock icke ringa. Hår finnes en Vetenſkaps och Fri-konſt-Academie, ſamt en Artilleri-Skola, År 1552 gaf denna Stad ſig under Franſkt beſkydd, och uti Weſtfaliſka Freden blef han fullkomligen öfverlåmnad åt Frankrike. Andra betydlige Ståder i Europa, ſom ligga vid lika Polhöjd, åro Caen, Verdun, Reims och Landau i Frankrike; Speyer, Heidelberg och Brünn i Tyſkland. Pag. 175.

2. Diſtrictet Briey.

Detta ligger i Nordvåſt om det förnåmde. Storleken år 8,4 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Briey*, en liten Stad, år Huvudorten och Säte för Domſtolen.

3. Diſtrictet Longvy.

Detta ligger i Norr om det ſiſtnåmde, Storleken år 6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Longvy*, en Stad, belägen nära vid Lüxemburgiska Gränsen, är Huvudorten. Pag. 174.

2. *Longuyon*, en liten Stad, är Säte för Districtets Domstol.

4. Districtet THIONVILLE.

Detta ligger i Öster om det sistnämde. Storleken är 6,8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Thionville*, en Stad, belägen på vänstra sidan vid Mosel, 3 Mil från Metz, är Districtets Huvudort, samt Säte för dess Domstol. Bron som går över Strömen försvaras af et Hornvärk. Pag. 174.

2. *Sierk*, en liten Stad, nära vid Lüxemburgiska Gränsen, är något befäst.

5. Districtet SARLOUIS.

Detta är beläget i Öster om det sistnämde, omkring Ån Sar. Storleken är 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Sarlouis*, en Stad, belägen på et Näs, som formeras af Strömen Sar, 5 Mil från Metz, är Districtets Huvudort. Pag. 174.

2. *Bouzonville*, en Ort, hvarest Districtets Domstol har sit Säte.

6. Di-

6. Diſtrictet Boulay.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnämde, ſamt midt uti Departementer. Storleken är 3,5 Qv. Mil. Cantonernes antal är 9.

1. *Boulay*, en liten Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, ſämt Säte för Domſtolen.

7. Diſtrictet Morhange.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnämde. Storleken är 4,37 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Morhange*, på Landets Språk *Merkingen*, en liten Stad, är Huvudorten i Diſtrictet.

2. *Faulquemont*, en Ort, är Säte för Diſtrictets Domſtol.

8. Diſtrictet Sarguemine.

Detta ligger i Öſter om det ſiſtnämde. Storleken är 7,2 Qv. Mil Cantonernas antal är 6.

1. *Sarguemine*, en liten Stad vid Sar, är Diſtrictets Huvudort, och Säte för deſs Domſtol.

9. Diſtriɛtet BITCHE.

Detta ligger öſtligaſt af alla Diſtriɛten. Storleken år 5,25 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Bitche*, en liten Stad, belägen 10 Mil från Metz, vid Foten af et Berg, år vål befåſt, ſamt har et Slott, liggande på en Klippa. Han år Huvudorten i Diſtriɛtet, ſamt Såte för deſs Domſtol.

9. Departementet BAS RHIN.

På Svenſka *Nedra Rhen*. Detta Landſkap år belåget mellan 48 Gr. 8 Min ſamt 49 Gr. 15 Min. Latitud. Det grånſar i Norr til Pfalz, och i Öſter til Schwaben, ſamt omgives för öfrigt af Departementen Haut Rhin, Vosges, Meurte och Moſelle. Det håller i Långd 12 Mil, uti Bredd 4, ſamt uti Vidd 46,8 Qv. Mil; det är ſåledes litet ſtörre ån Halva Skåne. Det innefattar Norra Delen af Provinſen Alſace. Det har ſit namn däraf, at det är belåget vid Nedra Delen af Elven *Rhin*, hvilken på Öſtra ſidan ſkiljer det från Tyſkland.

Öſtra Delen af Landet utmed Rhenſtrömen år jåmn, ſamt har en bördig Jordmån, ſom i ymnighet bår Såd, Frukt, Vin, Hampa, Lin och Tobak, jåmvål något Saffran, ſamt har ſköna Ångar; men den Våſtra Delen år något bergagtig och ſkogrik.

Lan-

Landſkapet indelas uti 4 Diſtrict, hvilka innefatta 30 Cantoner. Det år et af de båſt bebodda i Riket. Folkmångden ſtiger til 415,080, ſom gör 8870 Perſoner på hvarje Qvad. Mil. Landtråntan är 478400 Riksd., hvilket är 10,228 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 780,900 Rd. Til National-Förſamlingen ſändas 9 Deputerade.

1. Diſtrictet STRASBOURG.

Detta år belåget uti Södra Delen af Landet, ſamt år det minſta af dem. Det håller i Vidd 5,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. STRASBOURG, Landſkapets Huvudſtad, belägen vid Rhin, under 48 Gr. 35 Min. Latitud, 37 Mil från Paris, år Såte för Directorium och Biſkopen. I anſeende til ſin Befåſtning och det förtråffliga Citadellet, räknas Staden för en af de ſtarkaſte Fäſtningar i Europa. Han genomſkåres af åtſkilliga Canaler, över hvilka, för at befordra Communicationen mellan de ſärſkildta Qvarteren i Staden, 6 Broar äro bygde. De förnämſta Huſen äro bygde af et ſlags röd Sten, hvilken man håmtar uti Brotten långs utmed Rhen. Gatorne äro i allmänhet trånga, men Storgatan och 2 andra åro breda, råta, och prydde med vackra Hus. Uti Domkyrkan invid Choret befinnes et konſtigt Urvårk, hvilket viſar Conſtellationernas

nernas Rörelser, Solens och Månans lopp, Dagarne i Veckan, Timarne, m. m. Detta Måsterstycke i Mechaniken och Astronomien är så mycket underbarare, som man i sednare tider ej har kunnat komma tilvåga med, oagtadt all den kostnad man användt, at åter ställa i gång de rörelser, som kommit i olag. Domkyrkotornet år även et märkvårdigt Konststycke. Det är så genombrutit, såsom en Spets. Det håller från Marken up til Kronan 635 Trappsteg, som göra 494 Rhenländska Fot. Stadshuset, Biskopshuset, Comedie-Huset och Arsenalen åro synvårda Byggningar. Hår finnes ock en Artilleri-Skola. Ståder med corresponderande Polhöjder åro Tübingen, Augsburg och Passau. Pag. 179.

2. Districtet BENFELD.

Detta ligger sydligast af alla Districten. Dess storlek år 13,46 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Benfeld*, en liten Stad, vid Ill, år Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol.

2. *Schletstadt*, en Stad. Pag. 180.

3. Districtet HAGUENAU.

Detta ligger i Norr om Districtet Strasbourg. Storleken år 10,76 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Haguenau*, en Stad, belägen 3 Mil från Strasbourg, är Huvudorten i Diſtriċtet, ſamt Såte för deſs Domſtol. Han år jåmvål beſåſt. Pag. 186.

2. *Fort Louis*, en Stad och Fäſtning. Pag. 179.

3. *Buchsweiler*, på Franſka Bouxwiller kallad, en Stad. Pag. 179.

4. *Saverne*, en Stad, belågen på Grånſen til Landſkapet Meurte, har fordom varit Reſidence för Biſkopen i Strasburg. Pag. 180.

4. Diſtriċtet WEISSENBOURG.

Detta ligger nordligaſt af alla Diſtriċten. Storleken år 17,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Weiſſenbourg*, en Stad, belågen 6 Mil från Strasbourg, år Diſtriċtets Huvudort, ſamt Såte för deſs Domſtol. Pag. 179.

2. *Lauterbourg*, en liten Stad, belågen nåra vid Rhein.

Mellan denna Stad och Weiſſenbourg befinnes den i ſednaſte Kriget berömda Befäſtnings-Linien, hvilken år 2½ Mil lång.

3. *Landau*, en Stad och Fåſtning, belågen 8 Mil från Rhein. Pag. 179.

VÅSTRA

4. VÅSTRA REGIONEN,

På Fransyska *Region de L'Ouest*. Denna Region år belägen mellan 45 Grad. 5 Min. samt 47 Grad. 50 Min. Latitud. Hon omgives i Norr af Nordvåstra Regionen, i Öster af Central-Regionen, i Söder af Sydvästra Regionen, och i Våster af Havet. Hon håller i Långd 35 Mil, i Bredd 18 Mil, och i Vidd 517 Qvad. Mil; det år så mycket som Östergötland, Småland, Blekinge, Skåne och halva Halland sammantagne. De största Strömarne åro *Loire*, *Vienne* och *Charente*. Landet utgöres utaf en ansenlig Del af Bretagne, största Delarne utaf Anjou och Touraine, hela Poitou, Aunis, Saintonge och Angoumois, samt ansenliga Delar af La Marche och Limosin.

Marken år i allmånhet mera jåmn än högländt och bergagtig. Jordmånen år nåstan överalt bördig, så at denna Region i anseende til Fruktbarheten kan råknas för den båsta i Riket. Marken bår ymnigt Såd, Vin, Frukt, jåmväl Saffran, Lin och Hampa. Betesmarkerne åro på många ställen förträffelige, hvarföre ock här födes en myckenhet Nöt och Får, samt annan Boskap. Af Metaller finnes Jårn, Bly, Tenn och Koppar, samt litet Guld och Silver, och af andra nyttiga Mineralier Stenkol, Marmor, Tålgsten, Bergkristal och Antimonium; och vid Hafskusten tilvårkas skönt

Salt

Salt i tämelig mängd. Climatet är i allmänhet mildt och ljufligt.

Folkmängden stiger til 2,927,121, hvilket gör 5662 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan utgör 4,478,730 Riksd., hvilket är 8663 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne stego til 8,792,370 Riksd. Til National Församlingen sändas 78 Deputerade.

Regionen består af 9 Departements, nämligen *Loire Inferieure, Mayne & Loire, Indre & Loire, Vendée, Deux Sevres, Vienne, Charente Inferieure, Charente*, samt *Haute Vienne*, hvilka innefatta 61 District och 475 Cantoner. I anseende til Kyrkoförfattningen äro desse Departements fördelte mellan 3 Metropoler, hvarom närmare underrättelse förut är lämnad.

1. Departementet LOIRE INFERIEURE.

På Svenska *Nedra Loire*, Detta Landskap är belägen mellan 46 Gr. 50 Min. samt 47 Gr. 50 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Morbihan, Ille & Villaine, Mayne & Loire, och Vendée, samt Havet. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 8, och i Vidd 61,6 Qvad. Mil. Det utgöres utaf den Delen af Bretagne, hvilken fordom kalladês Grefskapet Nantois. Det har sit namn af Strömen *Loire*, hvilken här slutar sit lopp uti Havet.

Havet. Om Markens Beſkaffenhet och Producter finnes nåmdt Pag. 182

Landſkapet indelas uti 9 Diſtrict, hvilka innefatta 63 Cantoner. Folkmängden ſtiger til 331,270, ſom gör 5378 Månniſkjor på hvarje Qv. Mil. Landtråntan år 496,780 Riksd., hvilket år 8065 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 981,120 Riksd. Til National-Förſamlingen ſåndas 8 Deputerade.

1. Diſtrictet Nantes.

Detta år beläget midt i Landſkapet, på bågge ſidor omkring Loire. Det håller i Vidd 6,8 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. Nantes, Landſkapets Huvudſtad, ſamt Såte för Biſkopen, år belägen vid Loire, 32 Mil från Paris. Bland moderna Byggningar åro Comediehuſet, Råknekammaren hela Qvarteret Graslin, ſamt en ſtor Dal af Förſtaden La Foſſe, bygde uti god ſmak. Ståder i Europa med correſponderande Polhöjder åro: Tours, Dijon och Beſançon i Frankrike. Insbrück och Gråtz i Tyſkland, Veſprim i Ungern, Jaſſy i Moldau, ſamt Aſtrachan i Ryſsland. Pag. 183.

2. Diſtrictet Savenay.

Detta ligger i Våſter om det nyſsnåmde, jåm-

jämväl vid Loire. Storleken år 5,42 Qv. Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *Savenay*, en liten Stad, år Huvudorten i Diſtriċtet, ſamt Såte før deſs Domſtol.

3. Diſtriċtet GUERANDE.

Detta ligger i våſter om det ſiſtnåmde, utmed Havet. Hår finnas några Saltmoraſer, hvareſt en myckenhet Salt tilvårkas. Storleken är 7,5 Qvadr. Mil. Antalet af Cantonerne år 6.

1. *Guerande*, en liten Stad, en half Mil från Havet, år Huvudorten i Diſtriċtet, och Såte før deſs Domſtol. Han driver anſenlig Handel med vitt Salt.

2. *Croiſic*, en Stad, hvilken ockſå driver god Salthandel. Pag. 183.

4. Diſtriċtet BLAIN.

Detta ligger i norr om Diſtriċtet Savenay. Storleken år 8 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 4.

1. *Blain*, en liten Stad, år Diſtriċtets Huvudort, ſamt Såte før deſs Domſtol.

5. Diſtriċtet CHATEAUBRIANT.

Detta ligger nordligaſt af dem alla. Storleken

leken år 10,1 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 6.

1. *Chateaubriant*, en Stad, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte för deſs Domſtol. Pag. 184.

6. Diſtrictet Ancenis.

Detta ligger i ſöder om det ſiſtnåmde, ſamt vid Loire. Storleken år 6 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Ancenis*, en liten Stad vid Loire, år Huvudorten, ſamt Såte för Domſtolen.

7. Diſtrictet Clisson.

Detta jåmte de bågge efterföljande Diſtricten ligga ſöder om Loire. Storleken år 5,6 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Cliſſon*, en liten Stad, år Huvudorten ſamt Såte för Domſtolen.

8. Diſtrictet Machecoul.

Detta ligger i våſter om det ſiſtnåmde. Storleken år 6,3 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Ma-*

1. *Machecoul*. en liten Stad, år Huvudorten, samt Såte főr Domstolen.

2. *Bourgneuf*, en Stad. Pag. 183.

9. Districtet PAINBOEUF.

Detta Land formerar en Halfő, som ligger mellan Loires utlopp och Havet. Storleken år 6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Painboeuf*, en tåmeligen ansenlig Stad, år Huvudorten i Districtet, samt Såte főr dess Domstol. Staden har en Hamn samt en Lastageplats főr Nantes, emedan de stora Skeppen, som ej kunna komma vidare upfőre Strőmen, hår lasta och lossa sina Varor. Pag. 183.

2. *Pornic*, en Kőping. Pag. 183.

2. Departementet MAYNE & LOIRE.

Detta Landskap år belåget mellan 46 Gr. 58 Min. samt 47 Gr. 45 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Mayenne, Sarte, Indre & Loire, Vienne, Deux Sevres, Vendée och Loire Inferieure. Det håller i Längd 11 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 64,7 Qvad. Mil; det år således inemot så stort som Nykőpings Län. Det innefattar stőrre Delen utaf Provincen Anjou. Det har sit namn af Strőmarne *Mayenne* och *Loire*, hvilka flyta midt genom Landet, och här főrena sig; *Sarte* och *Loir* åro főr őfrigt de ansenligaste Strőmarne. Om

Markens Beskaffenhet och Producter finnes anfördt Pag. 189.

Det år et af de båst bebodda Landskap i Riket. Folkmångden stiger til 455,500, hvilket gör 7040 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan är 792,720 Riksd., det år 12,252 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 1,491,350 Riksd. Landskapet indelas uti 8 Distrikt, hvilka innefatta 99 Cantoner. Til National-Förſamlingen såndas 11 Deputerade.

1. Districtet Angers.

Detta år belåget midt i Landskapet, omkring Strömarne Loire och Mayenne. Det håller i Vidd 9,27 Qvad: Mil. Antalet af Cantonerne år 18.

1. Angers, Landskapets Huvudstad, samt Biskopens Såte, belägen vid Ån Mayenne, där Sarte förenar sig med henne, under 47 Gr. 27 Min. Latitud, 3 Fjärdingsvåg från Loire, och 25 Mil från Paris, år en af de större Ståder i Riket, samt har 30,000 Iuvånare. Han delas af Mayenne uti 2 Delar, hvaraf den Östra och större Delen är belägen på sluttningen af en Kulle, men den våstra och mindre Delen på en Slättmark. Här finnas en ansenlig Näsduks-Fabrik, och en Segelduks-Fabrik. Bearbetandet af Schiferstens-Brotten, som ligga vid ändan af Förstaden Bressigny, år ockſå en

vig-

vigtig Handelsgren. Denna Materia är här så allmän, at man jämvål använder den uti Murning. Uti Förstäderne finnes ingen så dålig Byggning, som icke är betäckt därmed. Slottet, som år flanqueradt med 18 stora runda Torn, har intet märkvårdigt, utom sit fördelagtiga Låge på en Klippa, samt Bredden af dess Gravar. Ridskolan, hvilken ej ligger långt dårifrån, är en modern Byggning med god smak upförd. Utaf de fordna Klostren voro 3, som tilhörde Benedictinerne, af ypperста Fägring. De fordna Hertigarnes af Anjou Hotel har ej vidare interessant ån sin högd och soliditet. Domkyrkan är berömd för det vackra Bildhuggeri-arbetet i Choret, samt Bredden af sin Navata eller Mellangång. Staden har et ofanteligt Torg, och 4 vackra Promenader, samt år Säte för en Witterhets Academie.

Den kringliggande Någden visar i sigte en hop vackra Lusthus, välbrukade Kryddgårdar, samt Kullar som båra godt Vin. Pag. 190.

2. *Pont de Cé,* en Stad. Pag. 191.

2. Distrietet SEGRÉ.

Detta år beläget i nordvåst om det förenåmde. Storleken år 8,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Segré,* en liten Stad vid Ån Oudon, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

3. Diſtriſtet Chateauneuf.

Detta ligger i öſter om det ſiſtnåmde. Storleken är 5,42 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Chateauneuf*, en liten Stad vid Sarte, år Huvudorten, och Såte för Domſtolen.

4. Diſtriſtet Baugé.

Detta ligger i ſydoſt om det ſiſtnåmde. Storleken är 11,15⅞Qvad. Mil. Cantonernas antal år 17.

1. *Baugé*, en Stad, med et Slott, år Huvudorten och Såte för Domſtolen. Pag. 191.
2. *Beaufort*, en Stad, belågen 3 Fjårdingsvåg från Loire. Pag. 191.

4. Diſtriſtet Saumur.

Detta ligger i söder om det ſiſtnåmde, på bågge ſidor om Loire. Storleken år 8,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 15.

1. *Saumur*, en tämeligen ſtor och vålbebodd Stad, vid Loire, 4½ Mil från Angers, år Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte för Domſtolen. Utaf de hårvarande Byggningar intager den hår anlagda Bron över Loire främſta Rumet; hon år ſammanſatt af 32 Elliptiſka Valf, hvardera om 33 Alnars Diameter; deſs Långd

Långd år 466 Alnar. Hon ligger uti Vattu-pass til hela sin yta. Comediehuset och Casernehuset äro ock vackra Byggningar. Man arbetar här mycket uti Koppar och Email. Pag. 191.

2. *Fontevrault*, en liten Stad, 5 Fiärdings-väg från Saumur. Pag. 191.

3. *Doué*, en liten Stad, halfannan Mil från Saumur, har en af de vackraste Spring-brunnar i Riket. Man finner här ännu et Romerskt Arbete, nämligen en vid och djup Amfitheater, huggen uti Klippan. Nära vid Staden befinnes en ymnig Stenkolsgruva. Pag. 191.

6. Districtet VIHIERS.

Detta ligger i väster om det sistnämde. Storleken är 7, 5 Qvadr. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Vihiers*, en liten Stad, är Huvudorten sam Säte för Domstolen. Han driver god Handel med Boskap.

2. *Brissac*, en Stad, 3 Fjärdingsväg från Havet, Pag. 191.

7. Districtet CHOLET.

Detta ligger i Väster om det sistnämde. Storleken är 8 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 11.

1. *Cholet*, en liten Stad, år Huvudorten, samt Såte för Domstolen. Han år berömd för de Nåsdukar hår tilvårkas. Hår finnes ock et vackert Slott.

8. Distriktet S. FLORENT.

Detta ligger i norr om det sistnåmde. Storleken år 6,6 Qvadrat Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *S. Florent*, en liten Stad, vid Loire, år Huvudorten, samt Såte för Domstolen.

3. Departementet INDRE & LOIRE.

Detta Landskap år belåget mellan 46 Gr. 44 Min. samt 47 Gr. 44 Min. Latitud. Det grånsar til Departementen Sarte, Loir & Cher, Indre, Vienne, samt Mayne & Loire. Det hållller i Långd 11 Mil, i Bredd 8, och i Vidd 54,7 Qv. Mil; det år således litet större ån Upsala Lån. Det har sit namn af Strömarne *Indre* och *Loire*, hvilka flyta genom Landet, och hår förena sig; *Vienne*, *Cher* och *Creuse* åro andre betydliga Strömar. Om Markens beskaffenhet och Producter finnes underråttelse pag. 192.

Folkmängden stiger til 272,925, som gör 4989 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan år 497,780 Riksd., det år 9102 Rd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne ut-

utgjorde 939,585 Riksd. Til National-Förſamlingen ſändas 8 Deputerade. Landſkapet indelas uti 7 Diſtrict, hvilka innehålla 35 Cantoner.

1. Diſtrictet Tours.

Detta år beläget midt i Landſkapet, på bägge ſidor om Loire. Det håller i Vidd 8,75 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 8.

1. Tours, Landſkapets Huvudſtad, och Säte för Biſkopen, belägen på en Slåttmark vid ſammanloppet af Cher med Loire, under 47 Gr. 24 Min Latitud, 19 Mil från Paris, år anſenlig och folkrik, ſamt har 22,000 Invånare. Över Strömen Loire är hår bygd en af de vackraſte Broar i Europa; deſs Långd år 730 Alnar, och i Bredd håller hon 23 dito. Hon år ſammanſatt af 15 Elliptiſka Valfbågar, hvardera om 40 Alnar i Diameter. I ſamma Linea med Bron år en Gata, hvilken går genom hela Staden, och håller 1300 Alnar i Långd, med Gångſtigar på bägge ſidor, ſamt omgiven med prågtiga Hus. Domkyrkan år mårkvärdig för ſin Structur, ſit Urvårk, och ſit Golf, hvilket år inlagt Moſaikarbete. Röda Vinet härifrån är mycket eſtimeradt. Pag. 192.

2. *Luines*, en Stad. Pag. 193.

3. *Montbazon*, en Stad. Pag. 193.

2. Diſtrictet Langeais.

Detta ligger i våſter om det ſiſtnämde, utmed Loire. Storleken år 7 Qv.Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *Langeais*, en Stad vid Loire, år Diſtrictets Huvudort. Bag. 193.

2. *Bourgueil*, en Kôping, med et Slott, år Såte fôr Diſtrictets Domſtol. Det röda Vinet från denna Ort liknar tåmeligen Bourgogne. Vin.

3. Diſtrictet Chateau-Regnault.

Detta ligger i norr om Diſtrictet Tours. Deſs Storlek år 7 Qvad. Mil. Cantonernas antal åro 3.

1. *Chateau-Regnault*, en liten Stad, år Huvudorten, ſamt Såte fôr Domſtolen.

4. Diſtrictet Amboise.

Detta ligger i Sôder om det ſiſtnåmde, omkring Strômarne Loire och Cher. Storleken är 5,42 Qvadrat Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *Amboiſe*, en Stad, år Diſtrictets Huvudort och Såte fôr deſs Domſtol. Inbyggarnes

nes antal stiger til 5000. Här tilvärkas goda Droguetter och Etaminer. Pag. 193.

5. Districtet Loches.

Detta ligger i söder om det sistnämde. Storleken är 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal är 4.

1. *Loches*, en Stad, 4 Mil från Tours, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Han beskyddas utaf et välbefäst Slott, från hvars Torn man njuter en vidsträckt och härlig utsigt. Uti detta Slott, som är bygt af Louis XI, befinnas 2 af dess svåra Fängelser, hvars Väggar, Golf och Dörrar bestå af Järnplåtar, och hvilka tjänt til Rum för Statsfångar. Pag. 193.

6. Districtet Preuilly.

Detta ligger i söder om det sistnämde. Storleken är 6,47 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 4.

1. *Preuilly*, en liten Stad, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen. Uti Någden finnas Järngruvor.

2. *La Haye*, en liten Stad vid Creuse, märkes endast, emedan den berömde Mannen Cartesius här är född.

7. Di-

7. Diſtrictet Chinon.

Detta ligger i nordväſt om det ſiſtnämde, vid Loire. Storleken är 10,76 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Chinon*, en Stad, belägen vid Vienne, uti en fruktbar och behagelig Nägd, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen.
2. *Richelieu*, en Stad. Pag. 191.

4. Departementet VIENNE.

Detta Landſkap är beläget mellan 46 Gr. 5 Min. och 47 Grad. 8 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Indre & Loire, Indre, Vienne, Charente, ſamt Deux Sevres. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 60,2 Qv. Mil; och är ſåledes lika ſtort med Stockholms Lån. Det utgör öfra Delen af Provincen Poitou, ſamt har ſit Namn af Strömen *Vienne*, ſom flyter här igenom.

Marken är blandad med Kullar och Slätter, men få Berg finnas här. Säd växer här vål, men icke i ymnighet, även ſom Vin, men ſköna Betesmarker finnas, hvarföre ock här är godt förråd på Boſkap, ſåſom ock på Vildbråd. Af Mineralier finnes Järn, Marmor, Bergkriſtal och Antimonium.

Inbyggarnes antal ſtiger til 257,953, ſom gör 4285 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 342,700 Riksd., ſom är 5693 Riksd. per

per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne stego til 614,500 Riksd. Landskapet indelas uti 6 District, hvilka innefatta 49 Cantoner. Til National-Församlingen sändas 8 Deputerade.

1. Districtet Poitiers.

Detta är beläget nästan midt i Landskadet, samt omkring Ån Clain. Det håller i Vidd 12 Qv. Mil. Cantonernas antal är 11.

1. Poitiers, en Stad, belägen på en Kulle, vid Ån Clain, under 46 Gr. 36 Min. Latitud, 28 Mil från Paris, är Huvudstaden i Departementet, samt Säte för Biskopen. Han är i anseende til Vidden en af de största i Riket, ungefär den Fjärde i Ordningen, men Folkmängden svarar ej däremot; ty den stiger ej över 16 000. Man finner här ännu några lämningar efter Romerska Byggningar. Ridbanan, nästan fyrkantig til Figuren, samt planterad med 4 Rader Trän, och 300 Famnar bred, skulle hedra de vackraste Städer. Pag. 213.

Den kringliggande Nägden fournerar Ormar i sådan myckenhet, at man förer dem ända til Venedig, för at däraf tilreda Theriak.

2. *Mirebeau*, en Stad, är Säte för Districtets Domstol, samt rygtbar för de starka och vackra Åsnor, som den kringliggande Någden

pro-

producerar, och hvarmed hår drives god Handel. Pag. 191.

2. Diſtrictet Loudun.

Detta ligger i norr om det ſiſtnåmde. Storleken år 7,87 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Loudun*, en Stad, belågen på et Berg, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte fór Domſtolen. Pag. 213.

2. *Moncontour*, en liten Stad Pag. 191.

3. Diſtrictet Chatellerault.

Detta ligger i ſydoſt om det ſiſtnåmde. Storleken år 10,5 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Chatellerault*, en Stad, vid Vienne, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte fór deſs Domſtol. Óver Strómen är en koſtbar Bro bygd, ſom håller 230 ſteg i Längd, och 65 i Bredd. Utom andra Slógders idkande, fórſtår en del af Inbyggarne at fórträffligt ſkåra oågta Diamanter. Pag. 213,

4. Diſtrictet Montmorillon.

Detta ligger i Sóder om det ſiſtnämde, Storleken år 15,1 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Mont-*

1. *Montmorillon*, en liten Stad, vid Ån Gartempe. är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

5. Distriktet CIVRAY.

Detta ligger i sydväst om det sistnämde. Storleken är 8,75 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Civray*, en liten Stad vid Charente, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

6. Distriktet LUSIGNAN.

Detta ligger i norr om det sistnämde. Storleken är 6 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Lusignan*, en liten Stad, vid Ån Clain, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen. Pag. 213.

5. Departementet DEUX SEVRES.

Detta Landskap är beläget mellan 46 Gr. samt 47 Gr. 6 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Mayne & Loire, Vienne, Charente, Charente Inferieure och Vendée. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 53,4 Qvad. Mil; och är således litet större än Upsala Län. Det innefattar Medlersta Delen

Delen af Provincen Poitou. Det har sit Namn af 2 Åar, hvilka bägge föra namnet *Sevre*, nämligen *Sevre Niortaise*, som flyter uti Charente, och *Sevre Nantaise*, som faller uti Loire.

Marken är högländt men fruktbar, samt bär ymnigt Såd och Vin; därjämte finnas sköna Betesmärker, så at Boskapsskötseln är et af Inbyggarnes förnämsta Näringsfång. Hampa och Lin äro för öfrigt de Växter, som här mycket cultiveras.

Folkmängden stiger til 259,122, som gör 4853 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan utgör 516,930 Riksd., som är 9680 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 923.550 Riksd. Landskapet indelas uti 6 District, hvilka innefatta 50 Cantoner. Til National-Församlingen sändas 7 Deputerade.

1. Districtet NIORT.

Detta är beläget uti sydvästra Hörnet af Landskapet. Det håller i Vidd 9,3 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 9.

1. NIORT, Landskapets Huvudstad, belägen vid Ån Sevre, under 46 Grad. 18 Min. Latitud, 33 Mil från Paris, är en god Manufactur- och Handelsort. Pag. 214.

2. Distriktet Melle.

Detta ligger i Öster om det förenämde. Storleken år 7,87 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Melle*, en liten Stad, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

3. Distriktet S. Maixent.

Detta ligger i Norr om det sistnämde. Storleken år 8,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *S. Maixent*, en Stad, belägen vid la Sevre Niortoise, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte så väl för dess Domstol, som för Biskopen uti hela Departementet. Pag 214.

4. Distriktet Partenay.

Detta ligger i Norr om det sistnämde, samt utgör Medlersta Delen af Landskapet. Storleken år 10,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Partenay*, en Stad, år Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Staden är dåligt bygd, men idkar god handel med Såd och Boskap. Pag. 213.

5. Diſtrictet Thouars.

Detta ligger i Norr om det ſiſtnämde. Storleken år 7,87 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Thouars*, en tåmeligen anſenlig Stad, på en Kulle vid Ån Thoue, år Diſtrictets Huvudort, och Säte för deſs Domſtol. Staden har fordom varit Huvudorten i et vidſträckt Hertigdöme. De fordna Hertigarnes Slott, beläget vid en ända af Staden, är anlagt på en Klippa, hvilken är omgiven med Murar til 120 Fots högd, ſamt oagtadt ſin ålder, ſer ut ſåſom nyligen bygt. Hår är et förträffeligt Orangeri. Pag. 214.

6. Diſtrictet Chatillon.

Detta ligger i Våſter om det ſiſtnåmde. Storleken år 9,8 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Chatillon*, en liten Stad, vid Sevre Nantois, år Huvudorten.
2. *Breſſuire*, en liten Stad, år Säte för Diſtrictets Domſtol.

6. Departementet VENDÉE.

Detta Landſkap år beläget mellan 46 Gr. 20 Min. ſamt 47 Gr. 5 Min. Latitud. Det omgives af Landſkapen Loire Inferieure, Mayne

ne & Loire, Deux Sevres, Charente Inferieure, ſamt Havet. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 60 Qvad. Mil; och år ſåledes lika ſtort med Stockholms Lån, eller ock nära med Ön Siäland i Danmark. Det innefattar Nedra Delen af Provincen Poitou. Det har ſit Namn af *Vendée*, en liten Å, hvilken flyter genom Sydöſtra Delen af Landet, och faller uti la Sevre Niortoiſe; *Lay* är eljes den ſtörſta Strömen i detta Land.

Marken år i allmänhet jåmn, ſamt beſtår endaſt af Slätter och låga Kullar. Jordmånen år fruktbårande, och bär Såd i ymnighet, men i ſynnerhet finnas förträffeliga Betesmarker, hvarföre ock mycken Boſkap näres. Fordom hava här funnits åtſkilliga Moraſer, men deſſe åro nu til mäſtadelen utdikade och förvandlade til bördig Mark. På Skog är ej mycket Förråd, Saltſjö-fiſk vankas i ymnighet vid Stranden.

Folkmängden ſtiger til 305,610, ſom gör 5093 Perſoner på hvarje Qvad. Mil. Landträntan år 523,080 Riksd., det år 8718 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 931,300 Riksd. Til National-Förſamlingen ſåndas 9 Deputerade. Landſkapet indelas uti 6 Diſtrict, hvilka innefatta 58 Cantoner.

1. Diſtrictet Fontenay.

Detta år belåget uti ſydöſtra Hörnet af

Landskapet. Det håller i Vidd 12,76 Qvadr; Mil. Antalet af Cantonerne är 13.

1. Fontenay, en Stad, belägen vid Ån Vendée, under 46 Gr. 30 Min. Latitud, 34 Mil från Paris, är Huvudorten i Departementet. Staden har åtskilliga Klådes- och andra Ylletygs-Fabriker, samt håller Midsommarstiden en ansenlig Boskaps-Marknad, i synnerhet med Mulåsnor. Pag. 214.

2. *Luçon*, en Stad; liggande halfannan Mil från Havet, är Säte för Biskopen uti detta Departement. De kringliggande Morasen göra Luften bärstädes något osund. Pag. 214.

3. *Pertuis Breton*, en Hafsvik om 3 Mils Längd och 1 Mils Bredd, liggande mellan detta Distrikt och Ön Ré, är bekant hos Sjöfarande.

2. Districtet Chataigneraye.

Detta ligger i Norr om det sistnämnde. Storleken är 8,9 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Chataigneraye*, en liten Stad, är Districtets Huvudort.

2. *Pouzauge*, en Köping, är Sätet för Districtets Domstol.

3. Districtet Montaigu.

Detta ligger i Nordväst om det sistnämde.

Stor-

Storleken är 8,9 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Montaigu*, en Köping, är Huvudorten, samt Sätet för Domstolen.

4. Districtet La Roche sur Yon.

Detta ligger i Söder om det sistnämde, midt uti Landskapet. Storleken är 9,8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *La Roche sur Yon*, en Köping, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

5. Districtet Les Sables d'Olonne.

Detta ligger i Sydväst om det sistnämde, utmed Havet. Storleken är 9, 8 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Les Sables d'Olonne*, en Stad, belägen vid Havet, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för Domstolen. Staden är den ansenligaste i Landskapet, samt idkar en vigtig Handel, förnämligast med Cabeljo och annan Saltsjö Fisk. Pag. 215.

Tre Fjärdingsväg härifrån ligger *Olonne*, en Sokn, hvaraf den förenämde Staden bekommit sit Namn.

6. Diftrictet CHALLANS.

Detta ligger i Norr om det fistnämde, utmed Havet. Storleken är 9,8 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Challans*, en Köping, är Huvudorten, famt Säte för Domftolen.

2. *Noirmoutier*, en Ö, belägen en Fjärdingsväg från fafta Landet, hvarifrån hon fkiljes medelft et Sund, håller i Vidd 0,6 Qvad. Mil, af ungefär lika fkapnad och ftorlek med Gråsön, utgör en Canton, famt har en Ort af famma Namn.

3. *Yeu*, på Franfyfka *Isle d'Yeu* kallad, hvaraf okunnige tagit fig anledning at nämna henne för Isle Dieu, en Ö, liggande halfannan Mil från fafta Landet, håller i Vidd 0,3 Qv. Mil, och således så ftor fom Lidingön, utgör en Canton, famt har en Ort kallad *S. Aubin*. Bägge deffe Öar äro myeket bekante hos Sjöfarande.

7. Departementet CHARENTE INFERIEURE.

På Svenfka Nedra Charente. Detta Landfkap är beläget mellan 45 Gr. 5 Min. famt 46 Gr. 20 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Vendée, Deux Sevres, Charente, Dordogne och Gironde, famt Havet. Det håller i Långd 14 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 62 Qv. Mil; och är således litet ftörre

re än Stockholms Län. Det utgöres af Provinserne Aunis och Saintonge. Det har sit namn af Strömen *Charente*, hvars nedersta Del löper genom detta Land, och här faller ut i Havet.

Climatet är mildt, och Marken i allmänhet fruktbar på Säd, Vin och Frukt; jämväl Saffran. På många ställen finnas goda Betesmarker. Vid Havet finnas åtskilliga Moraser, därest godt Salt tilvärkas i myckenhet. På Saltsjö-Fisk är överflöd. Landet är rikt genom sin starka Handel, samt välbebodt.

Folkmängden stiger til 438,042, som gör 7065 Personer på hvarje Qv. Mil. Til National-Församlingen sändas 11 Deputerade. Landträntan är 724,750 Riksdaler, som gör 11,690 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 1,291,760 Riksdaler. Landskapet indelas uti 7 District, hvilka innefatta 47 Cantoner.

1. Districtet Saintes.

Detta är beläget midt i Landskapet, omkring Ån Charente. Det håller i Vidd 12,24 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. Saintes, en Stad, belägen vid Charente, under 45 Gr. 45 Min. Latitud, 38 Mil från Paris, är Huvudorten i Departementet, samt Säte för Biskopen. Över Strömen är en vacker Bro bygd. Pag. 219.

2. Distrietet MARENNES.

Detta ligger i våster om det föregående, samt vid Havet. Det är et lågt och morasigt Land, men hvarest mycket Salt tilvårkas. Storleken år 5,42 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Marennes*, en Stad, belägen vid Sundet, som skiljer fasta Landet från Ön Oleron, år Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Den nästgrånsande Kusten fournerar sköna Ostron. Pag. 220.

2 *Brouage* en Stad, belägen nåra vid Havet. Pag. 220.

3. *La Tremblade*, en Köping, belägen 3 Fjårding våg från Marennes. Pag. 220.

4 *Royan*, en Köping, belägen vid Gironde, samt skild halfannan Mil från La Tremblade; hvarigenom således råttas det som finnes anfördt pag. 220, at han råknas såsom en Förstad til berörde Ort.

5. *Oleron*, en ansenlig Ö i Havet, skiljes från fasta Landet medelst et Sund, om 1 Fjårdingsvågs Bredd. Hon håller i Vidd 2 Qv. Mil, och år således inemot hälften så stor som Bornholm, samt utgör 2 Cantoner. *Oleron*, en stor Köping eller liten Stad, belägen vid Sundet som skiljer Ön från fasta Landet, år Huvudorten. Han beskyddas af et Citadelle, et Slott, samt andra Fästnigsvårk. Pag. 218.

3. Di-

3. Distriktet La Rochelle.

Detta ligger nordligast af alla Distrikten, samt vid Havet. Storleken är 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. La Rochelle, en Stad, belägen vid Hafsviken Pertuis d'Antioche, 37 Mil från Paris, är den största och folkrikaste Staden i detta Departement. Han bebos af 16,000 Inbyggare De flästa Gatorne äro breda och tämeligen räta, och Husen merendels välbygde, samt understödde af Arcader och Portiker. Stad portarne äro 5. Slottstorget är stort, vackert, samt fyrkantigt til Figuren. Hamnen är nästan af rund Figur, samt håller circa 1500 steg i Omkrets; han försvaras af 2 befästa Torn. Alla Skepp, undantagande Linieskepp, kunna här inlöpa, emedan Havet har över 4 Famnars Ebb. Staden idkar ansenlig Handel med Vestindien, samt åtskilliga Europäiska Nationer, såsom Engelsmän, Holländare, Hamburgare, Danskar och Svenskar, hvilka härifrån hämta Vin, Bränvin och Salt. Man raffinerar här jämväl en stor myckenhet rådt Socker. Stadens Handel består för öfrigt uti Papper, Sarser och Linneväf, som sändes til Vestindien. Han var fordom en af Calvinisternas förnämsta Boulevarder, hvilka bemägtigade sig honom år 1557, men blef af Ludvig 13 intagen år 1628, efter 13 Månaders Belägring.

Han år Födelseort för den berömde Naturforskaren *Reaumur*. Pag. 217.

2. *Marans*, en Köping, vid Ån Sevre. Pag. 218.

3. *Ré*, en Ö uti Havet, skiljes från fasta Landet medelst et Sund om en Fjärdingsvågs Bredd, håller i Vidd 1,3 Qv. Mil, och år således dubbelt så stor som Gräsön. Inbyggarnes förnåmsta Näring år Hafsfisk, samt Musslor, som man i ymnighet finner på Stränderne. De brånna godt Brånvin af Vindruvor, samt tilvårka en ganska angenåm Liqueur kallad Anisette. Ön beskyddas af 4 Skansar, nåmligen Citadellet vid Staden *S. Martin*, *La Prée*, *Samblanceaux*, och *Martray*. Hår finnes ock en Fyrbåk, kallad La Tour de la Baleine, hvarifrån man har 4 à 5 Mils utsigt. Pag. 218.

4. *Pertuis d'Antioche*, en Fjård, belägen mellan Öarne Ré, Oleron och fasta Landet, håller 3 Mil i Långd, och halfannan i Bredd, samt år mycket bekant hos Sjömån.

4. Distriktet Rochefort.

Detta ligger i söder om det sistnåmde, Storleken år 8,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Rochefort*, en Stad vid Charente, halfannan Mil från denna Ströms utlopp i Havet, år Huvudorten i Distriktet, samt Såte för Domstolen.

stolen. Folkmängden år 10,000. Gatorna äro ganska breda och råta, Husen något låga, men reguliera. Hår finnes et prågtigt Hospital, stora Caserner, den vackraste Vapensal i Riket, en förträffelig Arsenal, et Repslageri, et Canongjuteri, samt flera Magaziner för Örlogs-Flottan. Luften är något osund, och Vattnet af elak beskaffenhet. Pag. 218.

2. *Aix*, en liten Ö i Havet, en half Mil från Fasta Landet, har en välbefäst Skans, som försvarar Redden, hvarest Krigsskeppen ligga.

5. Distriktet JEAN D'ANGELY.

Detta ligger i sydost om det sistnämde. Storleken år 12,76Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Jean d'Angely*, en Stad, vid en Å, år Huvudorten samt Sätet för Domstolen. Utom Staden finnas 2 sköna Krutbruk. Pag. 220.

6. Distriktet PONS.

Detta ligger i söder om Distriktet Saintes, samt vid Gironde. Storleken är 9,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Pons*, en Stad, vid Ån Sevigne, år Huvudorten, och Säte för Domstolen.

7. Di-

7. Diſtrictet MONTLIEU.

Detta ligger i ſydoſt om det ſiſtnämde. Storleken är 6,6 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Montlieu*, en liten Stad, är Huvudorten.
2. *Monguyon*, en Köping, är Säte för Diſtrictets Domſtol.

8. Departementet CHARENTE.

Detta Landſkap är beläget mellan 45 Gr. 13 Min, ſamt 46 Gr. 10 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Deux Sevres, Vienne, Dordogne och Charente Inferieure Det håller i Längd 11 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 50 Qvad. Mil; det är ſåledes lika ſtort med Kriſtianſtads Län. Det har ſit namn af Strömen *Charente*, hvilken i flera Bugter genomſtrömar hela Landet. Det utgöres utaf näſtan hela den fordna Provincen Augoumois. Hvad Markens Beſkaffenhet och Producter beträffar, ſå finnes därom nämdt pag. 220.

Inbyggarnes antal ſtiger til 339,789, ſom gör 6796 Perſoner på hvarje Qvad. Mil. Til National-Förſamlingen ſändas 9 Deputerade. Landtränтan är 546,050 Riksdaler, ſom gör 10,921 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne ſtego til 971,300 Riksd. Landſkapet indelas uti 6 Diſtrict, hvilka innefatta 44 Cantoner.

1. Di-

1. Diſtrictet ANGOULÊME.

Detta är beläget nästan midt i Landſkapet; omkring Ån Charente. Det håller i Vidd 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. ANGOULÊME, Landſkapets Huvudſtad och Biſkopens Säte, är belägen vid Charente, under 45 Gr. 4 Min. Latitud, 37 Mil från Paris, på en hög Klippa, hvars ſkapnad är en afhuggen Kägla, vid hvars Fot Charente löper. En Parapet upförd omkring Staden, formerar en även ſå pitoreſque ſom beqväm promenad. Å ena ſidan blir man varſe ſtora Skogar, brandta och bara Klippor, djupa Dalar, med vägar genom dem; å en annan ſida vidſträckta Slåttmarker, ſom traverſeras af de ſtora Landsvägarne från Paris och Bourdeaux, ſamt Ängar ſom genomſkåras af Charente. Pag. 221.

2. Diſtrictet BARBESIEUX.

Detta ligger i ſöder om det förenämde: Storleken är 10,1 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Barbeſieux*, en liten Stad, vid ſtora Landsvägen från Bourdeaux til Paris, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen. Här finnes en Mineraliſk Källa och en Linne-Manufactur.

3. Districtet Cognac.

Detta ligger i norr om det sistnämde, omkring Charente. Storleken är 7,87 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Cognac*, en Stad, belägen vid Charente, uti en Någd som bär ymnigt Vin, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Uti det härvarande Slottet är François I. född. Pag. 221.

2. *Jarnac*. en liten Stad, är bekant för Drabbningen, som härvid föreföll år 1569, mellan Katolikerne och Hugonotterne.

4. Districtet Ruffec.

Detta ligger i norr om det sistnämde, omkring Charente. Storleken är 8,56 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Ruffec*, en liten Stad, vid Charente, är Huvudorten, och Säte för Domstolen.

5. Districtet Rochefoucault.

Detta ligger i öster om Districtet Angouleme. Storleken är 8,56 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Rochefoucault*, en Stad, är Huvudorten samt Säte för Domstolen. Pag. 221.

6. Diſtriſtet CONFOLENT.

Detta ligger i norr om det ſiſtnämde. Storleken är 5,6 Qv. Mil. Cantonernes antal är 8.

1. *Confolent*, en Stad, vid Vienne, är Huvudorten, ſamt Säte för Domſtolen, Pag. 217.

9. Departementet HAUTE VIENNE.

På Svenſka Öfra Vienne. Detta Landſkap är beläget mellan 45 Gr. 25 Min. ſamt 46 Grad. 25 Min. Latitud. Det omgives af Landſkapen Vienne, Indre, Creuſe, Correze, Dordogne och Charente. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 50,4 Qvadrat Mil; och är ſåledes ſå ſtort ſom Kriſtianſtads Lån. Det har ſit Namn af Ån *Vienne*, omkring hvilkens öfra Del det är beläget. *Gartempe*, är en annan anſenlig Å, ſom flyter genom norra Delen af Landſkapet. Det utgöres utaf våſtra Delarne af Limoſin och La Marche.

Marken är ojämn, dock finnas här inga höga Berg. Climatet är något kallt, dock är Luften ren och hälſoſam. Jordmånen är föga fruktbar; här trives ej gärna någon annan ſlags Säd än Råg, Korn, Hafra och Bovete. Något Vin växer likvål uti Norra Delen. Caſtanier växa ymnigt, och utgöra en vigtig del af Inbyggarnes Brödſöda. Sköna Ängar finnas överalt, hvarföre ock här är godt förråd på

Boſkap,

Boskap, förnämligast Hästar, hvilka äro förträffelige.

Folkmängden stiger til 266,910, som gör 5296 Personer på hvarje Qvad. Mil. Landträntan utgör 371,210 Riksdaler, som är 7365 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 647,900 Riksd. Landskapet indelas uti 6 Distrikt, hvilka innefatta 40 Cantoner. Til National-Församlingen sändas 7 Deputerade.

1. Distriktet LIMOGES.

Detta ligger midt uti Landskapet, omkring Ån Vienne. Det håller i Vidd 7,87 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. LIMOGES, Landets Huvudstad och Biskopens Säte, är belägen vid Vienne, under 45 Gr. 50 Min. Latitud, 33 Mil från Paris. En stor del af Inbyggarne söker sin föda med Murarbete ikring Riket. De äro borta til Vinterns början, då de hemkomma med frukten af deras förtjänst. Fastän Vienne här är knapt farbar, så har dock Inbyggarnes Industrie förstådt at göra denna Stad til en Handelsort, genom Correspondencer, och medelst det de inrättadt Staden til en Stapelort mellan Paris och Toulouse, samt mellan Bourdeaux och Lyon. Man arbetar här ganska nätt uti Email. Folkmängden skattas til 20,000. Pag. 222.

2. Di-

2, Distriktet S. LEONARD.

Detta ligger i Öster om det förenämde. Storleken är 8,75 Qvadrat Mil, Cantonernas antal är 7.

1. *S, Leonard*, en Stad, vid Vienne, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol, Här är en ansenlig Pappers Fabrik, samt en Klädes-Fabrik.

3. Distriktet S. YRIEZ.

Detta ligger i söder om Distriktet Limoges. Storleken år 7 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 6.

2. *S. Yriez*, en liten Stad, år Huvudorten samt Säte för Domstolen.

4. Distriktet S. JUNIEN.

Detta ligger i Väster om Distriktet Limoges. Storleken år 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *S. Junien*, en medelmåttig Stad, vid Vienne, år Huvudorten.
2. *Rochechouart*, en liten Stad, är Säte för Distriktets Domstol.

5. Districtet BELLAC.

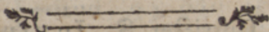
Detta ligger i Norr om Districtet Limoges. Storleken år 8,56 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Bellac*, en Stad ej långt från Gartempe, år Huvudorten i Districtet, samt Såte för dess Domstol. Pag 216.

6. Districtet DORAT.

Detta ligger nordligast af alla. Storleken år 9,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Dorat*, en liten Stad vid en Å, som faller i Gartempe, år Huvudorten i Districtet, samt Såte för Domstolen. Folkmångden år circa 1600.

5. CENTRAL-REGIONEN,

På Fransyska *Region du Centre*. Denna Region år belägen mellan 45 Grad. 20 Min. samt 48 Grad. 25 Min. Latitud. Hon ligger midt i Riket, samt grånsar förnämligast til Norra, Östra, Södra och Våstra Regionerne, och endast med tre Hörn til Nordvästra, Nordöstra och Sydöstra Regionerne. Hon håller i Långd 36 Mil, i Bredd 18 Mil, och i Vidd

544 Qvad. Mil; och är således lika stor med Östergötland, Småland, Halland, Blekinge och Skåne sammantagne. De största Strömarne, som vatna Landet, äro *Loire*, *Allier*, *Yonne*, *Cher* och *Creuse*. Landet är sammansatt af de fordna Provincerne Orleanois, Nivernois, Berry, La Marche, Bourbonois, norra Hälften af Auvergne, samt små Stycken af Champagne och Bourgogne.

Hvad Markens Beskaffenhet beträffar, så är den norra Delen af Landet tämeligen jämn, och har få höga Berg, samt njuter et mildt Climat; men den södra Delen är nog bergagtig, och af de därvarande Bergen finnas några, som äro bland de högsta i Riket. Climatet är här ock kallare än i den norra Delen. Uti den norra Delen är Jordmånen i allmänhet ganska bördig, samt bär Säd, Vin och Frukt i ymnighet; den södra Delen bär väl ej så mycken Säd som den norra, men har desto skönare Betesmarker, och således godt Förråd på Boskap; han är ock skogrikare, och har mer tilgång på Vildbråd än den norra Delen. Strömarne, i synnerhet Loire, hava godt Fiske. Af Mineralier finnes här Silver- och Järnmalm, Stenkol, Ochra, Marmor m. m.

Inbyggarnes antal stiger til 2,546,010, som gör 4680 på hvarje Qv. Mil. Landträntan utgör 4,201,090 Riksd., hvilket är 7723 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne stego til 7,835,520 Riksd. Til National-Församlingen sändas 70 Deputerade.

Regionen innefattar 9 Departements, nämligen *Loir & Cher*, *Loiret*, *Yonne*, *Nievre*, *Cher*, *Indre*, *Creuse*, *Allier* och *Puy de Dome*, hvilka indelas uti 64 District och 457 Cantoner. I anseende til Kyrkoförfattningen höra Loiret och Yonne under Metropolen Paris, de andre 6 under Metropolen Bourges, och Puy de Dome under Metropolen Lyon.

1. Departementet LOIR & CHER.

Detta Landskap är beläget mellan 47 Gr. 12 Min. samt 48 Gr. 5 Min. Latitud. Det omgives af Landskapen Eure & Loir, Loiret, Cher, Indre, Indre & Loire, samt Sarte. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 4½, och i Vidd 55,8 Qv. Mil, och är således något större än Upsala Län. Det har sit Namn af Strömarne *Loir* och *Cher*, hvilka flyta genom Landet, den förra genom norra Delen däraf, och den sednare genom södra Delen. Elven *Loire* rinner ock midt genom Landet. Det utgöres utaf de Delar af den fordna Provincen Orleanois, som kallades Vendomois, Blaisois och Sologne.

I anseende til Markens Beskaffenhet är det i allmänhet et jämt Land, samt et af de bördigaste i Riket. Det bär i ymnighet allehanda slags Säd och Frukt, samt Vin; men den Delen som ligger omkring Cher är något magrare, och bär mer Råg än Vete.

Inbyg-

Inbyggernes antal ſtiger til 200,277, ſom gör 3589 Perſoner på hvarje Qvadr. Mil. Landträntan utgör 473,720 Riksd., ſom år 8472 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne ſtego til 890,020 Riksd. Til National-Förſamlingen ſändas 7 Deputerade. Landſkapet indelas uti 6 Diſtrict, hvilka innefatta 31 Cantoner.

1. Diſtrictet Blois.

Detta ligger midt i Landſkapet, omkring Loire. Det håller i Vidd 8,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

2. Distriktet Vendome.

Detta ligger i nordväst om det förenämde, omkring Ån Loir. Storleken är 8,75 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Vendome*, en Stad, vid Loir, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol. Pag. 196.

3. Distriktet Montdoubleau.

Detta ligger i norr om det sistnämde. Storleken är 6,12 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 5.

Storleken år 19 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Romorantin*, en Stad', vid Ån Saudre, år Huvudorten, famt Säte för Domftolen. Hår finnas goda Sars- och Klådes-Manufacturer. Pag. 195.

6. Diftrictet S. AIGNAN.

Detta ligger i våfter om det fiftnämde, omkring Ån Cher. Storleken år 6,47. Qvad. Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *S. Aignan*, en liten Stad, vid Ån Cher, år Huvudorten.

2. *Montrichard*, en liten Stad vid famma Ström, år Säte för Diftrictets Domftol.

2. Departementet LOIRET.

Detta Landfkap år beläget mellan 47 Gr. 28 Min. famt 48 Gr. 18 Min. Latitud. Det omgives af Landfkapen Seine & Oife, Seine & Marne, Yonne, Cher, Loir & Cher, famt Eure & Loir. Det håller i Längd 11 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 56,7 Qvad. Mil; och år fåledes något ftörre ån Upfala Län. Det har fit namn af *Loiret*, en liten Å, fom ej långt från Orleans faller i Loire. Den ftörfta Strömmen år eljes *Loire*, hvilken flyter genom Lan-

det til hela sin Längd. Ån *Loing* tar här ock sit Ursprung. Utom dessa Strömar finnas här 2 Canaler, som ock böra märkas, nämligen *Canal d'Orleans,* som sammanbinder Loire med Loing, leder från en Mil åvan om Orleans til Montargis, passerar Nemours, och faller uti Seine, efter et lopp af 8 Mil. 0 Slussar underhålla honom; samt *Canal de Briare,* hvilken leder från Briare til Montargis, också sammanbinder Loire med Loing, och är 2 ½ Mil lång. Landskapet utgöres utaf den fordna Provincen Orleanois i egentelig bemärkelse, samt södra Delen af Gatinois.

Hvad Markens Beskaffenhet beträffar, så är Jordmånen uti västra Delen af Landet ganska bördig, samt bär Vete och annan Säd, Vin och Frukt i stor ymnighet, men uti östra Delen är han något sandägtig, och är icke fruktbar på Säd, men där cultiveras förträffelig Saffran. Med Skog är detta Landskap väl försedt, och här finnes även ymnigt af Vildbråd samt Skogsfogel.

Folkmängden stiger til 285,775, som gör 5040 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtränntan belöper sig til 647,720 Riksd., hvilket är 11,423 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 1,210 780 Riksdaler. Til National-Församlingen sändas 9 Deputerade. Landskapet indelas uti 7 District, hvilka innefatta 59 Cantoner.

1. Di-

1. Diſtriktet ORLEANS.

Detta är belåget uti Våſtra Delen af Landſkapet, omkring Loire. Det håller i Vidd 10,76 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 16.

1. ORLEANS, Landſkapets Huvudſtad, och Biſkopens Säte, år belägen under 47 Gr. 54 Min. Latitud, 10 Mil från Paris, vid Loire, på norra ſidan därom, ſamt bygd uti oval Form. Folkmångden ſtiger til 40,000. Gatorne åro breda, ſnygga och angenåma. Den uti Fórſtaden Paris år i ſynnerhet af ovanlig Långd. Domkyrkan fórenar, uti det Stycket dåraf ſom år fårdigt, jåmte ſit Majeſtåt, all den fägring, hvaraf Arabiſka Byggningsſmaken år ſuſceptible. En curieus omſtåndighet därvid fórtjänar at omnåmnas: uti deſs fordna Domcapitel var *Jeſus Chriſtus* anteknad ſåſom den fórſte Domherren, och njót i anledning dåraf dubbelt Underhåll emot de andre, men detta låmnades åt det hårvarande Sjukhuſet. Stadens Handel idkas med Såd, Vin, Brånvin och Specerier, i ſynnerhet med Socker, ſom hitkommer rådt från Nantes och La Rochelle, Årligen per Medium tilvårkas vid Sockerbruken i Staden vid paſs 100,000 Centner rafineradt Socker, däraf Kópmännerne i Paris taga et anſenligt Qvantum. Årligen ſäljas hår ockſå circa 12,000 Duſſin Fårſkinn, beredda en Siamois. Så vål ſtickade ſom väfda Strumpor utgóra ock en vigtig Handels-artikel. Hår

finnes jämvål en Fysisk och Natural-Historie-Societet, samt et publikt Bibliothek. De kringliggande Nägderne äro angenäma, i synnerhet Förstaden Olivet, som ligger på andra sidan om Loire, och hvilken har gemenskap med Staden medelst en Bro, hvars dristiga och lätta Byggnad äro undransvårda. Pag. 194.

2. Distriktet BEAUGENCY.

Detta ligger i väster om det förenämde, omkring Loire. Storleken är 5,77 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Beaugency*, en Stad, på en Kulle vid Loire, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol. Staden driver Handel med godt Vin och Brånvin, samt har Sars-Manufakturer och Garverier. Pag. 194.

3. Distriktet NEUVILLE.

Detta ligger i norr om Distriktet Orleans. Storleken är 6,3 Qv. Mil. Dess södra del är skogrik. Cantonernas antal är 7.

1. *Neuville*, en Köping, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

4. Distriktet PITHIVIERS.

Detta ligger i öster om det sistnämde.

Storleken år 5,25 Qvadr. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Pithiviers*, en liten Stad, år Huvudorten och Såte för Domſtolen.

5. Diſtrictet Bois-Commun.

Detta ligger i ſöder om det ſiſtnåmde. Storleken är 5,6 Qv. Mil. Det år et ſkogrikt Land. Cantonernas antal år 5.

1. *Boiscommun*, en liten Stad, med et Slott, år Huvudorten, ſamt Såte för Domſtolen.

6. Diſtrictet Montargis.

Detta ligger i öſter om det ſiſtnåmde. Storleken år 13,1 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Montargis*, en Stad vid Loing, där Canal de Briare faller i honom, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte för Domſtolen. Huſen åro hvarken reguliert bygde, eller med ſmak inråttade. Staden har 6000 Invånare, ſamt idkar god Handel. Årligen den 3 Julii hålles hår en ſtor Fårmarknad, ſom råcker i 3 Dygn. Här tilvårkas goda Knivar. Nåra vid Staden år et Pappersbruk. Pag. 197.

7. Di-

7. Diſtrictet GIEN.

Detta ligger i Söder om det ſiſtnämde, på bägge ſidor om Loire. Storleken är 10,06 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Gien*, en Stad vid Loire, 6 Mil från Orleans, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen. Pag 197.

2. *Briare*, en Stad vid Loire. Pag. 197.

3. *Sully*, en Stad vid Loire. Pag. 195.

8. Departementet YONNE.

Detta Landſkap är beläget mellan 47 Gr. 22 Min. ſamt 48 Gr. 24 Min. Latitud. Det omgives af Landſkapen Seine & Marne, Aube, Cote d'Or, Nievre och Loiret. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 65,4 Qvad. Mil; och är ſåledes lika ſtort med Nyköpings Län. Det har ſit Namn af Strömen *Yonne*, hvilken flyter midt genom Landet. Utom denna finnes ingen annan Ström af någon betydenhet, än Ån *Armançon*, hvilken faller uti Yonne. En Canal, kallad *Canal de Bourgogne*, bör ock märkas, hvilken förenar Yonne med Saone. Landet utgöres utaf ſmå Delar af Provincerne Champagne och Bourgogne.

Marken är något ojämn och backig, men därjämte fruktbar på Såd, och bär i ſynnerhet

het ſkönt Vin. På åtſkilliga ſtällen finnas goda Skogar. På Vildbråd är ingen briſt.

Folkmängden ſtiger til 364,979, hvilket gör 5580 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landtråntan belöper ſig til 595,930 Riksd., ſom gör 9112 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 1,125,480 Riksd. Til National - Förſamlingen ſändas 9 Deputerade. Landſkapet indelas uti 7 Diſtrict, hvilka innefatta 69 Cantoner.

1. Diſtrictet Auxeerre.

Detta ligger nåſtan midt i Landſkapet, omkring Yonne. Det håller i Vidd 10,76 Qvad. Mil. Landet är fruktbart på ſtarkt och ſmakligt Vin. Antalet af Cantonerne är 13.

1. Auxerre, Landſkapets Huvudſtad, är belägen på ſluttningen af en Kulle, vid Yonne, under 47 Gr. 46 Min. Latitud, 14 Mil från från Paris. I allmänhet är Staden icke välbygd. De i ſednare tider upförde Huſen äro af god ſmak, men til ringa antal. Torgen äro anſenlige. Här finnas åtſkilliga Springbrunnar. Folkmängden ſtiger til 16,000. Här är en Vetenſkaps- och Vitterhets - Societet. Det fordna Biſkopsſätet är uphävit. Pag. 205.

2. Diſtrictet S. Fargeau.

Detta ligger i våſter om det nyſsnämnde.

Storleken är 8 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *S. Fargeau*, en liten Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för Domſtolen.

3. Diſtrictet JOIGNY.

Detta ligger i norr om det ſiſtnämde, omkring Yonne. Landet bär godt Vin, hvilket, ehuru icke af det förnämſta ſlaget, likväl är ganſka godt. Storleken är 9,8 Qvad. Mil, Cantonernas antal är 10.

1. *Joigny*, en Stad, fördelagtigt belägen vid Yonne, är Diſtrictets Huvudort, och Säte för deſs Domſtol. Pag. 172.

4. Diſtrictet SENS.

Detta ligger nordligaſt af alla Diſtricten, omkring Ån Yonne. Storleken är 10,76 Qv. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Sens*, en Stad, belägen på en fruktbar Slåttmark vid Yonne, 9 Mil från Paris, är Säte för Biſkopen i detta Departement, och har fordom varit Erkebiſkopsſäte Huſen äro i allmänhet dåligt bygde, men Staden är dock ſnygg, emedan Canaler ſom afföra orenligheten, flyta genom alla Qvarteren, Pag. 172.

5. Distriktet S. Florentin.

Detta ligger i norr om Distriktet Auxerre, omkring Armançon. Storleken är 7 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *S. Florentin*, en liten Stad, vid Ån Armançon, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för dess Domstol.

2. *Brinon*, en liten Stad, vid nyssnämde Å, en Mil från dess utlopp i Yonne. Här faller Canal de Bourgone uti Armançon.

6, Distriktet Tonnere.

Detta ligger högre up, vid Ån Armançon. Här växer et läckert vitt Vin, Storleken är 10,24 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Tonnere*, en liten Stad vid Armançon, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. Denna Stad är Födelseort för det berömda Fruntimret, Riddaren *d'Eon de Beaumont*.

7. Distriktet Avalon.

Detta ligger sydligast och högst af alla Distrikten. Storleken är 8,9 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Avalon*, en Stad vid en Å, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för dess Domstol, samt

ſamt en god Handelsort. Hår finnes et Slott och et vackert Hoſpital. De kringliggande Kullarne båra et rödt Vin, hvars förnämſta egenſkap år at kunna urſtå Förſel, utan at på något ſätt förändras. Pag. 205.

4. Departementet NIEVRE.

Detta Landſkap är beläget mellan 46 Gr. 42 Min. och 47 Grad. 35 Min. Latitud. Det omgives af Landſkapen Yonne, Cote d'Or, Saone & Loire, Allier, Cher, och Loiret. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 8, och i Vidd 61,8 Qv. Mil; år ſåledes lika med Stockholms Lån. Det utgöres utaf Provincen Nivernois. Det har ſit Namn af den lilla Ån *Nievre*, hvilken faller uti Loire. Två ſtora Strömar vatna Landet, nämligen *Loire* och *Allier*. *Yonne* tager här ock ſit Urſprung. Man bör jämväl märka en Canal kallad *Canal de Nivernois*, hvilken ſammanbinder Loire med Yonne.

Marken år i allmänhet tämeligen bördig, och bår Såd, Frukt och Vin; öſtra Delen af Landet utgöres af en Bergstrakt kallad *Morvant*, hvilken år mindre fruktbar, men har dåremot Järn och Silver Gruvor, men hvilka ſednare åro ſå ringhaltige, at de ej löna koſtnaden, Stenkol, ſamt vit Marmor af ſtörſta Fägring. I allmånhet tagit finnes ymnigt af Skog i hela Departementet.

Folk.

Folkmångden ſtiger til 235,699, hvilket gör 3811 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 387,370 Riksd., ſom gör 6268 Riksd. per Quad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 720,270 Riksd. Til National-Förſamlingen ſändas 7 Deputerade. Landſkapet indelas uti 9 Diſtrict, hvilka innefatta 48 Cantoner.

1. Diſtrictet Nevers.

Detta är beläget nästan midt i Landet, vid Elven Loire. Det håller i Vidd 8,17 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. Nevers, Landſkapets Huvudſtad, och Biſkopens Säte, belägen vid Loire, där Ån Nievre faller i honom, ſamt 1 Mil åvan om Alliers Förening, under 46 Gr. 58 Min. Latitud, 20 Mil från Paris, preſenterar ſig i Form af en Amfitheater vid Strömen. Folkmängden ſtiger til 14,000. Över Loire är en vacker Bro bygd, om 20 Valfbågar med Gångſtigar. Denna Bro leder til en ſtor Levée, planterad med Trän, hvilket viſar inträdet uti Staden från ſidan af Moulins ganſka behageligt. Från ſidan af Bourges är Infarten ej mindre angenäm: en Triumfbåge, upförd med god ſmak, leder directe in i Staden. Slottet, däreſt Polſka Konungen Jan Caſimir dog år 1672, och ſtora Torget där frammanföre hava en imponerande utſigt. Huſen omkring

bemäldte Torg åro enformiga. Allmånna Trägården, hvilken tjånar til Spatſerplats, är väl belägen och inråttad. I allmånhet åro Gatorna trånga men lifliga. Caſernerne åro icke ſtora, men nya och beqvåma. Man tilvårhar hår vackert emaillerat och Glasarbete. Pag. 199.

2. *Pougues*, en Kõping, 1 Mil från Nevers, år bekant főr ſina goda Mineraliſka järnhaltiga Källor.

2. Diſtrictet LA CHARITÉ.

Detta ligger i norr om det fõrenämde, utmed Loire. Storleken är 6 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *La Charité*, en Stad, vid Loire, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte főr deſs Domſtol. Deſs Låge vid ſtora Landsvägen mellan Paris och Lion, ſamt nåra vid Canal de Briare, gőra honom til en liflig Handelsort. Man tilvårkar hår mycket Metall arbete; utom de Vårkſtäder, hvareſt Stål fabriceras, gőr man Vapen, Caſquer főr Trupperne, Stålknappar, Spånnen, Berloquer, med mera dylika Varor. Här finnas ock Sars-Fabriker. Över Loire år en vacker Bro bygd. Folknumern ſtiger til 4000.

3. Diſtrictet COSNE.

Detta ligger nordligaſt af alla Diſtricten, även-

åvenvål jämte Loire. Storleken år 6,12 Qv. Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *Cosne*, en Stad vid Loire, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte før deſs Domſtol. Pag. 199.

2. *Donzy*, en Stad. Pag. 200,

4. Diſtrictet CLAMECY.

Detta ligger i öſter om det ſiſtnämde, Storleken år 6,47 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Clamecy*, en Stad, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte før Domſtolen. Det fordna Såtet før den titulerade Biſkopen af Bethlehem år nu mera uphåvit. Pag. 199.

5. Diſtrictet CORBIGNY.

Detta ligger i ſydoſt om det ſiſtnåmde. Storleken är 6,6 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Corbigny*, en liten Stad, vid en liten Å, ſom faller i Yonne, år Huvudorten.

2. *Lorme*, en liten Stad, år Såte før Diſtrictets Domſtol.

6. Diſtrictet CHATEAU CHINON.

Detta ligger i ſöder om det ſiſtnåmde.

Storleken år 7,7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Chateau Chinon*, en liten Stad, vid Yonne, år Huvudorten, samt Såte för Domstolen. Hår år en skön Klådes-Fabrik.

7. Distriktet MOULINS.

Detta ligger i söder om det sistnåmde. Storleken år 11,67 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Moulins*, med tilnamnet *Engilbert*, en liten Stad, vid Foten af Bergstrakten Morvant, år Huvudorten, samt Såte för Domstolen.

8. Distriktet DECIZE.

Detta ligger i våster om det sistnåmde. Storleken år 6,6 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Decize*, en medelmåttig Stad, vid Loire, med et Slott, år Huvudorten i Distriktet, samt Såte för dess Domstol. I anseende til dess Låge vid Loire och Ån Aron, hvarifrån Canalen leder til Yonne, år Staden en god Handelsort.

9. Distriktet S. PIERRE.

Detta ligger i våster om det sistnåmde. Stor-

Storleken är 5, 77 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 3.

1. *S. Pierre*, med tilnamnet Le Moutier, en liten Stad vid stora Landsvägen från Paris til Moulins, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

5. Departementet CHER.

Detta Landskap är belägit mellan 46 Gr. 25 Min. och 47 Gr. 40 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Loir & Cher, Loiret, Nievre, Allier, och Indre. Det håller i Långd 13 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 64,5 Qv. Mil; det är således inemot så stort som Nyköpings Län. Det utgöres utaf Östra Delen af Provincen Berry, samt en liten Del af Bourbonois. Det har sit namn af Ån *Cher*, hvilken flyter här igenom. Elverne *Allier* och *Loire* utgöra dess östra Gräns.

Marken är blandad af Kullar och Slättmarker, samt bär allehanda slags Säd, Frukt och Vin, har även goda Betesmarker. Uti södra Delen finnas goda Skogar; där finnes jämväl Silver- och Järnmalm.

Folkmängden stiger til 207,541, som gör 3218 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 318,180 Riksd., som gör 4934 Rd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 611,780 Riksd. Til National Församlingen sändas 6 Deputerade. Landskapet inde-

indelas uti 7 District, hvilka innefatta 42 Cantoner.

1. Districtet BOURGES.

Detta är beläget midt i Landskapet, omkring en Canal, som leder från Cher til Loire. Det håller i Vidd 14 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 13.

1. BOURGES, Lat. *Biturix*, Landskapets Huvudstad, och Säte för Erke-Biskopen, belägen uti Medelpunkten af Frankrike, uti en morasig Nägd vid den förenämde Canalen, under 47 Grad. 5 Min. Latitud, 19 Mil från Paris; är i anseende til Vidden en af de största i Riket, men ej folkrik i mån därefter; ty Inbyggarnes antal stiger knapt til 25,000. Dess Rörelse har länge varit bornerad til Handel med Landets Ull; men i sednare tider har man inrättat en Manufactur af tryckt Linne och Näsdukar. Den förnämsta Byggning som finnes i Staden är Domkyrkan, en Götisk Byggning med 2 Torn, af hvilka det ena är ovanligen högt. Under denna befinnes en annan Kyrka, som är väl välfd och uplyst. Pag. 197.

2. Districtet VIERZON.

Detta ligger i nordväst om det förenämde, vid Ån Cher. Storleken är 7,5 Qvadr. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Vier-*

1. *Vierzon*, en Stad, belägen uti en fruktbar Någd vid Ån Cher, år Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte för Domſtolen. Hår finnas goda Hammarſmedjor, ſamt en Klådes-Fabrik. Pag. 198.

3. Diſtriſtet Aubigny.

Detta ligger nordligaſt af dem alla. Storleken år 10,06 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Aubigny*, en Stad, år Huvudorten i Diſtriſtet.

2. *Henrichemont*, en liten Stad, år Såte för Diſtriſtets Domſtol.

4. Diſtriſtet Sancerre.

Detta ligger i öſter om det ſiſtnåmde, långs utmed Loire, Storleken är 8,56 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Sancerre*, en Stad på en Kulle, vid Loire, år Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte för Domſtolen. Den kringliggande Någden bår Vin, ſom i godhet föga viker för Bourgogne-Vin. Pag. 198.

5. Diſtriſtet Sancoins.

Detta ligger i ſöder om det ſiſtnåmde,

utmed Allier och Loire. Storleken år 10,24 Qv. Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *Sancoins*, en liten Stad, år Huvudorten i Districtet.

2. *Dun*, en liten Stad vid Auron, är Säte för Districtets Domstol. Pag. 198.

6. Districtet S. AMAND.

Detta ligger i våster om det sistnåmde. Storleken år 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *S. Amand*, en liten Stad, vid Cher, år Huvudorten, samt Såte för Domstolen.

7. Districtet CHATEAU-MEILLANT.

Detta ligger i våster om det sistnåmde. Storleken år 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *Chateau-Meillant*, en Kőping, år Huvudorten.

2. *Lignieres*, en liten Stad, år Säte för Districtets Domstol.

6. Departementet INDRE.

Detta Landskap år belåget mellan 45 Gr. 23 Min. och 46 Gr. 16 Min. Latitud. Det grån-

gränsar til Landskapen Loir & Cher, Cher, Creuse, Haute Vienne, Vienne, samt Indre & Loire. Det håller i Långd 10 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 61,7 Qv. Mil; och är således lika med Stockholms Län. Det utgöres utaf våstra Delen af Berry, samt en liten del af Touraine. Det har sit Namn af Strömen *Indre*, hvilken flyter midt genom Landet; *Creuse* är en annan betydlig Å.

Marken är i allmänhet jämn, samt bär ymnigt Såd, Frukt och Vin, och har sköna Betesmarker, hvilka nära en myckenhet Nöt och Får, hvilkas Ull är bland de ypperligaste i Riket. Man planterar här ock mycket Lin och Hampa.

Folkmängden stiger til 229,768, som gör 3724 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 288,140 Riksd., som gör 4670 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 549,800 Riksd. Til National-Församlingen sändas 6 Deputerade. Landskapet indelas uti 6 Distrikt, hvilka innefatta 43 Cantoner.

1. Districtet Chateauroux.

Detta är beläget midt i Landskapet, på bägge sidor om Ån Indre. Det håller i Vidd 12,76 Qvad: Mil. Cantonernas antal är 7.

1. Chateauroux, Landskapets Huvudstad, och Biskopens Säte, belägen på en stor och

vacker Slåttmark, vid Indre, under 45 Gr. 48 Min. Latitud, 22 Mil från Paris, har en Klådes-Manufactur. Pag. 198.

2. Distrietet Chatillon.

Detta år belåget i våster om det förenåmde, omkring Indre. Storleken år 9,8 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Chatillon*, en liten Stad, angenåmt belägen vid Indre, år Huvudorten i Distrietet, samt Säte förDomstolen.

3. Distrietet Issoudun.

Detta ligger i Öster om Distrietet Chateauroux. Storleken år 10,84 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Issoudun*, en vacker Stad, belägen dels på en Slåttmark, dels på en låg Kulle, är Huvudorten i Distrietet, samt Såte för dess Domstol. Pag 198.

4. Distrietet L'a Chatre.

Detta ligger i söder om det sistnåmde, omkring Ån Indre. Storleken år 9,44 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *La Chatre*, en Stad, belägen vid Indre,

dre, uti en ganſka fruktbar Någd, år Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte för Domſtolen. Staden idkar god handel med Boſkap. Pag. 199.

5. Diſtriſtet ARGENTON.

Detta år beläget i väſter om det ſiſtnåmde, omkring Ån Creuſe. Storleken år 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Argenton*, en Stad, vid Creuſe, år Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte för Domſtolen. Pag. 199.

6. Diſtriſtet LE BLANC.

Detta ligger i våſter om det ſiſtnåmde, omkring Ån Creuſe. Storleken år 9,27 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Le Blanc*, en liten Stad, vid Creuſe, är Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte för Domſtolen. I Nägden våxer godt Vin.

7. Departementet CREUSE.

Detta Landſkap år beläget mellan 45 Gr. 40 Min, ſamt 46 Gr. 27 Min. Latitud. Det gränſar til Landſkapen Indre, Allier, Puy de Dome, Correze, och Haute Vienne. Det håller i Långd 10 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 50,5 Qvad. Mil; och är ſåledes litet ſtörre än

Kri-

Kristianstads Lån. Det utgöres utaf östra Delen af Provincen La Marche, samt smärre Stycken af Limosin och Berry. Det har sit namn af Ån *Creuse*, hvilken hår tager sit Ursprung, och flyter midt genom Landet.

Marken är hôglåndt, samt fôga fruktbar; man skördar hår ej annan Såd än Råg och Hafra; dock finnas hår goda Betesmarker, så at Boskapsskötseln är tåmeligen vigtig. Climatet år något kallt, dock rent och hålsosamt.

Folkmängden stiger til 238,352, hvilket gör 4720 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan utgör 314,230 Riksd., som år 6222 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 559,860 Riksd. Til National-Församlingen såndas 7 Deputerade. Landskapet indelas uti 7 Distrikt, hvilka innefatta 35 Cantoner.

1. Districtet GUERET.

Detta år belåget uti norra Delen af Landskapet, omkring Ån Creuse. Det håller i Vidd 7,5 Qv. Mil. Antalet af Cantonerna år 5.

1. GUERET, Lat. *Garactum*, Landskapets Huvudstad och Såte för Biskopen, år belågen en half Mil från Creuse, under 46 Gr. 10 Min. Latitud, 29 Mil från Paris. Pag. 216.

2. Districtet BOUSSAC.

Detta ligger i öster om det förenämde. Storleken är 6,47 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Boussac*, en liten Stad, med et Slott, bygt på en nästan otilgängelig Klippa, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för Domstolen.

3. Districtet EVAUX.

Detta ligger i sydost om det sistnämde. Storleken är 6, 8 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Evaux*, en liten Stad, är Huvudorten.
2. *Chambon*, en liten Stad, är Säte för Districtets Domstol.

4. Districtet AUBUSSON.

Detta ligger i väster om det sistnämde, omkring Ån Creuse. Storleken är 6 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Aubusson*, en Stad, vid Ån Creuse, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen, Pag. 216.

5. Districtet FELLETIN.

Detta ligger i söder om det sistnämnde. Stor-

Storleken år 9 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Felletin*, en liten Stad, år Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Här år en Tapet-Manufactur.

6. Distriktet BOURGANEUF.

Detta ligger i nordvåst om det sistnåmde. Storleken år 7,87 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Bourganeuf*, en liten Stad, år Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Pag. 216.

7. Distriktet LA SOUTERRAINE.

Detta ligger i norr om det sistnämde. Storleken år 6,8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *La Souterraine*, en liten Stad, år Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen.

8. Departementet ALLIER.

Detta Landskap år beläget mellan 45 Gr. 57 Min. och 46 Gr. 45 Min. Latitud. Det grånsar til Landskapen Cher, Nievre, Saone & Loire, Rhone & Loire, Puy de Dome och Creuse. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 6, och

6, och i Vidd 63,8 Qv. Mil; och är således litet mindre än Nyköpings Län. Det utgöres utaf nästan hela Provincen Bourbonois Det har sit namn af Elven *Allier*, hvilken flyter midt genom Landet. Af andre Strömar äro *Loire*, som utgör dess östra Gräns, och *Cher*, som flyter genom västra Delen af Landet, de ansenligaste. Om Markens Beskaffenhet och Producter kan läsas pag. 200.

Inbyggarnes antal stiger til 267,126, hvilket gör 4187 Personer på hvarje Qvad. Mil. Landträntan utgör 402,750 Riksdaler, som är 6313 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 815,960 Riksd. Til National-Församlingen sändas 7 Deputerade. Landskapet indelas uti 7 District, hvilka innesatta 48 Cantoner.

1. Districtet Moulins.

Detta är beläget i norra Delen af Landskapet, på bägge sidor om Elven Allier. Det håller i Vidd 11,67 Qv. Mil. Det är tämeligen skogrikt. Antalet af Cantonerna är 10.

1. Moulins, Landskapets Huvudstad, och Biskopens Säte, belägen vid Allier, på en fruktbar Slåttmark, under 46 Gr. 34 Min. Latitud, 26 Mil från Paris, är ansenlig och folkrik, samt har vid pass 16,000 Inbyggare. Bron över Allier är bygd i modern smak, har 13 Valfbågar och breda Gångstigar. Pag. 201.

2. Di-

2. Districtet LE DONJON.

Detta ligger i öster om det förenämde, utmed Loire. Storleken är 8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Le Donjon*, en Köping, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen.

3. Districtet CUSSET.

Detta ligger i söder om det sistnämde, utmed Allier. Storleken är 8,56 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Cusset*, en liten Stad, är Huvudorten samt Säte för Domstolen.
2. *Vichy*, en liten Stad. Pag. 201.

4. Districtet GANNAT.

Detta ligger i väster om det sistnämde, utmed Allier. Storleken är 7,5 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Gannat*, en Stad, är Huvudorten och Säte för Domstolen. Pag. 201.

5. Districtet MONTMARAULT.

Detta ligger i nordväst om det sistnämde. Storleken är 8 Qvad. Mil. Cantonernes antal är 8.

1. *Montmarault*, en liten Stad, är Huvudorten, och Säte för Domstolen.

6. Districtet CERILLY.

Detta ligger i Norr om det sistnämde. Storleken är 10,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Cerilly*, en Köping, är Huvudorten i Districtet.

2. *Bourbon*, l'Archambaut, en liten Stad, är Säte för Districtets Domstol. Här är et Slott, befäst på fordna viset, samt flanqueradt med 24 tjocka Torn. Uti Klipporne i den kringliggande Någden finnas små lysande Stenar, hvilka aldeles likna Diamanter, och hava den egenskapen at skära Glas. Pag. 202.

7. Districtet MONTLUÇON.

Detta ligger våstligast af dem alla, omkring Ån Cher. Storleken är 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Monclucon*, en Stad, belägen på sluttningen af en Kulle, vid Ån Cher, uti en på lifsmedel ymnig Någd, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Pag. 201.

9. Departementet PUY DE DOME.

Detta Landſkap är beläget mellan 45 Gr. 20 Min. ſamt 46 Grad. 15 Min. Latitud. Det gränſar til Landſkapen Allier, Rhone & Loire, Haute Loire, Cantal, Correze, och , Creuſe. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 63,8 Qvad. Mil; det är ſåledes liter mindre än Nyköpings Län. Det utgöre, utaf norra eller nedra Delen af Provincen Auvergne. Det har ſit Namn utaf *Puy de Dome*, hvilket är et af de högſta Bergen i Frankrike, ſamt ligger midt i Landſkapet. Utaf Strömar ſom flyta genom Landet, är *Allier* den ſtörſta. *Dore* är därnäſt den betydligaſte Ån.

Marken är väl til en ſtor del bergagtig, men därjämte finnas härliga Dalar och Slåttmarker, ſom hava en bördig Jordmån, och i ymnighet bära Vin, Säd, Frukt, Hampa, Lin, ſamt hava förträffeligt Bete; ſå at detta Landſkap kan räknas för et af de fruktbaraſte i Frankrike, även ſom det är et af de angenämaſte. Den Delen af detta Landſkap, ſom ligger omkring Nedra Delarne af Strömarne Allier och Dore, och håller circa 4 Mil i Långd, ſamt 3 i Bredd, kallas *La Limagne*, hvilken Nägd är mycket berömd för ſin ſynnerliga behaglighet och fruktbarhet. Man finner här förenadt feta Ängar, bördiga Sådesfält, Vingårdar, Fruktgårdar, med få ord, näſtan all möjelig ſlags Cultur.

I anledning häraf är ockſå Folkmängden ganſka

ganſka anſenlig. Den ſtiger til 516,563, ſom gör 8097 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landträntan utgör 773,050 Riksd., ſom är 12,117 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne ſtego til 1,351,570 Riksdaler. Til National-Förſamlingen ſändas 12 Deputerade. Landſkapet indelas uti 8 Diſtrict, hvilka innefatta 71 Cantoner.

1. Diſtrictet Clermont.

Detta är belåget midt i Landſkaqet, ſamt ſträcker ſig även til deſs väſtra Grän.. Det inneſluter det höga Berget *Puy de Dome.* Det håller i Vidd 8,4 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 17.

1. Clermont, Landſkapets Huvudſtad och Biſkopens Säte, belägen på en Kulle, en half Mil från Berget Puy de Dome, under 45 Gr. 47 Min. Latitud, 33 Mil från Paris, är anſenlig och folkrik, i ſynnerhet ſedan han i nyare tider blivit förenad med den en knapp Fjärdingsväg härifrån belägna Staden *Montferrand;* ſå at deſs gemenſama Folkmängd ſtiger til 25,000. Gatorne äro nåſtan ſamteligen krokiga och trånga, illa ſtenlagda, ſamt omgifna med Hus, upförde af Vulcaniſka Stenar, hvilka giva dem et mörkt och bedröfligt utſeende. Vid Foten af Kullen, hvarpå Staden är belägen, finnas åtſkilliga mineraliſka Källor. Pag. 225.

2. *Pont du Chateau*, en Stad, vid Allier. Pag. 225.

2. Diſtrictet RIOM.

Detta ligger i Norr om det förenämde. Storleken är 9,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 11.

1. *Riom*, en anſenlig och vacker Stad, angenämt belägen, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen. Folkmängden ſtiger til 15,000. Deſs allmänna Promenader dominera över en Slättmark, rik genom ſina mångfaldiga Producter.

2. *Volvic*, en Köping, belägen en half Mil från Riom, är bekant för ſina Stenbrott, beſtående af Lava, hvilka fournera Byggnads-Materialier för de näſtgränſande Orterne.

3. Diſtrictet MONTAIGU.

Detta ligger i norr om det ſiſtnämde. Storleken är 8,17 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Montaigu*, en liten Stad, är Huvudorten ſamt Säte för Domſtolen.

4. Diſtrictet THIERS.

Detta ligger omkring Ån Dore, ſamt utgör

gör en Del af La Limagne. Storleken är 7,34 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Thiers*, en ansenlig och vålbebodd Stad, belägen på sluttningen af en Kulle, en half Mil från Ån Dore, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Han är berömd för sina Pappersfabriker, Metallarbeten och Kniffsmiden. Pag. 225.

2. *Lezoux*, en Stad. Pag. 225.

3. *Vollore*. en Stad. Pag. 225.

5. Districtet BILLOM.

Detta ligger mellan Strömarne Allier och Dore, samt utgör jämvål en Del af La Limagne. Storleken är 4,7 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Billom*, en dåligt bygd Stad, år Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

6. Districtet AMBERT.

Detta år beläget omkring öfra Delen af Strömen Dore. Storleken år 11 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Ambert*, en Stad, belägen uti en ganska vacker Dal, vid Ån Dore, år Huvudorten i Districtet, samt Säte för Domstolen. Staden år en god Handelsort, samt har åtskilliga Fabri-

briker, hvarest tilvårkas grova Spetsar, Camelotter, Ylle- och Tråband af mångfaldiga slag, samt Papper. Pappers-Fabrikerne, så väl i Staden, som i den kringliggande Någden, äro över 60 til antalet. Pag. 226.

7. Distriktet ISSOIRE.

Detta ligger i väster om det sistnämde, omkring öfra Delen af Allier. Storleken är 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

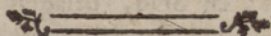
1. *Issoire*, en Stad, ej långt från Allier, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Pag. 225.

Vid *Vernet*, en Ort liggande ej långt härifrån, finnas Amethister, hvilka väl ej äro så hårda, men af även så vacker Färg som de Orientaliska.

8. Distriktet BESSE.

Detta ligger i väster om det sistnämde. Storleken är 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Besse*, en ringa Stad, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

6. ÖSTRA

6. ÖSTRA REGIONEN,

På Fransyska *La Region du Levant.* Denna Region är belägen mellan 44 Grad. 45 Min. samt 48 Grad. 20 Min. Latitud. Hon gränsar i Norr til Nordöstra Regionen, i Öster til Schwaben, Helvetien och Italien, i Söder til Sydöstra Regionen, och i Väster til Central Regionen. Hon håller i Långd 37 Mil, i Bredd 17 Mil, och i Vidd 518 Qvad. Mil; och är således så stor som Östergötland, Småland, Blekinge, Skåne och halva Halland sammantagne. Hon utgöres utaf Provincerne Bourgogne, Franche Comté, Lionnois, samt Delar af Alsace och Daufiné.

De största Strömarne i detta Land äro *Rhone*, *Saone*, *Doubs*, *Ain*, *Isere* och *Loire*, hvartil kommer *Rhin*, som endast til en del utgör dess Gräns.

Rörande Markens Beskaffenhet, så utgör Ländet til mästadelen en stor Dal, omkring Elverne Saone och Rhone, hvilken både i väster, norr och öster omgives af Landtryggar, från hvilka de Åar, som flyta uti benämde Strömar taga deras Ursprung. De västra och norra Landtryggarne äro ej af synnerlig Högd, men den östra formeras til en stor del af de ansenliga Bergåsarne *Jura* och *Alperne*. Närmast omkring berörde Dal är Climatet varmt och Marken bördig, samt bär i ymnighet allehanda slags Såd, Frukt och skönt Vin, däribland Bourgogne-Vin är mycket berömdt, samt

 har

har förträffeliga Ängar. Bergsbygderne åter äro kalla, förnämliga den östra, hvarest ej så mycken Säd och Frukt växer, men därstädes finnes desto större ymnighet af härliga Betesmarker, hvarföre ock Boskapsskötsel är et af Inbyggarnes förnämsta Yrken. Åtskilliga Någder äro tämeligen skogrika, samt hava godt Förråd på Vildbråd. Af Mineralier finnes Silver, Koppar, Bly, Järn, Marmor, Alabaster, Jaspis, Salt och Stenkol.

Inbyggarnes antal stiger til 3,097,233, hvilket gör 1979 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 5,100,840 Riksd., som gör 98 7 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne stego til 9,272,230 Riksd. Til National-Församlingen sändas 79 Deputerade.

Regionen innefattar 9 Departements, nämligen *Cote d'Or*, *Haute Saone*, *Haut Rhin*, *Doubs*, *Jura*, *Saone & Loire*, *Ain*, *Rhone & Loire*, samt *Isere*, hvilka indelas uti 53 District och 575 Cantoner. I anseende til Kyrkoförfattningen höra de 5 förre Departementen under Metropolen Besançon, och de 4 sednare under Metropolen Lyon.

1. Departementet COTE d'OR.

Detta Landskap är beläget mellan 46 Gr. 53 Min. och 48 Gr. Latitud. Det gränsar til Departementen Aube, Haute Marne, Haute Saone, Jura, Saone & Loire, Nievre och Yon-

Yonne. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 8, och i Vidd 77,8 Qv. Mil, och år således litet större än Mariåstads Lån. Det har sit Namn utaf en Bergstråcka, kallad *Cote d'Or*, hvilken stråcker sig några Mil långt från Dijon til Beaune.

Landet ligger tämeligen högt, emedan hår befinnes en Landtrygg, hvarifrån en myckenhet Strömar, som falla uti Seine, Saone och Loire, taga sin uprinnelse. Marken år mer ojämn och bergagrig ån slåt, dock finnas hår många slåta Fält, som i ymnighet båra allehanda slags Såd och Frukt, samt hava godt Bete. På Kullarne våxer förträffeligt Vin, bekant under namn af Bourgogne. Med Skog år en stor Del af Landet väl försedt. Af Metaller finnes Järn i tämelig mängd, hvarföre ock åtskilliga Stångjärnshamrar hår åro anlagde. Den största Strömen, som vattnar Landet år *Saone*, men hvilken endast flyter genom dess sydöstra ånda; de öfrige äro obetydlige. *Seine* och *Yonne* taga hår deras Ursprung, men åro hår i Landet små; men en Canal bör mårkas, kallad *Canal de Bourgogne*, hvilken förenar Yonne med Saone.

Folkmångden stiger til 342,980, hvilket gör 4408 Personer på hvarje Qvadr. Mil. Landträntan utgör 684,870 Riksd., hvilket år 8803 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne stego til 1,280,700 Riksd. Til National-Församlingen sändas 10 Deputerade.

Landskapet indelas uti 7 Distrikt, hvilka innefatta 88 Cantoner.

1. Distriktet DIJON.

Detta ligger uti sydöstra Delen af Landet. Dess Storlek är 10,5 Qv. Mil. Det är något bergagtigt, och här befinnes en Del af Bergåsen *Cote d'Or*. Antalet af Cantonerne är 18.

1. DIJON, Landskapets Huvudstad och Biskopens Säte, belägen på en Slåttmark, vid Ån Aube och Canal de Bourgogne, 24 *Mil* från Paris, under 47 Grad. 18 Min. Latitud, är af oval skapnad, håller i omkrets ungefär en timas väg, samt bebos af 20,000 Inbyggare. De Allmänna Byggnaderne, förnämligast Kyrkorne äro vackra. Avenuerne til denna Stad utgöra även så många publika Promenader. Den kringliggande Nägden bär förträffeligt Vin. Pag. 203.

2. *Nuys*, en Stad, belägen 2 Mil från Dijon. Pag. 204.

2. Distriktet S. JEAN DE LÔNE.

Detta ligger i sydost om det förenämde, omkring Elven Saone. Storleken är 5,77 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *S. Jean de Lône*, en liten Stad, vid Saone, är Huvudorten.

2. *Auxonne*, en tåmeligen anſenlig Stad, högre up vid Saone, år Såte för Diſtrictets Domſtol. Staden har et Slott, en Arſenal, vackra Caſerner, en Artilleri Skola, och et Canongjuteri. Folkmångden ſtiger til inemot 6000.

3. *Seure*, en Stad vid Saone. Pag. 206.

3. Diſtrictet Beaune.

Detta ligger i våſter om det ſiſtnåmde. omkring en del af Bergåſen Cote d'Or, ſamt år mycket bergagtigt. Storleken år 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 14.

1. *Beaune*, en vacker Stad, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte för deſs Domſtol. Han har fordom varit befåſt. Pag. 204.

4. Diſtrictet Arnay.

Detta ligger i nordvåſt om det ſiſtnåmde. Storleken år 8,75 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Arnay*, en Stad uti en Dal, vid en Å, är Huvudorten i Diſtrictet, och Såte för deſs Domſtol. Han har 2000 Invånare, ſamt idkar tåmeligen god Handel.

5. Diſtrictet Semur.

Detta ligger i norr om det ſiſtnåmde. Stor-

Storleken år 15,9 Qv. Mil. Cantonernas antal år 14.

1. *Semur*, en tåmeligen ansenlig Stad, belägen på en Klippa vid Ån Armançon, över hvilken 2 vackra Broar äro bygde, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Staden består af 3 Delar, Le Bourg, hvarest befinnes en prägtig Kyrka; Le Donjon, en befäst Plats, hvilken tjänar såsom Citadelle, samt Slottet. Hår år en god Klädes-Manufactur; och med Kläden samt andra Varor idkar Staden god Handel.

6. Districtet CHATILLON.

Detta ligger nordligast af alla. Det är et bergagtigt och ganska skogrikt Land, som har godt förråd på Järn. Storleken år 19,7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 13.

1. *Chatillon*, en Stad vid Seine, år Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Pag. 204.

7. Districtet Is SUR TILLE.

Detta ligger i norr om Districtet Dijon. Dess Storlek år 10,5 Qv. Mil. Cantonernas antal år 12.

1. *Is*, en Köping vid Ån Tille, år Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

2. De-

2. Departementet HAUTE SAONE.

På Svenska Öfra Saone. Detta Landskap är beläget mellan 47 Gr. 15 Min. och 47 Gr. 58 Min. Latitud. Det omgives af Landskapen Vosges, Haut Rhin, Doubs, Jura, Cote d'Or, och Haute Marne. Det håller i Längd 11 Mil, i Bredd 5, samt i Vidd 46,6 Qvad. Mil; och år således litet större än Halva Skåne. Det utgöres utaf norra Delen af Provincen Franche Comté. Det har sit namn utaf sin belägenhet omkring översta Delen af Elven *Saone*, som flyter här midt igenom. *Oignon* år den betydligaste Strömen näst efter den föregående.

Landet år mera ojämt och bergagtigt än slätt, samt har större öfverflöd på Betesmarker, än Åkerfält, och således ymnighet af Boskap. Hår finnas ock goda Skogar. Bland Mineralier finnes Järn i tämelig mängd.

Folkmängden stiger til 264,111, som gör 5667 Människjor på hvarje Qvad. Mil. Landträntan utgör 356,270 Riksd., som är 7645 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne stego til 624,500 Riksd. Til National-Församlingen sändas 7 Deputerade. Landskapet indelas uti 6 District, hvilka innefatta 48 Cantoner.

1. Districtet Vesoul.

Detta år beläget midt i Landskapet, mellan

lan Åarne Saone och Oignon. Det håller i Vidd 9,8 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne är 11.

1. VESOUL, Landſkapets Huvudſtad och Biſkopens Säte, belägen vid en liten Å, ſom faller i Saone, under 47 Gr. 37 Min. Latitud, 28 Mil från Paris, är icke ſynnerligen ſtor, men väl bebodd.

Vid Byn *Leugne* befinnes den pag. 210 anförde Jordkulan, hvilken tjänar ſåſom en Barometer för dem ſom bo här i Någden. En Dimba vid Ingången til Kulan är en oſvikeligt Tekn til Regn för näſta Dag. Upunder Valvet hänga Isſtycken, eller rättare ſagt Ispelare, af hiſkelig ſtorlek.

2 Diſtrictet GRAY.

Detta ligger i ſydväſt om det ſiſtnämde, ävenvål mellan Strömarne Saone och Oignon. Storleken är 8,56 Qvadr. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Gray*, en angenäm Stad vid Saone, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen. Deſs förnämſta Handel idkas med Järn; det finnes åtminſtone 20 Stångjärnshamrar i Någden. Pag. 210.

3. Distriktet Champlitte.

Detta ligger i nordväst om det sistnämde, på andra sidan om Saone. Storleken är 4,9 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Champlitte*, en liten Stad, är Huvudorten, och Säte för Domstolen.

4. Distriktet Jussey.

Detta ligger i norr om det sistnämde, omkring Saone. Storleken är 6,3 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Jussey*, en liten Stad, vid Saone, är Huvudorten och Säte för Domstolen.

5. Distriktet Luxeuil.

Detta ligger i öster om det sistnämde. Storleken är 9,27 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Luxeuil*, en Stad, vid Foten af Bergåsen Vosge, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. Den myckenhet Urnor, Medailler och Inscriptioner man här funnit, föranlåta at tro det denna Stad varit ganska ansenlig i Romarnes tid. Pag. 211.

6. Di-

6. Districtet LURE.

Detta ligger i sydost om det sistnämde, omkring Ån Oignon. Storleken är 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Lure*, en Köping, är Huvudorten, och Säte för Domstolen.

3. Departementet HAUT RHIN.

På Svenska *Öfra Rhen.* Detta Landskap är beläget mellan 47 Gr. 25 Min. samt 48 Gr. 17 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Bas Rhin, Schwaben, Helvetien, Doubs, Haute Saone, samt Vosge. Der håller i Längd 9 Mil, i Bredd $4\frac{1}{2}$, och i Vidd 35,7 Qvad. Mil; och är således inemot så drygt som Dalsland. Det består af södra Delen af Provincen Alsace. Det har sit Namn utaf sin Belägenhet vid öfra Delen af Strömen *Rhin*, hvilken utgör dess gräns emot Tyskland.

Landet är något ojämnare och bergagtigare än Landskapet Bas Rhin, som utgör norra Delen af Alsace, men är därjämte fruktbart på Säd, samt har sköna Ängar. Bergsryggen *Vosge* utgör dess västra Gräns.

Folkmängden stiger til 283,252, som gör 7934 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 376,770 Riksd., hvilket är 10,560 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 615,260 Riksd. Til

Natio-

National - Förſamlingen ſändas 7 Deputerade. Landſkapet indelas uti 3 Diſtrict, hvilka innefatta 25 Cantoner.

1. Diſtrictet COLMAR.

Detta utgör norra Delen af Landſkapet, ſamt är det ſtörſta och bäſt bebodda af alla 3 Diſtricten. Det håller i Vidd 15,74 Qvad. Mil. Antalet af Cantonerne är 13.

1. COLMAR, Landſkapets Huvudſtad och Biſkopens Säte, belägen näſtan midt i Diſtrictet, vid Ån Ill, under 48 Gr. 4 Min. Latitud, 35 Mil frånParis. Pag. 180.

2. *Kayſerberg*, en Stad, liggande up i Landet, 1 Mil från Colmar. Pag. 180.

3. *Neuf Briſac*, en Stad, belägen halfannan Mil från Colmar. Pag. 180.

4. *Enſisheim*, en Stad, belägen uti ſödra Delen af Diſtrictet. Pag. 180.

2. Diſtrictet ALTKIRCH.

Detta ligger i ſöder om det förenämde, utmed Rhen. Storleken är 9,44 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Altkirch*, en Köping, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen.

2. *Huningue*, en Fäſtning. Pag 180.

3. Districtet Befort.

Detta ligger i väster om det sistnämnde. Storleken är 10,5 Qvadrat Mil, Cantonernas antal är 7.

1. *Befort*, en Stad, är Districtets Huvud-ort, och Säte för dess Domstol, Pag. 180.

4. Departementet DOUBS.

Detta Landskap är beläget mellan 46 Gr. 35 Min. och 47 Grad. 33 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Haute Saone, Haut Rhin, Helvetien, och Jura. Det håller i Längd 10 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 44 Qv. Mil; och är således inemot så stort som halva Skåne. Det utgöres utaf den medlersta eller östra Delen af Provincen Franche Comté. Det har sit Namn af Ån *Doubs*, hvilken i många Bugter flyter genom hela Landet.

Marken är bergagtig och har ej mycken Åker, men desto skönare Ängar och Betesmarker. På Järn och andra nyttiga Mineralier är icke brist.

Inbyggarnes antal stiger til 219,642, som gör 4992 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan utgör 272,320 Riksd., som är 6189 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 476,800 Riksdaler. Til National-Församlingen sändas 6 Deputerade. Landskapet

skapet indelas uti 6 District, hvilka innefatta 51 Cantoner.

1. Districtet BESANÇON.

Detta är beläget uti Västra Delen af Landet, omkring Ån Doubs Det håller i Vidd 7,7 Qv. Mil. Cantonernas antal är 12.

1. BESANÇON, Landskapets Huvudstad, och Säte för Erkebiskopen, belägen vid Ån Doubs, under 47 Gr. 13 Min. Latitud, 30 Mil från Paris, är en af de bäst bygda Städer i Riket. Folkmängden stiger til 25,000. Denna Stad liknar mycket Bern uti Helvetien, i anseende til Låget, emedan Doubs omgiver honom såsom en Båge, samt formerar af Staden Halfö, likasom Aar gör Bern; ävenså hava 3 stora och parallela Gator, hvilka löpa efter Längden af bägge desse Städer, samma disposition uti hvardera Staden i anseende til Strömarne. Collegium, Casernerne, Hospitalet och Triumfbågen äro de Byggnader, som förtjäna mästa upmärksamheten. Han kom år 1674 under Fransk Lydnad. Pag. 209.

Den kringliggande Nägden har ej annan Såd än Råg och Korn, jämvål Hampa, samt något Vin.

2. Districtet BAUME.

Detta ligger i nordväst om det förenämde,

omkring Ån Doubs. Storleken år 7,7 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Baume*, en liten Stad vid Doubs, år Huvudorten i Distrietet, samt Säte för dess Domstol.

3. Distrietet S. HYPOLITE.

Detta ligger i öster om det sistnämde, jämväl omkring Ån Doubs. Storleken år 8,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *S. Hypolite*, en liten Stad, vid Doubs, år Huvudorten i Distrietet, och Säte för Domstolen.

4. Distrietet ORNANS.

Detta ligger midt i Landskapet. Storleken år 7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Ornans*, en liten Stad, år Huvudorten i Distrietet, samt Säte för Domstolen. Pag. 210.

5. Distrietet QUINGEY.

Detta ligger i väster om det sistnämde. Storleken år 3,32 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Quingey*, en liten Stad vid Ån Loue, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

6. Di-

6. Distrietet PONTARLIER.

Detta utgör södra Delen af Landskapet. Storleken år 9,8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Pontarlier*, en Stad vid Ån Doubs, år Huvudorten i Distrietet, och Såte för Domstolen. Pag. 211.

5. Departementet JURA.

Detta Landskap år belåget mellan 46 Gr. 15 Min. och 47 Gr. 18 Min. Latitud. Det omgives af Landskapen Haute Saone, Doubs, Helvetien, Ain, Saone & Loire, samt Cote d'Or. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 44,8 Qv. Mil; och är således lika stort med halva Skåne. Det innefattar Södra Delen af Franche Comté. Det har sit namn af Berget *Jura*, hvilket utgör dess Grånsemot Helvetien och Landskapet Ain.

När man undantager de Någder, som ligga nårmast intil Berget Jura, är Landet i allmånhet jämt, samt bår i ymnighet allehanda slags Såd. Frukt, godt Vin och Hampa. På åtskilliga stållen finnas goda Skogar. Utaf Strömar, som vatna Landet, åro *Doubs* och *Ain* de betydligeste.

Folkmångden stiger til 280,200, som gör 6254 Personer på hvarje Qvad. Mil. Landträntan utgör 356,880 Riksdal., som år 79 6 Riksd.

Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 636,700 Riksd. Til National-Församlingen sändas 8 Deputerade. Landskapet indelas uti 6 District, hvilka innefatta 62 Cantoner.

1. Districtet Lons.

Detta ligger uti medlersta Delen af Landskapet. Det håller i Vidd 6 Qv. Mil. Antalet af Cantonerna är 10.

1. Lons, med tilnamnet *Le Saunier*, Landskapets Huvudstad, belägen under 46 Gr. 40 Min. Latitud, 32 Mil från Paris, är medelmåttig til storleken, samt har god näring af Salt-tilvärkning, emedan inom dess Staket finnas åtskilliga Källor, som giva salt Vatn.

2. Districtet Poligny.

Detta ligger i norr om det förenämde, samt midt i Landskapet. Storleken är 7,5 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 11.

1. *Poligny*, en vacker Stad, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för Domstolen. I Någden växer skönt Vin. Pag. 211.

3. Districtet Arbois.

Detta ligger i nordost om det sistnämde.

Stor-

Storleken år 6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Arbois*, en Stad, är Huvudorten i Diſtriſtet. Han år beråmd fór det koſteliga vita Vin, ſom våxer hår i Nägden, och hvilket man ſåtter i ſamma Claſs med Likór - Viner. Pag 211.

2. *Salins*, en anſenlig Stad, belägen uti en fruktbar Dal, år Såte fór Diſtriſtets Domſtol. Pag. 211.

4. Diſtriſtet DOLE.

Detta ligger nordligaſt af alla, ſamt omkring Ån Doubs. Det år et ganſka bórdigt Land. Storleken år 8,9 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 15.

1. *Dole*, en Stad, vid Doubs, år Huvudorten i Diſtriſtet, ſamt Såte fór Domſtolen. Pag. 210.

5. Diſtriſtet ORGELET.

Detta ligger i ſöder om Diſtriſtet Lons. Storleken år 7,7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Orgelet*, en liten Stad, år Huvudorten och Säte fór Domſtolen.

6. Districtet S. CLAUDE.

Detta är beläget utmed Bergåsen Jura. Storleken år 8,75 Qv. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *S. Claude*, en Stad, belägen mellan 3 höga Berg, år Huvudorten i Districtet, samt Säte för Domstolen; jämväl Säte för Biskopen i detta Departement. Pag. 211.

6. Departementet SAONE & LOIRE.

Detta Landskap år beläget mellan 46 Gr. 10 Min, samt 47 Gr. 8 Min. Latitud. Det omgives af Landskapen Cote d'Or, Jura, Ain, Rhone & Loire Allier, och Nievre. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 76 Qvad. Mil; och är således så stort som Mariestads Lån. Det innefattar medlersta Delen af Provincen Bourgogne. Det har sit namn' af Strömarne *Saone* och *Loire*, hvaraf den förra flyter genom östra Delen af Landet, och den sednare utgör dess västra Grâns. En Canal, benämd *Canal de Digoin*, som förenar Loire med Saone, förtjänar ock at märkas.

Climatet är i detta Landskap mycket mildare än uti Cote d'Or, som utgör norra Delen af Bourgogne. Marken är här ock jämnare, samt har härliga Åkerfält, som bära Såd i ymnighet, jämväl sköna Betesmarker. På Vin och

Frukt

Frukt år ock öfverflöd. Åtskilliga goda Skogar finnas hår och dår.

Landet år vål bebodt. Folkmångden stiger til 442,600, som gör 5824 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan utgör 735,520 Riksd., som är 9678 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne stego til 1,377,400 Riksd. Til National-Förfamlingen sändas 11 Deputerade. Landskapet indelas uti 7 Distrikt, hvilka innefatta 90 Cantoner.

1. Distriktet Macon.

Detta år belåget uti sydöstra Delen af Landskapet, vid Saone. Det håller i Vidd 10,24 Qv. Mil. Antalet af Cantonerne år 10.

1. Macon, Landskapets Huvudstad, belågen på sluttningen af en Kulle, vid Saone, under 46 Gr. 18 Min. Latitud, 30 Mil från Paris, har vid pass 7000 Invånare. Det fordna Biskopsstiftet är uphåvit. Pag. 206.

2. *Cluny*, en Stad, 2 Mil från Macon.

2. Distriktet Charolles.

Detta ligger i väster om det förenämde, omkring Canal de Digoin. Dess Storlek år 13,1 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 15.

1. *Charolles*, en liten Stad om 1400 Invånare, år Distriktets Huvudort, och Säte för Domstolen.

3. Diſtrictet Marcigny.

Detta ligger i ſöder om det nyſsnämde, omkring Elven Loire. Storleken är 5,6 Qv. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Marcigny*, en liten Stad, belägen vid Loire, uti en på Säd fruktbar Någd, är Diſtrictets Huvudort.

2. *Semur*, med tilnamnet en Briennois, en liten Stad, är Säte för Diſtrictets Domſtol.

4. Diſtrictet Bourbon-Lancy.

Detta ligger i väſter om Diſtrictet Charolles, vid Loire, Storleken är 6,47 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Bourbon-Lancy*, en Stad ej långt från Loire, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för Domſtolen. Han är berömd för ſina varma Mineraliſka Källor och Bad. Det ſtora Badhuſet är belagt med Marmor, och är et arbete från Romarnes tid.

5. Diſtrictet Autun.

Detta utgör nordväſtra Delen af Landſkapet. Storleken är 15,24 Qv. Mil. Cantonernas antal är 15.

1. *Autun*, en Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte ſå väl för deſs Domſtol, ſom för

för Biskopen i hela Departementet. Man finner här Romerska Monumenter, som äro bättre conserverade, och i större antal än uti någon annan Stad i Frankrike; bland annat Jani och Cybeles Tempel, samt 2 prägtiga Portar, hvaraf den ena föreställer en Triumfbåge, hvarest Stenarne äro så nätt lämpade til hvarandra, at man ej blir varse någon fogning. Handelen är af ringa betydenhet, samt idkas förnämligast med Mattor, tilvärkade utaf blandning af Nöthår med Lingarn. Omkring Staden finnes så god Lera, at däraf kan tilvärkas Porcellin och Fayence. Pag. 205,

6. Distriktet CHALONS.

Detta ligger i öster om det sistnämde, omkring Ån Saone. Storleken är 17,8 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 20.

1. *Chalons*, med tilnamnet sur Saone, en Stad, belägen på en angenäm Slätt, vid Saone, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol. Staden är Stapelort för Järn, hvilket här inskeppas för Lyon och S. Etienne, samt för Vin från den kringliggande Någden. Det fordna Biskopsstiftet är uphävit. Pag. 206.

2. *Verdun*, en Stad vid Saone och Doubs. Pag. 206.

7. Districtet LOUHANS.

Detta ligger i öster om det sistnämde. Storleken är 7,7 Qv. Mil. Cantonernas antal är 13.

1. *Louhans*, en liten Stad, belägen vid sammanloppet af 3 små Åar, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen.

7. Departementet AIN.

Detta Landskap är beläget mellan 45 Gr. 32 Min. samt 46 Gr. 33 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Saone & Loire, Jura, Bern, Savoyen, Isere, samt Rhone & Loire. Det håller i Längd 10 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 52,4 Qvad. Mil; och är således lika stort med Upsala Län. Det innefattar den sydöstra Delen af Provincen Bourgogne, som fordom kallades Bresse och Bugey. Det har sit namn af Ån *Ain*, hvilken flyter midt genom Landet. Två andra ansenliga Strömar vatna ock detsamma, nämligen *Rhone*, som utgör dess östra och södra, och *Saone*, som formerar dess västra Gräns.

Nordöstra Delen af detta Land, som gränsar til Landskapen Jura och Savoyen, är bergagtig och skogrik, med den västa Delen, som ligger mellan Strömarne Ain och Saone, består af en fruktbar Slättmark, som i ymnighet

het bår Såd, Frukt och Vin, famt har fkôna Ångar, hvilka nåra en myckenhet Bofkap.

Inbyggarnes antal är 307,756, fom gôr 5873 Perfoner på hvarje Qv. Mil. Landtråntan ftiger til 289,650 Riksd., fom gör 5528 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne belupo fig til 517,620 Riksd. Til National-Förfamlingen fändas 6 Deputerade. Landfkapet indelas uti 9 Diftrict, hvilka innefatta 49 Cantoner.

1. Diftrictet Bourg.

Detta är belåget nåftan midt i Landfkapet, vid Ån Ain. Det håller i Vidd 8,75 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. Bourg, Landfkapets Huvudftad, belågen vid en Å, fom faller i Saone, under 46 Gr. 12 Min. Latitud, 33 Mil från Paris, uti en morafig men fruktbar Någd. Han år Födelfeort för Favre de Vaugelas, hvilken överfatt Qv. Curtius, hvilken Bok man anfer fåfom den förfta goda Bok, fom blivit correctement fkriven på Franfyfka. Pag. 207.

2. Diftrictet Pont de Vaux.

Detta ligger i nordvåft om det förenämde, vid Saone. Storleken är 4,37 Qv. Mil. Cantonernas antal är 3.

1. *Pont*

1. *Pont de Vaux*, en liten hygglig Stad vid en Å, som ej långt härifrån faller i Saone, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen.

3. Distriktet Chatillon.

Detta ligger i söder om det nyssnämnde, jämväl utmed Saone. Dess Storlek är 4,55 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 3.

1. *Chatillon*, en liten Stad, är Huvudorten.
2. *Pont de Veyle*, en liten Stad, en half Mil från Saone, är Säte för Distriktets Domstol. Här finnes en Tygs Manufaktur.

4. Distriktet Trevoux.

Detta ligger i söder om det sistnämnde, också jämte Saone. Storleken är 5,25 Qv. Mil. Cantonernas antal är 4.

1. *Trevoux*, en Stad, belägen vid sluttningen af en Kulle, vid Saone, $2\frac{1}{2}$ Mil från Lyon, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för dess Domstol. Staden har circa 1800 Invånare.

5. Distriktet Montluel.

Detta ligger i öster om det sistnämnde, utmed Elven Rhone. Storleken är 5,1 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 3.

1. *Mont-*

1. *Montluel*, en liten Stad, belägen ej långt från Rhone, uti en även så angenäm som fruktbar Nägd, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen.

6. Distriktet S. Rambert.

Detta ligger i öster om det nysnämde, mellan Rhone och Ain. Storleken är 4,9 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *S. Rambert*, en liten Stad, är Huvudorten.

2. *Amberieux*, en liten Stad, är Säte för Distriktets Domstol.

7. Distriktet Belley.

Detta ligger i öster om det sistnämde, samt omgives af Rhone, såsom en Halfö. Storleken är 7,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Belley*, en Stad, belägen inemot en Mil från Rhone, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Biskopen i detta Departement. Pag. 207.

2. *Seyssel*, en liten snygg Stad vid Rhone, som här börjar bliva farbar för Båtar.

8. Districtet NANTUA.

Detta ligger i norr om det sistnämde, mellan Rhone och Ain. Storleken är 8,56 Qv. Mil. Landet är mycket bergagtigt och skogrikt. Cantonernas antal är 9.

1. *Nantua*, en liten Stad, vid en liten Sjö, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för Domstolen.

9. Districtet GEX.

Detta ligger i nordost om det sistnämde, vid Rhone och Genever-sjön. Storleken är 3,67 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 4.

1. *Gex*, en liten Stad vid Foten af et Berg, 2 Mil från Geneve, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för Domstolen. Pag. 208.

2. *Fort de l'Ecluse*, en Skans vid Rhone. Pag. 208.

8. Departementet RHONE & LOIRE.

Detta Landskap är beläget mellan 45 Gr. 10 Min. samt 46 Gr. 20 Min. Latitud. Det omgives af Landskapen Saone & Loire, Ain, Isere, Ardeche, Haute Loire, Puy de Dome, och Allier. Det håller i Längd 11 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 67,2 Qv. Mil; och är således litet större än Nyköpings Län. Det inne-

innefattar jämt hela det fordna Höfdingdömet Lyonnois. Det har sit Namn af Strömarne *Rhone* och *Loire*, hvaraf den förra utgör dess östra Gräns, och den sednare flyter genom västra Delen af Landet. *Saone* utgör också dess Gräns emot öster.

Midt genom Landet, från norr til söder, går en Bergsrygg, hvilken skiljer de vatn som falla uti Loire, från dem som flyta åt Saone och Rhone. Uti denna Någd och väster därom är Landet högländt, och Climatet något kallt; men vid Strömarne Saone och Rhone är Climatet mycket mildare, och Marken fruktbarare, samt bär i ymnighet Såd, Frukt och skönt Vin. Om Landets öfrige Producter är at läsa pag. 227.

Detta Landskap är det folkrikaste i Frankrike. Folkmängden stiger til 591,300, som gör 8800 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan utgör 1,375,680 Riksd., som är 20,478 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne stego til 2,524,550 Riksd. Til National Församlingen sändas 15 Deputerade. Landskapet indelas uti 5 Distrikt, hvilka innefatta 71 Cantoner.

1. Distriktet Lyon.

Detta är beläget uti östra Delen af Landskapet, vid Rhone. Det håller i Vidd 11 Qvad: Mil. Antalet af Cantonerne är 16.

1. LYON, Landſkapets Huvudſtad och Säte för Erkebiſkopen, är belägen vid Rhone, 37 Mil från Paris. Folkmängden räknas til 120,000, hvaribland 30,000 Perſoner äro ſysſelſatte vid allehanda ſlags Fabriker. Bland Manufacturer af förſta Rangen, hvareſt Tekningen och Arbetets fullkomlighet gör handarbetet vigtigare än Materien, räknas Gros de Tours, brocherade med Guld och Silver, randade Satiner af Silke och Guld, Cirſakas, Tafter, Moirer, Damaſker, Gros de Naples, m. m. Guld- och Silver-Galoner, Band och Snören utgöra Manufacturer af andra Rangen; Mösſe- Hatte- och Pappers-tilvärkning, ſamt Tryckerier innehava tredje Rangen. Desſa 3 ſlags Fabriker använda Materialier för 2 Millioner Riksd. årligen.

Guld- och Silver hämtas från Spanien uti Tackor och Piaſtrar; Silke från Italien och Spanien, Bly från England, Koppar- och Järnbleck från Tyſkland, Krydder och Droguer från Holland; Oſt från Sveitſerland. Det tilvärkas inga Tyger ſå fullkomliga utomlands, ſom uti Lyon; ockſå ſträcker ſig denna Stadens Handel ända til Levanten, Indien och America. Lyon är utomdeſs Stapelort för en vidſträckt Tranſito-Handel. Årligen hållas här 4 ſtora Marknader.

Staden har 6 Portar. Många Gator äro väl ſå trånga och oſnygga ſåſom i Paris, men en ſtor del af dem hava dock välbygda Hus, i ſynnerhet Quaierne, ſom pråla med de koſtbara-

baraste Byggningar; Le Quai de Retz skulle pryda den prägtigaste Huvudstad. En vacker Gnomon pryder et af Torgen i Staden; men de vackraste Torgen äro La Place de Louis 14, och La Place des Terraux, hvilken sednare är försedd med en ganska vacker Springbrunn. Bland Byggningar förtjäna Stadshuset samt Dramatiska Theatern främsta Rumet; den sednace viker ej hvarken uti storlek eller pragt för någon i Riket. Här finnes ock et talrikt och utsökt Bibliothek; den vackra Byggningen, som innehåller detsamma, är unique i anseende til sin Exposition. Utom Vuen af Rhone och den kringliggande härliga Någden sträcker sig utsigten ända til de med Snö betäckte Alperne. Vid detta Bibliothek befinnes et Medaille och Antiqvitets Cabinet. Vetenskaps- och Frikonst Academierne äro förenade. Över Rhone är anlagd en vacker Bro om 260 Famnars Långd. Från de flästa ställen i Staden kan man fara i Båt. Städer i Europa med correspondérande Polhöjder äro: Saintes och Clermont i Frankrike, Milano, Brescia och Venezia i Italien, Carlstadt, Essek och Temeschwar i Ungern, samt Ribnik och Galatsch i Valachiet. Pag. 228.

2. *Condrieu*, en Stad vid Rhone. Pag. 228.

2. Distriktet Ville Franche.

Detta ligger i norr om det förenämde, utmed Saone. Det innefattar Landsträckan

Beaujolois. Storleken är 12,24 Qvadr. Mil. Cantonernas antal är 13.

1. *Ville Franche*, en vacker Stad, ej långt från Saone, är Landets Huvudort, och Säte för Domstolen. Han är omgiven med goda Murar, samt Säte för en Vetenskaps- och Vitterhets Academie.

2. *Beaujeu*, en Stad. Pag. 229.

3. Districtet ROANNE.

Detta ligger i väster om det nysnämde, på bägge sidor om Loire. Storleken är 17,06 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 16.

1. *Roanne*, en tämeligen ansenlig Stad, vid Loire, 7 Mil från Lyon, är Landets Huvudort, och Säte för Domstolen. Folkmängden stiger til 10,000. Här börjar Loire bliva farbar för stora Båtar, Pag. 229.

4. Districtet MONTBRISON.

Detta ligger i söder om det sistnämde, ävenväl omkring Loire. Storleken är 17,34 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 13.

1. *Montbrison*, en tämeligen ansenlig Stad, belägen 1 Mil från Loire, och 6 Mil från Lyon, är Landets Huvudort, och Säte för Domstolen. Här finnas Mineraliska Källor.

2. *S. Rambert*, en Köping vid Loire, är

Huvud-

Huvudorten i en Canton. Hår børjar Loire bliva farbar før små Båtar, och här inskeppas alla de Manufactur-varor, som tilvårkas uti Staden S. Etienne, och sändas til Nantes, Paris, &c.

5. Distriktet S. ETIENNE.

Detta ligger i sydost om det sistnåmde, samt sträcker sig med et Hørn til Rhone. Storleken år 10, 4 Qvad. Mil. Här finnes Stenkol och goda Slipstenar. Cantonernas antal år 14.

1. *S. Etienne*, en Stad, belägen halfannan Mil från Loire, år Landets Huvudstad, samt Säte før dess Domstol. Uiom Gevårs- samt Åggjärns- och Järn samt Mässings arbete, år Bandtilvårkningen en af de vigtigaste i Riket. Varorne hårifrån nedføras til S. Rambert vid Loire, før at vidare fortskaffas. Pag. 229.

9. Departementet ISERE.

Detta Landskap år beläget mellan 44 Gr. 40 Min. och 45 Gr. 52 Min. Latitud. Det grånsar til Landskapen Ain, Savoyen, Hautes Alpes, Drome, samt Rhone & Loire. Det håller i Långd 14 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 73,7 Qv. Mil; och år således inemot så stort som Kristianstads Lån och Blekinge sammantagne. Landet innefattar nordöstra Delen

af Dausiné. Det har sit namn af Strömen *Isere*, som flyter midt genom Landet. *Rhone* omgiver detsamma i norr och nordväst.

Sydöstra Delen af Landskapet, som gränsar til Alperne, är högländt, bergagtig, skogrik och kall, samt bär föga Säd, men har godt förråd på Metaller och andra nyttiga Mineralier; den nordvästra Delen däremot, som ligger utmed Rhone, är mycket jämnare och varmare, samt bär Säd, Frukt och förträffeligt Vin i ymnighet.

Inbyggarnes antal stiger til 365,380, som gör 4958 Personer på hvarje Qv. Mil. *Landträntan* belöper sig til 652,880 Riksd., som är 8858 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 1,218,700 Riksd. Til National-Församlingen sändas 9 Deputerade. Landskapet indelas uti 4 Distrikt, hvilka innefatta 91 Cantoner.

1. Distriktet Grenoble.

Detta utgör hela den sydöstra hälften af Landskapet, samt är beläget utmed Alperne. Det innefattar det fordna Landskapet Graisivaudan, samt är ganska stort; det största af alla Distrikten i Riket. Det håller i Vidd 36,7 Qv. Mil, och är således inemot så drygt som Malmö Län. Det är til större delen uppfyldt af Berg, med däremellan liggande fruktbara Dalar. Cantonerne stiga til et antal af 35.

1. Gre-

1. GRENOBLE, Landskapets Huvudstad, och Biskopens Säte, belägen vid Isere, under 45 Grad. 12 Min. Latitud, 45 Mil från Paris, och 8½ Mil från Lyon, är ansenlig, och har en Folkmängd af circa 30,000, men är til en stor del dåligt bygd. Pag. 269.

2. *Barreaux*, en Fästning. Pag. 269.

3. *La Grande Chartreuse*, et namnkunnigt Abbotstift, beläget på en Slåttmark, om 300 steg i Bredden, och en Fjärdingsväg i Långd, otilgängelig, utom genom en ganska trång öpning, som Naturen enkom gjort mellan Klippor och hiskeliga Brandter, är numera uphäfvit. Pag. 269.

2. Districtet S. MARCELIN.

Detta ligger i väster om det förenämde, omkring Isere. Storleken är 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal är 14.

1. *S. Marcellin*, en liten hygglig Stad, angenämt belägen på sluttningen af en Kulle, uti en vacker Nägd, vid Isere, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen.

3. Districtet VIENNE.

Detta ligger utmed Rhone, af hvilken det omgives i väster och norr. Storleken är 15,6 Qv. Mil. Det är det bästa af de 4 Districten, det njuter et varmt Climat, och har en frukt-

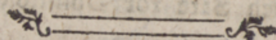
bar Mark, samt bår i ymnighet kostligt Vin, hvaraf Vin de Cote Rotie och Vin d'Hermitage äro i synnerhet berömde. Cantonernas antal är 21.

1. *Vienne*, en Stad, vid Rhone, är Landets Huvudort, och Säte för Domstolen. Staden är mycket långre än han är bred, samt innesluten mellan Berg, en del ligger högt, och en del lågt. Han har merendels trånga och krokiga Gator, och få välbygda Hus. Dess förnämsta Handel består uti Vin, Silke, och Vårjeklingor. Pag. 271.

4. Districtet LA TOUR DU PIN.

Detta ligger i öster om det förenämde, ävenvål vid Rhone. Storleken är 11,85 Qv. Mil. Detta är också et jämt och fruktbart Land. Cantonernas antal är 21.

1. *La Tour du Pin*, en liten Stad, midt i Landet, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

7. SYDVÅSTRA REGIONEN,

Eller Garonne - Regionen; på Fransyska *La Region de Garonne*, hvilken har sit Namn däraf, at hon ligger omkring denna Ström.

Hon

Hon år belägen mellan 42 Grad. 30 Min. ſamt 45 Grad. 40 Min. Latitud. Hon grånſar i Norr til Väſtra Regionen, i Öſter til Södra Regionen, i Söder til Spanien, och i Wåſter til Havet. Hon håller i Långd 38 Mil, i Bredd 18 Mil, och i Vidd 581 Qvad. Mil; och år ſåledes ſå ſtor ſom Öſtergötland, Småland, Blekinge, Halland, Skåne, Gottland och Öland ſammantagne. Hon innefattar ſtörre Delen af Guienne, hela Gåſcogne och Bearn, ſamt en liten Del af Languedoc.

Rörande deſs naturliga Beſkaffenhet, ſå är Climatet uti norra Delen och vid Hafsbandet ganſka mildt, men up i Landet vid Pyreneiſka Bergen år Vintern både lång och ſtrång. Landet år blandadt af Slätter och Backar, men i den mån man nalkas Pyrenéerne, höjer ſig Marken, ſamt blir ſmåningom mera ojåmn, ſå at den til ſlut förvandlar ſig til höga Berg. När man undantager Les Landes, en Landſträcka om 20 Mils Längd, och 4 à 5 Mils Bredd, utmed Havet, hvilken beſtår af en torr och mager Hed, ſom har briſt på Vatn, och hvareſt ej våxer annat ån Buſkar och Tall, år Marken i allmänhet ganſka bördig, ſamt bär i ymnighet Vete och annan Säd, Frukt och i ſynnerhet mycket Vin, ſamt har på många ſtällen förträffeliga Be[illegible]marker; dock åro de Nägder ſom ligga vid Pyreneerne ej ſå tjänlige at båra Vete, utan våxer därſtädes mera Råg och Hårs. Deſſe bergagtige Trakter åro ock ſkogrikare ån de andre, ſamt hyſa en myc-

kenhet Vildbråd. De åro jåmvål malmrike; man finner dår Koppar, Järn, Bly, ſamt andra nyttiga Mineralier, ſåſom fin Marmor, Asbeſt och Schifer. De ſtörſta Strömar ſom vatna denna Region, äro *Garonne*, *Dordogne*, *Lot*, *Adour*, Les deux *Gaves*, *Gers* och *Arriege*.

Folkmångden ſtiger til 2,947,306, hvilket gör 5073 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper ſig til 4,162,720, Riksd., ſom gör 7164 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 7,532,720 Riksdaler. Til National-Förſamlingen ſändas 76 Deputerade.

Regionen innefattar 9 Departements, nämligen *Gironde*, *Dordogne*, *Lot & Garonne*, *Gers*, *Landes*, *Baſſes Pyrenées*, *Hautes Pyrenées*, *Haute Garonne*, och *Arriege*, hvilka inbegripa 58 Diſtricts och 436 Cantoner, I anſeende til Kyrkoförfattningen höra de 3 förra och det femte til Metropolen Bourdeaux, och de öfrige til Metropolen Toulouſe.

1. Departementet GIRONDE.

Detta Landſkap år beläget mellan 44 Gr. 10 Min. och 45 Grad. 35 Min. Latitud. Det grånſar til Landſkapen Charente Inferirure, Dordogne, Lot & Garonne, Landes, ſamt Havet. Det är det ſtörſta Landſkap i Riket. Det håller i Långd 15 Mil, i Bredd 8, och i Vidd 94 Qvad. Mil; och år således lika ſtort

ſtort med Skåne och Bornholm ſammantagne, eller litet mindre ån Öſtergötland. Det innefattar den Delen af Guienne, ſom fordom kallats Bourdelois, och Bazadois. Det har ſit Namn af ſin belägenhet vid Strömen *Gironde*, ſom år nedra Delen af *Garonne*, hvilken flyter midt genom Landet; *Dordogne* år dårnåſt den ſtörſta Strömen.

När man undantager den ſtora Heden Landes, hvilken intager en god tredjedel af Departementet, beſtår den öfriga Delen af et jämt och fruktbart Land, ſom utom Såd bär Vin i överflöd, dåribland Vin de Grave och Vin de Medoc åro mycket bekante.

Folkmångden ſtiger til 497,392, ſom gör 5292 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landtråntan belöper ſig til 877,880 Riksd., ſom år 9338 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 1,553,440 Riksd. Til National-Förſamlingen ſändas 12 Deputerade. Landſkapet indelas uti 9 Diſtrict, hvilka innefatta 72 Cantoner.

1. Diſtrictet Bourdeaux.

Detta år belåget mellan Garonne och Havet. Det år et af de ſtörſta Diſtricten i Riket; ty det håller ej mindre i Vidd ån 34 Qvad. Mil; och är ſåledes ſå ſtort ſom halva Nyköpings Lån. Större Delen dåraf intages af den ofruktbara Heden Landes; den öfriga Delen, ſom ligger på bågge ſidor om Garonne, har

en

en ganſka bördig Mark. Cantonernas antal år 12.

1. BOURDEAUX, Landſkapets Huvudſtad och Såte för Erkebiſkopen, år belågen vid Garonne; på våſtra Stranden dårom, 47 Mil från Paris. Han har ſkapnad af en Båge, emedan Garonne hår formerar en Bugt, omkring hvilken Staden har ſit låge. Såkerheten och Beqvåmligheten af deſs cirkelformiga Hamn, hvilken på åtſkilliga ſtällen håller 5 à 600 Famnar i Bredd, hitlockar alla Europåiſka Nationer, ſom idka Sjöfart. Man ſer ofta ånda til 500 Skepp på en gång hår liggande. Årligen per medium afſåndes hårifrån circa 100,000 Åm Vin och Brånvin. De båſta af deſſa Viner åro de vita och röda, ſom man kallar Vins de Grave, emedan de våxa på kiaperartig Mark. Deſſe ſlag afhåmtas måſtadelen af Hollåndare och andra Nordiſka Nationer. De ſlag ſom kallas Vin de Poleu, och hvilka ej åro goda förr ån de paſſerat Havet, föras til Colonierne i Veſtindien. De ſå kallade Vins de Cote debiteras uti Bretagne och Norden, och de röda Vins de Medoc af båſta ſlaget måſtadelen i England. Utom ſit egit Lands Producter, utförer Bourdeaux åven andra Nationers Varor til Franſka Colonierne, och håmtar dårifrån Socker, Caffe, Indigo och andra koſtbara Producter. Sockret rafineras ſedermera hår i Staden, och år i anſeende til ſin faſthet ganſka ſkickligt at transporteras, det år även ganſka

vitt,

vitt, hvilken egenſkap man tilſkriver vatnet hårſtädes. Denne Stad utruſtar jämvål Skepp på Valfiſke- och Cabeljofångſt. Här finnas åtſkilliga Fabriker ſom tilvårka Cadis och Raſker, 3 Glas- och 2 Fayence-Fabriker. Årligen hålles hår 2 anſenliga Marknader, den ena i Mars, och den andra i October, hvardera varar i 14 dagar. Förſtaden des Chartrons, ſom ſträcker ſig långs utmed nedra Delen af Hamnen, år et vålbygt och lifligt Qvarter; där bo de flåſta utlåndſka Köpmän. Mellan denna Förſtad och S. Seurin åro vackra Promenader. En continuitet af Byggningar, vårde för de vackraſte Qvarter i Paris, omgiver Hamnen och Quaierne, ſom hålla en half Mil i Långd. Bland berömde Mån hårifrån, förtjänar i ſynnerhet *Monteſquiou* at nämnas, hvilken år född på Slottet La Brede, nåra vid Staden. Städer i Europa med correſponderande Polhöjder, äro: Aurillac och Valence i Frankrike, Torino, Parma och Ferrara i Italien, ſamt Belgrad och Bukareſt i Turkiet. Pag. 232.

2. Diſtrictet Lesparre.

Detta ligger i norr om det förenämde, mellan Gironde och Havet. Deſs Storlek är 15,9 Qv. Mil. En ſtor del håraf intages af den magra Heden Landes. Det öfriga Landet år ganſka fruktbart på Vin. Cantonernas antal år 6.

1. *Lesparre*, en liten Stad, midt i Landet, är Huvudorten, och Säte för Domstolen.

I Någden finnas genomskinliga Kiselstenar, eller oägta Demanter, hvilka äro bekante under namn af Cailloux de Medoc.

2. *Medoc*, en Skans, belägen på Stranden vid Gironde, är sammansatt af 4 Bastioner mot Sjösidan, och en Halfmåne mot Landssidan. Af denna Ort kallas detta Distrikt Pays de Medoc.

3. *La Tour de Cordouan*, en namnkunnig Fyrbåk om 80 Alnars Höjd, belägen *på en* Klippa vid Girondes utlopp i Haver, är af vacker Architectur.

3. Distriktet Bourg.

Detta ligger i öster om det nyssnämde, på andra sidan om Gironde · Storleken är 8 Qvad. Mil. Det är et ganska fruktbart Land. Cantonernas antal är 10.

1. *Bourg*, en Stad vid Dordogne, en half Mil från dess utlopp i Garonne, är Distriktets Huvudort, och har en god Hamn, Pag. 233.

2. Den Landtudden som befinnes mellan Garonnes och Dordognes sammanlopp kallas *Bec d'Ambes*, och är i Revolutions · Historien bekant, emedan Departementet Gironde från den 1 Junii 1793 til den sidsta Julii 1794, håraf bekommit Namnet Bec d'Ambes.

3. *Blaye*; en Stad, belägen långre ned vid Gironde, 3 Mil från Bourdeaux, år Såte för Distriktets Domstol. Staden har et godt Citadelle, hvilket beskyddar Farten på Gironde, som här har 2080 Famnars Bredd. Pag. 232.

Nära härvid, på en Holme uti Strömen, ligger Skansen *Paté*, et slags rundt Torn. Desse bägge Fästningsvårk, jämte den gent emot på andra sidan om Strömen liggande Skansen Medoc, beskydda Farten til Bourdeaux. Alla Skepp äro förbundne at vid upfarten til Bourdeaux lämna sina Canoner qvar i Blaye.

4. Distriktet LIBOURNE.

Detta ligger i sydost om det förenämde, omkring Strömen Dordogne. Storleken år 11,15 Qv. Mil. Cantonernas antal år 14.

1. *Libourne*, en Stad vid Dordogne, är Huvudorten i Distriktet, och Såte för Domstolen. Han år tämeligen vålbygd, har breda, snygga och vål percerade Gator, samt regulicra Hus. Han år ock en Stapelort för Bourdeaux. Pag. 233.

2. *Fronsac*, en Stad, Pag. 233.

3. *Coutras*, en Stad. Pag. 233.

5. Distriktet LA REOLE.

Detta ligger i söder om det sistnämde. Stor-

Storleken år 5,77 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *La Reole*, en artig Stad, vid Garonne, år Huvudorten i Diſtrictet. Pag. 233.
2. *Caſtelmoron*, en liten Stad, år Såte för Diſtrictets Domſtol.

6. Diſtrictet CADILLAC.

Detta ligger i våſter om det ſiſtnåmde, omkring Garonne. Storleken år 5,6 Qv, Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *Cadillac*, en medelmåttig Stad, vid Garonne, med et vackert Slott, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte för Domſtolen.

7. Diſtrictet BAZAS.

Detta ligger i ſöder om det ſiſtnåmde. Deſs Storlek år 13,46 Qv. Mil. En ſtor Del håraf intages af den magra Heden Landes. Cantonernas antal år 9.

1. *Bazas*, en Stad midt i Landet, år Huvudorten, ſamt Såte för Domſtolen. Pag. 233.
2. *Langon*, en Stad vid Garonne. Pag. 234.

2. Departementet DORDOGNE.

Detta Landſkap år belåget mellan 44 Gr.

35

35 Min. ſamt 45 Gr. 42 Min. Latitud. Det grånſar til Landſkapen Vienne, Correze, Lot, Lot & Garonne, Gironde och Charente. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 8, och i Vidd 79 Qvad. Mil; och år ſåledes lika ſtort med Wexiö Lån. Det utgöres utaf hela det fordna Landſkapet *Perigord.* Det har ſit namn utaf Elven Dordogne, hvilken flyter genom ſödra Delen af Landet. *Ille* och *Vezere* åro för öfrigt de betydligaſte Åarne. Om Markens Baſkaffenhet och Landets Producter finnes at låſa pag. 234. Håftil kan låggas, at Landet bår Nötter och Tryffel i öfverflöd, ſamt har åtſkilliga Koppargruvor.

Folkmängden ſtiger til 433,343, ſom gör 5488 Perſoner på hvarje Qvad. Mil. Landtråntan belöper ſig til 565,020 Riksdaler, ſom år 7152 Riksdaler per Qvadrat Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 1,047,120 Riksd. Til National-Förſamlingen ſåndas 10 Deputerade. Landſkapet indelas uti 9 Diſtrict, hvilka innefatta 72 Cantoner.

1. Diſtrictet Perigueux.

Detta år beläget midt i Landſkapet, på bägge ſidor om Ån Ille. Deſs Storlek år 10,76 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. Perigueux, Landſkapets Huvudſtad och Biſkopens Såte, är belägen uti en Dal vid Ån Ille, under 45 Gr. 10 Min. Latitud, 40 Mil

från Paris. Gatorne äro tränga och illa percerade, och Husen af dåligt utseende, men Staden idkar dock tämelig Handel med godt Vin, läckra Rapphöns, Postejer, samt Kalkoner fylda med Tryffel. Här finnas åtskilliga Lämningar från Romarnes tid, bland andra en Amfitheater, och et Torn, kalladt la Tour de Vesune, hvilket är mycket bättre conserverat; det är af rund Form, håller 100 Fot i högd, samt har Murar af 7 Fots tjocklek. Pag. 234.

2. Distrietet NONTRON.

Detta ligger i norr om det förenämde. Storleken är 8,75 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Nontron*, en stor Köping, är Huvudorten i Distrietet, samt Säte för Domstolen.

3. Distrietet EXIDEUIL.

Detta ligger i sydost om det nysnämde, omkring Ån Ille. Storleken är 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Exideuil*, en liten Stad, är Distriétets Huvudort, och Säte för Domstolen.

4. Distrietet MONTIGNAC.

Detta ligger i söder om det sistnämde, omkring

omkring Ån Vezere. Storleken år 8 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Montignac*, en liten Stad, vid Vezere, år Huvudorten.

2. *Terrasson*, en liten Stad, högre up vid samma Ström, är Säte för Districtets Domstol.

5. Districtet SARLAT.

Detta ligger i söder om det sistnämde, omkring Dordogne. Storleken år 7,7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Sarlat*, en liten Stad midt i Landet, år Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Det fordna Biskopsstiftet år uphåfvit. Pag. 234.

6. Districtet BELVEZ.

Detta ligger i väster om det sistnämde. Storleken år 7,7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Belvez*, en Köping, år Huvudorten.

2. *Monpazier*. en liten Stad, år Säte för Districtets Domstol.

7. Districtet BERGERAC.

Detta ligger i väster om det sistnämde, på bägge sidor om Dordogne. Storleken år

 10,76

10,76 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9. Landet bår godt Vin, både rödt och vitt. Här finnas några Koppargruvor och Kopparhamrar, Canongjuterier och 18 Pappersfabriker.

1. *Bergerac*, en vacker och vålbebodd Stad, vid Dordogne, år Huvudorten i Diſtriɕtet, och Såte för Domſtolen. Hår tilvårkas en ſtor myckenhet Ylle-Strumpor, Möſſor och Vantar, ſamt ſkön Fayence. Pag. 334.

8. Diſtriɕtet MUCIDAN.

Detta ligger i nordvåſt om det förenåmde. Storleken år 9,27 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Mucidan*, en liten Stad vid Ille, år Huvudorten i Diſtriɕtet.

2. *Montpont*, en liten Stad vid ſamma Ström, långre ned, år Såte för Diſtriɕtets Domſtol.

9. Diſtriɕtet RIBERAC.

Detta ligger i norr om det ſiſtnåmde. Storleken är 6,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Riberac*, en liten Stad, vid Ån Dronne, år Huvudorten i Diſtriɕtet, och Såte för Domſtolen.

3. De-

3. Departementet LOT & GARONNE.

Detta Landſkap år belåget mellan 44 Gr. ſamt 44 Gr. 45 Min. Latitud. Det grånſar til Landſkapen Dordogne, Lot, Gers, Landes och Gironde. Det håller i Långd 8 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 50 Qvad. Mil; och år ſåledes lika ſtort med Kriſtianſtads Län. Det utgöres af det fordna Landſkapet Agenois, jämte en Del af Gaſcogne. Det har ſit Namn af Strömarne *Lot* och *Garonne*, hvilka flyta genom Landet, och här förena ſig. Om Markens Beſkaffenhet och Landets Producter finnes at låſa pag. 235.

Folkmångden ſtiger til 411,808, ſom gör 8235 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landtråntan belöper ſig til 648,730 Riksd., ſom år 12,975 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 1,145,960 Riksd. Til National-Förſamlingen ſåndas 6 Deputerade. Landſkapet indelas uti 9 Diſtrict, hvilka innefatta 72 Cantoner.

1. Diſtrictet Agen.

Detta ligger i ſödra Delen af Landſkapet, på bägge ſidor om Garonne. Storleken år 5,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. Agen, Landſkapets Huvudſtad och Biſkopens Såte, belågen vid Garonne, under 44 Gr. 12 Min. Latitud, 50 Mil från Paris, år

til större Delen välbygd. Här finnas 2 goda Manufacturer, en för Cameloter och Sarser, hvilken sysselsätter 1200 Arbetare, och en Segelduks-Fabrik, hvarvid 100 Stolar arbeta. En stor Del af den Hampa som växer i Någden, förarbetas här til Duktyg, hvilka merendels sändas til Cadiz, och vidare til Spanska Vest-Indien. Medelst Garonne idkar Staden mycken Handel med Toulouse och Bourdeaux. Plommonen, som i myckenhet växa här omkring äro en vigtig Handels-Artikel. De 2 Marknader som här hållas äro förnämligast vigtige i anseende til Oxar, hvilka här uphandlas, samt fortsändas til Perigueux, och vidare til Paris. Staden är Födelseort för de berömde Männerne Sulpitius Severus, och Josef Scaliger. Pag. 235.

2. Districtet NERAC.

Detta ligger i väster om det förenämde, på vänstra sidan om Garonne. Storleken är 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Nerac*, en Stad, vid en Å, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för Domstolen. Pag. 240.

3. Districtet CASTELJALOUX.

Detta ligger i nordväst om det förenämde. Dess Storlek är 6,12 Qvadr. Mil. Midt

i Lan-

i Landet finnes en stor Furuskog. Cantonernas antal är 6.

1. *Casteljaloux*, en liten Stad, år Huvudorten i Distrietet, och Säte för Domstolen. Staden idkar tämeligen god Handel.

4. Distriktet Tonneins.

Detta ligger i öster om det sistnämde, omkring Lot och Garonne. Storleken år 5,25 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Tonneins*, en Stad vid Garonne, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. Pag. 235.

2. *Aiguillon*, en Stad vid Garonne. Pag. 235.

5. Distriktet Marmande.

Detta ligger i nordväst om det sistnämde, ävenvål omkring Garonne. Storleken år 4,9 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Marmande*, en Stad vid Garonne, år Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. Pag. 235,

2. *Duras*, en liten Stad vid Ån Dropt. Pag. 235.

6. Districtet Lauzun.

Detta ligger i öster om det sistnämde. Storleken år 4,9 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Lauzun*, en liten Stad, år Districtets Huvudort, och Såte för Domstolen,

7. Districtet Montflanquin.

Detta ligger i öster om det sistnämde. Storleken år 5,77 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Montflanquin*, en liten Stad, år Huvudorten, och Såte för Domstolen.

8. Districtet Villeneuve.

Detta ligger i söder om det sistnåmda, omkring Ån Lot. Storleken är 6,6 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Villeneuve*, en liten Stad, år Huvudorten och Såte för Domstolen.

9. Districtet Valence.

Detta ligger i söder om det sistnämde, omkring Garonne. Storleken är 3,5 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Vo-*

1. *Valence*, en liten Stad vid Garonne, år Huvudorten, samt Såte för Domstolen.

4. Departementet GERS.

Detta Landskap år beläget mellan 43 Gr. 18 Min. och 44 Gr. 4 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Lot & Garonne, Haute Garonne, Hautes Pyrenées, Basses Pyrenées, och Landes. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 59,3 Qv. Mil, och år således inemot så stort som Stockholms Lån. Det utgöres utaf de Delar af Gascogne, som fordom kallats *Armagnac* och *Condomois*. Det har sit Namn af Ån *Gers*, hvilken flyter midt genom Landet.

Hvad Landets Beskaffenhet beträffar, så år Marken ojåmn, upfyld af Backar, men därjåmte fruktbar, samt bår allehanda slags Såd, Vin och Frukt i ymnighet; och har jåmvål goda Betesmarker. Få Lånder åro af en sådan myckenhet små Strömar så vål vatnade som detta. Landets förnåmsta Handel idkas med Vin, Brånvin, Påron och annan Frukt, Såd, Ull och Salpeter.

Inbyggarnes antal stiger til 315,854, som gör 5326 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 549,250 Riksd., som år 9262 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 975,935 Riksdal. Til National-Församlingen såndas 9 Deputerade.

Landſkapet indelas uti 6 Diſtrict, hvilka innefatta 45 Cantoner.

1. Diſtrictet AUCH.

Detta år beläget midt i Landſkapet, omkring Ån Gers. Det håller i Vidd 11,15 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. AUCH, Landſkapets Huvudſtad och Biſkopens Säte, belägen dels på Klinten, dels på ſluttningen af en Kulle, vid Ån Gers, under 43 Gr. 38 Min. Latitud, 57 Mil från Paris, år tämeligen anſenlig, ſamt bebos af circa 8000 Invånare. Hår finnas åtſkilliga Fabriker; årligen per medium tilvårkas 5 à 600 ſtycken Ylletyger, ſåſom Raſker, Cadis, Burats och Creponer, hvilka merendels ſäljas i Toulouſe. De här tilvärkade Hattar och Låder ſkattas för rätt goda. Den kringliggande Marken bär, utom annan ſkön Frukt, de ſlags Päron, ſom kallas Bonchretiens, hvarmed idkas god Handel. Domkyrkan år imponerande, ſå väl i anſeende til ſin ſtorlek, ſom ädla Byggnad; hon år en af de vackraſte i Riket.

2. Diſtrictet CONDOM.

Detta år beläget i nordväſt om det förenämde. Storleken är 8,75 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. Con-

1. *Condom*, en tämeligen stor, men emot vidden ringa befolkad Stad, vid Ån Baise, är Huvudorten i Distrietet, och Säte för Domstolen. Staden är utan synnerlig Handel, och i följe däraf fattig. Några Garverier finnas här, som tilverka godt Läder, hvilket säljes i Bourdeaux. Det fordna Biskopsstiftet är uphävit. Pag. 242.

3. Distriktet Lectoure.

Detta ligger i öster om det nysnämde, omkring Ån Gers. Storleken är 10,84 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Lectoure*, en Stad, belägen vid Gers, är Distriktets Huvudort, och Säte för Domstolen. Staden är omgiven med en dubbel Mur, och har et gammalt Slott, liggande på et Berg. Det fordna Biskopsstiftet är uphävit. Pag 243.

4. Distriktet L'Isle de Jourdain.

Detta ligger i öster om Distriktet Auch. Storleken är 7,5 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *L'Isle de Jourdain*, en liten Stad vid Ån Verdun, är Huvudorten i Distriktet.

2. *Lombez*, en liten Stad, är Säte för Distriktets Domstol. Det fordna Biskopsstiftet är uphävit.

5. Distrietet MIRANDE.

Detta ligger i söder om Districtet Auch. Storleken är 9,8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Mirande*, en medelmåttig Stad på en Kulle, vid Ån Baise, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen.

6. Districtet NOGARO.

Detta ligger i nordväst om det förenämde, vid Ån Adour. Storleken är 11,15 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Nogaro*, en liten Stad, är Huvudorten i Districtet.
2. *Plaisance*, en liten Stad, är Säte för Districtets Domstol.

5. Departementet LANDES.

Detta Landskap är beläget mellan 43 Gr. 30 Min, och 44 Gr. 30 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Gironde, Lot & Garonne, Gers, och Basses Pyrenées, samt Havet. Det håller i Längd 13 Mil, i Bredd 8, och i Vidd 81,8 Qvad. Mil; och är således litet större än Wexiö Län. Det utgöres utaf de Delar af Gascogne, som fordom kallats Chalosse, Tursan, Marsan, Gabardan, samt andra smärre

ſmärre Länder. Det har ſit namn af Heden *Landes*, hvilken til ſin ſtörſta Del befinnes i detta Landſkap.

Hvad Markens beſkaffenhet beträffar, ſå intager den ſtora Heden Landes ſtörre delen af Landet, innefattande näſtan alt det Land ſom ligger på norra ſidan om Strömen Adour. Denna Hed är mycket ſandig, har en mager och ofruktbar Jordmån, ſamt är merendels bevuxen med Tall och Gran, ſamt andra kådagtiga Trän, hvarföre ock Tjärubränneri är et af Inbyggarnes förnämſta Näringsfång. Där växer ej annan Säd än Råg, men Bien finna här ymnig näring, hvarföre ock Landet har öfverflöd på Honing och Vax. I nyare tider har man börjat upodla och förbättra denna Landſträcka, medelſt Lera och Mårgel, hvarmed man blandat den ſandiga Marken. Den Delen af Landſkapet åter, ſom ligger i ſöder om Adour, har bördigare Jordmån, och därſtädes växer Säd, Frukt och Vin i ymnighet, ſamt finnes godt Bete. Långs utmed Havet går en rad af Sandkullar, hvilka formera likaſom en Mur, den där bevarar Landet för Havets våldſamhet. Tätt invid denna Sandås ligga 6 à 10 Inſjöar, hvaraf *Etang de Cazau* och *Etang de Biſſaroſſe* äro de ſtörſta, den förra ungefär ſå ſtor ſom Tåkern i Öſtergötland, och den ſednare ſom Temnarn i Upland. På Strömar är nog briſt; den ſtörſta af dem är *Adour*.

Emot ſtorleken är detta Landſkap det ſämſt bebodda i Frankrike. Folkmängden ſtiger til

257,387,

257,387, som gör 3146 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 253,050 Riksd., som är 3094 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 445,200 Rd. Til National - Församlingen sändas 6 Deputerade. Landskapet indelas uti 4 Distrikt, hvilka innefatta 25 Cantoner.

1. Districtet MONT DE MARSAN.

Detta utgör nordöstra Delen af Landskapet. Dess storlek är 17,2 Qv. Mil. Ungefär hälften häraf består af Heden Landes. Cantonernas antal är 6.

1. MONT DE MARSAN, Landskapets Huvudstad, belägen vid Ån Midouse, som faller i Adour, under 43 Gr. 53 Min. Latitud, 56 Mil från Paris, är medelmåttig til storleken.

2. *Roquefort*, en liten Stad vid Ån Douze, är bekant för de sköna Ostar här tilvårkas.

2. Districtet TARTAS.

Detta ligger i väster om det förenämde, samt är ganska stort, ty det håller i Vidd 33,4 Qv. Mil. Åtminstone Fem sjettedelar af detta District intagas af den stora och magra Heden Landes, och i följe däraf är det ringa bebodt. Cantonernas antal är 6.

1. *Tar-*

1. *Tartas*, en medelmåttig Stad, belägen på en Kulle, i form af Amfitheater, vid Ån Midouſe, år Diſtrictets Huvudort, och Säte för Domſtolen. Han har circa 1800 Inbyggare.

3. Diſtrictet Dax.

Detta ligger i ſöder om det nyſsnämde, åvenvål vid Havet. Deſs Storlek är 18,75 Qv. Mil. Hålften håraf intages af den meranämde Heden Landes. Cantonernas antal år 6.

1. *Dax*, en tämeligen ſtor och tåmeligen vålbygd Stad vid Adour, år Diſtrictets Huvudort, och Säte för Domſtolen, jämväl Såte för Biſkopen i detta Departement. Staden har gamla Fåſtningsvärk och et Slott, flanqueradt med ſtora runda Torn. Han år en god Handelsort; deſs förnämſta Handel idkas med Honing, Vax och Harz. Pag. 240.

4. Diſtrictet S. Sever.

Detta ligger i öſter om det ſiſtnåmde Storleken år 10,84 Qv. Mil. Det intages icke af några Hedar, ſamt år den bäſta och fruktbaraſte Delen af detta Departement. Cantonernas antal år 7.

1. *S. Sever*, en Stad, vid Adour, år Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Såte för Domſtolen. Pag. 239.

2. *Aire*,

2. *Aire*, en Stad vid Adour, har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som nu mera är uphäfvit. Pag. 239.

6. Departementet BASSES PYRENÉES.

På Svenska Nedra Pyrenéerne. Detta Landskap är beläget mellan 42 Gr. 46 Min. och 43 Gr. 35 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Landes, Gers, Hautes Pyrenées, samt Spanien och Havet. Det håller i Längd 13 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 67,9 Qvad. Mil; och är således litet större än Nyköpings Län. Det utgöres utaf Landskapen Bearn, och Pays des Basques, eller Soule, Navarre och Labourd. Det har sit Namn däraf, at det är beläget vid den låga Delen af Pyrenéerne.

Markens Beskaffenhet och Producter finnas beskrefne pag. 286 och 289. Genom Landet flyta 2 tämeligen betydliga Strömar, som bägge kallas *Gaves*, nämligen *Gave de Pau*, och *Gave d'Oleron*.

Enligt den Upgift, som finnes i National-Atlas, stiger Folkmängden til 188,389, men jag har skäl at tro det denna Upgift är falsk och för liten, ty detta Departement är både mycket större och fruktbarare än Hautes Pyrenées, hvarest Folknumern upgives til nästan lika Summa. Enligt Abbé Expilly var det fordna Höfdingdömet Bearn, som utgör circa Fem sjettedelar af detta Departement, befolkadt med

med 240,000, hvarföre Folknumern för Departementet kan antagas til 288,389, som gör 4247 Personer på hvarje Qv. Mil. Enligt den förra Upgiften blir det 2774 Människjor på hvar Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 202,270 Riksd., som är 2978 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 365,520 Riksd. Til National-Församlingen sändas 6 Deputerade. Landskapet indelas uti 6 District, hvilka innefatta 43 Cantoner.

1. Districtet PAU.

Detta utgör den östligaste Delen af Landskapet. Dess storlek är 13,5 Qv. Mil. Det är et fruktbart och af Strömar väl vatnadt Land. Cantonernas antal är 9.

1. PAU, Landskapets Huvudstad, belägen på en Höjd, vid den östra Gave, under 43 Gr. 18 Min. Latitud, 60 Mil från Paris, har 11,000 Invånare. Pag. 287.

2. *Lescar*, en artig Stad, nära vid den föregående, har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera är uphävit. Pag. 288.

3. *Morlas*, en Stad, halfannan Mil från Pau. Pag. 288.

2. Diſtrictet ORTEZ.

Detta ligger i väſter om det förenämde, omkring de bägge Åarne Gaves. Storleken är 9,8 Qv. Mil. Det utgör den fruktbaraſte och bäſta Delen af Departementet. Cantonernas antal är 6.

1. *Ortez*, en Stad vid la Gave de Pau, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för Domſtolen. Pag. 288.

2. *Salies*, en liten Stad, är endaſt märkvärdig för ſin Saltkälla, af hvars vatten vitt Salt tilredes.

3. Diſtrictet OLERON.

Detta ligger i ſöder om det nyſsnämde, ſamt ſträcker ſig ända til Pyrenéerne. Storleken är 18,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Oleron*, en Stad vid våſtra Gave, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för deſs Domſtol, jämvål Säte för Biſkopen i detta Departement. Staden är tämeligen ſtor och välbebodd, något befäſt, ſamt en god Handelsort. Pag. 288.

2. *Navarreins*, en liten artig Stad, belägen på en fruktbar Slåttmark, vid La Gave d'Oleron. Pag. 288.

3. *Moneins*, en liten Stad, om circa 1300 Invånare.

4. Di-

4. Districtet MAULEON.

Detta ligger i våster om det sistnåmde. Dess storlek är 6, 8 Qvad. Mil. Det innefattar den fordna Provincen Soule, hvars Producter åro anförde pag. 241. Cantonernas antal år 6.

1. *Mauleon*, en medelmåttig Stad, vid en Å, år Landets Huvudort, och Såte för dess Domstol.

5. Districtet S. PALAIS.

Detta ligger i våster om det sistnåmde Dess storlek år 11,85 Qv. Mil. Det innefattar den fordna Provincen Franska Navarra. Om Landets Beskaffenhet och Producter år at läsa pag. 289. Cantonernas antal är 7.

1. *S. Palais*, en Stad vid Ån Bidouse, år Landets Huvudort, och Såte för dess Domstol.

2. *S. Jean Pied de Port*, en tåmelig Stad vid Ån Nive, försvaras af et godt Citadelle, belägit på en Högd, hvilket bestryker et Pass, hvarigenom vägen leder hår förbi til Spanien.

6. Districtet USTARITZ.

Detta ligger i våster om det sistnåmde, vid Strömen Adour och Havet. Dess Storlek år 7, 7 Qvad. Mil, Det innefattar den ford-

na Provincen Labourd, om hvilkens Beskaffenhet och Producter år ordat pag. 240. Cantonernas antal år 8.

1. *Ustaritz*, en liten Stad, belägen midt i Landet, vid Ån Nive, är Districtets Huvudort.

2. BAYONNE, en Stad, belägen vid Åarne Adours och Nives sammanflytande, 62 Mil från Paris, år den båsta Staden i detta Departement, samt Säte för Districtets Domstol. Han år icke stor til Vidden, men tått bebygd. Inbyggarnes antal skattas til 12,000. Citadellet, som år et af de starkaste i Frankrike, år en regulier Fyrkant med Halfmånar. Det commenderar Hamnen och Staden. En Sandbank, som befinnes vid Adours utlopp, gör Inloppet til Hamnen besvårligt, men de åro där i säkerhet. Årligen anlånda hit en myckenhet Holländska Skepp, som lasta de sköna Vinerne d'Anglet och de Cap Breton. Med Spanien drives den vigtigaste Handelen. De Varor, som til detta Rike såndas, åro Klåden, Linne, Spetsar, Sidentyger, Stål- och Mässings-arbete, Kryoder och Brånvin. De Varor Staden håmtar dårifrån bestå uti Ull, Olivenolja, Järn samt Guld och Silver, dels myntadt, dels i Stånger, Pag. 240.

3. *S. Jean de Luz*, en Stad vid Havet, med en beqvåm Hamn. Utom Stockfiskfånge nårer den sig ock af Valfiske-fångst. Pag. 241.

4. *Andaye*, en befåst Köping vid Ån Bidassoa,

dassoa, på Spanska Gränsen, driver Handel förnämligast med Brånvin. Pag. 241.

7. Departementet HAUTES PYRENÉES.

På Svenska Öfra Pyrenéerne. Detta Landskap är beläget mellan 42 Gr. 40 Min. samt 43 Grad. 35 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Basses Pyrenées, Gers, Haute Garonne, samt Spanien. Det häller i Långd 10 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 41,1 Qvad. Mil; och är således litet större än Malmö Län. Det utgöres til större Delen af Landskapet Bigorre. Det har sit Namn utaf belägenheten vid de öfre Pyrenéiske Bergen. Af Strömar äro *Garonne*, *Gers* och *Gave de Pau* de största. Alla 3 taga här deras Ursprung.

Uti Bergsbygden eller södra Delen af Landet, som ligger invid Pyrenéerne, är Climatet nog kallt, men uti norra Delen, som merendels består af Slåttmark, är det mildt. Dalarne äro ogement fruktbare; Slåtterne båra ymnigt Hö, Råg, Korn, Hårs samt Lin, men föga Vete. På Kullarne våxer ganska godt Vin. Landet fournerar förträffeliga Håstar och läckra Rapphöns. Bergen hysa Koppar, Järn, Bly, fin Marmor, Asbest, Jaspis och Schiferften; även finnas här Mineral-Källor.

Folkmångden stiger til 188 690, som gör 4591 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan belöper sig til 147,920 Riksd., som är

3600 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 364,560 Riksdaler. Til National-Förſamlingen ſändas 6 Deputerade. Landſkapet indelas uti 5 Diſtrict, hvilka innefatta 30 Cantoner.

1. Diſtrictet Tarbe.

Detta är belåget uti norra Delen af Landſkapet. Deſs ſtorlek år 8,56 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. Tarbe, Landſkapets Huvudſtad, och Biſkopens Säte, belägen på en angenäm Slättmark, vid Adour, under 43 Grad. 13 Min. Polhöjd, 60 Mil från Paris, har circa 2000 Invånare.

2. Diſtrictet Vic.

Detta ligger i norr om det förenämde. Storleken år 3,15 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *Vic*, med tilnamnet en Bigorre, en liten Stad vid Adour, år Diſtrictets Huvudort, och Säte för Domſtolen.

3. Diſtrictet Bagneres.

Detta ligger i ſöder om Diſtrictet Tarbe, Storleken år 4,7 Qv. Mil. Cantonernas antal år 3.

1. *Bag-*

1. *Bagneres*, en Stad vid Adour, uti en Dal, är Distriktets Huvudort, och Säte för Domstolen. Pag. 242.

4. Distriktet Argelez,

Detta ligger i väster om det sistnämde, utmed Pyrenéerne, Storleken är 12,6 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Argelez*, en Köping vid la Gave, uti en fruktbar Slåttmark, är Huvudorten i Distriktet.

2. *Lourde*, en liten Stad, vid förenämde Å, med et fast Slott på en Klippa, är Säte för Distriktets Domstol.

3. *Barege*, en Köping, är bekans för sina varma Bad.

5. Distriktet La Barthe.

Detta ligger i öster om det sistnämde, jämvål vid Pyrenéerne. Storleken är 12 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *La Barthe*, med tilnamnet de Nesle, en Stad vid Ån Nesle, är Huvudorten i Distriktet.

2. *Castelnau*, en liten Stad i norra Delen af Distriktet, är Säte för dess Domstol.

8. Departementet HAUTE GARONNE.

På Svenska Öfra Garonne. Detta Landskap är beläget mellan 42 Gr. 40 Min. och 44 Gr. 5 Min. Latitud. Det omgives af Landskapen Lot, Tarn, Aude, Arriege, Hautes Pyrenées, samt Gers. Det håller i Långd 15 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 65,2 Qv. Mil; och är således inemot så stort som Nyköpings Län. Det utgöres utaf nästan lika stora Delar utaf Provincerne Languedoc och Gascogne. Det har sit Namn utaf Strömen *Garonne*, vid hvilkens öfersta Del det är beläget. Strömen *Tarn* vatnar ock en liten Del af Landet. Den berömda Canalen, *Canal de Languedoc* kallad, tager här sin början.

Hvad Markens Beskaffenhet beträffar, så är den mycket olika; den norra Delen af Landskapet, på bägge sidor om Garonne, har stora Fält, hvilka äro så fruktbare, samt båra Säd i sådan ymnighet, at få Någder därmed kunna komma i jämförelse; jämvål finnas där vidsträckta och sköna Ängar. Härs är den Säd, som växer i mästa ymnighet, och den är merendels Landsfolkets föda. Man planterar ockiå Färgeörten Pastel. Den södra Delen af Landskapet åter, hvilken sträcker sig til Pyrenéerne, är bergagtig och skogrik, samt bär föga Säd, men har godt förråd på åtskilliga nyttiga Mineralier, såsom Marmor och andra slag.

Folkmängden stiger til 456,555, som gör

7002

7002 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 768,150 Riksd., som är 11,782 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 1,454,290 Riksd. Til National Församlingen sändas 12 Deputerade. Landskapet indelas uti 8 District, hvilka innefatta 55 Cantoner.

1. Districtet Toulouse.

Detta år belåget nästan uti Midden af Landskapet, på bågge sidor om Garonne, samt år et härligt Land, som i ymnighet bår Såd och Frukt. Storleken år 10,84 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. Toulouse, Landskapets Huvudstad och Erkebiskopens Såte, belågen vid Garonne, 56 Mil från Paris; år näst Paris och Lion uti vidden den största i Riket, men ej folkrik i jämförelse med storleken. Folkmångden är dock ansenlig, och skattas til circa 56,000. Af Byggnader mårkes förnämligast Domkyrkan, hvilken vore ojämförligt vacker, om Navatan svarade emot Choret. Uti Tornet befinnes en Klocka, som år en af de största som finnas, ty hon våger 50,000 Marker. De flästa Husen åro bygde af Tegel. Bron, som går över Garonne, viker ej för dem uti Tours och Orleans. Vid Strömen år en stor Qvarn, om 16 Par Stenar. Staden ligger vål til för Handel, men idkar den föga. Den flästa Handelen sker

med Hudar, Ull, Kläde, Ylletäcken, Olja, Järn, Järn- och Mässingssmide, samt Böcker. Pag. 248.

2. Distriktet GRENADE.

Detta ligger i nordväst om det förenämde, på vänstra sidan om Garonne. Storleken är 7,87 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Grenade*, en Stad vid Garonne, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för dess Domstol.

2. *Verdun*, en snygg och tämeligen bebodd Stad vid Garonne.

3. Distriktet CASTEL SARRASIN.

Detta ligger i nordost om det nyssnämde, på högra sidan om Garonne. Storleken är 5,42 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Castel Sarrasin*, en Stad vid Garonne, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. Pag. 249.

2. *Montech*, en Stad. Pag 249.

4. Distriktet REVEL.

Detta ligger i sydost om Distriktet Toulouse. Storleken är 3,67 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 4.

1. *Revel,* en reguliert bygd Stad, uti en ganska angenäm Nägd, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen. Han har 2800 Invånare.

5. Distriktet VILLE FRANCHE.

Detta ligger i söder om det sistnämde, omkring stora Canalen. Storleken är 4,37 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Ville Franche,* en liten Stad vid Canalen, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen.

6. Distriktet MURET.

Detta ligger i väster om det sistnämde, på bägge sidor om Garonne. Storleken är 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Muret,* en liten Stad, vid Garonne, är Huvudorten i Distriktet, samt Säte för Domstolen.

7. Distriktet RIEUX.

Detta ligger i söder om det sistnämde, jämväl på bägge sidor om Garonne. Storleken är 6,3 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Rieux,* en Stad, vid Garonne, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen;

len; han har fordom varit Säte för et Biskops-stift, som numera år uphåvit.

8. Distrietet S. Gaudens.

Detta ligger sydligast af alla. på bägge sidor om Garonne. samt sträcker sig til Pyrenéerne. Det år et bergagtigt och skogrikt Land, Storleken är 18,25 Qv. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *S. Gaudens*, en vålbebodd Stad vid Garonne, år Districtets Huvudort, samt Säte för Domstolen. Pag. 244.

2. *S. Bertrand*, en liten Stad vid Garonne. Dess fordna Biskopsstift är uphåvit.

3. 3. *S. Beat*, en liten Stad vid Garonne. Pag. 252.

9. Departementet ARRIEGE.

Detta Landskap år beläget mellan 42 Gr. 33 Min. och 43 Gr. 18 Min. Latitud. Det grånsar til Landskapen Haute Garonne, Aude, Pyrenées Orientales, samt Spanien. Det håller i Långd 10 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 42,7 Qvadrat Mil; och år således inemot så stort som halva Skåne. Det består utaf den Delen af Languedoc, som fordom utgjort Höfdingdömet Foix, samt Landet Couserans utaf Provincen Gascogne. Det har sit Namn af Strö-

men

men *Arriege*, hvilken flyter midt genom Landet.

Hvad Markens Beskaffenhet och dess Producter beträffar, så finnes därom at läsa pag. 290. Hvad som är at tillägga, består uti följande: Härifrån komma starka Mulåsnor; Strömen Arriege förer med sig Guldsand, och uti honom fiskas skön Majfisk och Laxöring; uti Bergen träffas Cristallisationer af undransvärd varietet, och på några ställen bland Klipporna Stenarten Amiant, hvaraf tilvärkas en oförbrännelig Väf.

Inbyggarnes antal stiger til 197,889, som gör 4634 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 150,450 Riksd., hvilket är 4658 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 281,010 Riksd. Til National-Församlingen sändas 6 Deputerade. Landskapet indelas uti 3 Districter, hvilka innefatta 28 Cantoner.

1. Districtet TARASCON.

Detta utgör södra Delen af Landskapet, samt är belädet vid Pyrenéerne. Storleken är 18 Qv. Mil. Cantonernas antal är 11.

1. TARASCON, Landskapets Huvudstad, belägen vid Arriege, under 42 Gr. 50 Min. Polhöjd, 63 Mil från Paris, är medelmåttig til storleken, samt har goda Järn-Fabriker.

2. *Foix*, en Stad, längre ned vid samma Ström, är Säte för Districtets Domstol. Här finnas Klädes-Fabriker, hvilka tilvärka vid pass 200 Stycken om året. Vid Strömen äro anlagde åtskilliga Hammarvärk at smida Koppar, hvilken är en vigtig Handels-Artikel på detta ställe. Staden har circa 2700 Invånare.

2. Districtet S. GIRON.

Detta ligger i väster om det föregående, jämvål vid Pyrenéerne, samt är även så bergagtigt och skogrikt som det förenämde Districtet. Storleken är 11,32 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *S. Giron*, en liten Stad vid en Å, är Landets Huvudort. Här hållas åtskilliga Boskaps-Marknader, förnämligast med Mulåsnor.

2. *S. Lizier*, en liten Stad, nära vid den föregående, är Säte för Districtets Domstol. Det fordna Biskopsstiftet är uphävit.

3. Districtet MIREPOIX.

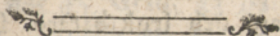
Detta ligger i norr om Districtet Tarascon, på bägge sidor om Ån Arriege, samt utgör den jämnaste och fruktbaraste Delen af Landskapet. Storleken är 13,3 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Mirepoix*, en liten Stad, med 200 Invånare, är Districtets Huvudort.

2. *Pamiers*, en vacker Stad vid Arriege, är Säte så väl för Districtets Domstol, som för Biskopen i detta Departement. Pag. 291.

3. *Carlat*, en liten Stad, är endast märkvärdig för det, at den berömde Filosofen P. Bayle här är född.

4. *Mas d'Azil*, en Stad. Pag. 291.

8. SÖDRA REGIONEN,

På Fransyska *La Region de Sud*. Denna Region är belägen mellan 42 Grad. 20 Min. och 45 Grad. 43 Min. Latitud Hon gränsar i Norr til Central-Regionen, i Öster til Sydöstra Regionen och Medelhavet, i Söder til Spanien, och i Väster til Sydvästra Regionen. Hon håller i Längd 36 Mil, i Bredd 18 Mil, och i Vidd 492 Qvad Mil; och är således så stor som Östergötland, Småland, Halland, Blekinge, Gottland och Öland sammantagne. Hon utgöres utaf halva Landskapen Limosin och Auvergne, hela Quercy och Rouergue, större Delen af Languedoc, samt hela Roussillon.

De större Strömarne som vatna detta Land äro: *Dordogne*, *Lot*, *Tarn*, *Aveiron*, och *Aude*.

de. De Bergsryggar som höra hit, äro *Pyrenéerne* och *Cevennerne*.

Hvad naturliga Beskaffenheten beträffar, så är den inre och norra Delen af Landet högländt och bergagtig, samt har et kallt Climat. Uti de högsta Bergstrakterne därstädes växer ej så mycken Säd Inbyggarne behöva til sit uppehälle, och den Säd som där växer, är förnämligast Råg, men däremot finnas här sköna Betesmarker. Uti de lågre Nägderne, som ligga omkring Strömarne Lot och Tarn, är Marken jämnare och fruktbarare, samt bär Vete, Vin och Frukt i ymnighet. Den Delen åter af denna Region, som ligger söder ut och vid Medelhavet, njuter et ganska mildt Climat, samt har en fruktbar Mark, som ej allenast bär ymnigt Säd, utan ock kostligt Vin och läcker Frukt, såsom Oliver, Citroner, Pomerancer, och flera andra slag. Mycket Silke produceras här åvenväl. Af nyttiga Mineralier, som i denna Region finnas, vil man anföra Järn, Koppar, Bly, Svavel, Stenkol, Vitriol, Antimonium, Alun, och Marmor.

Folkmängden stiger til 2,400,425, som gör 4878 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtränntan belöper sig til 4,285,520 Riksd., som är 8710 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 7,755,170 Riksdal. Til National-Församlingen sändas 70 Deputerade.

Regionen innefattar 9 Departements, nämligen *Correze*, *Cantal*, *Lozere*, *Lot*, *Aveiron*, *Tarn*, *Herault*, *Aude* och *Pyrenées Orientales*, hvilka

hvilka inbegripa 48 District och 411 Cantoner. I anseende til Kyrkoförfattningen hörer Correze til Metropolen Bourdeaux, Cantal til Metropolen Lion, Lozere och Herault til Metropolen Aix, och de öfrige 5 til Metropolen Toulouse.

1. Departementet CORREZE.

Detta Landskap är beläget mellan 44 Gr. 43 Min. samt 45 Grad. 43 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Haute Vienne, Creuse, Puy de Dome, Cantal, Lot, Dordogne, och Vienne. Det håller i Längd 10 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 52,3 Qvad. Mil; och är således lika stort med Upsala Län. Det utgöres utaf södra och större Delen af Limosin. Det har sit Namn af Ån *Correze*, som flyter midt genom Landet; men den största Strömen är *Dordogne*, hvilken rinner genom dess östra Del.

Norra Delen af Landskapet är högländ och bergagtig, och därstädes är Marken mager, samt bär ej gärna annan slags Säd, än Råg och Bovete, men Säden skadas ofta af Frost; där växer ock föga Vin; men den södra Delen af Landet njuter mildare Climat, och har fruktbarare Jordmån, som i tilräckelig mängd bär både Vete och annan Säd, samt Vin och Frukt, förnämligast Castanier. Bland Mineralier, som finnas i detta Landsk p, äro Koppar, Järn, Bly, Antimonium och Stenkol.

Folkmängden stiger til 269,767, som gör 5158 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 380,730 Riksd., hvilket är 7280 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 670,720 Riksd. Til National-Församlingen sändas 7 Deputerade. Landskapet indelas uti 4 Distrikt, hvilka innefatta 40 Cantoner.

1. Districtet Tulle.

Detta innefattar medlersta och sydöstra Delen af Landskapet. Dess Storlek är 16,9 Qv. Mil. Cantonernas antal är 13.

1. Tulle, Landskapets Huvudstad, och Biskopens Säte, belägen vid Ån Correze, under 45 Gr. 16 Min. Latitud, 37 Mil från Paris; är tämeligen ansenlig, samt idkar göd Handel. Pag. 222.

2. Distictet Brive.

Detta ligger i väster om det förenämde. Storleken är 9,8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 11.

1. *Brive*, en Stad, vid förenämde Å, är Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol. Här finnes en Manufactur, som sysselsätter vid pass 600 Personer. De Varor, som där tilvärkas, äro Silkesdukar, Nättelduk, Sil-

Silkesflor, Satinetter af Silke och Bomull, Silvertyger, Siamoiser, som är et slags Bomullstyg; jämvål äro här vigtiga Vaxblekerier och Vaxljus-Fabriker. Pag. 222.

2. *Turenne*, en liten Stad. Pag. 223.

3. Districtet UZERCHE.

Detta ligger i norr om det nysnämde. Storleken är 11 Qvadr. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Uzerche*, en välbygd Stad, på en brand Klippa, vid Ån Vezere, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen.

4. Districtet USSEL.

Detta utgör den nordöstra Delen af Landskaper. Storleken är 14, 72 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Ussel*, en liten Stad, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen.

2 Departementet CANTAL.

Detta Landskap är beläget mellan 44 Gr. 38 Min. och 45 Gr. 26 Min. Latitud Det gränsar til Landskapen Correze, Puy de Dome, Haute Loire, Lozere, Aveiron, och Lot. Det håller i Längd 10 Mil, i Bredd 7, och i

Vidd 51,5 Qvad. Mil; och är således i det närmaste så stort som Upsala Län. Det utgöres utaf södra Delen af Auvergne. Det Det har sit namn af det höga Berget *Cantal*, som är belåget midt i Landskapet, och från hvilket en myckenhet små Strömar flyta åt alla Våderstrek.

Rörande Landets naturliga Beskaffenhet, så är det ganska högländt, samt så bergagtigt, at nästan intet Landskap i Riket finnes, som är så upfyldt af Berg. Climatet är ock kallt, och Marken är betäckt med Snö hela 6 à 7 Månader om Året. Vete trives hår icke gärna, utan den Såd, som hår förnåmligast växer, år Råg. Betesmarkerne uti Dalarne mellan Bergen åro dåremot förtråffelige, så at man hår nårer en stor mängd Boskap, hvilken man sålejer då den nådt 3 à 4 år. Man underhåller ock en myckenhet Kor, som giva i ymnighet en förtråffelig Mjölk, hvaraf stor och skön Ost tilvårkas.

Inbyggarne uti detta bedröfliga Land, hvilka merendels åro, såsom de Svenska Dalkarlarne, starke och hårdige, låmna om Hösten sina hemvist; uti åtskilliga Byar blir ej mer qvar ån Gubbar, Qvinnor och små Barn De tåga då til Huvudstaden och andra Landskap, för at såsom Vedlågare, Vattubårare, Skorstensfåjare, Skoputsare, Parasols- och Puste-Lagare, Commissionårer, med mera dylikt, söka sin föda. Vane vid den strångaste hushållning och hård lefnadsart, tilbringa de således 6 Månader. Då

Våren

Våren ankommit, begiva de sig hem igen, medförande sin besparda förtjänst, hopetals såsom de uttågat, nyttjande en Häst mellan 6 à Personer.

Man vil jämvål något orda om deras Lefnadssätt, som icke lämna sina hemvist dessa 6 Månader, som Snön betäcker Marken. Emedan Bränslet är sällsynt och dyrt, umbära de detta, medelst vistande bland Boskapen. Deras Boning är delt i 3 Delar: Til höger befinnes Fåhuset, och til Vänster Ladan, och midtuti är Boningsrumet, alt uti en Räcka, sam ägande gemenskap medelst 2 Dörrar. När Kölden infinner sig, begiver man sig uti Fåhuset. Dessa Fåhus äro aflånga Fyrkanter, med en Vind åvanpå. Til höger och vänster äro Båsen för Boskapen, och en Gång midtuti. Uti Ändan af Fähuset befinnas Familiens Sängar, fylde med Halm. Man stiger up kl. 9 om morgonen; då Manfolkens syssla är at sköta Boskapen, och Qvinnornas at utaf Ris göra Eld, för at tilreda Maten. Strax man ätit, begiver man sig åter, af fruktan för köld, uti Fåhuset. Kl. 5 om aftonen äter man aftonmåltid, och strax åter in i Fåhuset. Deras Bröd, bakadt af Råg, är tjockt och svart, emedan sådorna icke utsigtas, samt hårdt såsom Skeppsknallar. Man gräddar ej Bröd mer än 2 gånger om Vintern, för at bespara Veden. Deras Drick är rent Vatn, blandad med Ostvassla.

Folkmängden stiger til 239,972, som gör 4659 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan belöper sig til 544,530 Riksd., som är 10571 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 952,300 Riksd. Til National-Församlingen sändas 8 Deputerade. Landskapet indelas uti 4 District, hvilka innefatta 20 Cantoner.

1. Districtet S. FLOUR.

Detta utgör östra Delen af Landskapet. Dess Storlek är 14,72 Qv. Mil, Cantonernas antal är 6.

1. S. FLOUR, Landskapets Huvudstad, och Biskopens Säte, belägen under 45 Grad. 2 Min. Latitud, 40 Mil från Paris, är en god Handelsort. Dess Marknader äro mycket besökte för den mängd Mulåsnor här säljas, åven som Råg. Pag. 226.

2. Districtet AURILLAC.

Detta ligger i väster om det förenämde. Storleken är 19 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Aurillac*, en Stad, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Pag. 226.

3. Di-

3. Distriktet MAURIAC.

Detta ligger i norr om det sistnämde. Storleken är 10,4 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Mauriac*, en Stad, samt Huvudorten i Distriktet, idkar god Handel med Hästar. Han är Födelseort för den berömde Astronomen Chappe d'Auteroche, som dog uti Californien år 1769. Pag. 226.

2. *Salers*, en liten Stad, är Säte för Distriktets Domstol.

4. Distriktet MURAT.

Detta ligger i öster om det sistnämde. Storleken är 7,34 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 3.

1. *Murat*, en Stad, är Distriktets Huvudort, och Säte för Domstolen. Pag. 226.

3. Departementet LOZERE.

Detta Landskap är beläget mellan 43 Gr, 12 Min. och 44 Gr. 58 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Cantal, Haute Loire, Ardeche, Gard, och Aveiron, Det håller i Längd 10 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 45,5 Qvad. Mil; och är således lika stort med halva Skåne. Det utgöres utaf det fordna Land-

ſkapet Gevaudan, ſom år en Del af Languedoc. Det har ſit namn utaf en Bergsrygg, kallad *La Lozere*, hvilken ligger uti óſtra Delen af Landet.

Om Landets Beſkaffenhet och Producter finnes at låſa pag. 263. Emedan Landet ligger ſå högt, ſå taga ock en del anſenliga Strömar här deras Urſprung, nämligen *Allier*, *Lot* och *Tarn*; men i detta Land åro de obetydlige.

Folkmängden ſtiger til 142,110, ſom gör 3123 Perſoner på hvarje Qvad. Mil. Landträntan belöper ſig til 170,580 Riksd., ſom år 3748 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 325,060 Riksd. Til National-Förſamlingen ſåndas 5 Deputerade. Landſkapet indelas uti 7 Diſtrict, hvilka innefatta 53 Cantoner.

1. Diſtrictet Mende.

Detta år belåget midt i Landſkapet, ſamt grånſar til alla de öfrige Diſtricten. Deſs ſtorlek år 18,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. Mende, Landſkapets Huvudſtad, och Biſkopens Såte, belågen vid Ån Lot, under 44 Gr. 32 Min. Polhöjd, 46 Mil från Paris, år vålbebodd, ſamt en god Handelsort. Man tilvärkar hår Sarſer och andra Ylletyger, ganſka ſnygga och hålliga. Pag. 263.

2. Di-

2. Diſtrictet LANGOGNE.

Detta ligger i norr om det förenämde. Storleken är 6 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Langogne*, en liten Stad vid Allier, ej långt från deſs Urſprung, är Diſtrictets Huvudort, och Säte för Domſtolen.

3. Diſtrictet VILLEFORT.

Detta ligger i ſöder om det nyſsnämde. Storleken är 5,6 Qv. Mil. Här befinnes Bergsryggen La Lozere, hvaraf Departementet har ſit namn. Cantonernas antal är 6.

1. *Villefort*, en liten Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Domſtolen.

4. Diſtrictet FLORAC.

Detta ligger i ſydväſt om det ſiſtnämde. Storleken är 7 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Florac*, en liten Stad vid Ån Tarn, är Huvudorten, ſamt Säte för Domſtolen.

5. Diſtrictet MEYRVEIS.

Detta ligger i väſter om det ſiſtnämde. Storleken är 4,37 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Meyrveis*, en liten Stad, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

6. Districtet MARVEJOLS.

Detta ligger i norr om det sistnämde. Storleken är 7,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Marvejols*, en Stad vid en Å, som ej långt härifrån faller i Lot, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Pag. 264.

7. Districtet S. CHELY.

Detta ligger i norr om det sistnämde. Storleken är 6,82 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *S. Chely*, en liten Stad, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen.

4. Departementet LOT.

Detta Landskap är beläget mellan 43 Gr. 57 Min. och 45 Gr. 3 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Correze, Cantal, Aveiron, Tarn, Haute Garonne, Lot & Garonne, samt Dordogne. Det håller i Längd 11 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 63,2 Qv. Mil; och är således litet mindre Nyköpings Län. Det utgöres utaf den fordna Provincen Quercy, som är en Del af Guienne. Det har sit Namn utaf

af Strömen *Lot*, som flyter midt genom Landet. Utaf andra Strömar äro *Dordogne* och *Aveiron* de ansenligaste, hvaraf den förra vatnar den norra, och den sednare den södra Delen af Landet.

Om Markens Beskaffenhet och Landets Producter finnes at läsa pag. 236.

Inbyggarnes antal stiger til 443,667, som gör 7020 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 6,12.00 Riksd., hvilket är 9685 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 1,003,650 Riksd. Til National Församlingen sändas 10 Deputerade. Landskapet indelas uti 6 District, hvilka innefatta 48 Cantoner.

1. Districtet Cahors.

Detta är beläget midt i Landskapet, på bägge sidor omkring Ån Lot. Storleken är 15,74 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. Cahors, Landskapets Huvudstad och Biskopens Säte, belägen vid Ån Lot, under 44 Gr. 27 Min. Polhöjd, 46 Mil från Paris, har åtskilliga Manufacturer, hvarest tilvärkas fina Kläden och Rasker af åtskillig beskaffenhet. Den kringliggande Nägden bär förträffeligt rödt Vin, samt har ymnigt af Tryffel och Vildbråd. Pag. 236.

2. Di-

2. Districtet Montauban.

Detta ligger i söder om det förenämde, på bägge sidor om Ån Aveiron. Storleken är 11 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 12.

1. Montauban, en Stad, vid Ån Tarn, är Districtets Huvudort, och Säte för Domstolen. Han är der vigtigaste Staden i Landskapet, samt har många Manufacturer. Utom Cadis, som här i myckenhet tilvärkas, fabriceras även åtskilliga sorter smärre Sidentyger, såsom Sarser, Ras de Cyr, med flera andra slag, samt ganska goda Silkesstrumpor. Stora Torget är reguliert och vackert, samt omgivit med en dubbel Rad af Arcader. Förnämsta Kyrkan, upförd i sednare tider, är en ganska vacker Byggning. Staden har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som nu mera är uphävit. Pag. 236.

3. Districtet Lauzerte.

Detta ligger i väster om det nyssnämde, Storleken är 8,56 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Lauzerte*, en liten Stad, är Districtets Huvudort.

2. *Moissac*, en tämeligen ansenlig och välmäende Stad, vid Ån Tarn, är Säte för Districtets Domstol, samt idkar stark Handel med

Säd

Såd och Mjöl. Vid Strömen år en så stor Qvarn anlagd, at den har 20 par Stenar.

4. Distriktet Gourdon.

Detta ligger i norr om Distriktet Cahors. Storleken år 8,56 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Gourdon*, en liten Stad, år Huvudorten i Distriktet, och Såte för dess Domstol.

5. Distriktet S. Ceré.

Detta ligger i norr om det sistnämde, på bägge sidor om Dordogne. Storleken år 8,75 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *S. Ceré*, en liten Stad, år Huvudorten.
2. *Martil*, en liten Stad, ej långt från Dordogne, år Såte för Distriktets Domstol.

6. Distriktet Figeac.

Detta ligger i sydost om det sistnåmde. Storleken år 10,76 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Figeac*, en medelmåttig Stad, år Huvudorten i Distriktet, samt Såte för dess Domstol.

5. De-

5. Departementet AVEIRON.

Detta Landskap är beläget mellan 43 Gr. 42 Min. och 44 Gr. 56 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Cantal, Lozere, Gard, Herault, Tarn och Lot. Det håller i Långd 13 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 83 Qv. Mil; och är således något större än Wexiö Län. Det utgöres utaf det fordna Landskapet *Rouergue*, som är en Del af Guienne. Det har sit Namn af Strömen *Aveiron*, hvilken flyter midt genom Landet. Strömarne *Lot* och *Tarn* äro för öfrigt Landets största Strömar, hvaraf den förra vatnar den norra, och den sednare den södra Delen af Landskapet.

Landet är högländt och bergagtigt, samt har ett kallt Climat, hvarföre här ockſå icke växer så mycken Säd Inbyggarne behöfva. Den Säd som här förnämligast växer; är Råg, ty Vete trives här icke väl. Frukt finnes i öfverflöd, däribland förträffeliga Plommon och Nötter. På sköna Betesmarker är ymnighet, hvarföre man ock närer mycken Boskap, af hvars Mjölk tilverkas skön Ost, hvaribland den från Roquefort är i synnerhet berömd. Landet är äfven försedt med åtskilliga Mineralier, såsom Järn, Koppar, Bly, Alun, Vitriol, Svavel, Stenkol och Marmor.

Folkmängden stiger til 371,835, som gör 4380 Personer på hvarje Qvad. Mil. Landtråntan belöper sig til 638,680 Riksd., hvilket är 7695 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Con-

Contributionerne utgjorde 1,149,300 Riksdal. Til National-Förſamlingen ſändas 9 Deputerade. Landſkapet indelas uti 9 Diſtrict, hvilka innefatta 87 Cantoner.

1. Diſtrictet RODEZ.

Detta är beläget midt i Landet, på bägge ſidor om Strömen Aveiron, ſamt gränſar til fläſtadelen af de öfriga Diſtricten. Storleken är 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. RODEZ, Lat. *Ruthenæ*, Landſkapets Huvudſtad, och Biſkopens Säte, belägen på en Kulle vid Ån Aveiron, under 44 Gr. 21 Min. Polhöjd, 47 Mil från Paris, har Linne- och Sars-Fabriker. Årligen hållas här 4 Marknader, hvareſt ſäljas många Mulåſnor, ſom drivas til Spanien. Folkmängden är mellan 7 à 8000. Pag. 237.

2. Diſtrictet SAUVETERRE.

Detta ligger i ſydväſt om det förenämde. Storleken är 6,8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Sauveterre*, en liten Stad, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för Domſtolen.

3. Districtet VILLE FRANCHE.

Detta utgör sydvästra Hörnet af Landskapet, samt ligger på bägge sidor om Ån Aveiron. Storleken är 9,6 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Ville Franche*, en Stad, vid Aveiron, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för dess Domstol. Han bebos af circa 6000 Invånare.

4. Districtet ALBIN.

Detta ligger i nordost om det sistnämde. Storleken är 6,8 Qvadr. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Albin*, en liten Stad, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen.

5. Districtet MUR DE BARRÈS.

Detta ligger nordligast af alla Districten. Dess storlek är 9,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Mur de Barres*, en liten Stad, är Huvudorten, samt Säte för Domstolen. I Nägden finnes Antimonium.

6. Districtet S. GENIÈS.

Detta ligger i söder om det sistnämde, omkring

omkring Ån Lot. Storleken är 8,75 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *S. Geniès*, en liten Stad, är Huvudorten. Han är Födelseort för den berömde Mannen Abbé *Raynal*.

2. *Espalion*, en Köping, är Säte för Districtets Domstol.

7. Districtet SEVERAC.

Detta ligger i söder om det sistnämde. Storleken är 6,3 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Severac*, en liten Stad, är Huvudorten, och Säte för Domstolen.

8. Districtet MILHAUD.

Detta ligger i söder om det sistnämde, på bägge sidor om Ån Tarn. Storleken är 11,67 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Milhaud*, en tämeligen ansenlig Stad, vid Ån Tarn, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Han driver stark Handel med Boskap och Ost. Den kringliggande Någden är upfyld af Mandeltrån. Pag. 237.

Den Ost, som har sit namn af Byn Roquefort, liggande til föga afstånd från Milhaud, tilvärkas til större delen uti Departementet Cantal, samt göres här smakligare, i

det man låter honom ligga någon tid i Källarne i Roquefort.

9. Distriktet S. AFRIQUE.

Detta utgör det sydligaste Stycket af Landskapet. Dess storlek är 14,35 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *S. Afrique*, en liten Stad, är Huvudorten, och Säte för Domstolen.

2. *Vabres*, en ringa Stad, nära vid den föregående, har fordom varit et Biskopssäte, som nu är uphävit. Orten tilvärkar Sarser, Basins och Bomullstyger.

6. Departementet TARN.

Detta Landskap är beläget mellan 43 Gr. 23 Min. och 44 Gr. 12 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Lot, Aveiron, Herault, Aude, och Haute Garonne. Det håller i Längd 12 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 47 Qvad. Mil; och är således inemot så stort som Kristianstads Län. Det har sit Namn af Strömen *Tarn*, som flyter här midt igenom, näst hvilken *Agout* är största Strömen. Det utgöres utaf en Del af Provincen Languedoc.

Uti den Delen af detta Landskap, som ligger öster och söder ut, är Marken bergagtig och icke synnerligen frukthar, och frambringar

gar ej àldeles så mycken Säd, som årfordras til Inbyggarnes uppehålle, men de många Manufacturer här åro irråttade, bidraga til Landers förmögenhet. Uti Dalarne mellan Bergen finnas gräsrika Någder, som nära en myckenhet Boskap. De norra och våstra Någderne dåremot, som äro belägne omkring Ån Tarn, och vid nedra Delen af Ån Agout, åro jåmnare, och hava en bördig Mark, som i ymnighet bår Såd, Vin och Frukt, och dåribland en myckenhet Plommon, hvilka torkas, och hvarmed god Handel drives. Hår planteras jåmvål Saffran och Pastel. På hårliga Betesmarker år hår ingen brist, hvilka nåra en otroslig myckenhet Boskap.

Folkmångden stiger til 289,148, som gör 6152 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan belöper sig til 535,180 Riksd., hvilket år 11,387 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne stego til 984,100 Riksd. Til National-Församlingen såndas 9 Deputerade. Landskapet indelas uti 5 District, hvilka innefatta 48 Cantoner.

1. Districtet CASTRES.

Detta District ligger uti södra Delen af Landskapet, på bägge sidor om Ån Agout. Dess Storlek är 12,42 Qv. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. CASTRES, Landskapets Huvudstad, belägen

lägen uti en vacker Dal, vid Ån Agout, under 43 Gr. 36 Min. Polhöjd, 54 Mil från Paris, har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som nu mera är uphävit. Uti Manufacturerne i denna Stad tilvärkas Rasker, Moletons, som är et slags Ylletyg, och Flaneller. Pag. 250.

Nära vid denna Stad finnas Turkos-Gruvor, et slags ädla Stenar af mörkblå färg. Elden, som skämmer andra ädla Stenar, uplivar dessas Färg. I anseende til vigten och hårdheten gå de up mot Turkoser från Orienten, men Polituren är icke så fullkomlig.

2. Districtet LAVAUR.

Detta ligger i öster om det förenämde, omkring Ån Agout. Storleken är 6,6 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Lavaur*, en Stad, vid Agout, är Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol. Över Strömen är en vacker Bro af en enda Valfbåge anlagd. Han har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som nu mera är uphävit. Pag. 250.

2. *Puylaurens*, en Stad. Pag. 250.

3. Districtet GAILLAC.

Detta ligger i norr om det nysnämde, om-

omkring Ån Tarn. Storleken år 11,32 Qv. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *Gaillac*, en Stad, belägen på en vacker Slått, nåra vid Ån Tarn, som hår börjar bliva segelbar, år Huvudorten i Distriktet, och Säte för dess Domstol. Vinet, som föres hårifrån, har god afsåttning, emedan det år skickligt at uthårda en lång sjöresa. Pag. 249.

2. *Rabastens*, en Stad. Pag. 249

3. *Cordes*, en Stad. Pag. 250.

4. Distriktet Alby.

Detta ligger i öster om det sistnämde, omkring Ån Tarn. Storleken år 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal år 12.

1. *Alby*, en Stad vid Ån Tarn, år Huvudorten i Distriktet, och Säte för dess Domstol; jämväl Såte för Biskopen i detta Departement. I anseende til Byggnader och Prydnaderne år Domkyrkan en af de interessantaste i Frankrike. Alla Kånnare tala om dess Orgelvårk, såsom förenande med meriten af Perspectiven och Sculpturen en Harmonie, i synnerhet Ståmman Vox humana, af största fullkomlighet. I Staden finnas åtskillige Manufacturer: Man tilvårkar hår Ratiner. Rasker, Pinchinats, Burats och andra slags Ylletyger, Linneväf, samt Bomullstyger. I anseende til

finleken och vitheten tåfla de här tilvårkade Vaxljusen med dem från Le Mans.

Nästan alla Någder omkring Staden äro angenäma. Den prågtiga Promenaden kallad La Lice, år en Terrasse, hvarifrån man njuter en hårlig utsigt. Den kringliggande Någden bär all slags Såd, läckert Vin, Hampa, Lin, Saffran, Anis, Coriander, Pastel, en Fårgeört, hvars Saft tjånar at fårga mörkblått. Betesmårkerne, som äro förträffelige, förskaffa Fåren en ganska god art Ull, hvaraf större delen användes vid Manufacturerne i Alby och de andre Landets Ståder. Pag. 249.

5. Districtet CAUNE.

Detta utgör östra Delen af Landskapet. Storleken år 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Caune*, en liten Stad, belägen vid et Berg, år Huvudorten i Districtet, och Såte för Domstolen.

7. Departementet HERAULT.

Detta Landskap år belåget mellan 43 Gr. 12 Min, och 43 Gr. 58 Min. Latitud. Det grånsar til Departementen Aude, Tarn, Aveiron, och Gard, samt Medelhavet. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 55,8 Qvad.

Qvad. Mil; och är således litet större än Upsala Län. Det har sit namn af Ån *Herault*, som flyter midt genom Landet. Det utgöres utaf en Del af Languedoc.

Den Delen af detta Landskap, som ligger utmed Medelhavet, til circa 3 Mils Bredd, njuter et ganska varmt Climat, samt har merendels en bördig Mark, som i ymnighet bär Säd, skön Frukt, läckert Vin, Oliver och Mulbärsträn, hvars Blad tjäna til föda för Silkesmaskarne, samt den Busken, som bär Skarlakansfrö, hvaraf Alkermes prepareras. Vid Stränderne är godt Fiske, och med insyltade Sardiner drives en fördelagtig Handel. Den Delen åter, som ligger högre up i Landet, är bergagtig, och har en mager jordmån, som icke bär så mycken Säd Inbyggarne behöva; dock finnas på många ställen sköna Betesmarker. Inbyggarne därstädes nära sig til en stor del af Manufacturer, såsom Klädes och Hattars tilvärkande, med mera dylikt. Där finnes ock Marmor, Stenkol, och andra nyttiga Mineralier.

Folkmängden stiger til 290,126, som gör 5196 Personer på hvarje Qvad. Mil. Landträntan belöper sig til 708,400 Riksdaler, hvilket är 12,695 Riksdaler per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 1,356,120 Riksd. Til National-Församlingen sändas 9 Deputerade. Landskapet indelas uti 4 Districts, hvilka innefatta 52 Cantoner.

1. Diſtrictet MONTPEILLER.

Detta utgör östra Delen af Landſkapet, ſamt är belägen utmed Medelhavet. Om deſs naturliga Beſkaffenhet kan läſas pag. 257. Storleken år 15,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 15.

1. MONTPEILLER, Landſkapets Huvudſtad, belägen 5 Fjårdingsväg från Medelhavet, under 43 Gr. 36 Min. Polhöjd, 55 Mil från Paris, år en af de vackraſte och rikaſte i Frankrike, ſamt bebodd af 32 000 Männiſkjor. Han har 7 Portar, hvaraf den ſom kallas du Peyron föreſtäller en Triumfbåge, prydd med Basreliefs. Midt emot denſamma befinnes et ſtort och prågtigt Torg, hvarifrån man njuter en Horizont, ſom ſträcker ſig ånda til Pyrenéerne. Stadens Handel beſtår förnåmligaſt uti Silke, hvaraf ſtörſta delen går til Lyon, Bagetter, et ſlags Ylletyger, ſom tåmeligen likna Flaneller, Bomulls- och Ylletyger, tryckt målad Linneväf, Läder, ſom merendels går til Spanien, Likörer, Luktvatn, Puder, ſamt Spanſk Gröna. Denna ſidſta vara är nåſtan en excluſiv Egendom för denna Stad. Man tilſkriver den ſynnerliga lätthet ſom Montpeiller äger at tilvärka Spanſk Gröna åt deſs Kållrar. och förnåmligaſt åt Vinet ſom våxer i Någden, ſåſom ganſka tjånligt til deſs beredande. Med detta Vin väter man små ſkivor Koppar, hvilka läggas varſtals på torkade Vindru-

druvor; den Skorpan som dymedelst fåster sig vid Kopparen år Spansk Gröna, hvaraf man hår tilvårkar nåra 2000 Centner om året. Staden har fordom varit Såte för et Biskopsstift, som numera år uphåvit.

I anseende til den rena luften och det tåcka Könets artighet hitlånda årligen en myckenhet Främlingar, i synnerhet Engelsmån, som hår ofta tilbringa en ansenlig tid. I den kringliggande Nägden cultiveras Vin och Olivetråden med mycken framgång, oagtadt Jordmånen ej år synnerligen fet; åvenså hava vita Mullbårstrån mycken trefnad. Pag. 258.

2. *Frontignan*, en Stad. Pag. 258.

3. *Cette*, en Stad. Pag. 257.

4. *Lunel*, en Stad, på Grånsen til Landskapet Gard, en Mil från Havet. Pag. 259.

2. Distriktet Lodeve.

Detta ligger i våster om det förenämde, på bägge sidor om Ån Herault. Det innefattar det fordna Stiftet Lodeve. Storleken år 12 Qv. Mil. Om Landets Beskaffenhet finnes at låsa pag. 257. Cantonernas antal år 13.

1. *Lodeve*, en Stad, belägen up i Bergsbygden, år Huvudorten i Distriktet, och Såte för dess Domstol. Han år tämeligen vålbygd, samt vålmående i anseende til sina Klådes- och Hattfabriker. Dess fordna Biskopsstift år numera uphåvit. Pag. 257.

2. *Clermont*, en Stad. Pag. 257.

3 *Villeneuve*, en Ort. Pag. 257.

4. *Gignac*, an Stad, vid Ån Herault. Pag. 256.

3. Diſtrictet BEZIERS.

Detta ligger i ſöder om det nyſsnämde, til ſtörre delen mellan Strömarne Herault och Orbe, ſamt gränſar til Havet. Storleken är 15,9 Qv. Mil. Det innefattar de fordna Stiften Beziers och Agde. Om Landets *Beſkaffenhet* finnes at läſa pag. 255 och 256. Cantonernas antal är 15.

1. BEZIERS, en Stad, belägen vid Ån Orbe, ſom här afſkäres af den ſtora Canalen, 5 Fjärdingsväg från Havet, är Huvudorten i Diſtrictet, ſamt Säte för Departementets Biſkop. Han är en god Manufactur- och Handelsort, om circa 16 000 Invånare. Hvarje Fredag hålles här Marknad för Säd, Boſkap, rödt och vitt Vin, Muſcat-Vin, Bränvin, Olja, Mandel, Silke och Ull, alt Producter af deſs Mark. Man tilvärkar här ſköna Silkesſtrumpor, Baſins, Parkum, Stärkelſe, Tobaksdoſor af vackra Trädrötter, Racines de Buis, Handſkar, Skinnſtrumpor, hvilka låta tvätta ſig ſåſom Linne, Confecturer af all ſlags Frukt, m. m. Pag. 256.

2. *Agde*, en Stad vid Ån Herault och ſtora Ca-

ra Canalen, har fordom varit Såte fõr et Biſkopsſtift, ſom numera är uphåvit.

3. *Pezenas*, en Stad. Pag. 256.

4. *Balaruc*, en Kõping. Pag. 259.

4. Diſtrictet S. Pons.

Detta ligger õſtligaſt af dem alla. Det innefattar det fordna Stiftet S. Pons. Storleken är 12,24 Qvad. Mil. Om Landets Beſkaffenhet finnes at låſa pag. 255. Cantonernas antal är 9.

1. *S. Pons*, en tämeligen vacker Stad, belägen uti en Dal, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte fõr deſs Domſtol. Hår finnas åtſkilliga Manufacturer, hvilka tilvårka Klåden, ſom utfõras til Levanten, Indien och America, ſamt Ylletyger, ſom affättas i det öfriga Riket. Han har fordom varit Säte fõr et Biſkopsſtift, ſom numera år uphåvit.

8. Departementet AUDE.

Detta Landſkap år belåget mellan 42 Gr. 40 Min. och 43 Gr. 28 Min. Latitud. Det omgives af Landſkapen Haute Garonne, Tarn, Herault, Pyrenées Orientales, och Arriege, och i Õſter ſtõter det til Medelhavet. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 56,7 Qvadrat Mil; och år ſåledes litet ſtõrre

ån

än Upſala Län. Det har ſit Namn af Strömen *Aude*, hvilken flyter midt genom Landet. Ingen annan Ström af betydenhet finnes hår, men den Stora Canalen löper genom hela norra Delen. Det utgöres utaf de Delar af Languedoc, ſom fordom innefattade Stiften S. Papoul, Alet, Carcaſſonne och Narbonne.

Marken är olika i anſeende til Beſkaffenheten. Den Delen af Landet ſom ligger i ſydväſt, omkring urſprunget af Strömen Aude, och invid Pyreneiſka Bergen är högländt, bergagtig, njuter et kallt Climat, och bär ej ſå mycken Såd och Frukt Inbyggarne tarva til ſit uppehälle. Den norra Delen åter, ſom år belägen omkring den ſtora Canalen, har bördig Jordmän, och bär merendels ſå mycken Såd ſom Inbyggarne behöva, och på många ſtällen til öfverflöd. Vin och Frukt växer ock i ymnighet; och vid Hafsbandet finnas Olivetrån i myckenhet.

Inbyggarnes antal ſtiger til 239,642, hvilket gör 4226 Perſoner på hvarje Qvad. Mil. Landträntan belöper ſig til 521,620 Riksdal., hvilket år 9200 Riksd. per Qvad. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 998,640 Rd. Til National-Förſamlingen ſändas 8 Deputerade. Landſkapet indelas uti 6 Diſtrict, hvilka innefatta 45 Cantoner.

1. Di-

1. Diſtrictet CARCASSONNE.

Detta är beläget midt uti Norra Delen af Landet, omkring Strömen Aude och ſtora Canalen, ſamt innefattar ſtörre Delen af det fordna Stiftet Carcaſſonne. Storleken är 12,94 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. CARCASSONNE, Landſkapets Huvudſtad, belägen vid Strömen Aude, ej långt från ſtora Canalen, under 42 Gr. 13 Min. Polhöjd, 58 Mil från Paris, ſamt accurat under ſamma Meridian med benämde Stad, är en anſenlig och folkrik Ort, med ungefär 18,000 Invånare. Ån Aude ſkiljer honom i 2 Delar: Gamla och Nya Staden: Den ſednare hålles ganſka ſnygg medelſt en Vatruledning, ſom leder vatnet från Aude til åtſkilliga Brunnar. Staden är rik genom ſina Klädes-Fabriker, ſom underhålla några tuſende Arbetare. Här tilvärkas en myckenhet fina Kläden, hvilka ſändas til Marſeille, för at ſedermera föras til Levanten, och där afſättas. Bland Kyrkor är den ſom hörde til de fordna Capucinerne en af de vackraſte man vil ſe. Här finnas 2 Torg: det gamla, hvilket prydes med en prågtig Brunn af Italienſk Marmor, och det nya, ſom är bebygt med vackra Hus af huggen ſten. Pag. 254.

2. *Montreal*, en Stad. Pag. 254.

3. *Caunes*, en liten Manufactur-Stad.

2. Districtet Narbonne.

Detta ligger i öster om det förenämde, vid Medelhavet. Storleken är 10,4 Qv. Mil. Det innefattar större Delen af det fordna Stiftet Narbonne. Cantonernas antal är 6.

1. *Narbonne*, en Stad, belägen 5 Fjärdingsväg från Havet, är Huvudorten i Districtet, samt Säte för Biskopen i hela Departementet. Han genomskäres af en Canal, som är dragen från Ån Aude, och går til Havet. Han är Födelseort för den berömliga Romerska Kejsaren Marcus Aurelius. Pag. 254.

2. *Leucate*, en liten Sjöstad.

3. Districtet La Grasse.

Detta ligger i sydvåst om det nysnämde, samt innefattar mindre Delarne af de fordna Stiften Narbonne och Carcassonne. Storleken är 8,75 Qv. Mil. Marken är mycket bergagtig. Cantonernas antal är 7.

1. *La Grasse*, en liten Stad vid Foten af Bergen Courbieres, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen.

4. Districtet Limoux.

Detta ligger i våster om det sistnämde, samt utgöres af den norra och fruktbarare

Delen af det fordna Stiftet Alet. Storleken är 8,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. *Limoux*, en Stad vid Aude, år Huvudorten i Diſtriſtet, och Såte för deſs Domſtol. Pag. 253.

2. *Alet*, en Stad vid Aude, har fordom varit et Biſkopsſåte, hvars Stiſt numera år uphåvit.

5. Diſtriſtet QUILLAN.

Detta ligger i ſöder om det ſiſtnämde, ſamt utgöres utaf ſödra Delen af det fordna Stiftet Alet. Det år et ganſka bergagtigt Land. Storleken år 9,44 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Quillan*, en liten Stad vid Aude, år Diſtriſtets Huvudort, och Såte för deſs Domſtol.

2. *Beleſtat*, en Köping. Pag. 251.

6. Diſtriſtet CASTELNAUDARY.

Detta ligger väſtligaſt af alla Diſtriſten, omkring ſtora Canalen. Det innefattar det fordna Stiftet S. Papoul. Storleken är 6,8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

2. *Caſtelnaudary*, en Stad på en Kulle, vid ſtora Canalen, ſom hår formerar en Baſſin om

circa

circa 600 Famnars Omkrets, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte för deſs Domſtol. Pag. 251.

2. *S. Papoul*, en Stad, belägen 1 Mil från den förenämde, har fordom varit Säte för et Biſkópsſtift, ſom numera är uphävit.

9. Departem. PYRENÉES ORIENTALES.

På Svenſka Öſtra Pyrenéerne. Detta Landſkap är beläget mellan 42 Gr. 20 Min. och 42 Grad. 54 Min. Latitud. Det gränſar til Landſkapen Arriege och Aude, ſamt Medelhavet och Spanien. Det håller i Långd 10 Mil, i Bredd 4½, och i Vidd 37 Qvad. Mil; och år ſåledes inemot ſå ſtort ſom Malmö Lån. Det har ſit Namn utaf belägenheten vid öſtra Delen af Pyrenéiſke Bergen. Det innefattar hela Provincen *Rouſſillon*.

Den ſtörſta Strömen ſom vatnar Landet är *Tet*; deſs Långd år 10 Mil; *Tech* år därnäſt den anſenligaſte. Landets Beſkaffenhet och Producter finnas beſkrifne pag. 292. Hvad hårvid kan vara at tillägga och förbåttra år följande: Landſkapet beſtår egenteligen af 2 Dalar, hvaraf den ſtörre är belägen omkring Ån Tet, och den mindre omkring Tech: Vinet, ſom hår våxer, år ganſka läckert: Bland Mineralier ſom hår finnas, är åven Koppar af förträffelig egenſkap.

Folkmängden ſtiger til 114,158, ſom gör

3085

3085 Perfoner på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper fig til 173,800 Riksd., hvilket år 4698 Riksd. per Qvad. Mil De fordna Contributionerne utgjorde 315,580 Riksdaler. Til National-Förfamlingen fändas 5 Deputerade. Landfkapet indelas uti 3 District, hvilka innefatta 25 Cantoner.

1. Diftrictet PERPIGNAN.

Detta är belåget vid Havet, famt utgör norra Delen af Landfkaper. Defs ftorlek år 10,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. PERPIGNAN, Landfkapets Huvudftad, och Bifkopens Säte, belägen dels på en Slättmark, dels på en Kulle, vid Ån Tet, under 42 Gr. 42 Min. Polhöjd, 65 Mil från Paris, och 5 Fjärdingsvåg från Havet, år en anfenlig och tämeligen folkrik Stad, med 15,000 Invånare. Han förfvaras af et Citadelle, bygt med ftörfta Soliditet, och hvareft Vaktkurarne på Baftionerne äro få ftora fom vanliga Kamrar. Domkyrkan en en ganfka vacker Byggning. Över Strömen år ocklå en vacker Bro anlagd. Pag. 293.

2. *Rivefaltes*, en Köping, liggande 1 Mil från Perpignan norrut, år berömd för fitt fköna Mufcat-Vin.

3. *Elne*, en liten befäft Stad, uti födra Delen af Diftrictet.

2. Diſtrictet PRADES.

Detta ligger i väſter om det förenämde, omkring öfra Delen af Ån Tet, ſamt är et ganſka bergigt Land. Storleken är 17 Qv. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Prades*, en Stad, vid Tet, är Diſtrictets Huvudort, och Säte för deſs Domſtol. Pag. 293.

2. *Ille*, en Stad vid Tet. Pag 293.

3. *Montlouis*, en regulier Fäſtning, belägen på en Klippa, vid överſta Delen af Tet, ſamt vid Foten af Pyrenéerne. Där nedanföre finnas varma Bad. Han kallas jämväl Le Fort des Bains.

3. Diſtrictet CERET.

Detta utgöres af den Dalen, ſom är belägen omkring Ån Tech. Storleken är 9,8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 6.

1. *Ceret*, en Stad, belägen vid Tech, är Diſtrictets Huvudort, och Säte för deſs Domſtol. Över Strömen är bygd en prägtig Bro, med en enda Valfbåge.

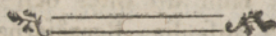
2. *Collioure*, en Stad. Pag. 293.

3. *Port Vendre*, en Stad. Pag. 293.

4. *Bellegarde*, en Fäſtning. Pag. 293.

5. *Prats*

5. *Prats de Molio*, en Stad, hvilken år den sydligaste i Frankrike, ligger vid början af Ån Tech, 68 Mil från Paris, samt endast med 6 Min. Meridian-skilnad. Pag. 293.

9. SYDVÅSTRA REGIONEN,

Eller *Rhone - Regionen.* Denna Region är belägen mellan 43 Grad. samt 45 Grad. 24 Min. Latitud, Corsica dårifrån undantagen. Hon grånsar i Norr til Östra Regionen, i Öster til Spanien, i Söder til Medelhavet, och i Våster til Södra Regionen, uti Nordvåst stöter hon med et hörn til Central - Regionen. Hon håller i Långd 33 Mil, i Bredd 18, och i Vidd 429 Qvad. Mil, utom Corsica, men med benåmde Ö 517 Qv. Mil. Hon innefattar den nordöstra Delen af Languedoc, eller de Tracter, som fordom utgjort Landskapen Velay och Vivarez, samt Stiften Nimes, Uzés och Alais; den södra och större Delen af Daufiné, samt hela Provence; hvartil kommer Ön Corsica. Hon år således lika stor med Östergötland, Småland, Blekinge, Skåne, och halva Halland sammantagne.

De störste Strömarne åro: *Rhone*, hvilken flyter midt genom Landet, samt *Durance*. Andre Strömar, som vatna detta Land, åro *Loire* och *Allier*, hvilka bågge hår taga deras

Urſprung, men åro hår ſmå; vidare *Iſere; Drome, Ardeche* och *Gardon.*

Hvad Landets naturliga Beſkaffenhet beträffar, ſå beſtår det förnåmligaſt af 2 ſtora Dalar; hvilka genomſtrömas af Elverne Rhone och Durance, ſamt uti öſter och våſter inneſlutas af de 2 anſenliga Bergåſarne *Alpiſke* och *Cevenniſke Bergen.* De Nägder, ſom ligga på bägge ſidor om Rhone, omkring nedra Delen af Durance ſamt vid Havet, njuta et varmt Climat, ſamt hava merendels en bördig Jordmån, hvilken i ymnighet bär de låckraſte Vin, dåribland Paillet, Clairet, Muſcat och Malvoiſie, ſamt de ſkönaſte Frukter, ſåſom Perſikor, Aprikoſer, Plommon, Mulbår, Qvitten, Mandel, Miſpel, Fikon, Limoner, Pomeranſer, Granater, Oliver, jåmväl ſå mycken Såd, ſom årfordras til Inbyggarnes förnödenhet. De Trakter åter, hvilka åro belägne invid de förenåmde Bergsryggarne, åro kalle, och Bergen dårſtådes åro en ſtor del af året betäckte med Snö. I anſeende til denna Kyla, åro de föga tjånlige at båra Såd, Frukt, och Vin, men däremot finnas hår hårliga Betesmarker, hvarföre ock Boſkapsſkötſel år dårſtådes et af Inbyggarnes förnåmſta Yrken. Af Metaller finnes Guld- och Silvermalm, men ſådane Gruvor arbetas ej, Järn, Koppar och Bly, och af andra nyttiga Mineralier, Marmor ſamt Stenkol.

Inbyggarnes antal ſtiger til 2,344 787, hvilket gör 4535 Perſoner på hvarje Qvad. Mil.

Lande

Landträntan belöper sig til 2,669,450 Riksd., som är 5165 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 4,920,100 Riksdaler. Til National-Församlingen sändas 66 Deputerade. Regionen indelas uti 9 Departements, nämligen *Haute Loire*, *Ardeche*, *Gard*, *Drome*, *Hautes Alpes*, *Basses Alpes*, *Bouches du Rhone*, *Var*, och *Corse*, hvilka innefatta 54 Distrikt, och 476 Cantoner. I anseende til Kyrkoförfattningen höra de 2 första Departementen under Metropolen Lyon, och de 7 sidsta til Metropolen Aix.

1. Departementet HAUTE LOIRE.

Detta Landskap är beläget mellan 44 Gr. 44 Min. samt 45 Gr. 24 Min. Latitud. Det gränsar til Departementen Puy de Dome, Rhone & Loire, Ardeche, Lozere och Cantal. Det håller i Längd 10 Mil, i Bredd 5½, och i Vidd 42,7 Qv. Mil; och är således litet större än Malmö Län. Det har sit Namn utaf Belägenheten omkring öfversta Delen af Elven *Loire*, som flyter genom östra Delen af Landet, även som *Allier* rinner genom den västra, men bägge Strömarne äro i detta Land små. Det utgöres utaf det fordna Landskapet *Velay*, jämte et godt Stycke af *Auvergne*.

Om Markens Beskaffenhet och Producter finnes at läsa pag. 264. Folkmängden stiger til 216,250, hvilket gör 5064 Personer på

hvarje Qvad. Mil. Landtråntan år 330,100 Riksd., fom gör 7730 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 610,300 Riksdaler Til National-Förfamlingen fändas 7 Deputerade. Landfkapet indelas uti 3 District, hvilka innefatta 32 Cantoner.

1. Diftrictet LE PUY.

Detta år beläget midt i Landet, på bägge fidor omkring Loire. Storleken år 19 Qv. Mil. Cantonernas antal år 16.

1. LE PUY, Landfkapets Huvudftad, och Bifkopens Såte, belägen en half Mil från Loire, under 45 Gr. 3 Min. Polhöjd, 40 Mil från Paris, har circa 16,000 Invånare. Pag. 264.

2. *Saugues*, en Stad vid Allier. Pag. 264.

2. Diftrictet MONISTROL.

Detta ligger i nordoft om det föregående, längre ned omkring Loire. Storleken år 8,4 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Moniftrol*, en medelmåttig Stad, belägen mellan 2 Kullar, vid Loire, år Diftrictets Huvudort, och har 2400 Invånare.

2. *Yffengeaux*, en Stad, liggande 5 Fjerdings-

dingsväg från Loire, är Säte för Districtets Domstol. Pag. 264.

3. Districtet Brioude.

Detta ligger i väster om Districtet Le Puy, på bägge sidor omkring Allier. Storleken är 15,24 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Brioude*, en Stad vid Allier, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Över Allier är här en Bro bygd, om en enda Valfbåge, som håller 188 Fot i Diameter. Pag. 225.

9. Departementet ARDECHE.

Detta Landskap är beläget mellan 44 Gr. 16 Min. och 45 Gr. 22 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Haute Loire, Rhone & Loire, Drome, Gard, och Lozere. Det håller i Längd 11 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 52,3 Qvad. Mil; och är således så stort som Upsala Län. Det har sit Namn af den lilla Ån *Ardeche*, som flyter genom södra Delen af Landet; *Rhone* är eljes den största Strömen; han utgör hela dess Gräns emot öster. Det innefattar hela det fordna Landskapet *Vivarez*.

Markens Beskaffenhet och Producter finnas beskrifne Pag. 265. Folkmängden stiger til

 289,671,

289,671, hvilket gör 5538 Perfoner på hvarje Qv. Mil. Landträntan är 250,830 Riksd., fom gör 4796 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 478,600 Riksd. Til National - Förfamlingen fändas 7 Deputerade. Landfkapet indelas uti 3 Diftrict, hvilka innefatta 36 Cantoner.

1. Diftrictet COIRON.

Detta utgör den födra Tracten af Landfkapet, fom ligger utmed Rhone. Storleken är 16,9 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 12.

1. PRIVAS, Landfkapets Huvudftad, belägen på en Kulle, 5 Fjärdingsväg från Rhone, och 46 Mil från Paris, är medelmåttig til Storleken.

2. *Viviers*, Lat. *Vivarium*, en medelmåttig Stad vid Rhone, är Säte för Bifkopen i detta Departement. Här finnes en Klädes-Manufactur, fom arbetar för Truppernas beklädning, hvarvid 800 Perfoner äro fyffelfatte.

3. *S. Andeol*, en Köping, vid Rhone.

4. *Aubenas*, en Stad vid Ardeche, är Huvudorten i detta Diftrict. Man tilvärkar här Kläden af Spanfk Ull, famt Bomulls-Näsdukar. För at hafpla Silket, fom här omkring cultiveras, betjänar man fig af en Machine, fom beftår af 3 Hjul, fom föras utaf vatnet från en liten Canal utur Ardeche, hvilka Hjul fätta i rörelfe 36 Hafplar, hvardera fammanfatt af 6

af 6 dubbla Rader af Tenar, om 15 Fots längd. Pag. 260.

Den kringliggande Någden bär, utom Såd och Vin, Nötter, Oliver, Fikon, Pomerancer, Tryffel, samt Marroner. Mulbärsträdet trives här ock ganska vål.

5. *Villeneuve*, en liten Stad, är Säte för Districtets Domstol.

2. Districtet MEZENC.

Detta utgör den norra Trakten af Landskapet, som ligger utmed Rhone. Storleken år 15,74 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 12.

1, *Tournon*, en Stad, vid Rhone, på sluttningen af et Berg, år Districtets Huvudort. Hår år et vackert Collegium, och et Slott, som dominerar över hela Staden. Pag. 266.

2. *Annonay*, en Stad, belägen en Mil från Rhone, är Säte för Districtets Domstol. Hår tilvårkas mycket Läder, Mössor och Yllestrumpor, som sändas til Levanten; men förnämsta Manufacturen består uti Pappers-tilvårkning. Straxt utanför Staden finnas 4 Pappersbruk, utgörande tilsammans 12 Kar, hvarest man tilvårkar det vackraste Papper i Europa, så väl för skrifning som tryckning; ingenstädes har man kunnat hinna til dess vitlek och snygghet, hvilka egenskaper man har at tilskriva det hårvarande Vatnet. Pag. 260.

3. Districtet TANARGUE.

Detta utgör västra Delen af Landskapet. Storleken är 18 Qv. Mil. Cantonernas antal är 12.

1. *Joyeuse*, en liten Stad, är Districtets Huvudort.

2. *Largentiere*, en liten Stad, är Säte för Districtets Domstol.

3. Departementet GARD.

Detta Landskap är beläget mellan 43 Gr. 25 Min. och 44 Grad. 26 Min. Latitud. Det gränsar til Departementen Herault, Aveiron, Lozere, Ardeche, Vaucluse, och Bouches du Rhone, samt Havet. Det håller i Långd 11 Mil, i Bredd 5, och i Vidd 51 Qvad. Mil; och är således inemot så stort som Upsala Län. Det har sit Namn af *Gardon*, en Å, som flyter midt genom Landet. *Rhone* är eljes den största Strömen, samt utgör dess östra Gräns. Departementet är sammansatt utaf den Delen af Languedoc, som innefattade de fordna Stiften Nimes, Uzés och Alais.

Den östra och större Delen af Landskapet, som ligger utmed Rhone-strömen, består af et slätt och fruktbart Land, som i ymnighet bär Såd, skönt Vin och Frukt, däribland Oliver i myckenhet, samt Mulbärsträn, hvarföre ock här är överflöd på Silke. Här nåras

ras jämvål talrika Hjordar af Får, som båra förträffelig Ull. De våstra Någderne af Landet åter åro ojämne och bergagtige, samt upfyllas til en del af Cevenniske Bergen. Climatet år dårstådes icke så fördelagtigt för Sådes- och Vinvåxt; men denna brist ersåttes genom de många Manufacturer, hår äro inråttade, åvensom uti den förenämde östra Landstråckan en myckenhet Siden, Bomull- och Ylle-Manufacturer åro i gång, hvarföre ock Landet är uti välmående tilstånd.

Inbyggarnes antal stiger til 312,464, som gör 6146 Personer på hvarje Qvadrat Mil. Landträntan belöper sig til 463,970 Riksdal; hvilket år 9097 Riksd. per Qvad. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 888,000 Rd. Til National-Förßamlingen sändas 10 Deputerade. Landskapet indelas uti 8 District, hvilka innefatta 59 Cantoner.

1. Districtet Nimes.

Detta utgör den sydligaste Delen af Landskapet, samt ligger vid Rhone och Havet. Storleken år 7,2 Qv. Mil. Cantonernas antal år 7.

1. Nimes, Landskapets Huvudstad och Biskopens Såte, belågen under 43 Grad. 49 Min. Polhöjd, 54 Mil från Paris, har vid pass 40,000 Inbyggare. Dess förnämsta Handelsvaror bestå uti Sidentyger af mer ån 150 slag,

Silkes-

Silkesstrumpor, Burats, som är et slags Tyg, blandadt af Ull och Florettsilke, Böcker, Låder, och Frön af Vegetabilier, så väl vilda, som cultiverade. Staden har en myckenhet vackra och moderna Hus, Bland de fordna Monumenter som finnas i denna Stad, intager Amfitheatern främsta rumet; det år en Byggning af oval Form, som håller 68 Famnar i sin större Diameter; Valf surmonterade af 2 Våningar Galerier, som hava deras yttre öpning genom 63 Arcader, understödja denna Massa, hvilken år upförd af ofanteliga Stenar, huggne med största noggranhet. Et annat vigtigt Monument år det så kallade fyrkantiga Huset, en Byggning af Corintisk ordning, hvilket fordom varit et Prætorium. Dianå Tempel år det tredje Monumentet. Pag. 259.

2. *S. Gilles*, en Stad. Pag. 262.

3. *Aiguesmortes*, en Stad. Härifrån til Havet har man gråft en Canal. Pag. 262.

2. Districtet BEAUCAIRE.

Detta ligger i norr om det förenämde, jämvål utmed Rhone. Storleken år 4,37 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 4.

1. *Beaucaire*, en Stad vid Rhone, år Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Han har gemenskap med Tarascon, medelst en Flottbro. Dess Manufacturer fournera årligen, per medium, 300 styeken Cadis, som år et slags

slags Ylletyg, samt åtskilliga slags Mösse- och Strumpe-arbeten. Pag. 260.

3. Districtet PONT S. ESPRIT.

Detta ligger i norr om det sistnämde, ävenväl vid Rhone. Storleken är 5 Qv. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Pont S. Esprit*, en Stad, vid Rhone, år Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Över Rhone-strömen år en Stenbro bygd, hvilken år en af de vackraste i Europa. Denna Bro består af 19 stora och 4 små Valfbågar, samt håller 460 Famnar i Långd, och 5 Famnar i Bredd. Lättheten af dess Structur, jämförd med Strömens Bredd, Djuplek och Håftighet, år et undervårk. För at underhjelpa Vatnets aflopp vid översvåmningar, har man uti Brokaren practiserat öpningar vid pass 6 Fot åvanom Elvens vanliga Bryne, och för at minska den håftiga Strömens tryckande, har man, i stället för at bygga Bron i rät Linea, anlagt henne uti en Kroklinea emot Forsen. För at skona denna Bro, få inga Hjuldon fara håröver, utan man aflastar Varorne, samt bringar dem över Bron på Slädar. Passagen håröver beskyddas medelst et Citadelle om 4 Bastioner. Pag. 261.

2. *Bagnols*, en Stad, med et ganska vackert Torg, och 2 Källor, som upvålla midtuti

Sta-

Staden, vid Ån Ceze, fom förer Guldfand, Pag. 261.

4. Districtet Uzés.

Detta ligger i föder om det fistnämde. Storleken är 10,5 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 17.

1. *Uzés*, Lat. *Ucetia*, en tämeligen vacker Stad, belägen på et högt Berg, är Huvudorten i Districtet, och Säte för defs Domstol. Hår åro åtskilliga Klådes- och Sars-Manufacturer. Staden har fordom varit Säte för et Bifkopsftift, fom nu mera år uphävit. Den kringliggande Nägden bår utom Såd och godt Vin, jämvål Oliver och Silke.

2. *Le Pont du Gard*, en förträffelig Lämning af Romerfka Antiquiteter, år et ftycke af en koftbar Vattuledning, om 175 Fots Höjd, hvilken beftår af 3 över hvarannan bygde Broar, de dår fammanbinda 2 brandta Berg. Den överfta af deffa Broar, hvars åndamål har varit at föra Vatn til Nimes, har 6 Valfbågar, upförde af ftora Stenblockar, utan Kalk och Murbruk; den medlerfta har 11, och den nederfta 36 Bågar. Under denna Bro löper Ån Gardon.

5. Districtet SOMMIERES.

Detta ligger i fydväft om det fiftnämde. Stor-

Storleken år 4 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 5.

1. *Sommieres*, en Stad vid Ån Vidourle, år Huvudorten i Distriktet, och Säte för dess Domstol, samt har 3000 Inbyggare. Här tilvårkas Sarser, som äro berömde för sin tåthet och styrka.

6. Distriktet. ALAIS.

Detta ligger i norr om det sistnämde. Storleken år 8 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Alais*, en Stad vid Gardon, utmed en vacker Slåttmark, år Huvudorten i Distriktet, och Såte för dess Domstol, samt har inemot 10 000 Invånare. Han består af 2 Delar, Gamla och Nya Staden. Den förra har endast en vacker Gata, men den sednare kan upvisa flera råta och välbygda Gator. Dess Handel idkas förnämligast med Silke. Här finnas åtskilliga Fabriker, hvarest tilvårkas Cadis, Sarser, Ratiner, Band, m. m. Garverierne utgöra ock en ansenlig Manufactur och Handelsgren. Staden har fordom varit Såte för et Biskopsstift, som numera år uphävit. Den kringliggande Någden bår ymnigt Oliver och Mulbärsträn. Pag. 263.

2. *Anduze*, en Stad. Pag. 263.

7. Districtet S. Hypolite.

Detta ligger i sydväst om det sistnämde. Storleken är 3,85 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 4.

1. *S. Hypolite*, en vacker Stad. är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Pag. 263.

2. *Sauve*, en liten Stad, märkes endast, emedan den berömde Läkaren Astruc här är född.

8. Districtet Vigan.

Detta ligger västligast af alla Districten, samt uti den högsta Cevenniska Bergstrakten; ocksä är det upfyldt af Berg. Storleken är 8 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Vigan*, en liten Stad, är Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol.

4. Departementet DROME.

Detta Landskap är beläget mellan 44 Gr. 8 Min. och 45 Gr. 20 Min. Latitud. Det omgives af Departementen Isere, Hautes Alpes, Basses Alpes, Vaucluse, och Ardeche. Det håller i Längd 13 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 54,4 Qvadr. Mil; och är således litet större än Upsala Län. Det har sit Namn af

Ån

Ån *Drome*, som flyter midt genom Landet, och år 8 Mil lång. *Rhone* är eljes den största Strömen, samt utgör dess våstra Gräns. *Isere* flyter ock genom en liten Del af Landet. Det utgöres utaf den våstra Delen af Provincen Dausiné.

Den östra Delen af Landskapet, som innefattar ungefår en tredjedel dåraf, år mycket bergagtig och något kall, samt föga fruktbar på Säd och Vin, men har gråsrika Dalar, hvarest finnes et hårligt Mulbete; men den våstra och större Delen dåraf, hvilken ligger jåmte Rhone, njuter et ljufligt Climat, samt består måstadelen af bördiga Slåttmarker, som i ymnighet båra Säd, låckert Vin, skön Frukt, såsom Mandel, Castanier, Oliver, och andra slag, jåmvål Hampa och Pastel, åvensom man ock hår med fördel idkar Silkesskötsel.

Folkmängden stiger til 246,687, hvilket gör 4535 Personer på hvarje Qv. Mil. Landtråntan belöper sig til 343,550 Riksd., hvilket år 6315 Riksd. per Qv. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 642,000 Riksd. Til National-Församlingen sändas 7 Deputerade. Landskapet indelas uti 6 Distrikt, hvilka innefatta 62 Cantoner.

1. Districtet VALENCE.

Detta år belåget vid Rhone, på södra sidan om Isere. Storleken år 9,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. Valence, Landſkapets Huvudſtad, och Biſkopens Såte, belägen vid Rhone, under 4 Grad. 56 Min. Polhöjd, 45 Mil från Paris, är tåmeligen ſtor och folkrik, ſamt har circa 8000 Inbyggare. Han är omgiven med Murar, har et Citadelle och en Artilleri Skola. Pag. 272.

2. Diſtrictet Romans.

Detta utgör nordligaſte Delen af Landſkapet, ſamt år åvenvål belåget vid Rhone, på norra ſidan om Iſere. Storleken år 8 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 14.

1. *Romans*, en Stad, belågen på en vacker Slättmark, vid Iſere, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte för deſs Domſtol. Pag. 272.

3. Diſtrictet Crest.

Detta ligger i ſydoſt om Diſtrictet Valence, på bågge ſidor om Ån Drome. Storleken är 6,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 8.

1. *Creſt*, en liten Stad vid Drome, år Diſtrictets Huvudort, och Såte för deſs Domſtol.

4. Diſtrictet Dye.

Detta ligger i norr om det ſiſtnåmde, jåmvål omkring Ån Drome. Det år et af Berg

och

och Skogar upfyldt Land. Storleken år 13,64 Qv. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Die*, en Stad, vid Drome, år Huvudorten i Diſtrictet, och Såte főr Domſtolen. Hår finnas mineraliſka Kållor. Staden har fordom varit Säte főr et Biſkopsſtift, ſom numera år uphåvit. Pag. 273.

5. Diſtrictet Montelimart.

Detta ligger i ſőder om Diſtrictet Creſt, ſamt vid Rhone. Det år det ljufligaſte och fruktbaraſte Stycket af hela Departementet. Storleken år 10,76 Qvadr. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *Montelimart*, en vacker och vålbebodd Stad, belågen nåra vid Rhone, uti en behagelig och fruktbar Någd, år Huvudorten i Diſtrictet, och Säte főr deſs Domſtol. Han år ock en god Handelsort. På en Hőjd utmed Staden är et Citadelle. Pag. 272.

2. *S. Paul*, med tilnamnet Tricaſtin eller Trois Chateaux, en medelmåttig Stad, har fordom varit Såte főr et Biſkopsſtift, ſom nu mera är uphåvit.

6. Diſtrictet Nyons.

Detta utgőr det ſydőſtra Hőrnet af Landſkapet. Det år et ganſka bergagtigt Land.

Storleken år 6,3 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *Nyons*, en Köping vid Ån Aigues, år Diftrictets Huvudort. Man finner här en mineralifk Källa, 3 Såpefabriker, famt några Yllerygs-Manufacturer. Över Ån år bygd en vacker Bro, om en enda Valfbåge, hvilken år ovanligt hög och fullkomligen cirkelrund, famt et Romerfkt arbete.

2. *Buis*, en liten Stad, år Säte för Diftrictets Domftol.

5. Departementet HAUTES ALPES.

På Svenfka *Öfra Alperne*. Detta Landfkap år beläget mellan 44 Gr. 13 Min. famt 45 Gr. 5 Min. Latitud. Det grånfar til Landfkapen Ifere, Savoyen, Baffes Alpes, och Drome, Det håller i Långd 10 Mil, i Bredd 4, och i Vidd 44 Qvad. Mil; och år fåledes få ftort fom halva Skåne. Det har fit Namn utaf Belägenheten vid högre Delen af Alpifka Bergsryggen. Det utgöres utaf den öftra Delen af Provincen Daufiné.

Den nordöftra Delen af detta Landfkap, hvilken ftöter intil Alperne, år et ganfka högländt Land, famt upfyldt af Berg, och erfar et kallt Climat, men mellan Bergen finnas vackra Dalar, fom hava den hårligafte Gräsväxt, famt nära en ftor myckenhet Får och annan Bofkap.

Boſkap. Därſtädes växer även Säd, dock ej i myckenhet. För öfrigt finnas här ſtora Skogar, ſom hyſa Vildbråd i tämelig mängd. Den ſydvästra Delen är väl ock något bergagtig, dock i allmänhet jämnare och fruktbarare. Den ſtörſta Strömen i Landet är *Durance*, hvilken här tager ſit Urſprung.

Folkmängden ſtiger til 120,485, hvilket är 2738 Perſoner på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper ſig til 149,550 Riksd., hvilket är 3400 Riksd. per Qvad. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 282,000 Riksd. Til National-Förſamlingen ſändas 5 Deputerade. Landſkapet indelas uti 4 Diſtrict, hvilka innefatta 39 Cantoner.

1. Diſtrictet Gap.

Detta ligger näſtan midt i Landſkapet. Storleken är 12,24 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 13.

1. Gap, Lat. *Vapincum*, Landſkapets Huvudſtad, belägen en Mil från Durance, under 44 Gr. 34' Min. Polhöjd, 50 Mil från Paris; är tämeligen anſenlig, och har 6000 Invånare. Deſs fordna Biſkopsſtift är numera uphävit.

2. Diſtrictet Serres.

Detta utgör den ſydvästra Delen af Depar-

tementet. Det formerar en Dal omkring Ån Buech, samt är det fruktbaraste och bäst bebodda af alla Districten. Storleken är 4,72 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. *Serres*, en liten vacker Stad, vid Ån Buech, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol.

3. Districtet Embrun.

Detta ligger i öster om Districtet Gap, samt formerar en Dal omkring Durance. För öfrigt är det et ganska bergagtigt Land. Storleken är 12,76 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Embrun*, en Stad, belägen på Klinten af en brandt Klippa, vid Durance, är Districtets Huvudort, och tillika Säte för Biskopen i detta Departement. Han är ock befäst. Pag. 270.

2. *Mont Daufin*, en Stad och Fästning. Pag. 270.

4. Districtet Briançon.

Detta ligger nordligast af alla Districten, samt midt imellan sjelva Alperne, och formerar för öfrigt en Dal omkring öfversta Delen af Durance. Storleken är 14,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Briançon*, en Stad, belägen vid Foten af et Berg, vid Durance, är Distriktets Huvudort, och Säte för Domstolen. På Berget ligger et befäst Slott, som har svår åtkomst. Pag. 271.

6. Departementet BASSES ALPES.

Detta Landskap är beläget mellan 43 Gr. 42 Min. och 44 Gr. 38 Min. Latitud. Det gränsar til Landskapen Hautes Alpes, Piemont, Var, och Bouches du Rhone, samt med et Hörn til Vaucluse och Drome. Det håller i Längd 13 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 65,2 Qv. Mil; det är således så stort som Nyköpings Län. Det har sit Namn utaf Belägenheten vid den lägre Delen af Alpiska Bergsryggen. Det består utaf den norra Delen af *Provence*.

Större Delen af Landet formerar en Dal omkring Strömen *Durance*. De norra och östra Någderne däraf, hvilka gränsa intil Alperne, äro kalle, bergagtige, och föga fruktbare på Säd, men Dalarne mellan Bergen äro gräsrike, och giva et härligt Foder åt Boskapen. De Någder åter, hvilka äro belägne omkring Durance, uti södra och västra Delen af Landskapet, njuta et mildare Climat, samt båra Säd och nordiska Frukter, såsom Äplen, Päron, Plommon, i tilräckelig mängd.

Inbyggarnes antal stiger til 168,937, hvilket gör 2744 Personer på hvarje Qvad. Mil.

Landtråntan belöper ſig til 189,170 Riksd., ſom år 2902 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 344,000 Rd. Til National - Förſamlingen ſändas 6 Deputerade. Landſkapet indelas uti 5 Diſtrict, hvilka innefatta 45 Cantoner.

1. Diſtrictet DIGNE.

Detta år belåget midt i Landſkapet, vid Durance. Storleken år 19,4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 16.

1. DIGNE, Landſkapets Huvudſtad, och Biſkopens Säte, belägen vid en Å, ſom faller i Durance, under 44 Gr. 4 Min. Polhöjd, 56 Mil från Paris. En Fjärdingsvåg från Staden befinnes en vacker mineraliſk Kålla, hvars ſalta och klara vatn, med någon bituminös ſmak, håller 38 Graders vårma på Reaumurs Thermometer, ſamt år berömdt ſåſom hålſoſamt at bota Förkylningar, Förlamningar och Sårnader. Uti den kringliggande Någden våxa förträffeliga Plommon. Pag. 284.

2. *Moutiers*, en Stad. Pag. 284.

3. *Riez*, en Stad, ſom fordom varit Säte för en Biſkop, hvars Stift numera år uphåvit. Pag. 284.

4. *Seyne*, en liten Stad i norra Delen af Diſtrictet.

2. Districtet FORCALQUIER.

Detta ligger i väster om det föregående, på västra sidan om Durance, och är det fruktbaraste af alla Districten. Storleken är 12 Qv. Mil. Cantonernas antal är 9.

1. *Forcalquier*, en Stad, belägen på en Kulle, 1 Mil från Durance, är Districtets Huvudort, och har inemot 4000 Inbyggare.

2. *Manosque*, en Stad, belägen en Fjärdingsväd från Durance, är Säte för Districtets Domstol. Pag. 285.

Den kringliggande Någden är ganska vacker, vatnad af flera Källor, samt prydd med behagliga Coteaux, eller Landtsluttningar, planterade med Vinstockar.

3. *Sault*, en liten Stad, uti en skogrik Dal, hvarest finnas många Glashyttor.

3. Districtet SISTERON.

Detta ligger i norr om det nysnämde, på bägge sidor om Durance. Storleken är 9,6 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Sisteron*, en tämeligen ansenlig och reguliert bygd Stad, vid Foten af en Klippa, med ungefär 5000 Inbyggare, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Han beskyddas medelst et godt Citadelle, liggande på Klippan. Den kringliggande Någden bär alle-

handa slags Prukt, utaf bästa egenskap. Han har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera är uphävit.

4. Distriktet CASTELLANE.

Detta ligger i öster om Distriktet Digne, invid Alperne, samt är mycket bergagtigt. Det utgör förnämligast en Dal omkring Ån Verdon. Storleken är 13, 84 Qv. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Castellane*, en liten artig Stad, belägen vid Verdon, uti en ehuru bergagtig dock fruktbar Nägd, förnämligast på Säd och Betesmarker, är Distriktets Huvudort, och Säte för dess Domstol, samt har 1200 Invånare.

2. *Senez*, en ringa Stad, belägen 1 Mil från Castellane, har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera är uphävit.

3. *Entrevaux*, en liten Stad vid Var, nära til Piemontesiska Gränsen, har ock fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera är uphävit; dess Folkmängd är circa 1200.

5. Distriktet BARCELONETTE.

Detta ligger nordligast ef alla Distrikten, vid Piemontesiska Gränsen. Det formerar en Dal omkring Ån Ubaye, som faller i Durance, samt är på alla sidor innesluttit af Berg, undantagande där, hvarest Ubaye har sit utlopp.

Stor-

Storleken är 10,4 Qvad. Mil. Antalet af Cantonerna är 4, och af Orterne 16. Folkmångden stiger til circa 17,000.

1. *Barcelonette*, en medelmåttig Stad, vid Ån Ubaye, är Districtets Hufvudort, och Säte för dess Domstol. Han har vid pass 300 Hus, och 2000 Invånare.

7. Departementet BOUCHES DU RHONE.

Detta Landskap är beläget mellan 43 Gr. 8 Min. och 43 Gr. 58 Min. Latitud. Det gränsar til Departementen Gard, Vaucluse, Basses Alpes, Var, samt Havet. Det håller i Långd 10 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 55,1 Qvad. Mil; och är således något större än Upsala Län. Det har sit Namn af Belägenheten vid Rhone-Strömens Utlopp i Havet. Det utgöres utaf västra Delen af Provence.

Landet är til större Delen slätt, och få Berg finnas här. Climatet är ganska mildt. Marken är merendels torr och sandagtig, och bär icke så mycken Säd som Inbyggarne behöva, undantagande Ön Camargue, hvilken omfattas af Rhone-Strömens Grenar; men det har desto större öfverflöd på skönt Vin och läcker Frukt, såsom Fikon, Mispel, Citroner, Limoner, Pomerancer, Granater, Persikor, Aprikoser, Mandel, Castanier, Pistacher; men utaf alla slags Frukter äro Oliver de, som finnas i största myckenhet, och däraf pråssas en

fin

fin och fkön Olja. Nåftan alla Fält äro planterade, åtminftone omgifne, med Mulbärsträn, hvarföre ock Silkesaveln är ganfka vigtig, desfutom växer här jämvål Maftix, Myrten, Cypreffe, Acacie och Lagerträn. Den fmakeligafte Honing finnes äfven rikeligen. Havet lämnar ock Fifk i ymnighet. De ftörfta Strömarne äro *Rhone* och *Durance*, hvaraf den förra utgör defs väftra Gräns. Två Infjöar af någon betydenhet finnas ock i detta Land, nämligen *Etang de Berne*, och *Etang de Valcarés*, hvardera af 1,2 Qv. Mil i Vidd, och således lika med Skagern.

Folkmångden ftiger til 466,045, fom gör 8458 Perfoner på hvarje Qvad. Mil. Landträntan belöper fig til 528,570 Riksd., hvilket är 9412 Riksd. per Qv. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 932,600 Riksdaler. Til National-Förfamlingen fändas 10 Deputerade. Landfkapet indelas uti 7 Diftrict, hvilka innefatta 53 Cantoner.

1. Diftrictet AIX.

Detta är beläget uti öftra Delen af Landfkapet, mellan Durance och Havet. Storleken är 9,8 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 12.

1. AIX, Landfkapets Huvudftad och Erkebifkopens Säte, belägen under 43 Grad. 32 Min. Polhöjd, halfannan Mil från Durance, 2 Mil

Mil från Medelhavet, och 60 Mil från Paris, har vid pass 25,000 Invånare. Det finnas få Städer i Riket, hvilka äro bygde med så mycken smak: Stadsportarne äro 8. De flästa Gatorne äro snörräta. En Halfcirkel, hvaruti 3 stora Gator slutas, formerar ingången til allmänna Promenaden, Le Cours kallad, hvilken håller 240 Famnar i Längd, och 22 i Bredd, och är sammansatt af 3 Alléer, formerade af 4 rader Trän, hvaraf 2 äro för Fotgångare, och den medlersta för Åkdon, samt på bägge sidor omgiven med prägtiga Hus. Vid slutet af denna Allée befinnes en Källa med kallt vatn, och midtuti en med varmt vatn. Domstols-Huset, hvarvid 4 Gator förena sig, ger tilkänna en ävcn så solid, som prydelig Byggnad. Man kan döma til dess storlek däraf, at utom det gamla Palatset, har man til dess Emplacement tagit vid pass 100 nästgränsande Hus; en modern Pyramid, vid hvars Fot befinnes en Brunn, och på Spitsen en Örn, fästad på en Glob, utgör en Utsigt från detta Hus. Domkyrkan är en stor Götisk Byggning.

Stadens Handel består uti Olivenolja, Brännvin, Mandel, Silke, Russin, Fikon, Plommon, Capris, insyltad Tryffel, Aveliner, eller stora Nötter, Macaroni, Vermicelli, Kläde, Linne, samt Järn- och Mässings-kram. Man tilvärkar i denna Stad Sammet, Flor, Bomullstyger, Indienner. Staden är anlagd 124 år för Kristi Födelse. Kullarne, hvarmed Staden

den omgives, bära Oliver och flera andra slags Frukter, men Pomerancer fattas. Han är Födelseort för Örtekännaren Tournefort, Filosofen d'Argens, Målaren Vanloo, och Resebeskrivaren Adanson. Pag. 277.

2. *Aubagne*, en Stad. Pag. 278.

3. *Lambesc*, en Stad. Pag. 278.

2. Districtet MARSEILLE.

Detta ligger i söder om det förenämde, utmed Havet. Storleken är 3,85 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. MARSEILLE, en Stad, belägen vid Havet, 62 Mil från Paris, är i storlek och Folkmängd den tredje i Riket. Han bebos af 90,000 Invånare. Han delas uti 2 Delar: Gamla och Nya Staden. Den förra presenterar sig såsom en Amfitheater för Skeppen, som inkomma i Hamnen, men Gatorna äro trånga, krokiga, backiga, osnygga, och omgifne med Hus af ringa anseende; där befinnes förnämsta Stadskyrkan, som är en Götisk Byggning. Den Nya Staden är väl percerad, och ännu bättre bebygd; han har til communication med Gamla Staden en af de vackraste Gator man någonsin får se, hvilken kallas le Cours; midtuti finnas 2 Rader Trän, med Stenbänkar uti Mellanskiftena, och på hvarje sida symmetriska Byggningar af en imponerande Architectur; Farten för Åkdonen mellan dessa Hus och Promena-

menader gör lika som 2 Gator. Vid en af Ändarne af denna Promenad vidtager en Gata, som slutar sig vid en Stadsport, kallad la Porte d'Aix, och vid den motsvarande ändan befinnes Stadshuset, hvarest möter en lång Gata, som leder til en annan Stadsport, kallad la Porte de Rome. Dessa 2 Gator och Promenader äro uti et så fullkomligt Alignement, at man med lätthet skiljer Objecterne från den ena Stadsporren til den andra, fastän det är en Fjärdingsvägs afstånd.

En interessant åsyn är Hamnen, i anseende til alla handlande Nationers sammankomst; den föreställer Europa i kort begrep, medelst skiljagtigheten af språk och sedvänjor. Denna Hamn är en Bassin af oval Figur, hvilken håller 625 Famnar i Längd, och 175 i sin största Bredd, samt har 18 til 20 Fots Vatn. Han intager nästan hela Längden af Staden, och kan inrymma 6 à 700 Skepp. Skeppen ligga där i säkerhet, även vid starkaste Stormväder. Stora Krigsskepp stadna vid Ön If, som ligger en Fjärdingsväg därifrån. Utom 2 Klippor, som sammantränga Inloppet til Hamnen, äro Stenkistor anlagde, hvilka icke lämna ledig fart åt mer än et stort Skepp i sänder; denna Passage spärras medelst en grof Järnkedja; et Citadelle och en Skans beskydda Inloppet til densamma.

Af Byggningar märkas Stadshuset, liggande vid Midden af Hamnen, hvilket är en förträffelig Byggnad. Börsen befinnes uti Rezde-

chaus-

chausséen eller Jordvåningen. Såsom förnämsta Ornamenter har Façaden flera Colonner eller Pilastrar af Jaspis, med en Balustrade af vit Marmor. Arsenalen, hvarest Smedjorna, Gevärs vårkståderna, och i synnerhet Vapensalen befinnas, äro synvärda; denna sidsta består af 2 ofanteliga Galerier, som korsvis afskära hvarandra. Upstaplade Coner af Sablar, Vårjor och Bajonetter, samt Troféer af Fanor, Trummor och Trumpeter. utgöra dess prydnad. Dramatiska Theaterhuset är et af de vackraste som finnas i Riket. Bland de många uphäfna Klostren äro åtskilliga af vacker Byggnad. Här finnes et allmänt Hospital, et Sjukhus, et Hittebarnshus, och flera andra månskligheten hedrande Anstalter.

Stadens Handel, hvilken man skattar til 2 Millioner Riksdalers rörelse månadtligen, sträcker sig til Barbariska Kusten, jämte Tripoli, hvarifrån man hämtar Ull och Strussfjädrar, emot utbyte af Vin; til Italienska Hamnarne, hvarest man bringar torra Frukter, Honing och Levantiska Varor, för at återbekomma Silke och Alun; til Spanien, hvarest man lämnar Franska och Levantiska Varor, för at bekomma Silvertackor och Piastrar. Til Franska Öarne i Westindien, hvarest man sänder Mjöl, Vin, Brånvin, Likörer, Mans och Qvins-Kläder, Hattar, Skor, och får därifrån Socker, Caffe, Cacao, Indigo, Bomull; och åndteligen på et exclusift sätt til Kahira, Alexandria, Smyrna och Constantinopel, hvartil man bringar

torra

torra Frukter, Cassonnade, Qvicksilver, Coraller, skurna såsom Oliver, til Halsband och Armband, Papper, röda Yllemössor, Kläden, Sidentyger, samt Järn- och Mässingskram; och hämtar tilbakars Hudar, Chagrinskinn, Angoriska Bockhår, Lin, Bomull, vitt och färgadt Linne, Persiska Mattor, Silke af flera slag, Gummi Arabicum, Senna, Oliban, Saffran, Galläplen.

Här finnas åtskilliga Sockerbruk, Guld- och Silkestygs-Manufacturer, Segelduks- emailleradt Fayence- Såpe- Vitriols- och Saffians-Fabriker, Corallsliperier, hvarvid 400 Personer äro sysselsatte, och ändteligen Tapet-Manufacturer. Dessa Tapeter hålla 3 Fot i Bredd, de tryckas med Olja på Linne, samt finisseras med Pensel, somlige på Damask-façon, somlige en Camayeu imiterande Målningar, andre såsom Guirlander, Paysager, samt Europäiska och Chinesiska Figurer. Staden är anlagd af Greker, 600 år för Kristi tid. Han är Födelseort för Petronius Arbiter, Resebeskrivaren Arvieux, Consuln Peissonel, och Abbé Barthelemy, Auctoren til Voyage d'Anacharsis. Han har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera är uphävit. Pag. 279

Nära 5000 små Landthus, som kallas Bastides, spridde omkring Marseille, förestålla vid et visst afstånd Utsigten af en ofantelig Stad. I stället för Häckar och Gravar hava Länderne til stängsel vita Murar, hvilket alt underhåller Illusionen. För at rätt njuta denna

na Ögnasyn, bör man infinna sig på Skansen Delagarde, ej långt därifrån belägen: det kringliggande Fältet, en stor Vidd af Havet, och hela Staden visa sig därstädes uti ganska tydeliga Synepuncter; men för öfrigt skulle man fela, om man ansåge dessa Bastides såsom något förträfflige; hvarje består endast af et litet Lusthus med en liten Trägård, planterad med Vinstockar, Fikon och andra Trän, lämpelige efter Climatet.

2. *If*, en liten Ö, nära vid Staden, har et befäst Slott.

3, *La Ciotat*, en Stad, belägen 2 Mil från Marseille. Pag. 278.

3. Districtet SALON.

Detta ligger i väster om Districtet Aix, utmed Havet. Storleken är 7,7 Qv. Mil. Det innesluter större Delen utaf Sjön Etang de Berre, hvilken fournerar ymnigt Fisk och godt Salt. Årligen insaltas här 2000 Lispund Ål, och 200 Lispund Boutargue, hvilket är Fiskrom, prässad och torkad i Solen, samt anses såsom en läcker Rätt. Cantonernas antal är 6.

1. *Salon*, en tämelig Stad, om 4400 Inbyggare, belägen på en angenäm Slättmark, planterad med Oliver, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol.

2. *Martigues*, en Stad, liggande vid utloppet af Etang de Berre uti Havet, är befäst,

och

och har en Hamn, samt idkar Sjöhandel. Pag. 278.

4. Distriktet Arles.

Detta ligger i väster om det sistnämde, jämväl vid Havet. Det innefattar den af Rhones bägge Grenar inneslutna Ön Camargue, samt något af kringliggande Någd. Storleken är 10,5 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 4.

1. *Arles*, en Stad, belägen vid Rhone, där han grenar sig, uti en morasig Någd, är Huvudorten i Distriktet, och Säte för Domstolen. Staden är folkrik, och bebos af circa 20,000 Invånare, men Gatorna äro trånga och krokiga. Man finner här flera fordna Monumenter at iagttaga än moderna Byggningar. Bland de förra är det vigtigaste Stycket en Obelisk, om et enda Stycke af 64 Fots Längd, af Egyptisk Granit, placerad framför Stadshuset, hvilket är en även så vidlyftig som prågtig Byggning. Staden har ifrån år 879 uti några 100 år, varit Huvudstaden uti et Konungarike, som efter Stadens Namn kallades Arelat. Han har ock fordom varit Säte för et Erke Biskopsstift, som numera är uphävit. Pag. 278.

4. Distriktet Tarascon.

Detta ligger i norr om det sistnämde, samt utgör en Ö, som inneslutes af Rhone;

Durance, och en Canal, Canal de Crapone kallad, hvilken leder från Durance til Rhone. Storleken år 6,3 Qv. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *Tarascon*, en tämeligen vacker Stad, vid Rhone, gent emot Beaucaire, år Districtets Huvudort. Dess Handel består uti Olja, Brånvin, Stärkelse, samt goda Tyger, tilvärkade somlige endast af Florettsilke, och somlige af Florettsilke, blandadt med Ull. Pag. 278.

2. *S. Remy*, en Stad, belågen midt i Districtet, år Säte för dess Domstol. Pag. 279.

3. *Orgon*, en liten Stad vid Durance.

5. Districtet APT.

Detta ligger i öster om det sistnämde, samt i norr om Durance Storleken år 9,8 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 10.

1. *Apt*, en Stad, år Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol. Dess Handel består uti Sviskon, Vaxljus, och Cadis. Han har fordom varit Säte för et Biskopsstift, som numera år uphävit. Pag. 285.

2. *Pertuis*, en Stad vid Durance. Pag. 278.

3. *Cadenec*, en Stad vid Durance, har 1900 Invånare.

6. Di-

6. Diſtrictet Orange.

Detta ligger ſkildt från de öfrige Diſtricten, ſamt omgives af Departementet Vaucluſe. Storleken är 1,6 Qv. Mil. Cantonernas antal är 3.

1. *Orange*, en Stad, belägen på en vacker Slåttmark, en half Mil från Rhone, är Huvudorten i Diſtrictet, och Säte för deſs Domſtol. Han har fordom varit Säte för et Biſkopsſtift, ſom numera är uphävit. Furſtliga Huſet Naſſau-Dietz i Tyſkland, förer ockſå af denna Stad Titel utaf Prins af Oranien, emedan det för 100 år ſedan varit Ågare däraf: Pag. 274.

8. Departementet VAR.

Detta Landſkap är beläget mellan 42 Gr. 56 Min. och 43 Grad. 53 Min. Latitud. Det omgives af Landſkapen Bouches du Rhone, Baſſes Alpes, och Piemont, ſamt Havet. Det håller i Långd 12 Mil, i Bredd 6, och i Vidd 64,3 Qvad. Mil; och är ſåledes inemot ſå ſtort ſom Nyköpings Lån. Det har ſit Namn utaf Belägenheten vid Ån *Var*, hvilken til en del utgör deſs *Grāns* med Italien. Det beſtår utaf öſtra Delen af Provence.

Hvad Landets Beſkaffenhet beträffar, ſå är Marken något ojämnare, bergagtigare och ſkogrikare än uti det näſtgränſande Departementet Bouches du Rhone, men Climatet är enahanda;

även som de Frukter och andra Växter, hvilka finnas uti det förenämde Landskapet ock likäväl här trivas, hvarföre det är onödigt at uprepa dem. Sjökusten är något vidsträcktare, hvadan ock Fiskfänget är vigtigare.

Folkmängden stiger til 275,472, som gör 4285 Personer på hvarje Qvad. Mil. Landträntan belöper sig til 366,250 Riksd., hvilket är 5696 Riksd. per Qvad. Mil. De fordne Contributionerne utgjorde 659,600$\frac{1}{4}$ Rd. Til National-Församlingen sändas 8 Deputerade. Landskapet indelas uti 9 District, hvilka innefatta 80 Cantoner.

1. Districtet Toulon.

Detta utgör det sydvästra Hörnet af Landskapet, samt är beläget vid Havet. Storleken är 3,15 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. Toulon, Landskapets Huvudstad och Biskopens Säte, belägen vid Havet, under 43 Grad. 8 Min. Polhöjd, 4$\frac{1}{2}$ Mil från Marseille, och 64 Mil från Paris, bebos af circa 25,000 Invånare. Han består af 2 Delar, Gamla och Nya Qvarteret kallade. Det förra, tämeligen däligt bygt, har intet märkvärdigt mer än Gatan kallad Rue aux Arbres, som är et slags Promenadplats, samt Stadshuset. Det nya Qvarteret, hvilket utgör likasom en annan Stad, innefattar, utom de prägtiga Vårk som äro up-

upförde i Louis 14:des tid, många vackra Hus, hvaribland Seminarium förtjänar företräder, och et Torg omgivit med Trån, hvilket tjänar til Exercitie-Plats. Hamnen delar sig också, i afseende på dessa Qvarter uti den Gamla eller Köpmans-Hamnen, och den Nya eller Krigsskepps-Hamnen. Köpmans-Hamnen, längs utmed hvilken går en lång Quai, hvarest Stadshuset befinnes, beskyddas af 2 Stendammar. Den nya Hamnen år anlagd vid slutet af förra Seculo, så väl som Stadens Fästnings-vårk, de där bestå af 9 Bastioner. Framför denna Hamn befinnes Arsenalen, sammansatt af alla de Rum, som äro nödvändiga för et Skepps byggnad och utrustning. Man finner först en Reparebana af ovanlig Längd, överalt välsd, hvarest Tåg tilvärkas, och där åvanpå et Rum, hvarest Hampan tilredes. Vapensalen är fullproppad af Musketer, Pistoler, Hillebarder, Bajonetter, m. m. på Artillerigården finnas Canoner, Mörsare, Bomber, Granater, och Kulor i stor myckenhet, lagde i förträffelig ordning; et annat interessant Object är den stora Salen, hvarest Seglen förvaras. Canongjuteriet och Skeppsvarvet förtjäna ock upmärksamhet.

Emedan Havet uti Touloner-Hamnen icke har någon Flod, så år Skeppsbyggeri-Dockan här mindre underkastad svårigheter än annorstädes, Hon håller 197 Fot i Längd, och 87 i Bredd vid öfra ändan, med 18 Fot uti sin största elevation, och 15 i den minsta. Me-

delst 28 Pumpar, som äro applicerade til Reservoiren, kan vatnet utur denna Docka utpumpas på 8 Timar. Galere Flottan, som fordom haft sin station i Marseille, har i sednare tider blivit flyttad til denna Ort, och intager en annan Bassin uti Nya Hamnen. Slavarne ligga numera icke på Galererne, utan logera på Landet, uti et nyligen bygt stort Hus. Til Lands försvaras Staden på östra sidan af Skansen *Faron*.

Bergen, hvilka emot norden omgiva Staden såsom en Halfcirkel, välla at Solens hetta om Sommaren är här odrägelig, dels därigenom at de afhålla de kyliga Nordanvädren, dels också at de genom sin reverberation föröka Solstrålarnes kraft. Nägderne kring Toulon båra förträffeligt Muscat-Vin, samt de vackraste Blomster man vil se, förnämligast bland Tubereuse och Narcisse-slägtet. Pag. 280.

2. *La Seyne*, en Köping. Pag 281.

2. Distriktet Hieres.

Detta ligger i öster om det förenämde, jämvål utmed Havet. Storleken är 8,2 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Hieres*, en Stad, belägen på en Kulle, en half Mil från Havet, och halfannan Mil från Toulon, är Distriktets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Marken, som stöter intil Kullen, är på ena sidan låg och morasig, och

och på andra ſidan planterad med Pomerance-Citrone Limone- och Granate-Trån på öpna Fältet; där finnas även några Palmträn, men deras Frukt mognar ej. Sockerrör, hvilka här fordom cultivertes, blevo övergifne, då man förnam at Sockret från Veſtindien bragt fördelen af deras afkaſtning til intet.

Anm. Det är ej längre ſedan än År 1230, ſom Socker varit planterat i Europa. Några Judar förde det då til Sicilien, jämte andra utländſka Växter.

Uti ingen Nägd af Frankrike är Naturen ſå beſtändigt vacker ſom här. Under en god del af Vintern finner man grönſkande Fält, ſåſom om Våren, och i många Trägårdar finnes den tiden gröna Äter at plocka. Undertiden låter dock Kölden känna ſig, även tämeligen ſträngt. 1709, 1768 och 1786 års Vintrar voro här rätt ſkarpa. Staden har fordom haft en Hamn, ſom nu mera icke exiſterar, emedan Havet dragit ſig nåſtan en half Mil från Staden tilbakars. Han är Födelſeort för Maſſillon, den våltaligaſte Predikant, ſom Frankrike frambragt. Pag. 281.

Utanför Staden formerar Havet en Vik eller Redd, om halfannan Mils Diameter, hvilken är ſå god och ſäker, at man i mannaminne icke hört omtalas något Skeppsbrott. De ſtörſta Krigsſkepp kunna här ankra och ligga i fullkomlig ſäkerhet för alla Vindar. Denna Redd omgives mot Hafsſidan af *Hieriſke Öarne*, hvilka äro 5 til antalet, men däraf endaſt

3 äro af någon betydanhet. Desse äro följande: *Porquerolles*, liggande en half Mil från Fasta Landet, håller i Vidd 0,15 Qv. Mil, och är således så stor som Lowön i Mälaren: *Porteros*, belägen 1 Mil från den förenämde, och 3 Fjärdingsväg från Fasta Landet, håller i Vidd 0,09 Qv. Mil, och är således ungefär så stor som 3 gånger Kungsholmen: samt *Titan*, hvilken skiljes från den sistnämde medelst et smalt Sund, men 1 Mil från Fasta Landet, och håller i Vidd 0,18 Qv. Mil, och är således inemot så stor som Visingsön i Wettern. Bemäldte Redd beskyddas af 3 Skansar, hvaraf den första, kallad *Bregançon*, ligger på en Landtudd på Fasta Landet, och de öfrige bägge äro belägne på Öarne Porquerolles och Porteros. Pag. 281.

3. Distriktet Brignole.

Detta ligger i norr om det nysnämde. Storleken är 5,42 Qv. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Brignole*, en Stad, belägen midt i Distriktet, uti en ganska hälsosam Nägd, är Distriktets Huvudort, och Säte för dess Domstol. Pag. 280.

4. Distriktet S. Maximin.

Detta ligger i väster om det sistnämde.
Stor-

Storleken år 6,6 Qv. Mil. Cantonernas antal år 9.

1. *S. Maximin*, en medelmåttig Stad, med 2700 Invånare, år Huvudorten i Districtet, och Säte för defs Domstol.

5. Districtet Barjols.

Detta ligger i nordost om det sistnämde. Storleken år 8, 17 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 13.

1. *Barjols*, en medelmåttig Stad, med 2500 Invånare, år Districtets Huvudort, och Säte för defs Domstol.

2. *Cotignac*, en ansenlig Köping, med 2700 Invånare.

3. *Aups*, Lat. *Alpes*, en medelmåttig Stad med 2400 Invånare.

6. Districtet Draguignan.

Detta är belåget midt uti Departementet. Storleken år 14,35 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 11.

1. *Draguignan*, en tåmelig Stad, belågen uti en fruktbar Nägd, hvars Climat år åfven få sundt som mildt, år Districtets Huvudort, och Säte för defs Domstol. Staden har 823 Hus, och 4900 Invånare.

2. *Lor-*

2. *Lorgues*, en medelmåttig Stad, med 3200 Inbyggare.

3. *Fayence*, en Stad. Pag. 282.

7. Districtet FREJUS.

Detta ligger i öster om det sistnämde, samt vid Havet. Storleken är 7,7 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *Frejus*, en Stad, belägen vid Havet, uti en något morasig Nägd, är Huvudorten i Districtet, och Säte för dess Domstol, jämväl Säte för Biskopen i Departementet. Inbyggarnes antal stiger til 3000. Staden är anlagd i Romarnes tid, och var då en ansenlig Ort, som hade en god Hamn; men denna Hamn är nu för tiden så upgrundad, at inga Skepp här kunna ligga. Man finner uti och vid denna Stad flera Lämningar efter Romerska Byggnader.

2. *S. Tropez*, en Stad vid Havet. Pag. 282.

8. Districtet GRASSE.

Detta ligger i norr om det sistnämde, ävenväl vid Havet. Storleken är 7,34 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 10.

1. *Grasse*, en Stad, är Huvudorten i Districtet, och Säte för Domstolen. Han är näst Toulon den ansenligaste Staden i Landskapet, och

och har 10,000 Invånare, men år irregulier, ofnygg, och utan Prydnader. Man bereder här Skinn med Løven och Barken af Myrtenträ, och af Lentiſcum, hvilket gør dem grøna, råra och ganſka brukbara. Man handlar ock uti denna Stad med Silke, men førnämſta Handelen idkas med Honing, Vax, Pomada, Eſſencer, och ſkøna Tvålkulor. Den kringliggande Någden år mindre bårande på Såd än Vin och Oliver. Emot ſøder ligga Ångar, i ſynnerhet Trågårdar, hvilka äro prydde med många ſlags Blomſter, ſamt omgifne med Håckar af Jasmin, Myrthen och Cedrater. Emot Norden har Staden ſkygd af et Berg, hvareſt man finner vacker vit Marmor, Jaſpis af åtſkilliga Fårger, ſamt ſkøn Alabaſter. Staden har fordom varit Såte før et Biſkopsſtift, ſom numera år uphävit. Pag. 283.

2. *Antibes*, en Stad, belägen vid Havet, år befåſt. Emot Hafsſidan beſtår Fåſtningsvårken af 4 Baſtioner, hvars Courtiner åro betåckte med Halfmånar, med en Graf där utanføre, hvilken omfattas af en betäckt Våg och en Glacis. Det øfriga af Staden år omgivit af Havet, hvareſt å ena några Klippor, och å andra ſidan grundt gyttjevatten vågra nalkandet dårtil. Hamnen, ſom år liten, beſkyddas af Batterier, och af en Skans med 2 Baſtioner. Pag. 283.

3. *Cannes*, en Stad. Pag. 283.

4. *Vence*, Lat. *Vincium*, en medelmåttig Stad, med 2000 Invånare, har fordom varit Såte

Säte för et Biskopsstift, som numera är uphäfvit.

9. Distriktet S. Paul.

Detta ligger östligast af alla, samt skiljes från Italien medelst Strömen Var. Det är ganska litet, ty det håller ej mer i Vidd än 3,32 Qv. Mil. Cantonernas antal är 5.

1. *S. Paul*, en medelmåttig Stad, med 1800 Inbyggare, belägen 3 Fjärdingsväg från Havet, och halfannan Mil från Nizza, är Distriktets Huvudort, och Säte för dess Domstol.

9. Departementet CORSE.

Detta Landskap består af en Ö i Medelhavet, som på Latin och af andra Europäiska Nationer kallas *Corsica*. Bästa Cartan häröver befinnes uti Franska National-Atlas af år 1792. Hon är belägen mellan 41 Gr. 10 Min. och 43 Gr. Latitud. Dess Medelpunkt ligger under 16 Gr. 46 Min. öster om Paris. Dess afstånd från Frankrike är 27 Mil, från Lombardiet 23, och från Toscana 9 Mil. Hon har en oval skapnad. Hon håller i Längd 18 Mil, i Bredd 7, och i Vidd 88 Qvadrat Mil; och är således inemot så stor som Skåne, eller som 3½ gång Gottland.

Landet är mycket bergagtigt. Längs efter Ön, ifrån norr til söder, går en Bergsrygg, hvil-

hvilken fortfar i Bugter, och uti norra Delen närmar sig til den västra Kusten, men i södra Delen til den östra. Från denna Huvudrygg utgå 9 à 10 Grenar, hvaraf endast 2 äro af någon betydenhet. Mellan alla dessa Åsar befinnas åtskilliga vackra Dalar, samt några Slåttmarker. Det högsta af dessa Bergen är *Gradaccio*, på Latin Mons Aureus, och på Svenska Guldberget kalladt Från dess Klint, hvilken är så hög, at han nästan beständigt är betäckt med Snö, kan man skåda hela Corsica och Sardinien, en god Del af Lombardiet och Italien, samt en Bit af Frankrike. Den östra Kusten är tämeligen jämn, men den västra är genomskuren af flera Hafsvikar, däraf *Golfo di S. Fiorenzo, di Porto, di Sagona, d'Ajaccio*, och *di Valinco* äro de ansenligaste. Af Strömar är Ön väl vatnad; de stiga til några och 50, samt rinna åt alla väderstrek ut i Havet. De ansenligaste af dem äro *Golo* och *Tavignano*, hvardera om 6 Mils Längd, hvilka bägge falla i Havet vid östra Kusten, Deras Ström är ganska häftig, och myckenheten af de Stenar, som upfylla deras Bäddar, välla at de icke äro farbara.

Hvad Producterne beträffar, så vil man först anföra dem som höra til Mineral Riket, Här finnes Guld, Silver, Koppar, Järn och Bly-Malm, Alun, Porfyr och Jaspis, samt bå, de varma och kalla mineraliska Källor.

Rörande Växtriket, så är Jordmånen i allmänhet fruktbar. Vete, Råg och Korn hava

god

god tresnad, men Hafra trives ej så väl. Skönna Ängar och Betesmarker finnas i ymnighet; men man samlar intet Hö, emedan Climatet är så mildt, at Boskapen betar ute på Marken hela året igenom. Åtskilliga Kullar båra et för smaken angenämt Vin, men hvilket bör drickas medan det är färskt, ty det blir snart surt; det vita är sötagtigt, och det röda liknar Vinet som växer vid Rhones Stränder. Bergen båra i ymnighet förträffelig Timmerskog, och på somliga ställen finnas goda Ekeskogar. Träden, förnämligast Tall, Castanie- och Nöte-Trän växa til ansenlig Höjd. Mandel- Olive- Limon- Citron- Pomerans- Fikon- och Granat Trän äro ganska allmänna, men Stenfrukter, såsom Plommon, Aprikoser, Kersbär, äro sällsynte, och ej af synnerlig god smak. En god Del af Ön har sin förnämsta Rikedom uti Olivenolja, hvilken väl icke är så god, men ock mindre utsatt at brista än den uti Provence.

Hästarne äro af liten art; även så Åsnor och Mulåsnor, men, likasom de förre, qvicka och starka. Nöten äro jämförelsevis större, utan at vara af vacker växt. Gettren äro ganska talrika. Nästan alla Får hava 4 Horn, somlige även 5. Et tämeligen allmänt Djur är Muffoli, hvilket är en art Stenbock, samt ganska snabbt. Man finner inga giftiga Djur eller Vargar, men mycket Råvar. På Vildbråd är ingen brist, undantagande Caniner. Kalkoner finnas ingenstädes; däremot äro Perlhöns

och

och Fasaner i stort antal, samt Trastar, som för öfrigt äro stora, hava ganska smakligt kött. Här finnas en myckenhet Bien, hvarföre ock Honing och Vax vankas i överflöd, men den myckenhet Buxbom och Ide, hvaraf de hämta sin föda, ger åt Honingen något litet bitter smak. Förträffeliga Laxöringar och små Ålar äro nästan de enda slags Fiskar, som Strömarne fournera. Thonfiskar och Sardiner fiskas ymnigt vid Kusterne, ävensom Ostron, och långs utmed hela Stranden håmtas Coraller af åtskillig Färg. Förnämsta Handelen idkas med Boskap och Olja. Climatet är mildt och Luften i allmänhet hälsosam.

Fenicierne voro Öns första Inkråktare, sedermera Focéer, Etrurier och Carthaginenser, til dess Romarne vid pass 560 år före Kristum bemägtigade sig henne. Vid Barbarernas Anfall föll hon i Göternas våld, hvilka åter måste lämna henne åt Grekerne, desse åter åt Longobarderne, vidare voro Saracenerne ägare däraf, sedermera Romerska Baroner af Huset Colonna, därefter Pisanerne, och ändteligen Genueserne, hvilka cederade henne til Fransmännerne, från hvilka hon åter år 1794 blivit eröfrad af Engelsmännerne. Under den tiden hon lydde under Genueserne upreste sig Corserne flera gånger, i tanka at afskuddda sig deras övervälde, och förklarade sit Land år 1736 för Konungarike, samt utvalde til Konung en Tysk Baron Theodor Neuhof, hvilken förestod Regeringen endast 8½ år; och det

år på dennes Konungavårdighet, som Konungen i England numera grundar sin Titel af Konung til Corsica.

Folkmångden stiger til 247,776, som gör 2815 Personer på hvarje Qv. Mil. Landträntan belöper sig til 47,460 Riksd., som är 539 Riksd. per Qvad. Mil. De fordna Contributionerne utgjorde 82,600 Riksdaler. Til National Förfamlingen sändas 6 Deputerade. Ön indelas uti 9 District, hvilka innefatta 68 Cantoner.

1. Districtet BASTIA.

Detta ligger nordligast af alla, samt utgör en Halfö, om circa 5,5 Qv. Mil. Cantonernas antal är 7.

1. BASTIA, Öns Huvudstad, och Biskopens Säte, belägen vid Havet, under 42 Gr. 36 Min. Polhöjd, 100 Mil från Paris. Havet formerar här en liten Bugt, hvaraf man gjort en Hamn, medelst en Dam: Dess öpning är circa 40 Famnar. Han är föga säker, och endast små Fartyg kunna här ankra. Staden, Slottet och Malmarne, bygde såsom en Amfitheater omkring denna Bugt, bebåda på långt håll en prägtig Stad, men då man kommer därin, finner man trånga, irreguliera, och mörka Gator, i anseende til Husens Höjd. På en Kulle, som commenderar den öfre Staden, befinnes et dåligt Citadelle och et Palats. Denna

na Skans domineras på alla Håll, utaf Bergen, vid hvilkas sluttning Bastia är belägen. Pag. 295.

2. Distriktet Oletta.

Detta ligger i söder utmed det förenämde, och är inemot dubbelt så stort. Cantonernas antal är 9.

1. *Oletta*, en liten Stad vid et Berg, år Distriktets Huvudort, och Säte för dess Domstol.

2. *S. Fiorenzo*, en liten, men någorlunda befäst Stad, vid en Hafsvik, har en god Hamn.

3. Distriktet La Porta.

Detta ligger i söder om det nyssnämde, på östra Kusten, vid Havet. Storleken är ungefär 4 Qv. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *La Porta*, en Köping, är Distriktets Huvudort, och Säte för dess Domstol.

4. Distriktet Cervione.

Detta ligger i söder om det sistnämde, åmvål utmed Havet. Storleken är ungefär 9 Qvad. Mil. Cantonernas antal år 6.

1. *Cervione*, en liten Stad. ej långt från Havet, år Diſtrictets Huvudort, och Såte för Domſtolen.

5. Diſtrictet CORTE.

Detta intager medlerſta Delen af Ön, och år ungefår 15 Qvad. Mil ſtort, Cantonerne åro 8.

1. *Corte*, en liten Stad, belågen på en Slåttmark, omgiven af Berg, vid Ån Tavignano, uti en fruktbar Någd, har et Univerſitet. Bredevid Staden ligger et befåſt Slott på en hög Klippa.

Nåra vid Staden rinner en liten Ström, kallad *Reſtonica*, hvars vatn, blandadt med mercurial Partiklar, har den egenſkapen at göra Jårn blankt; man doppar dåri Canoner och Muſketpipor.

2. *Aleria*, en ringa Ort vid Tavignano; har fordom varit en Stad och Biſkopsſåte.

6. Diſtrictet ISOLA ROSSA.

Detta ligger i våſter om det ſiſtnåmde, på våſtra Kuſten vid Havet, ſamt håller vid paſs 8 Qv. Mil i vidd. Cantonerne åro 8.

1. *Iſola Roſſa*, på Franſ. *Isle Rouſſe* kallad, en liten Stad vid Havet, år Diſtrictets Huvud-

Huvudort, och Säte för Domstolen. Han beskyddas af et befäst Torn.

2. *Calvi*, en liten Stad, belägen på en Landtudd vid en Hafsvik, har en skön Hamn, som beskyddas af et väl befält Slott, flanqueradt med 5 Bastioner.

7. Districtet Vico.

Detta ligger i söder om det sistnämde, jämväl vid Havet. Dess Storlek är vid pass 6 Qv. Mil. Cantonerne äro 7.

1. *Vico*, en Köping, är Districtets Huvudort, och Säte för Domstolen.

8. Distictet Ajaccio.

Detta ligger i söder om det förenämde, ocksä vid Havet. Storleken är ungefär 12 Qv. Mil. Cantonerne äro 7.

1. *Ajaccio*, en Stad, liggande vid en ansenlig Hafsvik, är den vackraste och bäst belägna Staden på hela Ön, Huvudorten i detta District, samt Säte för dess Domstol. Alla Gatorna äro breda och väl allignerade, samt bebygde med Hus af tämeligt anseende. Folkmängden stiger til 4000. Stadens omfång består utaf en simpel Mur, tämeligen hög och stark, beklädd med en liten Wall, samt flanquerad uti de vigtigaste ställen vid Stranden.

Viken formerar en stor och skön Redd, som beskyddas af et godt Citadelle. På godt Vatn är här nog brist. Den kringliggande Någden bär det bästa Vinet, som växer på denna Ö.

9. Districtet TALLANO.

Detta utgör den sydligaste Delen af Ön, samt är det största af alla Districten, hållande i vidd circa 20 Qvad. Mil. Cantonernas antal är 8.

1. *Tallano*, en liten Stad, på västra sidan om Bergsryggen, är Districtets Huvudort, och Säte för dess Domstol.

2. *Porto Vechio*, en liten Stad på östra sidan om Bergsryggen, vid en liten Hafsvik, som är den bästa och säkraste Hamnen på hela Ön.

3. *Bonifacio*, en liten befäst Stad vid Sundet mellan Corsica och Sardinien, har en liten, men säker och beqväm Hamn, samt idkar godt Corallfiskeri.

4. *Capraia*, en liten Ö, ungefär så stor som Svartsjölandet, liggande 4 Mil från Corsicas Fasta Land, i nordost, har en liten Stad af samma Namn, med en stark Fästning och god Hamn.

EURO-

EUROPÅISKE ERÖFRINGAR.

Förenämde beskrefne Länder åro alla de, fom vid Revolutionens början år 1789, uti Europa hörde til Franska Riket; men sedan den tiden hava åtskilliga andra nästgränsande Landskap dels genom eröfring, dels genom egit begivande blivit med Frankrike antingen förenade, eller bragte under dess lydnad. De flesta af dessa Länder hava ej ännu genom formeliga Fredstractater utaf deras förra Ägare blivit cederade til Frankrike, och beskrivas således enligt deras fordna Indelning. De åro följande:

1. Departementet VAUCLUSE.

Detta Landskap utgöres utaf Grefskapet Venaissin, jämte Staden Avignon, hvilka tilförene tilhört Kyrkostaten, eller Påvens verldsliga Område. Det är beläget mellan 43 Gr. 45 Min. samt 44 Gr. 25 Min. Polhöjd. Det omgives af Departementen Gard, Drome, Basses Alpes, och Bouches du Rhone, samt håller i Vidd 18 Qvadr. Mil. Det har sit Namn af den berömda Källan Vauclufe, belägen ej långt från Strömen Durance. *Rhone* och *Durance* utgöra dess gränsor i väster och söder.

Rörande Markens Beskaffenhet, så är det et Land, blandadt af Slätter och Berg. På Slättmarken är Climatet nästan det samma som uti Landskapet Bouches du Rhone, nämligen

mildt och tempereradt under större delen af året. Uti Bergstracten är det kallare. Men det som gör Climatet i detta Land, åtminstone uti den Delen som sträcker sig utmed Rhone och Durance, mindre angenämt än det i anseende til sit Läge borde vara, äro Nordanvädren. Dessa Vindar, hvilka blåsa nog ofta, förnämligast om Vintern, äro understundom så starka och häftiga, at de med rötterne uprycka och kullkasta de största Trän. Då är Climatet ingen ting mindre än mildt. När detta händer om Vintern, är Kölden ganska skarp och genomträngande; och om Sommaren är Stoftet, som dessa rasande Vindar kringföra, så tjockt och i sådan mängd, at det är omöjeligt bärga sig därföre. Men emedan dessa Vindar icke blåsa större delen af året, så är det dock sant at Climatet i detta Land är et af de angenämaste.

Marken är ganska fruktbar på allehanda slags Såd. Man årjar Vete af bästa slag, samt Vin i öfverflöd, och på åtskilliga ställen af utvald egenskap och synnerlig godhet. Man tilvärkar en stor myckenhet Olivenolja, som gemenligen är god, samt förträffelig då den rätt ansas. Man föder ock en myckenhet Silkesmaskar. Likaledes har man goda åringar af Saffran, Legumer, ganska läckra Frukter och Hö. Vildbråd finnes i ymnighet och af god smak. Fjäderfä och Fisk äro jämväl nog allmänna. Med få Ord: Här fattas inter utaf det

det som kan tjåna til Livets förnödenhet, eller bidraga at göra det samma angenämare.

Det enda som år någon brist på, år Skog. Man har i sednare tider upröjt Bergen, och i följe dåraf utrotat Skogen. Lyckligtvis har man anlagt många Trådplanteringar på Slåttmarken, förnämligast af Mulbårsträn; hvilket giver åt det fattigare Folket beqvämligheter, som det eljes icke skulle njuta. Sedan man stympat Mulbårs- Olive- Mandel- och andra Frukttrån, samlar man Qvistarne och betjånar sig af dem så väl i Köket, som til Rumens vårmning. Stammarne och Rankorne af gamla Vinstockar åro dem jåmvål til mycken hjelp, och Solen samt det milda Climatet än mera. De förmögnare håmta sin Ved från andra Landsorter, samt från de få ställen i detta Land, hvarest Skogen icke blivit aldeles förödd.

Landets Handel idkas nästan med intet annat ån Silke. Vinet och Oljan förtåres til större delen uti Landet, och det som utföres, kan ej upgå i motvigt med den Spanmål som Inbyggarne åro nödsakade at hämta från andra Länder, emedan deras egen ej år tilräckelig til nödtorften.

Til den 14 September 1791 har Landet lydt under Påveliga Våldet, men då beslöt National-Församlingen at förena det med Frankrike, samt förklarade det at vara en integrant Del af Riket. Då steg Folkmångden til 152,919, som gör 8484 Personer på hvarje

Qvad. Mli. Innan denna Förening skedde, hade man likväl förut, vid anståld Sammankomst, låtit inhämta Inbyggarnes Tanka. Utaf 98 Församlingar, hvaraf detta Land består, voro 70 som voterade för Föreningen med Frankrike, och 28 för Påvens Välde. Utaf dessa 28 bör man draga 9, hvilka då de icke voterat, hvarken för eller emot, ej kunna anses såsom stridige. De 19 Församlingar, som voterade för Påven, ägde en Folkmängd af 30,647, hvarföre det resulterar en Majoritet af 71,625 Personer för Föreningen med Frankrike. Utom dess, uti de Församlingar som voterade för Påven, hade en stark Minoritet voterat för Frankrike.

Landet formerades därpå til et Departement, och indeltes uti 3 District, *Avignon*, *Carpentras*, och *Vaison*. Det innefattar 14 Städer, hvaraf de betydligare äro *Avignon*, *L'Isle*, *Cavaillon*, *Pernes*, *Carpentras*, *Caderousse*, *Vaison*, och *Valreas*, hvilkas Beskrifning befinnes P. 428 & 429. De öfrige 6 Städerne äro *Le Thor*, med 550 Hushåll och 2500 Invånare, *Sarrians*, med 400 Hushåll och 1800 Inbyggare, *Monteoux*, med 600 Hushåll och 2700 Invånare; *Malaucene*, med 470 Hushåll och 2100 Invånare, *Bedouin*, med 550 Hushåll och 2500 Invånare, samt *Bolene*, med 600 Hushåll och 2700 Invånare; alt såsom det befanns vid år 1762.

2. Departementet MONTBLANC.

Detta består utaf Hertigdömet Savoyen, tilförene hörande til Konungen i Sardinien. Det håller i Vidd 96 Qv. Mil. Det har sit nya Namn af det stora Berget *Montblanc*, som är et af Alperne, och ligger på Grånsen til Italien. År 1792 den 27 Novemb. beslöt National Conventet at Savoyen skulle förenas med Frankrike, och utgöra en integrant Del däraf. Det inrättades därpå til et Departement, med Namnet Montblanc; och beviljades at det skulle få sända 10 Deputerade såsom Ledamöter i National-Conventet. Innan detta skedde, hade man förut genom anståld sammankomst låtit utröna Inbyggarnes Mening. Utaf 631 Församlingar, hvaraf Savoyen består, voterade 597 för Föreningen med Frankrike, och 34 för Sardinska Öfverväldet.

Om Landets Beskaffenhet, Markens Producter, samt de här befintlige Städer och Orter finnes at läsa Pag. 324 och följande. Det enda jag har at tillägga, är at Chambery blef år 1780 af Påven förklarad för Biskopssäte, med tilhörande Stift.

3. Depart. ALPES MARITIMES.

Med detta namn förstås alt det Land, som Fransmännerne eröfrat utaf Piemont vid Hafskusten, samt är belägit på bägge sidor om Alperne. Det består utaf Grefskapet Nizza, jämte

te de dårtil hörige smärre Grefskapen Boglio, Tenda och Oneglia. Storleken är ungefär 30 Qv. Mil, däraf vid pass 12 Qv. Mil ligga på våstra sidan om Alperne. Folkmängden stiger til circa 60,000. De förnämsta Producterne äro Vin, Olja, och skön Frukt. Detta Land blef år 1793 förklaradt för et Franskt Departement.

Förenämde 3 Länder utgöra Franska Eröfringarne i öster; men norrut har det intagit vida större Stycke, nämligen alt det Land af Tyskland, som är beläget mellan Rhenströmen och Havet, den enda Staden Maynz undantagen. Detta håller vid pass 500 Qvadr. Mil i Vidd, samt bebos af inemot 3 Millioner Människjor. Vid detta Lands betragtande är lämpeligast at indela det uti 4, ehuru til storleken ganska olika Delar, nämligen *Belgien*, *Lüttich*, *Bataviska Acquisitionen*, samt *Rhenska Landet*.

1. BELGIEN.

Detta Land är det som med annat namn jämvål kallas Österrikiska Nederland. Beskrifningen däröver befinnes uti 2:dra Tomen af Utförliga Geografien, Pag. 348, och följande sidor. Jag vil likvål något anföra, som kan lända til förbättring vid denna Beskrifning, enligt nyare underrättelser, som jag bekommit.

Det är beläget mellan 49 Grad, 30 Min. och

och 51 Grad. 30 Min. Latitud. Storleken år circa 260 Qvad. Mil, hvilkas Folkmängd stiger til nära 1½ Million. Det innefattar större och mindre Delar af Landskapen *Flandern*, *Brabant*, *Hennegau*, *Namur*, *Lüxemburg*, *Limburg*, och *Geldern*. Det år således knapt så stort som Småland.

Hvad Landets Beskaffenhet beträffar, så hava Limburg, Hennegau, och Namur de flåsta Bergen; det sidsta år i synnerhet ganska bergigt. De öfrige Provincerne åro ganska jämna, och hava, förnämligast Brabant och Flandern, stora och vidsträckta Slättmarker. Marken år i allmänhet tagen ganska fruktbar; norra Brabant består måstadelen af sandiga Hedar och Skogar, men hvaraf stora Sträckor blivit röjde; midt genom Lüxemburg drager sig Ardennerskogen, hvilken år mycket uthuggen, men Jordmånen är dock icke den båsta; Geldern består måstadelen af Hedar och Moraser; Marken uti Namur år til större delen hård, stenig, och ganska torr; men de öfrige hava, förnämligast Flandern, en förträffelig och ganska vål upbrukad Mark. Uti de Landsträckor som stöta til Havet och vid Morasen, är Luften varm och fugtig, samt icke sund. Dd sydligare Provincerne hava en kallare frisk Bergluft, och dårföre et sundare Climat.

Mineraliska Producterne åro til en del ganska vigtige. Lera och Porcellins-Jord finner man i myckenhet. På Stenkol arbetas stora Gruvor

Gruvor i Hennegau, Namur och Brabant. Gallmåja finnes uti Limburg i ſtor ymnighet, jämvål i Namur, hvareſt utom deſs mycket Vitriol och Svavel beredes; Limburg och Lüxemburg hava ganſka goda Järn-Bergvärk, ſamt förſända mycket Järn til Lüttich och Cöln; Namur och Hennegau hava jämväl några; i deſſa ſednare finnes ockſå mycket Bly, i ſynnerhet i Namur.

Åkerbruket ſkötes uti de flåſta Någder med mycken ſorgfällighet och flit, ſamt åven ſå väl ſom uti England; uti Limburg äro både Åkerbruk och Boſkapsſkötſel förträffliga; Brabant idkar förnämligaſt Åkerbruk, och Lüxemburg Boſkapsſkötſel med mycken flit och driftighet; Geldern planterar ſkönt Lin; Flandern idkar alla Grenar af Landthus-hushållningen med mycken fördel; Hennegau har ganſka vigtig Boſkapsſkötſel; uti Namur äro de flåſta Grenar af Landthushållningen, i anſeende til den dåliga Jordmånen, mindre drågtiga, men Skogarne äro vigtigare. Vinvåxt träffas endaſt uti Lüxemburg, vid Moſelſtrömen. Såd cultiveras af alla ſlag, och til egen conſumtion, ſamt deſsutom mycket Lin, Hampa, Krapp och Rapſat: men af Boſkapsavelens och Skogens Producter är Utförſeln ganſka vigtig, och för at göra Vedhandelen deſto indrägtigare, bränner man nåſtan överalt Stenkol; men Bi- och Silkes-ſkötſel äro nåſtan okände. Fiſkeriet vid Kuſterne är vigtigt; man idkar jäm-

jämvål Sillfiske i Nordsjön, och Stockfiskfånge vid Island.

Uti Manufacturer åro dessa Provincer til större delen Fransmåns, Engelsmåns och Hollåndarnes lycklige Medtåflare. Man finner icke allenast många stora Anlåggningar dåraf, utan ock nästan i alla Ståder och Någder en myckenhet smårre Anstalter. Namur har förträffeliga Glashyttor; det finnas många Porcellinsförnåmligast Fayence-Fabriker, som hava god affåttning. Jårnvårken, Bleckhamrar, Stålträdsdragerier, Järn- Koppar- och Mässings-Fabriker åro förnåmligast i Hennegau, Namur och Lüxemburg vigtige. Linne- Battist- och Spets-Manufacturerne hava uti flera hundrade års tid varit, och åro ännu de fullkomligaste i Europa; deras Huvudsåte år Flandern, hvars huvudsakeliga Rikedom de utgöra; dårnäst Brabant, Geldern, och Hennegau. Bomulls-Manufacturerne åro ogement talrike; dårtil höra i synnerhet en myckenhet Cattuns- och Sits-Tryckerier, Manufacturer uti Bomullstyger, Manchester, Siamois, samt flera andra blandade Tyger. Några Flandriska och Brabantska Städer hava ganska sköna Siden-Manufacturer, hvilka tilvårka förträffliga Tyger, Sammet, Band, Flor, och mera dylikt; dårtil höra jämvål Guld- och Silver Träns Manufacturer, virkade Tapeter, och flera andra sådana slag. Klädes-Manufacturerne, hvilka åro ganska vigtige, samt tilvärka även så godt Arbete, som de Engelska och Fransyska, hava de-

ras

ras Huvudſäte i Limburg, ſamt en ogement ſtark afſättning kring hela Europa. Ylletyger bliva likaledes förträffligt gjorde. Brüſſeler-Camelotterne äro mycket beröinde. Brabant och Flandern hava ganſka många och ſköna Pappersbruk, Tapet-Fabriker, ſköna Låder-Manufacturer, hvilka jämväl finnas i Lüxemburg; flereſtädes många Sockerbruk; åtſkilliga Chymiſka Anſtalter til Vitriols, Salpeters, och andra Syrors beredande för Färgerierer och dylikt mera; ganſka goda Hattfabriker; ſamt en myckenhet andra ſlag.

Denna Induſtrie är redan ogement ſtor, och Handelen med alla deſſa Manufactur-Varor genom en ſtor Del af Europa ganſka anſenlig. Fraktfarten och Mellanhandelen hava dock hitintils ej varit i det flor de kunnat vara, i anſeende til de många hinder de haft at kämpa med, ſåſom Schelde-Strömens ſpärrande, de många Tullarne på Elven Maas, med mera; men hädanefter tyckes för deſſa Länder en blidare utſigt viſa ſig, ſedan Farten på Schelden blivit förklarad fri, och Tullarne på Maas afſkaffade. Oagtadt deſſa ſvårigheter, hava dock en myckenhet Engelſka Varor, Colonie Producter, och andra Nationers Varor gådt genom deſſa Länder til Tyſkland och andra Någder, och Mellanhandelen med Tyſka Varor, Franſka Sidentyger, Viner, m. m. har varit ganſka anſenlig. De vigtigaſte Utländſka Varor, ſom deſſa Provincer hava af nöden, äro: Aſiatiſka Producter, Weſtindiſka och andra Americanſka

ricanska Varor, rå Hudar, Vin, Silke, Bomull, en myckenhet Spansk Ull, Metaller, Mineralier, och Färgestofter. Ifrån Paris, Lyon, och andra Franska Städer har en ganska stor mängd Manufactur varor gådt genom Belgien til Holland, och därifrån, så väl som omedelbart från Brüssel til Norra Europa.

Vågarne äro i de flästa Någder förträffligä. Nästan överalt äro Strömarne genom Canaler förenade, icke allenast med Nordsjön, utan ock med hvarandra. Den vigtigaste Canalen är den, som förenar Schelde med Somme, och några tusende Famnar leder under Jordbrynet. I allmänhet hava Inbyggarne uti flera hundrade år haft beröm för flit och värksamhet, i synnerhet et egenteligt Snille til nyttiga och vackra Upfinningar. De äro högst förtjänte vid Färgning på Kläden och Tyger, vid fina Yllevarors och de kostbaraste Spetsars tilvärkande, i synnerhet vid Linnevåfnad efter alt slags Modell, vid Oljemåleri på Linne, med mera dylikt. Österrikiska Husets Inkomster af detta Land stego årligen til vid pass 3 Millioner Riksd. Nu vil man specielt betragta de 7 Provincerne:

1. Flandern.

Detta Landskap gränsar til Nordsjön, Brabant, Hennegau och Frankrike, samt håller i vidd 48 Qvad. Mil; och är således så stort som Kristianstads Län. Om Landets Producter

är ordat Pag. 352. Hvad jag här kan hava at tillägga är följande: Bland de förnämsta Producterne är Rapsat, hvilken så väl här som i Brabant ymnigt cultiveras, samt af hvilken även så god Olja pråssas, som i Holland, hvilken har så stark afsättning, at man endast af denna Vara räknar bägge Provincernas årliga afsalu til halfannan Million Riksdaler.. Krapp planteras i Flandern uti otrolig mängd, samt cultiveras och beredes även så väl som uti Zeeland, utföres jämväl i myckenhet, men huvudsakeligen nyttjas vid de många inhemska Manufacturerne, samt är jämte Rapsat en ogement vigtig Product. Lin är egenteligen Huvud-producten, hvilken sannolikt här i större myckenhet fullkomligt cultiveras än någon annorstädes i Europa, närer en stor myckenhet Landtfolk på en ganska inskränkt Landsträcka, blir från det första råaste arbetet bearbetat til den högsta fullkomlighet uti Spinning, Våfnad, Stickeri och Knyppling, sysselsätter Folk af alla Stånd, samt inbringar årligen stora Penningsummor, och därföre med rätta kallas den Flandriska Guldgruvan. Flandern är det egenteliga Sätet för de fullkomligaste Linne-arbeten i hela Europa, och har därvid bibehållit sig uti flera hundrade års tid. Linne blir här från den gröfsta slags våfnad til den fullkomligaste och superfinaste enkla våfnad, såsom Cammarduk eller Battist, eller til de bästa och finaste blomerade Varor, såsom Linons, Damask, Atlas, samt de finaste Duktyg, efter alla

alla slags Mönster och Tekningar bearbetat. Sak samma är med Trå- och Spetsar, hvilka från grösta sorter til de finaste här tilvärkas. Jordmånen och Climatet gynna ej allenast ogement Linplanteringen, utan även alla Blekings anstalter, och sådane som höra til dess appretur, äro förträfflige. Blekerierne befinnas til större delen inom Ståndernas Omfång, och Gravarne mellan dem bliva genom rinnande Strömar ständigt med friskt Vatn underhållne. Dessa Blekesplatser äro ogement sköna, bevuxne med bästa Gräs, ständigt gröna, samt likna fullkomligen dem i Harlem. Handelen med Flandersk Linneväf är til en del uti Genter- och til en del uti Brüsseler-Köpmäns Händer; samt af ogemen vigtighet, ty därat går en ovanlig myckenhet til Holland, England, Frankrike, Spanien, Portugal, til alla dessa Staters Colonier, til Medelhavet, alla Nordiska Riken och Östersjön. Uti alla Orter i Provincen, förnämligast uti Staden Gent, blir ütaf inländskt Lin en stor myckenhet medelsort Trå tilvärkad, hvaraf ansenliga Qvantiteter sändas til Spanien och America.Ävenså tilvärkas alla sorter finare Trå, som dels sändes utomlands, dels användes til Stickeri och Knöppling. Man skattar hela Belgiens Utförsel af Linneväf ütaf alla slag, samt Trå och Spetsar, hvaraf största Delen tilvärkas i Flandern, årligen til 8 Millioner Riksd. i värde.

Utom Linne-Manufacturer har Flandern en myckenhet andra, som til en Del äro gan-

ſka vigtiga. Uti många Ståder tilvårkas en ſtor mängd Bomullstyger, Cattuner och Sitſer, många ſlags blandade Tyger af Silke, Linne och Bomull, en myckenhet Ylle- och Half-Yllevaror, Kläde, Sarſer, Strumpor och andra ſmårre varor; alla ſlags Tapiſſerier, til nyttjande för Möblers, Våggars och Sångars beklädning; uti Brügge och Dornik i ſynnerhet en myckenhet ganſka goda Siden- och Halfſidenvaror, Stoffer, Sammet och dylikt mera; jämvål tilvårkas dår ganſka godt Läder, ſköna Hattar och andra Varor.

Landet är dårföre öveʀalt förtråffeligen cultiverat, ogement folkrikt, ganſka vålmående och ogement vårkſamt; genom hela Landet finner man alleſtådes ſmårre och ſtörre, vålbygde, vålmående och folkrika Ståder. I hänſeende hårtil kan man ej gäraa antaga Landets befolkning ringare än 10,000 på hvarje Qvad. Mil, och ſåledes ſtiger Folkmängden til nära en half Million, De fordna ſtora Ståderne, ſåſom Gent, Brügge, Ypern, Dornik, äro vål i jämförelſe med deras blomſtrande tider, öde och ſvagt bebödde, men deſſe ägde då all Landets Induſtrie, ſom i ſednare tider mera ſpridt ſig til de ſmårre Orterne, ſå at i allmänhet tagit tyckes den nuvarande Induſtrien i denna Province icke på något ſätt giva vika för den uti deſs blomſtrande Period uti 13 och 14 Seclerne. Följande Orter äro mårkeligaſt:

1. Gent, Landſkapets Huvudſtad, är af ganſka ſtor Vidd, ſamt var fordom ogement folk-

folkrik och vålmående; hvadan ock, Kejſar Carl 5., då han viſtades i Paris hos Frans I, utlåt ſig: Paris n'eſt par ſi grand; je le mettrai bien dans mon Gand. Han år nu för tiden på långt når icke ſå ſtarkt bebodd, har många Trågårdar och Blekesplatſer inom ſina Murar; men är dock ännu anſenlig, har vid paſs 40,0 0 Inbyggare, ſamt många rika Hus, idkar jämvål vigtig Handel, förnämligaſt, med Flanderſk Linnevåf, Trå, Spetſar, och en myckenhet andra Belgiſka Manufactur varor, med Franſka Viner, Frukter, ſamt Producter från Europåiſka Colonierne; han har jämvål många vigtiga Manufacturer, förnämligaſt uti ſkön Linnevåf, många Trå- och Spets Fabriker, ſamt åtſkillige andra Tygs och Bomulls-Manufacturer. Genom Handelen med Linnevåf, och de ſtora Summor, ſom denna därföre drager från andra Länder, underhåller och uplivar denna Stad egenteligen hela Landets Induſtrie. Medelſt de 3 Strömarne Schelde, Lys och Lieve, ſamt åtſkilliga farbara Canaler, har Staden communication ej allenaſt med Brügge, Brüſſel, Antverpen och Scheldens Utlopp, utan ock med nåſtgrånſande Stater, ſamt den beqvämlighet at de genom Canalerne ankommande Fartyg kunna loſſa och laſta ſina Varor bredevid Köpmånnernas Hus och Magaſiner.

2. *Geersbergen*, Franſ. *Grammont*, en liten Stad vid Ån Dender, har åtſkilliga Manu-

facturer för Tapeter, Bomullstyger, Linnevåf m. m.

3. *Ronse*, Frans. *Renesse*, en Stad, som har många Kläd- och andra Ylle-Manufacturer.

4. *Cortryk*, Frans. *Courtray*, en Stad vid Leye, med 2 Förstäder, är ansenlig, ogement industriös, välmående, samt jämte Gent Hufvudsätet för de skönaste Flanderska Linne-Manufacturer, hvaraf en myckenhet finnas i hela den kringliggande Nägden. Den här tilvårkade Linnevåf är ogement fin, och man tilvårkar alla slag af det så kallade Hollandslärft, under hvilket namn Utländningarne, ja sjelva Amsterdam och andra Holländska Städer hämta härifrån. Man tilvårkar här jämvål Batiste, likaledes förträffligt och af många slag. Utomdess lämna de härvarande Manufacturer det skönaste blomerade Linne af alla slag til Borddukar m. m. med alla arter af Tekning, hela Drabbningar, Jagtpartier, Landskap, Historiska Stycken, med största finhet och fullkomlighet i Väfnaden. Blekerierne omkring Staden hava det skönaste Läge, med fullkomligen klart och tunt Vatn utur Leye. Handelen med detta Linne til Frankrike, Spanien, Portugal, Holland, är ganska ansenlig. Uti den kringliggande Nägden våxer det bästa Flandriska Lin, det starkaste och finaste som i Europa cultiveras, jämvål här på det fullkomligaste blir spunnit och våvit, så at Cortryk med rätta kan anses såsom Huvudsätet för det finaste Linnearbete

nearbete i hela Europa. Början til detta berömda Våveri sätter man omkring år 1268. Utomdess har Staden sköna Manufacturer uti blandade Bomulls- och andra Tyger, jämvål uti ordinärt Lärft, Kläde, fin Trå och mera dylikt.

5. *Thielt*, en Köping, belägen nästan midt i Flandern, har många och ganska goda Linne-Manufacturer.

6. *Meenen*, Frans. *Menin*, en Köping vid Leye, är folkrik, vålmående, ganska industriös, och har många Linne-Manufacturer af samma art som Courtray.

7. *Doornyk*, Frans. *Tournay*, en stor och något befäst Stad, vid Schelde, har vid pass 18,000 Inbyggare, samt många ganska vigtiga Manufacturer, som utomlands hava, en vigtig afsättning, nämligen hela Bomulls- och blandade Tyger, Batister, tryckta Linne- och andra Varor, Cattuns-Fabriker, Ylle-Manufacturer, som tilvärka Camelotter, Stoffer, och andra Tyger af mångahanda slag, ansenliga och goda Siden-Manufacturer, 2 Fabriker för Turkiska Tapeter och Mattor, samt en stor och väl inrättad Fayence-Fabrik. Uti den kringliggande Nägden befinnas ock många Manufacturister, som arbeta för denna Stad.

7. *Dendermonde*, en ansenlig Stad, vid Dender och Schelde, är i Krigstider en vigtig Ort, emedan han kan aldeles sättas under Vatn; är jämvål en god Manufactur-Ort. Nägden häromkring är fruktbar; idkar i synnerhet

ſtark Lin- och Hampeplantering, ſamt bår allehanda ſlags Såd.

8. BRÜGGE, Franſ. *Brugues*, en Stad af ſtor Vidd, var fordóm, en lång tid, den förnämſta Europäiſka Handelsſtad, men har ſå råkat i förfall, at knapt mer ån ſkuggan år qvar af den fordna Folkmångd och Rikedom; åtſkilliga Trakter i Staden åro öde, många Hus ſtå toma, och flera ſtora Hus hava få Inbyggare. Staden har dock ånnu til vid paſs 20,000 Inbyggare ſamt många rika Hus. Hår finnas åtſkilliga anſenliga Manufacturer, ſom förnåmligaſt lämna fina Ylle- och Bomullstyger, Linnevaror, Spetſar, goda Sidentyger, Atlasſer, jåmväl en ſtor Fayence Fabrik, ſom lämnar ganſka goda Varor, en Låder-Manufactur, ſom tilvårkar ſkönt Saffian och Corduan. Medelſt åtſkilliga Canaler har Staden gemenſkap med de flåſta Flanderſka Ståder och med Nordſjön, ſamt idkar tåmeligen god Handel.

9. *Ypern*, Franſ. *Ypres*, en beſåſt Stad, har i fordna tider varit berömd ſåſom en af de vigtigaſte Manufactur-Ståder, har jåmväl ånnu åtſkilliga goda Ylle- Bomulls- Linne och Siden-Manufacturer, ſamt idkar tämelig Handel.

10. *Warneton*, en liten beſåſt Stad vid Leye, hår många Brånnerier, ſom tilvärka Brånvin af Enbår.

11. *Vaton*, den ſtörſta Byn i Flandern, år ganſka anſenlig.

12. OST,

12 Ostende, en Stad, belägen vid Havet, under 51 Grad. 14 Min. Polhöjd, har i nyare tider ansenligen förkofrat sig. Före Americanska Kriget inlupo här i Hamnen årligen circa 300 Skepp, år 1779 redan 1032, i de följande Krigsåren omkring 3000 årligen, men efter Kriget vid pass 2000. Efter den tiden har ock Staden blifvit mera bebygd och folkrikare, men af de Handels-Contor, som under Kriget här voro anlagde, hafva de flästa sedermera afgådt.

13. *Niewport*, en befäst Stad ej långt från Nordsjön, hvarest han har en god Hamn. Gemenskapen med inre Deldn af Landet är ganska lätt, dels genom den nya Chausséen, dels til vatn genom Canaler, som leda til Dunkerque, Ostende och Brügge. Ortens förnämsta Näring består uti Fiskeri, hvilken utvidgar sig til Sillfiske i Nordsjön, samt Cabeljofångst vid Island. Här tilvärkas en myckenhet Tågvärke och Segelduk, och med Likörer, förnämligast af Enbär, som här tilredes, idkas god Handel.

2. Brabant.

Detta Landskap omgifves af Bataviska Brabant, Lüttich, Namur, Hennegau och Flandern. Dess storlek är 68 Qvad. Mil. Norra Delen består mäst af sandiga Hedar och Skogar, men har dock stark Linplantering. Södra Delen däremot är ganska fruktbar och för-

träffligen cultiverad, i synnerhet idkar den sydligaste Delen af Landet, som kallas Wallonska Brabant, synnerligen godt Åkerbruk, samt i några Nägder jämvål god Boskapsskötsel. Södra Delen är överhuvud den folkrikaste, och har de flästa Städerne, samt många förträffliga Manufacturer, men Industrien visar sig dock allmänt uti hela Landet.

1. Brüssel, Huvudstaden i Belgien, är stor, folkrik och välbygd, samt har vid pass 50,000 Invånare. Så väl i anseende til Fägringen af dess särskildta Delar, som i anseende til sin Rikedom och synnerliga Industrie, hörer han bland de förnämsta Europäiska Städer. Dess Manufacturer äro ganska ansenliga och vigtiga. I synnerhet märkvärdiga äro de härvarande Spetsar, de förnämsta i Europa, samt Idealen utaf den finaste spinning och fullkomligaste utarbetande af Lin, hvaruti innan Engelsmän även så litet som Fransmän hava kunnat göra lika, hvilka Nationer eljes hava bragt så högt det finaste arbete uti Bomull och Siden. Uti sjelva Staden äro 4000, och i den kringliggande Nägden ungefär 5000 Personer, som arbeta däruti, hvilka til större Delen bestå af fattiga Qvinnor, som därvid ringa förtjäna. Handelen med dessa Spetsar är ansenlig, och många Hus idka densamma. Af Linne Manufacturer finnes föga i Brüssel, men Handelen med Linneväf är ganska ansenlig. Bomulls-Manufacturerne äro ganska vigtige, samt bestå dels

dels uti Cattuner och Sitser, dels uti Siamesser, samt lätta Tyger. Siden Manufacturerne äro myeket utbredde, och lämna förträffliga Varor, förnämligast sköna Strumpor; även så Manufacturer uti Camelotter, hvilka näst efter de Asiatiska, äro de skönaste som finnas til; Manufacturer uti Hautelice Tapeter; många Guld- och Silverdragerier, Snörmakare, samt Guld och Silverspetsars tilvärkare, hvars Arbeten hava god afsättning, förtjäna ock at anmärkas. Klädes- och Ylletygs Manufacturerne äro likaledes vigtige; Läder-Mauufacturerne äro til en del sköna; och dessutom finnes här en myckenhet andra Konstnärer och Fabrikanter, bland annat göres här en stor mängd Galanteri-Varor. Handelen är stark, och tager ogement til, samt sträcker sig til en del över alla vigtiga Europäiska Handelsorter, i synnerhet har i sednare åren egna Sjöfarten blivit starkare, och Mellanhandeln med Franska, Engelska, Holländska och Tyska Varor ständigt ansenligare.

2. *Nivells*, en tämeligen ansenlig och folkrik Stad, har många vigtiga Manufacturer, förnämligast i fint Linne, förträffliga Battister, och flera andra.

3. *Loeven*, Fr. *Louvain*, en Stad, är väl stor til Vidden, men en Del däraf består af Trägärdar, Fält och Betesmarker, och Inbyggarnes Antal stiger til 16,000. Här finnas Klädes-Manufacturer, samt åtskilliga andra Fabriker, som

som äro goda, ehuru icke i sådant Flor som fordom.

4. *Diest*, en Stad vid Ån Demer, var fordom en af de vigtigaste Manufactur Städer, har väl förfallit från sin förra välmåga, men har dock ännu god Rörelse, berömda Bryggerier, samt goda Klädes- och några andra Manufacturer.

5 ANTVERPEN, på Tyska Antorf, en stor Stad vid Schelde, med en beqväm Hamn, hvaruti de största Skepp fordom kunnat inlöpa, och genom 8 Huvud Canaler beqvämli en upkomma til Staden, men denne har på de sednare 200 åren genom Sten och Grus blifvit fyld och obrukbbar gjord, Staden är til en Del välbygd, har många prägtiga Hus, hvaribland i synnerhet Börsen, hvilken som den förnämsta i Europa, hörer. Tils i sednare hälften af Sextonde Seculum var han den förnämsta af Handelsstäderne i Europa, och räknade då 200,000 Invånare, men kom genom inbördes Krigen i förfall, så at han nu är nog öde, och räknar ej mer än 30,000 Inbyggare; han har dock ännu många rika Familier och många vigtiga Manufacturer; jämte Amsterdam är han i Besittning af Slipningen och den vigtiga Handelen med Diamanter och andra Ädelstenar; Spets-Manufacturerne äro vigtige, och hava god afsättning; utom dess finnas här ganska goda Ylle-Manufacturer, åtskilliga Siden-Manufacturer, Sits- och Cattuns-Tryckerier, en skön Tapet-Fabrik och andra Anstalter. Handelen är tämeli-

meligen vigtig, ehuru en ſkugga mot den i fordna Tider; dock är all anledning at förmoda, det han hädanefter, ſedan Fransmännerne förklarat Farten på Scheldeſtrömen fri, anſenligen ſkal tilltaga. Bland Byggningar förtjäna Aſſecurans Kammaren och Hanſeatiſka Huſet, om 230 Fots Längd, förſedt med 300 Handelsbodar och Magaſiner, at märkas.

6. *Turnhout*, en tämeligen anſenlig, ſamt genom ſin Induſtrie vigtig Stad, arbetar i ſynnerhet mycket uti ordinära och medelſorter Linnevåt, har ſköna Blekeri-anſtalter, ſamt idkar vigtig Handel med Linne.

7. *Düffel*, en anſenlig Köping, med ganſka goda Ylle-Manufacturer.

8. *Lier*, en tämeligen anſenlig Stad, har ſköna Klädes- och Ylletygs Manufacturer.

9. *Mechelen*, Frauſ. *Malines*, en anſenlig och välbygd Stad, har fordom även hört til de ſtora och rika Städerne, men råkat i förfall; icke deſs mindre är han ännu i anſeende til ſina Vårf vigtig, har vid paſs 20,000 Invånare, ſamt förträffliga Manufacturer, bland hvilka de för Spetſar, de bäſta näſt efter de Brüſſelſka, äro de förnämſta. Några Siden-Manufacturer, Tapet- och Trå-Fabriker äro vigtige. Strömar och Canaler befordra Communicationen och Handelen med Brüſſel och Antwerpen ogement, hvarföre här äro ſtora Nederlag och Speditioner. Med Flodvatnet

kunna tungt laſtade Skepp komma upföre Schelde til Staden.

3. HENNEGAU.

På Franſ. *Hainaut*, omgives af Flandern, Brabant, Namur och Frankrike. Storleken år 25 Qv. Mil, eller lika med Blekinge. Jordmånen år i allmänhet förträffelig. Hår finnas åtſkilliga vigtiga Mineraliſka Producter, indrägtiga Järn- och Bly-Gruvor, ſköna Marmorbrott, ſamt ſtora Stenkolsgruvor. Boſkapsſkötſeln år ganſka vigtig; Schåferierne åro i ſynnerhet ganſka anſenlige, och gifva förträffelig Ull. Åkerbruket har i ſednare tider ogement förkofrat ſig. Lin år eljes Landers Huvudproduct, ſamt cultiveras i myckenhet och förträffligt. Man har ock i ſednare tider röjt många Moras och olåndig Mark, ſamt förvandlat til bördig Jord. Skogarne åro vigtige, ſamt lämna en myckenhet Ved til Utförſel. Bland Manufacturerne arbeta de fläſte uti Linne, hvilket näſt efter det i Flandern och Brabant här tilvärkas biſt. Landtmannen har bragt det fina Spinneriet til högſta grad af fullkomlighet, hvarföre ock den fina Linſpånaden för Brüſſeler-Spetſarne här göres, jämvål finnas uti åtſkillige Ståder i denna Province en myckenhet Spets-Manufacturer. Uti Yllevaror åro jämvål några Manufacturer, dock icke många, men för Klädes- Ylle- Bomulls- och andra Manufacturer i de näſtgränſande Provincerne tilvår-

vårkas hår ganſka mycken Garnſpånad af alla ſlag. Folkmångden är anſenlig; den ſtiger til 200,000.

1. Mons, Landets Huvudſtad, ligger på en Kulle, och år beſåſt. Hår år en anſenlig Spets-Manufactur, hvilken öfverträffar den uti Valenciennes. Några andra Manufacturer finnas hår jåmvål.

2. *Ath*, den båſta Staden nåſt Mons, har goda Linne-Manufacturer.

3. *Lesſines*, en liten Stad, vid Dender, har ſköna Linne-Manufacturer.

4. *Halle*, Franſ. *Haulx*, en liten Stad vid Senne, har många af de båſta Linne-Manufacturer i denna Province.

5. *Enghien*, Franſ. *Angis*, en liten Stad, har Tapet-Fabriker och några Ylle-Manufacturer.

6. *Braine*, en liten Stad, hvareſt och uti hvars Nägd den finaſte Linſpånad för Brüſſeler-Spetſarne göres.

7. *Binch*, en liten Stad, har Järnhamrar, goda Knifs- och andra Fabriker, ſamt tilvärkar mycket Spetſar.

4. Namur.

Detta Land omgives af Brabant, Lüttich, Lüxemburg och Hainaut, och är 15 Qv. Mil ſtort. Climatet år ſundt och Luften ren. Marken dåremot år föga bördig, utan bergagtig och

och ſtenig. Sjelva Fälten på Slätterne äro gemenligen hårda och ſteniga, ſamt fordra mycken gödſel. Mineraliſka Producterne äro vigtige. Marmorbrotten och förnämligaſt Stenkolsgruvorne äro ſtora och indrägtiga. Järn finnes i ymnighet, det förarbetas dels til Järnvaror, dels til Stål. Blygruvorne äro ogement rika, och lämna mycket Bly til utförſel. Koppar och Gallmäja finnes här ävenvål. Skogarne äro anſenlige. I anſeende til den maga Marken äro Landthushållnings-Producterne icke få vigtige här ſom i de andra Provincerne; de beſtå uti Såd af allehanda ſlag til egen Conſumtion, ſamt något Vin, men hvilket ej är ſynnerligen godt. Jämvål äro Manufacturerne icke här uti ſamma blomſtrande tilſtånd, ſom annorſtädes. Järnhyttor och Hammarvärk, Koppargruvor och Mäſſingsvärk, ſamt några Svartſmids-Fabriker äro här huvudſakeligen i gång. Järnſmide, Koppar, Mäſſing, Bly, Stenkol, Marmor äro de förnämſta Utförs-varorne.

1. NAMUR, Landets Huvudſtad, vid Maas, är en af de vackraſte i Belgien, ſamt har vid paſs 14,000 Invånare. De härvarande Gevärs- och andra Järnfabriker äro vigtige. Jämvål tilvärkas här mycket Kopparkäril och Mäſſingsträ, även ſom fina Sperſar.

2. *Charleroi*, en befäſt Stad vid Sambre, är bekant för de många Belägringar han utſtådt.

3. *Fleu-*

3. *Fleurus*, en Stad vid Sambre, är bekant för den stora Drabbning här föreföll år 1794 mellan Fransmännerne och Österrikarne.

5. LÜXEMBURG.

Detta Landskap omgives af Namur, Lüttich, Trier och Frankrike, samt håller i Vidd 93 Qvad. Mil; och är således litet större än Skåne. Marken är icke den bästa. Södra Delen är i synnerhet bergagtig och sandig; hvarföre ock Åkerbruket icke är vigtigt, och giver endast Råg, Årter, Bönor, Korn och Hafra. Boskapsskötseln så väl af Nöt som Får, är däremot ogement vigtig, och förskaffar Inbyggarne stora Fördelar. Fårköttet från Ardennerskogen anses i synnerhet ganska smakligt. Handelen med Boskap är därföre ganska ansenlig, och til Frankrike säljes en myckenhet däraf. Vid Mosel idkas god Vinskötsel. Skogarne äro rika på Vildbråd; och Timmer- samt Ved-Exporten är ansenlig. Järngruvorne äro rike, och lämna en myckenhet Järn til Utförsel til de näststgränsande Länderne. Vid Orval, Charleroy och Gilly äro 5 Masugnar och 5 Hammarsmedjor. Läder-Fabriker finnas tämeligen många i Landet, men eljes inga stora eller vigtiga Manufacturer, dock arbetas i några Nägder mycket för de näststgränsande Länders Manufacturer.

1. LÜXEMBURG, Landskapets Huvudstad,

 belä-

belägen vid den lilla Ån Elz, som faller i Mosel, 2 Mil från Franska Gränsen, är en af de starkaste Fästningar i Europa. Han består af 2 Delar: den öfra, som ligger på en Klippa, och den nedra belägen i en djup Dal. Dess Folkmängd är 8000. Egenteliga Staden är irreguliert, genom flera dels äldre, dels nyare Värk, befäst; men nästan alla Värken, förnämligast åt Tyska sidan, äro anlagde på Klintarne af brändta Klippor. Denna första Omkrets innesluces nästan på alla sidor af en djup Dal; midt genom hvilken en liten Å flyter. Ingången til denna Dal är åter betäckt af et stort antal Batterier, hvilka äro inhuggne i sjelva Klipporne, det ena över det andra, samt så anlagde, at de med sin Eld korssa hvarannan. Til dessa vigtiga Fästningsvärk tilkomma en myckenhet Utanvärk af hvarjehanda Form, hvilka sträcka sig långt ut på öpna Fältet, samt med et slags slöseri äro anbragte, det ena tätare vid det andra, samt alla minerade och contraminerade. Vigtigheten af denna Fästning kan dömas däraf, at då Fransmännerne den 8 Junii 1795 intogo honom, funno de där 819 Canoner, däraf 467 voro af Metall, 1,033,000 Skålp. Krut, 336,000 Canonkulor, 47,000 Bomber, och 14,560 Musketer, utom dem som tilhörde Besättningen, hvilken steg til 10,600 Man.

2. *Arlon*, en Stad på en Kulle, 2½ Mil från Lüxemburg, har åtskilliga Järnvärk. I dess Nägd finnas sköna Skogar.

3. *Ba-*

3. *Baftogne*, en Stad, belägen på en Slättmark, är näst Lüxemburg den bästa i Landet, samt driver god Handel med Frankrike, Tyskland och Nederland.

4. *Marche*, en Stad, belägen uti den fruktbaraste Delen af Landet, tilvärkar mycket Spetsar.

5. *Grevemakeren*, en liten men vacker Stad, på en fruktbar Slätt vid Mosel, driver anseenlig Handel med Mosler-Vin, som i ymnighet växer på de kringliggande Kullarne.

6. *Vianden*, en medelmåttig Stad, har många Garverier, några Klädes Manufacturer, samt idkar ansenlig Handel med Kläde.

7. *S. Vit*, en liten Stad, men hvilken har god Näring, driver stark Handel med Boskap, och är en af Provincens förnämsta Stapelorter.

6. LIMBURG.

Detta Landskap omgives af Lüttich, Jülich och Lüxemburg. Storleken är 8 Qvad. Mil. Marken är ganska god, i synnerhet äro Ängarne förträffelige. Åkerbruket är ganska indrägtigt, men förnämligast Boskapsskötseln, och Limburger-Ostarne äro vida berömde. Järnvärken äro ganska indrägtiga, och höra til de bästa som finnas. Gallmäja finnes af bästa slag och i myckenhet. Hela Landet är ganska folkrikt, och upfyldt af Industrie. Det vigtigaste Värvet består uti dess förträffliga Klädes- och Ylle-Manufacturer, hvilka räknas bland de

förnämsta i Europa, och tilvärka lika godt arbete med de Engelska och Fransyska, samt åro med dem uti en beständig Täflan, jämvål ofta även uti Färgen, Appreturen, och andra nya Upfinningar hava för dem et företräde. Rudimaterierne bekomma de från Spanien, ty de finaste Kläden tilvärkas endast af Spansk Ull. Väfning, Skårning, Färjning, Appretering och de öfrige Arbeten åro fullkomligen like de Engelske; de hava jämvål ofta Engelska Arbetare. Valkjorden, som finnes i detta Land år också af lika godhet med den Engelska. Uti hela Provincen finnas över 300 Klädes Manufacturer, hvilka höra til de rikaste i Europa; och många af dem hava flera hundrade Personer i arbete. Afsättningen af dessa Kläden år ganska ansenlig. De föras under namn af Engelska och Franska Kläden kring hela Europa. Köpmännerne och Manufacturisterne hava på de flästa vigtiga Handelsorter, i synnerhet på de förnämsta Tyska Marknaderne, stora Lager däraf. Uraf Belgiska Städerna har Brüssel de största Nederlagen af dessa Varor, och de därvarande Handelshusen driva därmed vigtig Handel.

1. Limburg, Landskapets Huvudstad, ligger på et Berg, och år icke stor, men vid dess Fot ligger Förstaden Dalhem, hvilken år långt större än sjelva Staden, samt ogement vigtig genom sina Klädes-Manufacturer, hvilka här räknas över 50.

2. *Eupen*,

2. *Eupen*, Franſ. *Neau*, år en af de vigtigaſte Manufactur-Ståder; har vid paſs 1500 Hus och 12,000 Invånare, ſamt åtſkilliga af de ſtörſta och båſta Klådes-Manufacturer i Landet, och år dårföre ganſka vålmående.

3. *Herve*, en Stad, ſom likaledes har vigtiga Klådes och Ylle-Manufacturer.

4. *Calmine*, en Skans och By, år mårkvårdig för de rika Gallmäj-Gruvor ſom finnas i Någden.

7. Geldern.

Detta innefattar en liten Landſtråcka vid Maas, hvilken inneſlutes af Jülich, och år ej ſtörre ån 3 Qvad. Mil. Marken beſtår merendels af Hedar och Moras, har föga Åkerbruk, icke ſynnerlig Boſkapsſkötſel, men planterar i ſtåmmelig myckenhet ſkönt och fint Lin, hvilket nyttjas til den finaſte Spånad. Inbyggarne arbeta jåmvål ganſka ſtarkt uti Linnes tilvårkning, ſamt tilvårka ganſka vackert och fint Lårft, åvenſom en myckenhet Bomullstygen.

1. Roermonde, Landets Huvudſtad, belågen vid Maas, dår Roer faller i honom, bebos af 8000 Inbyggare, har några Manufacturer, ſamt idkar anſenlig Sjöfart til Holland.

2. LÜTTICH.

Detta Landskap ligger vid Maas, samt är til större Delen inneslutit af Belgiska Provincer. Dess Storlek är 44 Qv. Mil, och Folkmängden skattas til 220,000. Climatet och Marken är uti somliga Nägder förträffligt, i synnerhet uti Södra Delen, som gränsar til Namur, hvarest man cultiverar all slags Säd samt godt Vin, som liknar de sämre Arterna af Champagne och Bourgogne. En Del af Landet är bergagtig, men ymnigt försedd med nyttiga Mineralier, såsom Koppar, Bly, Järn, Galmeja, Svavel, Vitriol, Alun, Stenkol, Marmor, Kalk, Sandsten, Piplera, samt Mineraliska Källor. Skogarne äro til en del ansenliga, och lämna både Timmer och annan Ved, samt hysa myoket Vildbråd. Uti de bergiga Trakterne finnas til en del goda Betesmarker, och vid Strömarne ligga många sköna Ängar, hvarföre ock Boskapsskötseln är gånska vigtig. De Nägder, som ligga i norr om Demer, äro bland de sämsta, och innehålla åtskilliga stora torra Hedar.

Städerne hava många och sköna Manufacturer uti Kläde, Stoffer och Ylletyger af alla slag, så väl fina som ordinära, Läder Fabriker, Gevärs- och andra Järn Manufacturer, hvilka förnämligast hava stark afsättning på Holland, samt därifrån sändas til Spanien, Portugal, Guinea och America. Utom dess tilvärkas här en myckenhet Bomulls- och Linne-

va-

varor; och i allmänhet blir man överalt i Landet varse mycken Industrie.

De Varor, som utföras, bestå uti en stor myckenhet Stenkol, Byggnings- och Qvarnstenar, Timmer och Ved, Piplera, Galmeja, Svavel, Vitriol, Alun, Järn och Järnkram, Koppar och Kopparvaror, Mässing och Mässingsvaror, Gevär, såsom Musketer, Bössor, Klingor, Läder i stor myckenhet, Klädes- och Yllevaror, af alla slag, Bomulls och Linneväfnader, Mineraliskt Vatn med mera. Af dessa Varor är starkaste Afsättningen i Holland. Landet idkar ock en stark Transitohandel med Varor, som sändas från Holland til Tyskland och Frankrike, samt med Tyska och Franska Varor, som återsändas. Följande Orter märkas:

1. Lüttich, på Belgiska *Luyk*, en stor och folkrik Stad, belägen vid Maas, på vänstra sidan därom, under 50 Gr. 39 Min. Polhöjd, 32 Mil från Paris, är emot norr och väster omgiven af höga Berg. Folkmängden skattas til 60,000. De flästa Gatorne äro trånga och ofta icke över 6 steg breda; och då Husen merendels äro 2 til 3 Våningar höga, äro Gatorne mörka, jämväl smutsiga. Vid några, men få Gator, som äro bredare och ljusare, befinnas vackra och moderna Hus. Man räknar här 12 offentliga Platser eller Torg, samt 245 Gator och Gränder.

Tils i sednare tider har här varit gode

Förråd, på Kyrkor och Kloster, nämligen 1 Domkyrka, 3 Collegiat och 32 Soknekyrkor, 6 Munke- och 1 Nunne-Abbeyer, samt 36 Kloster, hvartil komma 10 Hospitaler.

De härvarande Fabriker och Manufacturer äro ganska vigtige. De märkvärdigaste af dem äro 1:o Järn- och Stål-Fabriker af alla slag. Bland dessa lämna Gevärs-Factorierne samt Klingesmederne en stor myckenhet Gevär af Musketer, Bajonetter, Vårjor, Kurzgevär och andra slag för Holländska Militären, samt en ansenlig mängd Gevär af hvarjehanda slag til Handelen på Guinea och Westindien. 2:o De härvarande Metall arbetare lämna en myckenhet Koppar- Mässings- och andra Metallvaror, Mässingsbeslag för Hästar och Vagnar, Koppar- och Mässingskäril, och mera dylikt. 3:o Ylle-Manufacturerne fournera en myckenhet finare och grötre sorter Kläde, Rask, Sars, Strumpor, med mera, hvilket alt har stark affättning i Holland och Tyskland. 4:o Garverierne äro vigtige, och lämna et skönt Läder, som i myckenhet sändes utomlands.

Den härvarande Handelen är jämväl vidsträckt, samt ganska vigtig med Holland, Tyskland och Frankrike. Nägden häromkring har åtskilliga rika Stenkolsgruvor, däraf några finnas i Förstäderne, ja sjelva Staden tyckes ligga på Stenkolsgrund.

2. *Huy*, en ansenlig och vacker Stad vid Maas, har utom många Kyrkor och Kloster, åtskilliga Pappersbruk, Hammarsmedjor, och

Järn-Manufacturvärk, ſköna Garverier och Klädes-Manufacturer, ſamt idkar god Handel och Sjöfart.

3. *Verviers*, en väcker, välbygd, och rik Stad, belägen uti en Dal vid Ån Veze, har vid paſs 1000 Hus, och tiltager årligen i välmåga. Stadens förnämſta Värf beſtår uti vigtiga Klädes-Manufacturer, hvaraf de fläſta Inbyggarne hava ſin Näring. Klädes Fabrikörerne äro merendels rike, några af dem Millionärer. En Fabrikör tilvärkar årligen 3000 Stycken Kläde, hvarje Stycke à 80 Alnar. Här tilvärkas i ſynnerhet en myckenhet ganſka fina Kläden, ullfärgade, ſamt endaſt af Spanſk Ull, utan tillats. Man gör här även Caſtor-Kläden, eller Kläden af Bäverhår, hvilka ej hålla över 1 Aln i bredd, men äro dock ſå dyrbare, at de koſta 6 Riksd. Alnen. Färgerierne äro förträffelige. De här tilvärkade Kläden upgå til alla delar uti Våfnad, Färg och Appretur, emot de bäſta Engelſka och Franſyſka; de finnas även i myckenhet til Frankrike, och hava ſtark afſättning på alla Tyſka Marknader, ſamt uti de fläſta Europäiſka Länder, Levanten och America. Över-huvud har hela denna Nägd ogemen Induſtrie och de förträffeligaſte Manufactur-anſtalter. Orten bebos, några få Handtvårkare undantagne, af lutter Manufacturiſter, och därtil hörige Spinnare, Våvare, Färgare, Skärare, med flere, och överalt råder den ſtörſta flitighet och arbetſamhet.

 4. *Spa*,

4. *Spa*, en liten vacker Stad, om 200 Hus, belägen uti en Dal, 3 Mil från Verviers, är namnkunnig för sin Mineralisk Hälsobrunn. Af de härvatande Mineral-Vatnen äro egenteligen 4 Källor, men hvilka hava et til smak och styrka olika Vatn. Tre ligga en half timas väg belägne utom Staden, och bland dem är den som kallas Gironster, den starkaste. Hon innehåller Svavel-partiklar, och dess Vatn försändes icke uti Krus. Et stycke från denna ligger den Källan, som kallas Savonnier, hvilken är lindrigast. Utor denna och den nära därvid liggande Källan Tonnelet hämtas Vatn uti Bouteiller, som sändes utomlads. Dessa bägge Källor besökas mäst af Brunsgästerne. Den fjärde Källan, som är belägen inuti Staden på Torget, håller et Medium mellan de 3 anförde, och är den starkaste näst efter Gironster. Dess Vatn är angenämt syrligt, uppfriskande, skarpt, samt starkare än det bästa Champagne Vin. Vauxhall är en stor och ansenlig modern Byggning, på en Kulle nära vid Staden. Utom dess finnas här åtskilliga vackra Byggningar, merendels af främmande upförde, til Brunsgästernas beqvämlighet. Utom det Vatn som drickes vid Brunnen, försändes årligen utomlands 130- à 150,000 Bouteiller.

3. BATAVISKA ACQVISITIONEN.

Med detta Namn förstås det Land, som Frankrike, enligt Freds- och Alliance-Tractaten

 afflu-

afſlutad med Bataviſka Republiken d. 17 Maji 1795, bekom af benämde Republik, och beſtår af följande Stycken: Bataviſka Andelen af Flandern, ſamt alt det Land, ſom är beläget på vänſtra ſidan om de Hond, eller Vålter-Schelde; vidare Städerne Venlo och Maſtricht, med hvad dårtil hörer, ſåſom ock alla de öfrige Bataviſke Beſittningar och Länder ſom ligga i ſöder om Venlo, längs utmed bägge Stränderne af Maas, innefattande ſåledes Bataviſke Andelarne af Landſkapen Öfra Geldern och Limburg. Alt detta Land håller i Vidd circa 20 Qvadrat Mil, ſamt utgör numera en vårkelig Del af Frankrike.

1. Stycket af Flandern håller i Vidd circa 8 Qvad. Mil, och finnes beſkrivit Pag. 224, ſå väl ſom de dårſtådes befintlige Ståderne *Sluis*, *Ardenberg*, *Yſendyk*, *Sas van Gent*, *Filippine*, *Axel* och *Hulſt*.

2. Stycket af Limburg håller i Vidd ockſå circa 8 Qv. Mil. Der är et äfven ſå fruktbart och induſtrieuſt Land ſom Belgiſka Limburg. De hårtil hörande Städer *Maaſtricht*, *Valkenburg* och *Dalem* äro beſkrefne Pag. 222 och 223.

3. Stycket af Öfra Gelderland håller i Vidd ungefär 4 Qv. Mil. Det är merendels et lågt Land, ſom har föga Åker, men ſköna Ängar, De hårtil hörige Ståder och Orter

Venlo,

Venlo, *Stefenswärd* och *Montfort*, äro beskrefne Pag. 223 och 224. Om Staden *Venlo* är eljes at märka at han nu för tiden är den nordligaste Staden i Frankrike, liggande under 51 Gr. 25 Min. Polhöjd, 40 Mil från Paris.

Förenämde 3 Länder Belgien. Lüttich och Bataviska Acquisitionen, har Franska Conventet indelt uti 9 Departements: nämligen *Lys*, som innefattar Sjökusten af Flandern; dess Huvudstad är Brügge: *Escaut* eller Schelde, som utgöres af östra Delen af Flandern, och har til Huvudstad Gent: *Deux Nettes*, som inbegriper norra Delen af Brabant, hvars Huvudstad är Antverpen: *Deule*, som består af södra Delen af Brabant, och har til Huvudstad Brüssel: *Gemappe*, som innehåller Hennegau; dess Huvudstad är Mons: *Sambre & Meuse*, som innefattar Grefskapet Namur och en Del af Hertigdömet Lüxemburg, och har til Huvudstad Namur. *Des Forets*, som utgöres af södra och större Delen af Hertigdömet Lüxemburg; dess Huvudstad är Lüxemburg: *Ourte*, som inbegriper norra Delen af Hertigdömet Lüxemburg, södra Delen af Stiftet Lüttich, samt en Del af Limburger-Landet, och har til Huvudstad Lüttich: samt *Meuse Inferieure*, hvartil hörer norra Delen af Stiftet Lüttich, samt Delar af Limburg och Geldern; dess Huvudstad är Maastricht. Hvad Bataviska Flandern beträffar, så är detta Land icke inbegripit i denna Indelning, utan skal provisionaliter styras af en särskildt Administration, hvars Säte blir

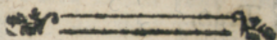
uti Sas van Gent. Öfver alla dessa 9 Departements är förordnadt et Regerings-Råd, bestående af 10 Personer, hälften Fransmän, och hälften Belgier och Lüttichare.

4. RHENSKA LANDET.

Med detta Namn förstås alt det Land som är beläget mellan Maas, Belgien och Frankrike å ena sidan, samt Rhenströmen å den andra, samt är delat mellan många Tyska Stater. Altsammans håller i Långd 30 Mil, i sin största Bredd 10, och i Vidd circa 180 Qvad. Mil, samt bebos af ungefär 1 Million Inbyggare. I allmänhet tagit är detta Land et af de härligaste i Europa, förnämligast de Trakter, som ligga närmast vid Rhenströmen, hvilka äro jämna, samt bära til överflöd allehanda slags Säd och Frukt, hava sköna Betesmarker, samt på åtskilliga ställen bära ymnigt Lin, och på andra Orter godt Vin, hvaribland Rhenskt och Mosler äro de berömdaste slagen. Sex à åtta Mil från Strömen är Marken bergagtig, men dock icke ofruktbar, samt har godt förråd på flera slags nyttiga Mineralier, såsom Qvicksilver, Koppar, Tenn, Bly, Järn, jämvål något litet Guld och Silver, vidare Gallmeja, Vitriol, Stenkol och Salt, med flera andra slag. Där finnas ock på många ställen ansenliga Skogar, bestående af Ek, Bok, Castanie- och andra Trän.

De

De Stater som utgöra denna Landsträcka, äro följande: at börja söder ifrån; Hälften af Stiftet *Speyer*; Riksstaden *Speyer*; en Del af Stiftet *Worms*; Riksstaden *Worms*; större Delen af *Nedra Pfalz*, jämte de därmed förenade Furstendömen *Simmern*, *Lautern* och *Veldenz*, samt främre Grefskapet *Sponheim*; Furstendömet *Zweybrücken*; Furstendömet *Nassau-Saarbrück*; en liten Del af *Nassau-Weilburg*; Grefskapet *Leiningen*; ansenliga Stycken af Erke-Stiftet *Maynz*; et Stycke af *Hessen Casselska Länderne*, nämligen Delar af Grefskapen *Katzenellnbogen* och Yttra Grefskapet *Sponheim*; *Wild och Rheingrevarnes Land*; Grefskapet *Falkenstein*, tilhörigt Österrike; större Delen af Erkestiftet *Trier*; en stor Del af Erkestiftet *Cöln*; Riksstaden *Cöln*; Hertigdömet *Jülich*, tilhörigt Kurbäjern; Abbotstiften *Cornelismünster* och *Stablo*, Furstendömet *Aremberg*; Riksstaden *Aken*; Furstendömet *Mörs*, en Del af *Geldern*, samt halva Hertigdömet *Cleve*, tilhörige Konungen i Preussen; utom åtskillige mindre mägtige Tyske Grevars och Riksbaroners Länder. Speciel Beskrifning om alla dessa Länder befinnes uti 2 Tomen. Utaf förenämde Länder hava Tyskarne om Hösten år 1795 återtagit större Delen af den Trakt, som är belägen mellan Strömarne Saar, Mosel och Rhein.

UTRI-

UTRIKES BESITTNINGAR.

Sedan man afhandlat de Franska Länderne i Europa, återstår nu mera at betragta Franska Besittningarne i de öfrige Verldsdelarne; och först uti

1. *Nord-America.*

Til nuvarande Krig har Fransmannen uti norra Delen af denna Verldsdel besutit hela västra Kusten af Ön *Newfoundland*, på Franska *Terre Neuve* kallad, ifrån Cap Ray til den norra Udden, hållande i Längd 40 Mil, samt den Delen af norra Kusten, som sträcker sig från norra Udden til Cap S. John, 15 Mil långt, vidare de små Öarne *Miquelon* och *S. Pierre*, liggande vid södra Kusten, med rättighet at fiska vid alla dessa Srränder; men emedan Engelsmannen eröfrat alt detta, och liknelse är at han lärer komma at det behålla, så undviker jag at gå in i närmare Detail härom. Men nu vil jag förfoga mig til Huvudsätet för Franska Colonierne, som är uti *Westindien.*

De Öar som i denna Region höra til Frankrike, äro följande: *Hayti*, *Guadeloupe*, *Martinique*, *Lucie* och *Tabago*, samt halva *Mar-Martin*, utom flera smärre, hvilka ligga nära vid Hayti och Guadeloupe, samt höra under dessa Öars Regering.

1. HAYTI.

Med detta Namn benämdes Ön af sina urgamla Inbyggare, hvilket på Svenska betyder det bergfulla Landet. När Spaniorerne upptäckte henne år 1492, govo de henne namn af *Espannola*, hvaraf man sedermera formerat dess Latinska Namn *Hispaniola*. De bygde där en Stad, som de kallade *Santo Domingo*, som på Fransyska kallas *Saint Domingue*. Utaf denna Stad hava Franske Sjömän tagit sig anledning at nämna hela Ön för *Saint Domingue*, hvilket namn sedermera blivit antagit af åtskillige Franske Geografer och Handelsmän. Jag vil hällst hålla mig vid Öns urgamla och significanta Namn, såsom det rätta.

Över denna Ö har Bellin utgivit en Carta uti stort folio Format uti Paris år 1764, men icke efter noggrann mätning, ty hon är där för stor aftecknad, utan bästa Cartorne häröver, ehuru i mycket mindre bestick, befinnas uti National-Atlas, och Atlas til Raynals Histoire Filosofique.

Ön *Hayti* är belägen mellan 17 Grad. 40 Min. och 19 Gr. 55 Min. Latitud, samt mellan 303 Gr. 5 Min. och 309 Gr. Longitud; 350 Mil från Frankrike. Hon håller 56 Mil i Längd, 18 Mil i Medelbredd, och 680 Qvadr. Mil i Vidd; och är således et ansenligt stycke mindre än Irland, eller så stor som 2 gånger Sicilien och 1 gång Sardinien sammantagne, eller ock, at jämföra med Svenska

Land-

Landſkap, ſom Upland, Wåſtmanland, Nerike, Södermanland, Öſtergötland och Småland ſammantagne. Deſs afſtånd från Cuba och Portorico år 10 Mil, och från Jamaica 14 Mil.

Climatet år ganſka varmt, men hettan lindras mycket genom de ordentliga Blåsvådren och de ſvala Nåtterne. Vid den ſtörſta Hettan rågnar det ibland ovanligt ſtarkt, hvarigenom Luften fuller blir afkyld, men dårjåmte förorſakas en ſådan fugtighet, ſom har ledſama påföljder. Köttvaror hålla ſig knapt et dygn från at bli förſkåmde, de flåſta Frukter rutna ſå ſnart de äro plåckade, Bröd blir inom få dagar mögligt, och Vinet tjockt ſamt ſurt. Det undransvårdaſte år olikheten af Luften, ſom man tråffar på denna Ö, ofta til föga afſtånd. Då det uti en Någd rägnar över all måtta, kan den nåſtgrånſande lida af Torka. Så ſnart Regnet uphört, infinner ſig ymnig Dagg; Nåtterne äro dårföre ſvala och ofta ſå kalla, at man måſte taga ſin tilflygt til Eldbraſan. De flåſta Européer ſpörja ſtrax efter ankomſten minſkning uti ſtyrkan, och åldras i förtid; men Creolerne, ju längre de vika från det Europåiſka Urſprunget, åro alt mindre utſatte för dylika Beſvårligheter; och de Européer, ſom väl överſtådt de förſta anfallen af ſjukdom, plåga ſedan merendels hinna til ålders utan kråmpor.

Marken år ſkiljagtig, en ſtor del af Ön år bergagtig. En Bergsrygg ſtråcker ſig midt genom Ön efter hela deſs Långd från öſter til

 våſter;

våſter; och därifrån taga Landets flåſta Strömar ſin Uprinnelſe. De flåſta Kuſterne åro ock bergagtige, ſamt couperade af Vikar och Uddar. Landet har en behagelig Utſigt, i ſynnerhet uti en Någd på norra Kuſten, ſom ter ſig med en hårlig Slättmark, upfyld af rika Plantager ifrån Oceanen ända up til Bergen. Uti Midden af Ön finnas ganſka ſtora Savannas, det år af Naturen danade Ängar, hvilka båra det ſkönaſte Gräs. När man undantager Bergstracterne, år Jordmånen merendels överalt ganſka fruktbar, ſamt bår de koſtbaraſte Naturens Alſter, ſå vål af Inhemſka Trån och Örter, ſom främmande och här planterade Våxter.

Af Strömar år Ön vål vatnad. Vid paſs 120 ſtörre och mindre Åar och Bäckar falla åt alla Våderſtrek uti Havet, däraf de anſenligaſte åro följande 5: *Artibonite*, den ſtörſta af dem alla, faller i Havet på våſtra Kuſten, och år 20 Mil lång; *Taque*, om 15 Mils Långd, flyter i Havet på norra Kuſten; *Tuna*, ſom efter 12 Mils lopp når Havet på öſtra Kuſten; *Ozama*, 10 Mil, och *Neybe*, 16 Mil lång, hvilka bågge utfalla i Havet på ſödra Kuſten. 2 Inſjöar med ſalt Vatn finnas på denna Ö, däraf *Riquillo* år den ſtörre, af lika ſtorlek med Bolmen i Götaland.

Hvad Producterne betråffar, ſå vil jag förſt anföra Mineralierne. Man finner här Guld och Silver, hvaraf fordom varit ganſka rika Gruvor, men deſſe arbetas nu ej mera, emedan

dan utbytet ej lônar kostnaden, Koppar, Järn, Salt, Bergkristal, Marmor, Antimonium, Swavel, Stenkol, och andra nyttiga Mineralier.

Af Våxter finnes det största öfverflödet. En ansenlig Del af Ön är väl upbrukad, men större Delen är ännu bevuxen med Skog. Skogarne bestå förnämligast af Furu, Ceder, Ek, Alm, Terpentin, Tamarind, Mangletrån, af synnerlig Fågring. Européerne hava infört Pomerans, Limon, Citron, Fikon, Granate, Qvitten, Persike, Aprikos, Plommon, Kersbärs, Olive, Cassia, Caffé- och Vinträden, hvilka alla slag här rätt väl trivas. Bland Öns inhemska Trån och Buskar äro följande märkvärdigast: Hobo, et stort och vackert Trä, hvars skugga är så sund, at man däruti hänger sin Sångbädd; dess Frukt liknar et gult Plommon, som är af angenäm smak och lukt; dess afhuggna Rot giver tilräckligt Vatn, för at lindra en Resandes Torst; et Bad, hvaruti dess Bark och Knoppar hafva kokat, är ganska stärkande: Caymito, hvilket är allmänt på Westindiska Öarne, har runda Löf, gröna på ena sidan och röda på den andra; dess Frukt, utaf en Tums storlek, innesluter et innanmäte, liknande löpen Mjölk, hvilket är sundt och lättsmält; dess Ved är hård, semt ganska tjänlig til Snickararbete: Higuero, tjänar också til sådant arbete; dess Frukt liknar en Kurbits, hvars innanmäte man förtär medan det är färskt, och hvars Bark tjänar at däraf göra Kärl. Xagua, har en svart Saft, samt bär en

Frukt, ſom liknar Wallmo, hvilken ätes då han är mogen; deſs Ved är tung och hård, ſamt af en ganſka vacker Glans: Bixa, en Buſke, hvars Frukt har et ſkal, upfyldt af röda och klibbiga Frön, hvarmed de fordna Inbyggarne brukade ſminka ſig: Guacamà bår en Frukt, ſom liknar Mulbär; Guama har en Ved, ganſka tjänlig til Brånſle; bägge åro ſtora ſlags Trän: Hicaco liknar en Hallonbuſke, i anſeende iil ſin våxt och ſina Löf, men deſs Frukter åro et ſlags Åplen af åtſkilliga Färger och medelmåttig godhet. Yaruma liknar et vildt Fikonträ, ſom bår en ſöt Frukt, liknande en ſtor Maſk, deſs Ved år lått och ſkör: Macagua, år et ſtort Trå; deſs Ved år god; deſs Frukt har ſkapnad af en Oliver, ſamt ſmak af Kersbår: Acaba år et af de ſtörſta Trän; deſs Frukt år et ſlags Fikon, ſom har ſmak af Muſcat-Påron; deſs Ved år den hårdaſte af alla Tråns på denna Ö: Copey har en förträffelig Ved, af deſs Löf kan man göra Spelkort, och man kan ſkriva på dem hvad man behagar; denna egenſkap har det gemenſamt med Guibara, hvars Frukt våxer i Klaſar, och af hvars Ved bliva förträffliga Kol: Gaguey har en Bark, hvaraf man kan tilvårka Tåg: Cibucas har Löf ſom Sälg; det år et vackert Trå, ſom vida kringſprider en förfriſkande ſkugga: Guanabana är et ſtort Trå, ſom bår en Frukt, liknande en grön Melon, öfverklådd med Fjåll, deſs hud är fin och innanmätet vitt, ſmåltande och förfriſkande: Anon

non år et Trä, som bår en Frukt, hvilken liknar den förra, men år ännu låckrare: Guayabo, år af et Pomerance-Tråds storlek, samt har även lika Löf; Dess Frukter likna runda eller aflånga Åplen, i början gröna och sedermera gula, af angenåm smak; dess Blommor hava lukt af Jasmin; dess Ved år förträfflig til Snickararbete: Mamey år et högt och lummigt Trä; dess Frukt år rund, af twånne Knytnåvars storlek, samt af utsökt låcker smak: Qventa del Xavon bår en Frukt, hvilken lagd i varmt Vatn, ger et skum, som tjånar til samma nytta som Tvål: Coaban är et ganska högt Trå; dess Ved år röd, samt tjånlig til Byggnad. Man finner hår även Palmeto eller Kålträdet, Palm, det giftiga Manchenillträdet, Opuntia, 3 slags Tistel, hvaraf et slag har en rund Frukt, af carmosin fårg, samt ljuflig smak. Det andra slaget har runda och tjocka Löf, besatta med Taggar, samt bår en Frukt af aflång skapnad, grön utanpå och röd innantil, af skön smak, samt ganska sund; det tredje slaget våxer även i Europa. Man cultiverar en Våxt, som utbreder sina Grenar på Marken, och bär en vit Frukt af en Dadels storlek, och angenåm smak: Calleshuya och Henequino åro Örter som likna Årtskockor; Man röter, torkar, bråkar och handterar dem, samt tilvårkar däraf Tåg; når man beströr dessa Tåg med fin sand, kan man dårmed såga Järn. De Våxter som för Handelens skull hår måst cultiveras, åro Socker, Caffé, Cacao,

Bomull, Indigo och Rocu, hvilka bägge sidsta äro Färgeörter. Til Föda planterar man Mays, Manioc, Potåter och Yamsrötter.

Vid Européernas ankomst funnos här åtskilliga tama Djur, såsom Utius, Chemer och Mohuis, hvilka liknade Caniner, den första af dem var ej större än en Rotta; samteligen hade de tämeligen godt Kött. Coris hade ingen Svans, och liknade uti svalget en Mullvad, han var vit och svart, och af en liten Canins storlek. Goschis voro et slags små stumma Hundar, hvilka tjänte til nöje för Fruntimren, et slag af dem var betäckt med en ganska mjuk Ull, och et annat slag med fina Dun. Alla dessa slags Djur hava af de Spanska Hundarne och Kattorne blivit utödde, och nuförtiden finner man här ej andra slägs däggande Djur, än dem Européerne infört, såsom Nöt, Håstar, Får, Svin, Hundar, Kattor, Rottor. Det förstnämde slaget har på de härliga Betesmarkerne så ansenligen förökt sig, at jagandet efter Oxar sysselsattej länge de första Europäiske Inbyggarne, och Hudar voro förnämsta Varan uti Handelen härifrån.

Vid Européernas ankomst funnos inga hustama Foglar; Svalor, Kråkor, Turturduvor, Duvor, Gäss, Ankor, skilja föga från de Europäiske Arterne; bland de sidsta finnes et Slag som är af vacker vit Fårg, men Huvudet har en högröd Fårg. Påfoglar, Fasaner och Perlhöns äro prydnader uti Ladugårdarne; det sidsta slaget har blivit hitfördt från Guinea, de

bägge

bigge förre äro Öns Urfödingar. Grönfinkan har här vackrare Fjäderbetäckning än i Europa, den är blandad af rödt och svart på gul Botn, samt ganska vacker. Någtergalen och Hämplingen hava en behagelig Sång. Man finner här ock Papegojor af mångfaldiga Slag och Färger; Flamingos, hvaraf man endast åter Tungan, samt Colibris. Här finnas jämväl många Roffoglar, däribland Storstrupen som är en sort Gam, och skiljer sig föga från Pelican, Örnar, samt Hågrar.

Man finner här åtskilliga slags Ödlor, hvaribland et Slag som kallas Iguana, är den märkvärdigaste. Dess skapnad är hiskelig, men det finnes intet mildare och mindre skadeligt Djur än detta. De största af dem hålla halfannan Fot i Längd och Nio Tum i Bredd. Svansen är dubbelt så lång som Kroppen; längs efter Ryggen går en fena, liknande en Såg, dess Framfötter likna Roffoglars Klor, men äro svaga; detta Djur har ingen röst eller rop; dess tålmodighet är ovanlig; det förstår hvarken at försvara sig, eller undkomma; man föder det med Cassava och Gräs; dess Kött är en läcker spis. Caymaner, som är et slags Crocodiler, finnas här jämväl, somlige af dem hålla 20 Fots Lång. På flere slags Ormar är ingen brist; det finnas sådane som upsluka hela Höns; Scorpioner, men hvilka ej äro giftige; Spindlar af flere slag, hvaribland en sort är af ovanlig storlek; dess Bett är farligt. Et slags Torndyvel, som giver et så starkt sken

från ſig, at det vägleder Reſande; de tjänte ſåſom ljus för Landets fordne Inbyggare; de lyſa endaſt uti ſtarkaſte Hettan, och då de äro inneſlutne; deras Sken varar endaſt 8 Dagar; de kallas här i Landet Lumbo. Den ſlags Scarabæus, ſom kallas Rhinoceros, lägger uti rutna Palmſtammar et ſlags Maſkar, ſom anſes för en läcker Spis. Den vanliga Hu flugan har hit blivit överförd från Europa, och är här rätt beſvärlig. Af andra ſlags Inſecter, ſåſom Moſkiter, Niguas och Myror är man mycket plågad. Af nyttiga Inſecter finnas Bien i myckenhet uti Skogarne.

De allmännaſte Fiſkarne äro Hajen, Boniten, Ålen, Hafsſvinet, Rockan, Sparus, Makrillen och Guldfiſken. Lamentinen är en art Wallroſs, har 2 Fenor under Axlarne, hvilka likna Månniſkjohänder; Huvudet är rundt, ſåſom på en Månniſkja, och efter all anledning är han denſamma ſom de Gamlas Sirén; han ſjunger icke, men han beklagar ſig och fäller tårar, ſåſom man påſtår Sirenerne gjorde; Man äter deſs Kött, och det är läckrare än Kalfkött; Detta Djur kan tämjas; man har ſedt ſådana ſom kommit då man kallat dem, och ſom följt dem, hvilka gjort dem godt, ſamt ſummit från den ena Stranden af en Ström til den andra, laſtade med et Barn; förmodligen är det detta Djur ſom uträttade det ſom de Gamle tilägnade Delfinen.

Sköldpaddor hålla ſig uti Gräsſtuvorne, hvilka betäcka Stränderne på åtſkilliga ſtällen.

Kräf-

Kråftor, Krabbor och Hummer åro allmånna Hafs Inſecter. Bland de fórſta finnes den ſorten ſom de Gamle kallade Pagurus. Man finner här ock Hafs-Papegojan; Klippfiſken, hvars Fårg är en vacker Blandning af Guld och Himmelsblått; Hafspaddan, ſamt Meduſa, hvilken Maſk år betåckt med en Hud, upfyld af Våder, hvilken, då hon drives up från Vatnet, tjånar henne til Segel, ſamt år prydd med all ſlags Fårg; et ſkarpt Lim omgiver henne; och om man rór henne, orſakar hon håftig ſmårta. Hafsſtrånderne åro betåckte med Snåckor af ovanlig Glans och Fägring, ſåſom Lambis, Burgot, ſom år en art Nautilus, hvars ſkal giver den ſkönaſte Perlemo, Purpurſnåckan, Hafsäplet, Cornet, ſom år en art Nautilus; men Perlemuſslor, ſom hår fordom funnits, hava numera fórſvunnit; af Coraller finnes ej andra Slag ån Madreporer. Grå Bernſten år ſållſynt.

Sedan man omtalt Landets Producter, vil man nu orda något om Óns fordne Inbyggare. Vid Europeernas ankomſt var Ón ganſka väl bebodd, ſå at man ſkattade Inbyggarnes Antal til en Million. De hade hitkommit från nåſtgrånſande Faſta Land. Deras Statur var medelmåttig, men vål proportionerad. Deras anſigts Fårg var brungul, och Huden ródagtig, med grova och fula anſigtsdrag, ſtora och vida Nåsborar, långt Hår, men intet Skågg eller Hår på Kroppen, biſtra Ógon och fula Tänder, ſamt nåſtan ingen panna, hvilket til-

 våga-

vågabragtes medelst Hufvudskålens sammanpråsning medan de voro Barn, hvarföre ock den därigenom blef så hård, at Spaniorerne bräckte därå sina Klingor.

De voro svage, måttlige i mat och dryck, svårmodige, samt enfaldige och godsinte. De visste ej af Äregirighet, Förbittring eller dylika Sinnesrörelser. Egennytta var dem obekant, och Gästfriheten agtades hos dem för en helig skyldighet, som utöfvades på det nogaste. Men därjämte voro de så mycket begifne på Kättja, at deras Blod därigenom var aldeles förskämd; och flästadelen af dem var behäftad med den sjukdom, som åtföljer sådant.

Männerne gingo nakne, och voro endast betäckte öfver Medjan, och Qvinnorne voro klädde i korta Stubbar, som räckte til Knäs. Deras Boning svarade mot deras måtliga Lefnadssätts Enfald. De satte uti Rundel Pålar i Jorden, 4 à 5 Steg från hvarannan. På dessa lade de breda Träſtycken, hvarpå de stödde långa Stänger, som sammanfogades i Spitsarne, och betäcktes med Mayshalm eller Palmlöf, så at Taket formerade en Kägla. Rumet mellan Pålarne flätade de tätt med Rör och et slags Lin. Deras vanliga föda var Mays, Kött och Fisk, därjämte förtärde de Ödlor, Ormar, Maskar, Spindlar och andra för Européeer våmjagtiga Saker. Deras förnämsta Göromål bestodo uti Jagt och Fiskeri. Guld agtade de ringa, men upsökte Guldkorn uti

Strö-

Strömarne, för at däraf göra sig Ringar, hvilka de trädde genom Näsbrosken. De voro Älskare af Dans, och dansade så väl efter Sång, som efter Ljudet af en slags Trumma. Et annat Tidsfördrif var Batospelet, hvarvid en slags Boll, som kallades Bato, kastades med Huvudet, Armbogarne, och förnämligast Knäna. Efter detta Spel följde en allmän Dans, vid hvars slut de aldrig underläto at rusa sig med tobaksrökande. Detta skedde på det sättet, at man lade Tobaksplan på Kol, och drog Röken genom et Rör, i skapnad af et Y, uti bägge Näsborarne, hvilken snart steg up i Hjärnan. De hade 2 til 3, jämväl flera Hustrur, hvaraf en var ansеddare än de andre. De dödas Kroppar nedsatte de uti en djup Grop, jämte alt det kostbaraste, som de i sin lefnad ägt.

Deras Religion var en slags Fetichisme. De sågo sina Gudar uti Crocodiler, Sköldpaddor, Ödlor, Grodor, Ormar; de föreställde dem även af Ler, Tegel eller Sten, under vanskapliga Människjo-Bilder, hvilka de kallade *Zemes*, hvaraf hvar och en hade sit särskildta Embete. En ägde Jagten under sin vård, en annan Fisket, en annan Hälsan, och så vidare; men de ansågo dessa Gudomligheter endast såsom Tjänstemän åt en enda osynlig och alsmägtig Varelse, eller den Högste Guden. Deras Präster, Butios kallade, hvilka tillika voro deras Läkare, bemöttes af dem med mycken Högagtning, och vördades såsom

ſom Zemes eller Gudomliga Månniſkjor, i anſeende til den Gemenſkap de troddes åga med Gudarne.

Deras Regeringsform var Monarkiſk. Deras Furſtar kallades Caziker, hvilkas Vårdighet var årftelig; men når en Cazik dog utan Barn, ſå kom deſs Stat til deſs Syſterſöner. Hela Ön var indelt uti 5 Stater, hvaraf hvardera ſtyrdes af en Cazik. Lagarne voro få, och deſſa voro icke ſynnerligen ſtrånga, emedan man ſällan viſste af grova Brott, ſ ſom Dråp, Mord och Röveri; Röveri anſågs för det ſtörſta Brottet, och Rövaren blef utan anſeende til Perſonen ſpetſad. När något Krig upkom mellan Staterne blef det ſnart ſlutadt, nåſtan utan Blodsutgjutelſe. Deras Vapen beſtodo utaf et ſlags Klubbor, Makanas kallade, ſamt Kaſtſpjut af Trä.

Sålunda var detta olyckliga Folk beſkaffat, hvilket af Spaniorerne och deras Blodhundar med ſtörſta gruflighet blef utrotat. Hopar af Snäckſkal, Käril, och oformliga Bilder, ſom här och där i Jorden finnas, viſa endaſt Ställena, hvareſt deras Byar varit belägne. I ſednare tider har man dock up i vildaſte Bergstracten hittat på några få överlevande Familier, hvilka man anſåg ſåſom en Raritet, och låter dem leva i Fred.

Öns nuvarande Inbyggare åro af 3 Slag, Vita, Svarta och Fårgade. De förſta kallas Creoler, och härſtamma dels af Spaniorer, dels af Fransmån. De Svarte äro dels hitförde från

Afri-

Africa, dels härstammande af Africanske Föräldrar. Färgade Människjor, eller som de på Fransyska kallas Gens de Couleur, äro Metiver, Mulatrer och Deras Afkomlingar, så länge något utvärtes Tekn af deras första Ursprung är öfrigt. Metiver äro sådane som blivit aflade af en Europé med en Americanska, och Mulatrer äro Afkomman utaf en Europé med en Negrinna. Creolerne äro Landets Herrar, de Färgade hava tillörene varit dels frie, dels Slavar, och af de Svarta har största Delen varit Slavar; men numera har Franska Regeringen förklarat alla Öns Inbyggare för fria Människjor. Spanska Creolerne äro lättjefulle och fattige, samt tilbringa sin mästa tid med Spel, eller at låta vagga sig i Hängmattor; de idka föga Handel, och deras talrika Boskapsbjordar förskaffa dem deras nödiga Uppehälle. De lämna åt sina Grannar, Franska Creolerne, det Kött de behöva, och bekomma af dem åter allehanda Förnödenhetsvaror. De äro ganska måttlige, och leva merendels af Chocolat. Genom detta måttliga och makliga Lefnadssätt ernå de en hög Ålder. Ävenväl äro de mycket vidskeplige. Gästfriheten är deras största Dygd, hvilken de utöva med mycken beredvillighet. Franska Creolerne äro flitige och välmående, och därjämte gästfrie. De nära sig förnämligast af Socker- och Caffeplantering. När någon främmande hitkommer, och vil här sätta sig ned, anvises honom et stycke Land, lämpadt efter dess styrka och förmögenhet.

genhet. Gemenligen börjar han med Indigo- och Tobaksplantering, emedan dessa Anstalter erfordra föga Tilrustningar och Folk, och blir snart i stånd satt at anlägga Socker-Plantager.

Folkmängden på denna Ö stiger til vid pass 400,000, hvaraf ungefär 50,000 äro Vite; och de öfrige Färgade och Svarte. År 1775 räknades uti Franska Andelen 32,650 Vita, 7055 Färgade, och 249,703 Svarte, inalles 288,703 Inbyggare; men man hade orsak at misstänka denna Upgift af Svarta, och trodde den vara för liten, emedan man hade sig bekant, at Colonisterne döljde så många de kunde af sina Slavar, för at undvika den å dem belagda Taxan, hvarföre man skattade deras Antal til ungefär 280,000, och således hela Folkmängden til circa 320,000. År 1790 skattades densamma til 340,000. Hvad Folknumern i Spanska Andelen beträffar, så har man en Upgift af år 1717, enligt hvilken den steg til 18,400, Vita, Färgade och Svarta sammantagne; men jag har skäl at även misstänka denna Upgift, då jag jämför densamma med den Befolkning, som Spanska Öarne Cuba och Portorico äga. Desse ligga under samma Climat, samt hava samma Näringsfång med Domingo; på Cuba är Folkmängden 175,0 0, och på Portorico 80 000; hvarföre densamma på Domingo, efter nära 80 års förlopp, ej gärna kan antagas mindre än 60,000; och således

ledes blir Folkmängden för hela Ön nuförtiden circa 400,000.

Ön upträcktes år 1492 af den berömde Spanske Amiralen Christofer Columbus. Denne anlade här en liten Fästning, hvaruti han lämnade en Besättning af 40 Personer, samt for tilbaka til Spanien; 2 år därefter återkom han med circa 2000 Personer, för at sätta fastare Fot i detta Land. Han fann då sin anlagda Fästning förstörd, och Besättningen mördad, hvilket öde den ådragit sig genom sit öfverdåd och sjelfsvåld. Han anlade därpå en annan men starkare Fästning, samt sysselsatte sig med at utfinna stället hvarest Guld finnes, hvilket ock påfanns uti Bergstracten Cibao. Spaniorerne voro för högmodige och late at idka Grufarbete, hvarföre de til detta Värf nyttjade Infödingarne, hvilka därigenom blevo så upbragte, at de grepo til Vapen, men blevo uti flere Träffningar efterhanden aldeles utödde af Spaniorerne, som därpå bemägtigade sig hela Landet.

Spaniorerne voro i rolig Besittning af denna Ö til år 1630, då et Antal Fransmän och Engländare, som blivit drifne från Ön S. Christofer flydde hit. Fastån den norra Kusten, hvarest de först anlände, var såsom öfvergiven af Spaniorerne, märkte de likvål, at då de därstädes kunde bliva störde af deras gemensama Fiender, borde de förskaffa sig et säkert Ställe, för at i nödfall äga någon undanflygt. Man vänder sina Ögon på Ön Tortue, liggande

de halfannan Mil från Fasta Lander. Man dref dädan de få Spaniorer där funnos, och etablerade sig därstädes. De funno där en hälsosam Luft, men ingen Ström och få Källor. Kostbara Trän betäckte Bergen, och de bördiga Slätterne väntade endast på Odlare. Den norra Kusten syntes otilgängelig, men den södra tedde en förträffelig Redd, dominerad af en Klippa, hvilken ej fordrade ännat än et Batteri, för at försvara Åtkomsten til Ön.

Detta fördela tiga Läge hitlockade snart en hop Folk, som sökte Bärgning och Frihet. En del af dem lade sig på Tobaksplantering, hvilken innan kort blef berömd för sin godhet; andre däremot, mer dristige, begovo sig över til den stora Ön Hayti, för at jaga Vilda Oxar, hvars Kött de bukanerte, det är på Vildarnes sätt rökte, och därföre kallades Bukanierer, samt sålde Hudarne åt Holländarne. De dristigaste utrustade Capare-Fartyg, hvarmed de förskaffade sig stora Rikedomar, samt kallades Flibustierer, på Svenska Fribytare. Detta Etablissement allarmerade Håvet i Madrit; slutande från de Förluster det redan lidit til de Olyckor som kunde förestå, befalte det dess ödeläggelse. Spanska Amiralen, åt hvilken denna förrättning var updragen, passande på tilfället då flästa delen af Öns tappre Inbyggare voro på Havet eller på Jagt, hade föga svårighet at överväldiga de hemmavarande, hvilka han nästan alla lät döda. Han drog dädan, utan at där inlägga någon Garnison,

över-

övertygad at den Hämd han nyss utövat, skulle sätta skräck i de öfrige, och således göra en sådan precaution onyttig. Men han erfor at Grymheten är icke den bästa Försäkraren om Våldes bibehållande. Äventyrarne, underrättade om hvad som händt på Tortue, och tillika ägande kunskap om en Spansk Trupp om 500 Man, som man ärnade ditsända, för at oroa dem, funno at de ej kunde undvika sin undergång, om de längre lefde uti Anarchie. De upoffrade då den personela Sjelfständigheten åt Sällskapssäkerheten, och utvalde en tapper Engelsman. vid Namn Willis til deras Huvudman. Under dennes Anförande återtogo de år 1638 Ön Tortue, för at aldrig mer förlorade densamma, samt befästade sig därstädes. Men det dröjde ej länge innan Nationalhatet visade sig. Sedan Willis undfått Förstärkning af flera Engelsmän, började han förtrycka Fransmännerne. Desse begärde då och fingo hjelp af Guvernören på Martinique, hvarigenom de sattes i stånd at fördriva Engelsmännerne. Spanioren var ihärdigare. Kaparne, som ständigt utlupo från Tortue orsakade honom så stor förlust, at han fann sig föranlåten at driva detta Sällskap dädan. Tre gånger lyckades det för honom at sätta sig i Besittning af berörde Ö, men även så många gånger blef han fördriven. Ön blef ändteligen år 1659 cederad åt Fransmännerne; hvilka här hade sit förnämsta tilhåll, til dess de voro så fullkomligen etablerade på den stora Ön, at

de dårstädes icke behöfde frukta för Spaniorernas anfall. Framgången var likväl sen, och det var ej förr än år 1665, som den kom til stadga. Man såg väl Jägare och Kapare i tämelig mångd fara från den ena Ön til den andra; men Antalet af Jordbrukare, som egenteligen kunde räknas för Colonister, öfversteg icke 400. Man fann då nödvändigt at öka dem, och denna omsorg anförtroddes åt en Man vid namn Dogeron, hvilken hitsattes såsom Guvernör. För denne lyckades genom vishet och ståndagtighet at bringa de obändige Fribytarne til antagande af et stilla lefnadssätt, och bruka Jorden. För at så mycket mera förmå dem dårtil, så, emedan Qvinfolk sattades uti Colonien, förskref han från Frankrike et Antal dåraf; men emedan de ej försl ogo åt en tiondedel af Manfolken, fann man ej båttre utväg, än at sätta dem på Auction, då de til et omåttligt pris blevo köpte. Under dennes och dess Efterträdares Styrelse tiltog Colonien uti välmåga, och skulle blivit än mer blomstrande, om icke Monopoliska Handels-Compagnier gjort alt Industriens bemödande fruktlöst. Freden uti Utrecht år 1713 försäkrade ändteligen Fransmännerne om rolig Besittning utaf den Delen af Ön, som de intagit. En allmän Upresning år 1722 befriade jämvål Colonien från förenämde Monopoliska Anstalter, och från den tiden har hon tagit Jättesteg til välmåga.

År

År 1720 ftego Coloniens Producter til 21,000,000 Skålp. rådt Socker, 1,400,000 Skålp. vitt Socker, och 1,200,000 Skålp. Indigo. Dessa Culturer utvidgade sig. År 1737 började man med Caffe- och Bomullsplantering. År 1754 såldes Coloniens Varor på Stället för 4,805,600 Riksd. Dess Folknumer var då af Vita 14,858, hvaraf 7758 kunde båra Vapen, af Fria Negrer och Mulatter 4861, och af Negrer eller Slavar 172,548, hvaraf 79,785 voro arbetsföre Karlar, 53,817 fullvuxna Qvinnor, 20,518 Gossar och 18,428 Flickor, inalles 192,267 Månniskjor. Hår funnos då 344 Fabriker för rådt Socker, 255 för Vitt Socker, och 3376 Indigo-Plantager. Antalet af Cacaotrån fteg til 98,916, af Bomullsträn til 6,300,367, och af Caffetrån til 21,053,842. Til Lifsmedel hade Colonien 5,520,503 Pisangträn, 2,307,550 Tunland planterade med Potåter, 424,108 dito med Jamsrötter, och 2,830,586 Sångar med Manioc. Boskapskreatur voro 156,396, smått och stort sammanråknadt.

Tio år dårefter, år 1763, funnos här 8786 Vita vapengille Mån. hvaraf 4306 bebodde norra Kusten, 3470 den våstra, och endast 1010 den södra; 4114 vapengilla Mulatrer och fria Negrer ökade denna Styrka. Antalet af Slavar fteg då til 206,000, utaf all Ålder och alt Kön. Desse voro fördelte på följande sått: 12,000 uti 9 Ståder, dåribland några voro Handtvårkare och Arbetskarlar, och de öfrige

 syssel-

ſyſſelſattes med tjänſt uti Hushållen, 4000 ſyſſelſatte på Landet vid Krukkärils- Tegel- och Kalkbrännerier, ſamt några andra Manufacturer af förſta nödvändighet, 1000 vid Lifsmedels cultivering, och 180,000 använde at cultivera Exportvaror.

I ſtället för Indigo, ſom den utmärglade Marken gaf i mindre mängd, har man anlagt flera Sockerplantager. Bemäldte år 1764 räknades här däraf 541, hvaraf 260 voro belägne på Norra Kuſten, 197 på den Väſtra, och 84 på den Södra. Rafinaderierne hava ökt ſig i ſtörre Proportion. Bomullsplantagerne hava i ſynnerhet tiltagit på våſtra Kuſten och Caffeplanteringarne på den Norra.

År 1775 befunnos 648 Socker-Plantager och 2587 Indigo-Planteringar uti Colonien. Samma år utfördes därifrån 7,088,500 Liſpund Socker af alla Slag, däraf ungefär 3½ Millioner Liſpund rådt Socker, 2½ Millioner Liſp. Terré, och Reſten Tete Socker, altſammans värderat i Frankrike til 7,456,320 Riksd. det år knapt Skill per Skålpund. 2,587,800 Liſpund Caffé värderadt til 3,636,450 Riksd. det år ungefär 3 Skill. 4 öre per Skålpund, 154,910 Liſp. Bomull. 104,120 dito Indigo. 33,330 dito Cacao, 2988 dito Rocu, 520 dito Caſſia Fiſtula, 813 dito Hudar, 250 dito Sköldpaddſkal, 534,250 dito Färgeträ; allehanda Varor af mindre värde inalles för 225,360 Riksd., ſamt myntadt Silver för 430,000 Rd., altſammans utgörande i värde 15,693,500 Riksd.,

Riksd., och hämtadt därifrån på 353 Skepp. Man kan döma til denna Öns värde däraf, at hela Sverges årliga Export ej öfverstiger 6 Millioner Riksd. i värde, och utföres på några tusende Skepp. Således är denna Colonies Exporter värde $-\frac{1}{2}$ gånger så mycket som Sverges, men så är det ock en betydelig skilnad i värde på et Skepp lastadt med Järn, Bräder, Tjära och Sill. och det som är lastadt med Socker, Caffé, Indigo och Bomull. Härtil kommer den Spanska Andelen, hvars Producters värde man ej har sig bekant. Dessa Rikedomar producerades af förenämde Antal Socker- och Indigo - Plantager, 14,018,336 Bomullsträn, 92,893,405 Caffeträn, och 757,691 Cacaoträn. Vid samma Tid ägde Colonien 75,958 Hästar och Mulåsnor, samt 77,904 stycken Hornboskap, Dess Lifsmedel fournerades af 7,756,225 Pisangträn, 1,178,229 Gravar Manioc, 12,734 Quarreaux Mays, 7046 dito Hårs, 18,738 Potäter, och 11,825 dito Jamsrötter; hvarje Quarreau är lika med 1,92 Svenska Tunland.

Hela Colonien var år 1775 indelt uti 46 Församlingar, hvaraf åtskilliga voro så stora at de hôllo 7 à 8 Mil i Omkrets; uti hvarje af dem befinnes en liten Stad eller Köping. Handelen mellan Franska och Spanska Andelarne på denna Ö har varit tämeligen vigtig. Fransmännerne fournerade sina Grannar med Socker, Taffia, Drycker och Europäiska Manufactur-Varor, emot återbekommande af Fläsk,

 rökt

rökt Kött, Hudar, Håstar, Mulåsnor, Boskap, samt Ved.

Til den 22 Julii 1795 har denna Ö varit delt mellan 2:ne Magter. Frankrike och Spanien, men uti Fredstractaten, som benämde Dag slöts mellan dessa Stater, cederade Spanien til Frankrike hela sin Andel uti meranämde Ö. Franska Regeringen beslöt därpå at denna Ö skulle utgöra en integrant Del af Franska Staten, samt indelas uti Departements, hvilka ej skulle bliva över 6, och ej under 4 til Antalet. Emedan denna Indelning är så nyligen skedd, at han ej ännu kommit til min kunskap, inrättas Öns speciela Beskrifning efter den fordna Indelningen, uti *Franska* och *Spanska Andelen.*

1. FRANSKA ANDELEN.

Denna utgjorde våstra Delen af Ön, samt formerade en slags Halfcirkel, som uti Midden afskars af Spanska Ågorne, hvilka således hindrade communicationen mellan den norra, samt de våstra och södra Kusterne. Han håller i Vidd 220 Qvad, Mil, och intager således en knapp tredjedel af Ön. Han indelas för Redigheten skull uti 3 Underdelningar: *Norra Kusten*, *Våstra Kusten*, och *Södra Kusten.*

1. NORRA KUSTEN.

Denna Kust sträcker sig från Strömen Massa-

sacre österut, til Cap S. Nicolas vässterut, til en Längd af 22 Mil. Han är den bäst upbrukade och folkrikaste af de 3. Följande Orter märkas:

1. Cap François, en Stad, belägen vid en liten Hafsvik, som formerar en Hamn, är den största och folkrikaste af alla Städer på denna Ö. 29 snörräta men något tränga Gator formera 225 Qvarter, hvilka innefatta inemot 900 Hus, samt circa 10,000 Inbyggare. Kyrkan, Regeringshuset, Casernerne, allmänna Magazinet, samt 2 Hospitaler, inrättade för nödlidande Främlingar, äro de publika Byggningar, som mäst förtjäna at anföras. Stadens Belägenhet är icke synnerligen sund. Han ligger vid Botnen af en Hafsvik, hvarest inga friska Hafsvindar kunna inkomma, för at upfriska Luften, och hvarest Hettan ökas genom Solstrålarnes Reflexion från de kringliggande Bergen.

Oagtadt dessa Besvärligheter är Staden den förnämsta Handelsplatsen på denna Ö; mer än Hälften af hela Coloniens Producter föras til denna Ort. De ankomma så väl från Bergsbygden och Dalarne, som förnämligast från den nästgränsande Slåttmarken. Hamnen är värdig en så vigtig Handelsort. Han är förträffligt belägen at emottaga Skepp, som komma från Europa. Skepp af all slags storlek kunna här ligga både beqvämt och säkert. Öpen endast för nordväst Vinden, har han söga

kånning af deſs våldſamhet, emedan Inloppet år upfyldt af Ref, ſom håmma Vågornas håftighet,

Den näſtgrånſande Slåttmarken, ſom kallas *La Plaine du Cap*, håller vid paſs 8 Mil i Långd och 2 Mil i Bredd; hon år af Åar och Båckar vål vatnad, åveralt upbrukad och välbebodd, genomſkuren af ſtora, vackra och ſnörråta Landsvågar, omgifne med Håckar af Citronträn. Denna Någd år den ſom cultiverar det måſta och båſta Sockret i Veſtindien. Hon omgives i ſöder af låga Berg, af hvilka åtſkilliga kunna upbrukas ånda til Spitſarne. De mellanliggande Dalarne åro upfylde af Caffe och Indigo Plantager. Uti deſſa hårliga Dalar njuter man med beqvåmlighet Vårens ſtåndiga Behagligheter, utan at kånna någon Sommarens Hetta, eller Vinterns Köld. Året har här ej flera ån 2 Saiſons, eller på Svenſka ſå kallade Årstider, bågge lika vackra. Marken är beſtåndigt belaſtad med Frukt, ſtåndigt betäckt af Blomſter; och hår åro utan uppehåll förenade de Behagligheter och Rikedomar, hvarmed Poeterne ſlöſa uti ſina Beſkrifningar om lyckſaliga Lånder. Åt hvilken ſida man ock vånder ögonen blir man förtjuſt af mångfaldigheten och Fägringen af Föremålen. Himmelen år tempererad om Dagarne, och om Nåtterne njuter man en ljuflig Svalka. Inbyggarne på Slättmarken, hvareſt Solſtrålarne utöva ſtarkare ſin vårkan, begiva ſig til denna Bergstract, för at andas friſkare Luft och dricka

ka fvalkande Vatn. Les Qvartiers *Morin* och *Limonade* äro de Delar af förenämde Slättmark, fom producera det ymnigafte och bäfta Sockret.

2 *Bayaha*, en liten Stad, med en Skans kallad *Fort Daufin*, är belägen öfter om Cap, 4 Mil därifrån, vid ändan af en liten Hafsvik, fom formerar en ftor och förträffelig Hamn, hvartil leder en trång öpning från Havet, om circa 1500 Famnars Längd och 100 Famnars Bredd. Staden har vid pafs 80 Hus. Här vore rätta ftället til Huvudftad på denna Ö. Oagtadt den goda och fäkra Hamnen, gå dock de fläfta den kringliggande Någdens Producter til Cap. Den Ort, fom en gång kommit til ftyrka uti Handel, drager merendels til fig defs näftgränfande Grenar, och de mägtigare Handelsorterne upfluka gärna de fvagare.

3. *Port Margot*, en öpen Hamn eller Redd, uti hvars granfkap är belägen Qvartier du *Limbé*, hvareft växer det bäfta Caffeet i hela Colonien, til en Qvantitet af circa 2 Millioner Skålpund årligen.

4. *Port de Paix*, en liten Stad med en Hamn, gent emot Ön Tortue, är det äldfta Franfka Etabliffement på denna Ö. Han anlades år 1640. Nägden häromkring är en af de minft ofunda på Ön, hvilket härrörer däraf at den längft varit upbrukad; och han har

långesedan hunnit til den befolkning och välmåga, hvaraf han är susceptibel. Men både det ena och andra är dock ringa, fastän Industrien kommit at genomhugga Berg, för at leda Vatnet at vatna Marken. Socker växer här icke i myckenhet; Indigo, Caffe och Bomull uptaga förnämsta Cultivations-omsorgen.

5. *Mole S. Nicolas*, en liten Stad, med circa 300 Hus, belägen utmed Cap S. Nicolas, som skiljer norra Kusten från den västra, har en beqväm och säker Hamn, som är en af de bästa på denna Ö, och beskyddas af en Fästning. Naturen, som placerat densamma midt emot Cap Mayzi på Ön Cuba, tyckes hava ärnat honom til en af de vigtigaste Poster i Westindien, i anseende til beqvämligheten af Seglationen. Viken utanför Hamnen har inemot 1500 Famnars Öpning. Redden leder åt Hamnen, och denne åter til Bassinen. Hela denna Sträcka är fri från Grund. Bassinen, hvilken synes såsom enkom skapad til Kölhalning, har intet af de fel som inneslutna Hamnar plåga hava, han är öpen för Nordan- och Västanvindarne, utan at deras häftighet kan hindra något af de arbeten som förehavas inuti densama.

6, *Bombardopolis*, en Ort, belägen til något afstånd från den föregående, har blivit befolkad af et stort antal Tyskar och Fransmän från

från Acadien, men hvilka til större Delen dödt; de qvarlevande syssellätta sig med Boskaps-skötsel, Köksväxters cultivering, samt något litet Bomulls- och Caffe-plantering.

2. Västra Kusten.

Denna har skapnad af en Halfcirkel, och sträcker sig från Cap S. Nicolas til Pointe des Irois, til en Långd af 48 Mil. Följande Orter mårkas:

1. *Les Gonaives*, en Ort, belägen vid en liten Vik på et jämt och torrt Fält, har förnämligast Caffe- Indigo- och Bomulls- men endast få Sockerplantager. Viken vid Staden formerar en förträffelig Hamn, som beskyddas af en liten Fästning.

2. *S. Marc*, en liten vålbygd Stad, om 200 Hus, belägen vid en Hafsvik, omgiven af Kullar. Man cultiverar här förnämligast Caffe och Bomull, samt något Socker och Indigo. Redden utanför Staden är ej synnerligen god, men Staden driver dock god Handel, hvarföre han förnämligast har at tacka sin belägenhet ej långt från Slåttmarken omkring Strömen Antibonite, hvilket Fält håller vid pass 6 Mil i Längd, samt 2 à 4 Mil i Bredd, och är ganska fruktbart på Socker.

3. Port

3. PORT AU PRINCE, en Stad, belägen vid en Vik, uti en på Socker och Caffe rik Nägd, har i sednare tider varit Huvudstaden uti Franska Andelen af Ön, samt Sätet för Regeringen. Luften är här osund, och Hettan qväfvande. Orten är ock utsatt för Jordbäfningar. År 1770 blef han förstörd af Jordbäfning, men har å nyo blivit upbygd, samt driver stark Handel. Viken vid Staden formerar 2 Hamnar, hvaraf den ena är tjänlig för Krigsskepp, och den andra för Handelsfartyg.

4. *Leogane*, en Stad, belägen vid Havet, på en fruktbar Slättmark. Före år 1770, då han förstördes af Jordbäfning, innefattade han 15 Gator och 400 Stenhus. Han har blivit å nyo upbygd, men Husen äro numera af Trä. Man cultiverar här förnämligast Socker och Caffe, jämväl Cacao, Indigo, Rocu, Tobak, Manioc, Härs, Potäter, samt åtskilliga slags Frukter och Legumer. Redden är belägen inemot en Fjärdingsväg från Staden.

5. *Petit Goave*, en Stad, belägen vid Havet, med en Hamn, som har god Ankarbotn, driver Handel med Socker, Caffe, Bomull och Indigo, som den kringliggande Någden fournerar.

6. *La Grande Anse*, en Vik, som formerar en icke synnerligen säker Redd, hvarvid

är

är belägen en vålbygd Kỏping. Uti Någden cultiveras förnämligast Cacao.

3. Södra Kusten.

Denna sträcker sig från Pointe des Trois til Anse à Pitre, 32 Mil i Långd. Han år den minst bebodda och cultiverade af de 3. Man mårker:

1. *Cap Tiburon*, en Landtudd, hvarvid befinnes en öpen Redd med en Köping. Någden cultiverar mäst Caffe och Indigo.

2. *Les Coteaux*, en Landsträcka, som intager vid pass 4 Mils Kust i Långd, med en Bredd af 1 à 2 Mil, De små Vikarne, hvarmed hon år försedd, giva lågenhet åt en lått Varornas Lossning, men erbjuda ingen såkerhet för Skeppen, Någden cultiverar måstadelen Caffe och Indigo.

3. *Les Cayes*, en Stad, belägen vid Havet, uti en morasig och osund Någd, har en obeqväm och grund Hamn. Oagtadt detta har Staden dock 400 Hus, och år en af de ansenligaste Handelsorter på denna Ö, hvarföre han har at tacka en stor och fruktbar Slättmark, som ligger i dess granskap, och år upfyld af Socker. Caffe Bomulls- och Indigo-Plantager.

4. *Ca-*

4. *Cavaillon*, en Köping vid en öpen Hafsvik, cultiverar förnämligast Caffe och Socker.

5. *S. Louis*, en ringa Stad, belägen vid Havet, med en ganska skön Hamn, som även är tjänlig för Krigsskepp, har ej mer än 50 à 60 Hus. De fruktbara Bergen i Någden äro betäckte med Acajou-Trän.

6. *Aquin*, en Köping, belägen 1 Mil från Havet, cultiverar mästadelen Indigo och Caffe.

7. *Jacmel*, en Köping med circa 50 Hus, belägen vid en Vik, som formerar en god Redd, cultiverar förnämligast Indigo, Caffe och Bomull.

2. SPANSKA ANDELEN.

Denna utgjorde den Östra Delen af Ön, samt höll i Vidd circa 460 Qvad. Mil, och var således mer än dubbelt så stor spm Franska Andelen. Man finner här få Socker- och Caffe Plantager, utan Inbyggarnes förnämsta Näring har bestådt i Boskapsskötsel och Skogsproducter. Man märker:

1. DOMINGO, eller som Spaniorerne med Helgons attributen kalla honom, Santo Domingo, på Fransyska Saint Domingue, Huvudstaden uti den fordna Spanska Andelen på Ön Hayti, är belägen på södra Kusten vid Ån Oza-

Ozama, dår hon faller ut i Havet. Han år tämeligen anſenlig, innefattar inemot 50 Qvarter, ſamt har vid paſs 20 Gator, alleſamans råta. Fordom har han varit ganſka anſenlig och förmögen; men ſedan deſs goda Hamn blivit til ſtörre Delen upfyld af Sand och Grus, har han förfallit från ſin förra vålmåga. Han år ock befäſt med en Mur och några Baſtioner. Til deſs Spanſka Andelen överlämnades åt Fransmännerne, har han ock varit Såte för Spanſka Guvernören på Ön, en Audiencia och en Erke-Biſkop. Uti Beſättning hava hår legat 4 Compagnier reglerade Trupper, och en Artillerie-Corps.

Staden år belågen under 18 Grad. 20 Min. Polhöjd, 70 Mil från nårmaſte Faſta Land, ſom år Kuſten Venezuela i Syd-America.

Vid Staden ligger en ganſka fruktbar Slåttmark, om 12 Mils Långd ſamt 4 à 5 Mils Bredd, men hvilken icke år upbrukad, utan til ſtörre delen beråckt med Gräs, Buſkar och Skog, hvareſt mycken Boſkap finner ſin föda.

2. *Ocoa*, en djup Hamn, belågen 9 Mil väſter om Domingo, har varit Loſsningsplats för Skeppen ſom ankommit från Nya Spanien med Silver til Civil- och Militär-Ståtens aflöning på Ön. Nära hårvid befinnes et Saltvårk.

3. *Ma-*

3. *Macoris*, en Ström, 4 Mil öster om Domingo, vid hvars Utlopp finnes en Hamn, som för Handelens skull besökes af Americanska Skepp.

4. *Zeibo*, en liten Stad, belägen up i Landet, vid Ån Rumana, omkring hvilken finnas de bördigaste Fält i Naturen.

5. *Cetuy*, en Köping vid Ån Yuna, i hvars grannskap finnas Koppargruvor. Inbyggarne idka Handel med salt Kött, Talg, Hudar, Hästar och annan Boskap.

6. *Vega*, en liten Stad, högre up vid förenämde Ström.

7. *Sant Yago*, en liten Stad, belägen på en brandt Kulle vid Ån Yaque, har 5 Kyrkor, och vid pass 800 Hus.

8. Omkring förenämde Stad och Ström befinnes en Slåttmark om 8 Mils Längd och 2 à 3 Mils Bredd, hvarest man planterar Såd och Tobak, samt närer talrika Boskapshjordar; man finner knappast någon Mark i America, som är fruktbarare, och af Åar mer vatnad än denna Slåttmark. Luften är hår ock sund.

9. Vid pass 4 Mil i söder från Sant Yago, ligger Bergstracten *Cibao*, hvilken fordom varit mycket berömd för fina Guldgruvor. Ännu finnes här Guld- Silver- och

Koppar-

Koppar-Malm, men dessa Gruvor arbetas nu för tiden ringa, emedan de föga löna Kostnaden.

10. *Hincha,* en Köping, belägen vid en Å, som faller i Artibonite, omkring hvilken här i Någden finnas stora Ängar, bevuxne med skönt Gräs, som tjänar til föda för et stort Antal Boskap.

11. *Porto de Plata*, en förträffelig Hamn på norra Kusten, men hvilken föga besökes.

12. *Monte Christo,* en Ort med en Hamn, vid Utloppet af Ån Yaqve, har varit en god Handelsort för Lurendrågare, då Franska och Engelska Nationerne varit i Krig med hvarannan.

Utaf de Öar, som ligga nära vid Hayti, och h ra därtil, äro 4 tämeligen ansenlige, samt 4 smärre. De förre äro följande:

1. Samona, belägen vid östra Kusten nära intil Fasta Landet, hvarifrån hon skiljes medelst et smalt Sund, är den största af dem alla. Hon håller i Vidd 9 Qvad. Mil, och är således dubbelt så stor som Bornholm. Marken är tjänlig at bära alla de rika Producter Westindien frambringar; men Ön är dock föga bebodd.

2. Saona, liggande vid södra Kusten, hvarifrån hon skiljes medelst et Sund, som endast kan befaras af Båtar. Ön håller i Vidd litet över 3 Qvad. Mil. Hon är bergagtigare och mindre fruktbar än Samana, samt föga bebodd.

3. Gonave, belägen vid Västra Kusten; 3 Mil från Fasta Landet, är 5 Qvad. Mil stor, men ofruktbar och obebodd.

4. Tortue, liggande vid Norra Kusten, halfannan Mil från Fasta Landet, håller i Vidd 4 Qvad. Mil. Hon är torr, har inga Strö-

mar och få Kållor; men Sockerrör våxer til ovanlig Storlek. Norra Kusten är otilgångelig, men den Södra har en förträffelig Redd. Någden dåromkring var Flibustierernas första Tilhåll.

De 4 smårre Öarne åro följande: *Caymite*, belågen vid Våstra Kusten, *Avache*, *Beate* och *Cathrine*, liggande vid den Södra Kusten. Den största af dem år *Avache*, inemot så stor som Svartsjölandet. Af de öfrige 3 år hvardera ungefår så stor som Lidingön.

CARIBISKE ÖARNE.

Utaf dessa höra följande til Frankrike:

1. GUADELOUPE.

Denna Ö kallades af des Urfödingar *Karukuera*. Hon år belågen mellan 15 Grad. 58 Min. och 16 Gr. 40 Min. Latitud, mellan de bågge Engelske Öarne Antigoa och Dominica. Hon år den största af alla Caribiska Öarne. Hon håller i Vidd 23 Qvad. Mil, och år såledts inemot så stor som Gottland.

Ön, i allmånhet tagen, år bergagtig, men nedanföre Bergen finnas vackra och fruktbara Slåtter, vatnade af flera små Åar. Man cultiverar hår Socker, Caffé, Indigo, Bomull, Tobak, Cassia, Ingefåra, Ananas, Pisang, Ris, Mays, Hårs, Årter, Manioc, Potåter, med mera. Bland Öns Våxter mårkes Copaltrådet, berömdt för den Balsam eller Olja det fournerar, utaf hvars Tågor man pråssar en Likör, som liknar Mjölk, samt Trådet Corbary, som

bår

bär en Frukt, hvars innanmåte, af Saffransfärg, år ganſka ſmakligt, ſamt fournerar et ſlags Gummi, hvilket ſedan det fått torka i Solen blir klart och faſt. Caraiberne bruka at dåraf göra åtſkilliga ſlags Prydnader och Armband.

Man underhåller här allehanda nyttiga Djur, hvilka blivit överförde från Europa, förnämligaſt Håſtar och Nöt. Bland Foglar finnes et ſlag, ſom år mårkvårdigt, nämligen Svartfogeln, hvilken år en art Sjöfogel, af et Höns ſtorlek, med ſvart Fjäderbetäckning; han kan ej fördraga dagsljuſet; han tjånar til föda för de fattige och Negrerne.

Hafsvikarne åro upfylde af Skålar, Sköldpaddor, Krabbor, och allehanda ſlags Fiſk. Bien åro ſmå ſamt utan Gadd; de nåſtla ſig uti ihåliga Trån; i ſtället för Kakor lågga de ſin Honing, hvilken år flytande ſom Olivenolja, uti Blåſor af et Duſåggs ſtorlek; formerade af et Vax, hvilket år för mycket löſt, än at man dåraf kan tilvårka Vaxljus, ſamt hvars Fårg år mörk Purpur. Man beſvåras mycket af en Inſect, utaf Scarabäi-Slägtet, kallad Ravet, hvilken förtårer Papper, Böcker och andra Varor. Myror göra ock ſtor ſkada på Skörden.

Ön år väl upbrukad och bebodd. År 1779 råknades på denna Ö, och de under deſs Regering lydande nåſtgrånſande Öarne Mariegalante, Deſirade och Saintes 13,261 Vita, 1382 Fårgade Månniſkjor, och 85,327 Slavar; dåraf $\frac{3}{4}$ kunna råknas på Guadeloupe. År 1775 utfördes från nåmde Ö, jåmte de förenämde dårunder lydande Öar 1,085,170 Liſpund Socker, 363,070 dito Caffe, 8285 dito Indigo,

 5900

5900 dito Cacao, 29,970 dito Bomull, 74 dito Caſſia Fiſtula, 95 dito Sköldpaddſkal, 42 dito Hudar, och 720 dito koſtbar Ved; altſammans värderadt til 2,325,000 Riksd. Uti denna Förtekning äro dock icke uptagne de Varor, ſom igenom Byteshandel fournerades åt Martinique och Engelſka Colonierne.

Ön Guadeloupe beſtår egenteligen af 2 ſärſkildta Öar, hvilka ſkiljas från hvarannan medelſt et ſmalt Sund om 15 à 40 Famnars Bredd, ſom endaſt är farbart för Båtar. Den Väſtra Ön kallas *Cabesterre*, och den Öſtra heter *Grandeterre*.

1. CABESTERRE.

Denna Ö, ſom ockſå kallas *Baſſeterre*, är både ſtörre och fruktbarare än den andra. En anſenlig Bergsrygg, ſom löper från Norr til Söder, intager Midden däraf, och från denna Bergsrygg flyta en myckenhet ſmå Strömar åt allà Väderſtrek uti Havet. Uti ſödra Delen af denna Bergsrygg befinnes et ganſka högt Berg kalladt *La Souffriere*, hvarifrån man njuter en härlig Utſigt över alla näſtgränſande Öarne. Detta Berg har fordom varit en Volcan eller brinnande Berg. Deſs ſlocknade Crater formerar en Håla af oval ſkapnad, hållande 100 i ſin ſtörre Diameter. Uti denna finnes mycket Svavel, ſom Inbyggarne hämta härifrån. Ofta upſtiga Gniſtror från denna Håla, undertiden jämvål Eldslågor, blandade med tjock och ſvart Rök. Vid paſs 200 ſteg från Hålan träffas 3 Träſk, belägna några ſteg från hvar-

andra; det största har et svartagtigt Vatn, som har Lukt af Järnrost; det andra har vitt Vatn, och Alunlukt; det tredje är blåagtigt, och luktar af Vitriol; samteligen äro de varma. Från Bergsfoten upvälla en myckenhet små Källor, hvilkas förenade Vatn formera flera Bäckar. Midt på Sluttningen af Berget är Marken varm, men nedantil är han af annan Natur, betäckt med Trän och Örter, brukad med omsorg, och ter en af de fruktbaraste och rikaste Slåttmarker på Ön. Ön innefattar 13 Församlingar. De märkvärdigaste Orter äro följande:

1. *Basseterre*, en Stad, belägen vid en Hafsvik, på södra Kusten, är Huvudorten på Ön, samt beskyddas af en god Fästning.

2. *Cul de Sac*, en ansenlig Köping på Norra Kusten.

2. Grandeterre.

Denna Ö är mindre än den förra, samt har även en torrare och magrare Mark. Hon har ock nog brist på Strömar och Trän. Vid Stränderne växa Palmträn, hvaraf Timret är tjänligt til Skeppsbyggnad. Ön innefattar 8 Församlingar. Man märker:

1. *Pointe a Pitre*, en Stad, belägen vid södra Inloppet til Sundet, som skiljer bägge Öarne, har en djup och säker Hamn, som beskyddas af en stark Fästning. Han är förnämsta

ſta Stapelorten för de Varor hela Ön Guadeloupe och de tillydande Öarne producera.

2. *Port Louis*, en Köping och Hamn, belägen på norra ſidan om Sundet, beſkyddas af en Skans.

2. Mariegalante.

Denna Ö är belägen under 16 Grad. Pol. höjd, $2\frac{1}{2}$ Mil i ſydoſt från Grandeterre. Hon är rund til Figuren, och håller i Vidd 3,6 Qvad. Mil, och är ſåledes ſå ſtor ſom 4 gånger Svartſjölandet. Marken är ſpäckad af Berg och Kullar. Långs utmed öſtra Kuſten går en Råcka af höga Klippor, hvilka äro ſå tvärbrandta, at det ſynes ſom vore de genom Månniſkjohand ſå huggne. En otrolig myckenhet af Tropikfoglar har ſit tilhåll uti Bergſkrevorne härſtädes. Den ſydväſtra Kuſten är omgiven af ſvarta Klippor. Den väſtra Stranden är jämn. Här och där finnas uti Klipporna vidſträckta Hålor. Ön är vatnad af en myckenhet Källor och Bäckar, men hvilka om Sommaren uttorka, hvarföre man ock nyttjar Ciſterner. Jordmånen är förträffelig, i ſynnerhet uti ſödra Delen. Deſs förnämſta Producter äro Socker, Caffe och Bomull. Ön bebos af circa 7000 Invånare, hvaraf ungefär 800 äro Vita. Hon beſtår af 3 Soknar, och har 2 Köpingar, hvaraf *Baſſeterre*, ſom ligger på ſödra Kuſten, har en beqväm Hamn.

3. Desi-

3. Desirade.

Denna Ö är belägen under 16 Grad. 30 Min. Polhöjd, halfannan Mil från Grandeterre. Hon håller i Vidd 1,05 Qv. Mil, och är således så stor som Svartsjölandet och Lovön sammantagne. En Del af Marken är fruktbar, och bår Socker, Caffe och Bomull; den sidsta är den bästa som Franska Öarne producera. För öfrigt är Jordmånen torr och mager; och på hela Ön finnes ingen Ström.

4. Les Saintes.

Desse äro 2 Öar, liggande halfannan Mil i söder från Cabesterre. Hvardera af dem är ungefär så stor som Lovön. Desse bägge Öar, jämte 2 Holmar formera tilsammans en nästan cirkelrund Klase, uti Midden af hvilken befinnes en skön Hamn. Marken på dessa Öar är fruktbar; men här finnes ej mer än en enda Källa. De fournera årligen 2500 Lispund Caffe, och 3000 dito Bomull. För öfrigt planterar man Manioc, Potåter och Tobak.

5. Martin.

Denna Ö är belägen under 18 Grad. Latitud, mellan Engelska Ön Angvilla och Svenska Ön Bartelemy, 3 Mil från den förra och 2 Mil från den sednare, 20 Mil i nordväst från Guadeloupe, och kan lämpeligen i denna ord-

ning betragtas, emedan hon lyder under förenämde Ös Regering. Defs Vidd är 1,5 Qv. Mil, och är således så stor som 2 gånger Svartsjölandet. Ön är torr och har brist på Strömar och friskt Vatn, hvarföre man nödsakas betjäna sig af Regnvatn, som samlas i Cisterner. Midden af Ön intages af Berg, som med sina Grenar sträcka sig ända til Hafsstranden. De voro fordom betäckte med Trän, hvaribland et slag ger mycken Gummi, och et annat, hvilket man hugger i tunna Spjälor, de där torkade tjäna til samma ändamål som Ljus, samt sprida kring sig en behagelig Lukt. Man har utrotat dem nästan allesammans, för at cultivera Marken, som här är fruktbarare än på Slätterne. Han är dock lätt och poreux, samt lider men af Torka. Här kan man dock väl trivas, ty man njuter en vacker Himmel och sund Luft. Seglation är lätt härifrån; ty fastän här inga Hamnar finnas, så äro här dock Redder med goda Ankarställen. I början planterade man Tobak och Indigo, men nu för tiden äro Socker och Bomull de förnämsta Varor, som cultiveras.

Ön är delad mellan 2 Nationer, Fransmän och Holländare, däraf de förre besitta den Norra, och större Delen af Ön, eller $\frac{3}{5}$:delar, men hvilken har magrare Jordmån, och är mindre bebodd än den Holländska Andelen. Uti den Franska Delen räknades för 20 år sedan vid pass 350 Vita, och circa 1200 Svarta Inbyggare.

6. MAR-

6. Martinique.

Denna Ö är belägen mellan 14 Grad. 24 Min. och 14 Grad. 56 Min. Latitud, mellan Öarne Dominica och Lucie, til circa 2½ Mils Afſtånd från hvardera. Hon kallades af Urfödingarne *Madanina*. Hon håller i Långd 6½ Mil, i Medelbredd 7 Fjårdingsvåg, och i Vidd 16 Qvad. Mil, och år ſåledes ſå ſtor ſom Öland jämte halva Bornholm.

Climatet år hett, men ſundt. Orcanerne åro mindre gängſe och åven mindre håftige ån uti de nordligare Caribiſke Öarne. Ön år upfyld af Berg, til ſtörre Delen af coniſk ſkapnad. De 3 ſtörſta af dem heta *Montagne Pelee*, *Piton du Carbet* och *Piton du Vauclain*. Det förſtnåmde år det högſta af dem, och ſynes fordom hava varit en Vulcan; från deſs Fot uprinna de flåſta Strömarne på Ön.

Ön år vål vatnad; man råknar circa 50 ſtörre och mindre Strömar, hvilka åt alla Våderſtrek falla uti Havet; ſomlige af dem åro endaſt Båckar, hvilka under Regntiden förvandlas til håftiga Strömar; några af dem åro farbara en à halfannan Mil; 10 af dem uttorka aldrig. Undertiden flöda de över ſinà Bråddar, överſvåmma de kringliggande Slåttmarkerne, ſamt bortföra Trån och Hus, ſom befinnas för nåra vid Bråddarne; alt efter ſom Beſkaffenheten af Jordmånen år, ſom de flyta igenom, hàva ſomlige ſkönt Vatn, och andre ſå elakt at det ej kan drickas. Kuſterne åro ge-

genomſkurne af en myckenhet Fjårdar och Vikar, hvaraf några åro tåmeligen anſenlige, och Slåtterne äro angenåma och fruktbara; i allmånhet år Jordmånen klaperagtig, och liknar ſönderſmulad Pimpſten. Många Berg åro cultiverade ända inemot Toppen, och det är på deſſa brandta Högder, ſom den båſta Tobaken våxer. Den ſom våxer i Dalarne tyder ej i godhet emot den förra ſorten; några få Berg åro betäckte med Skog, och tjäna til tilhåll för några vilda Djur och en myckenhet Ormar.

Man cultivetar hår Socker, Caffé, Cacao Indigo, Bomull, Ingefåra, Aloe, Pimento, Ananas, Piſang, Caſſia, Meloner, Manioc, Potåter och andra ſlags Rötter; och för öfrigt våxer här måſtadelen de ſlags Trån och Örter ſom trivas på Guadeloupe. Man har Håſtar, Mulåſnor, Nöt, Får och Svin. Flåſk år Inbyggarnes vanligaſte Köttmat, utom deſs åro de förſedde med Gvinéiſke Svin, och af Fjåderfå med Italienſka Höns, Skogsduvor och Finkar. Ekorrar finnas i myckenhet. Grodor åro hår beſvårliga, även ſom Myror, hvilka fördärva Grödan på Marken. Havet år rikt på Fiſk, och uti Vikarne finnas mycket Sköldpaddor, Snåckor, och andra Skaldjur.

Ön år vål bebodd. År 1778 råknades hår 11,619 Vita, 2892 Fårgade, och 71,268 Svarta Slavar, tilſammans 85,779. Vid ſamma tid funnos hår 8200 Häſtar och Mulåsnor, 9700 Nöt, 13,100 Får, Getter och Svin. Då funnos hår ock 257 Sockerplantager, och Ön var

plan-

planterad med 16,602,890 Qvadrat Fot Caffeträn, 1,430 820 dito Cacao, och 1,648,550 dito Bomullsträn, utom Indigo, Cassia, Pisang, och andra Växter.

Handelen är ganska vigtig. År 1775 fördes härifrån, på 122 Skepp, 1,350,450 Lisp. Socker, 558,100 dito Caffe, 6610, dito Indigo, 49 860 dito Cacao, 63,450 dito Bomull, 11,330 dito Cassia. 167 dito Sköldpaddskal, 720 dito kostbar Ved, samt 919 Hudar, altsammans värderadt til 3,162,660 Riksd. Men hela denna Summa hörde icke til Martinique, utan man bör afräkna litet mer än en fjärdedel för Varor från Öarne Lucie och Guadeloupe, hvilka här afsatt en Del af sina Producter.

Ön innefattar 23 Församlingar, hvardera innehållande någon Stad eller större och mindre Köping. Följande Orter märkas:

1. *Fort Royal*, en Stad, belägen på västra Kusten vid Havet, med en god Fästning, liggande på en Högd, 75 Fot över Hafsbrynet, är reguliert anlagd, med räta Gator, samt har vid pass 1000 Hus. Hamnen är en af de bästa uti Caribiske Öarne, men har blivit mycket försämrad genom Skeppsvrak, som man nedsänkt uti 1756 års Krig, hvilka man väl sedermera uptagit, men ej kunnat undanrödja de Sandbankar, som formerat sig omkring dem. Staden har sköna och väl underhållna Trägårdar, beskuggade af Pomerans-Alléer. Höga

Berg

Berg omgiva Fästningen, men på det högsta af dem har man anlagt et Citadelle om 4 Bastioner, försedt med Cisterner, Krut-Magasiner, Caserner m, m. De kringliggande Någderne äro de fruktbaraste och rikaste på Ön.

2. *S. Pierre*, en Köping, belägen på nordvästra Kusten, vid en öpen Hafsvik, som formerar en Redd, är den äldsta, samt största Orten på Ön, och har vid pass 1800 Hus. En Del däraf är spridd längs utmed Stranden, och den andra Delen ligger på en Kulle, samt är omgiven af Fästningsvärk. Åtskilliga Batterier förfvara honom dessutom. Staden har väl ingen Hamn, men Ankarstället är dock beqvämt, emedan både lossning och laddning är lätt, och man kan färdas härifrån med alla Vindar uti alla Årstider, och hvilken tima som hälst. Til denna Ort samlas Öns flästa Producter.

3. *La Trinité*, en Köping med en liten Fästning, belägen på östra Kusten, vid en Hafsvik, som formerar en skön Hamn, hvarest Skepp kunna ligga i säkerhet, under det Orcanerne rasa. Beqvämligheten af dess Belägenhet har hitsamlat et antal Köpmän, som idka god Handel.

4. *Culdesac Robert*, en Köping, belägen längre i söder vid en Hamn, som är säker och tilräckeligen rumrik at hysa en stor Flotta.

5. *Cul-*

5. *Culdeſac du Vauclain*, en Köping, än längre i ſöder, vid en Hafsvik af ſamma Namn, ſom har god Ankarbotn.

Utom deſſa Redder och Hamnar finnas vid denna Ö 7 à 8 Vikar af mindre betydenhet, ſom dels formera Hamnar, dels Redder med Ankarbotn,

En myckenhet Batterier äro för öfrigt anlagde vid Stränderne rundt omkring hela Ön.

3. Lucie.

Denna Ö är belägen mellan 13 Grad. 30 Min. och 14 Gr. 5 Min, Latitud, mellan Öarne Martinique och Vincent, til vid paſs 4 Mil från hvardera, är uti Storleken den tredje af alla Caribiſke Öarne. Hon håller i Långd 5 Mil, i Bredd 2, och i Vidd 8,7 Qv. Mil, och är ſåledes litet ſtörre än Låland eller Minorca, eller dubbelt ſå ſtor ſom Bornholm. Hon delas från norr til ſöder af en Bergsrygg, vid hvars Fot finnas behagliga Dalar och Slåttmarker hvareſt Marken är fet och bördig, vatnas af en myckenhet ſmå Åar och Bäckar, ſamt är betäckt med koſtbara Trän af mångfaldiga ſlag, tjänlige ſå väl til Timmer- och Snickararbete, ſom til Färgning och andra Behof. Marken kan öveгalt rödjas, undantagande på några brandta Berg, ſom ſynas hava varit Volcaner. Uti en af de djupa Dalar, ſom befinnas mellan Bergen, finner man ännu Hålor af några Fots Diameter, hvareſt Vatnet

ſjuder

ſjuder med ſtark håftighet. Man finner hår många ſmå Slåtter, ſom åro ganſka tjånlige til Sockerplantager. Luften är oſund på de Ställen, hvareſt Båckarne ej kunna trånga ſig fram til Havet, utan formera Moras, ſamt där hvareſt ånnu tåta Skogar finnas; hon blir ſundare alt ſom man efterhanden hinner cultivera Marken, emedan Bergen ej åro nog höga, för at hindra Blåſten af de oſtliga Paſſadvindarne, ſom mildra Climatets hetta. Deſs Vegetabiliſka och Animaliſka Producter äro til ſtörre Delen af ſamma ſlag med dem ſom finnas på Guadeloupe och Martinique? En Landsvåg löper långs utmed Stranden rundt omkring Ön, och 2:ne traverſera henne i öſter och våſter, för at underlåtta Transporten af Varorne från Plantagerne til Vikarne och Hamnarne, hvaraf Öns Strander åro couperade.

År 1776 råknades hår 14,200 Invånare, hvaraf 2398 voro Vita Inbyggare, 1050 Mulatrer och fria Negrer, och 10,752 Slavar. Samma år funnos här 1130 Håſtar och Mulåſnor, 2053 Nöt, 3719 Får och Getter, 53 Sockerplantager, 5,040,962 Caffetrån, 1,945,712 Cacaotrån, och circa 1000 Tunland planterade med Bomull. Deſs Producter vårderades til 500,000 Riksd. Ön kan, då hon blir fullkomligen upbrukad, producera åtminſtone 3 gånger ſå mycket ſom nu, ty hon år mer än hålfren ſå ſtor ſom Martinique, och har til alla Delar åven ſå fruktbar Jordmån. Engelsmännerne voro de förſte Européer ſom hår boſatte

ſatte ſig år 1637, men blevo dådandrifne af Cariberne. År 1644 hitkommo Fransmånnerne. Efter flera Conteſter mellan deſſe bägge Europåiſke Nationer, blef Ön åndteligen år 1763 cederad til Frankrike.

Ön innefattar 9 Förſamlingar, alla ſmå. Utaf de hårvarande Orter år allenaſt en mårkvårdig, nåmligen:

1. *Le Carenage*, en Hafsvik, belägen vid nordvåſtra Kuſten, formerar en Hamn, hvilken år en af de båſta i hela Weſtindien. Han år både djup och har god Ankarbotn. 30 Linieſkepp kunna hår ligga i fullkomlig ſåkerhet för de grufligaſte Orcaner. Han år ock fri för Maſkar, ſom ſkada Skeppsytorne. Alla Vindar äro goda för at ſegla härifrån, men Skepp kunna hår icke inlöpa med fulla Segel, ej heller mer ån et i ſender. Naturen har hår formerat 3 Kölhalningsſtållen, 1 för ſtora Linieſkepp och 2 för Fregatter. Vid Hamnen år en liten Stad anlagd, och dår bredevid befinnes en Klippa kallad Le Morne Fortuné, hvarpå man anlagt en Skans, ſom beſkyddar Hamnen.

4. Tabago.

Denna Ö ligger ſydligaſt af alla Caribiſke Öarne, endaſt 7 Mil från Spanſka Ön Trinidad, och 20 Mil från Syd-Americas Faſta Land. under 11 Grad. 15 Min. Latitud. Hon hål-

ler

ler i Långd 4 Mil, i Bredd 1, och i Vidd 1,8 Qvad. Mil, och år såledcs mer ån dubbelt så stor som Svartsjölander. Climatet år här icke så hett. som man utaf dess nåra belägenhet til Eqvatorn hade orsak at sluta, och Grannskapet at Fasta Landet bevarar henne för Orcaner. Jordbrynet omskiftar med Kullar och Dalar. Dess nordöstra Udde år bergagtig, och tyckes visa Låmningar efter någon Vulcan. Jordmånen år skiljagtig; den allmånnaste består af Svartmylla, rik på Saft, och ganska tjånlig til Seckerplantering, samt andra Westindiska Våxters frambringande. Et stort antal Källor och Båckar vatnar henne: hon har ock beqvämä Vikar och Hamnar, hvaribland 2:ne, den ena belägen på våstra, och den andra på östra Kusten, giva skygd mot alla Vindar. Inloppet år lått för alla slags Skepp. Hon bär Trån af nåstan alla de slag, som växa på Westindiska Öarne. Man förfåkrar at det ägta Muskottrådet hår finnes, även som Caneltrådet, och det som låmnar Gummi Copal. Man såger ock at hår våxer 5 slags Peppar, dåribland åven Pimento. Gvinåisk Korn och Mays växa utan plantering, men af Europåiska Grönsaker åro Turska Bönor och Årter de enda som trivas. Fikonen åro förtråflige; i ymnighet våxa Ananas, Pisang, Granater, samt söta och sura Limoner; Tamarinder, Papas, Custardåplen, Mamis, Gula Plommon, Vindruvor och Cocosnötter öka detta Förråd. Man planterar Pumpor, Meloner, Potåter, Yamsrötter,

rötter, Manioc, Lök, Morötter, Palsternackor och Rovor. Hästar, Åsnor, Nöt, Får, Getter och Caniner äro allmänna Djur. Dessutom finner man Djuret Pecari, som liknar et Svin, Armadillo eller Bältan, samt Ödlan Guana. Skogarne hysa Foglar af mångfaldiga slag. Kusterne äro rike på Fisk, Sköldpaddor och Skaldjur.

Columbus uptäckte denna Ö år 1498. Holländarne voro de förste Européer som här bosatte sig. De blevo fördrefne af Spaniorer och Cariber, hvarpå Curländarne intogo henne, men sålde sin rätt åt Engelsmännerne. Efter flere Contester härom med Frankrike bekom England henne uti Freden 1763; men år 1783 blef hon cederad til Frankrike. Då hon lämnades til bemäldte Stat hade Engelsmännerne formerat en blomstrande Colonie af 400 Vita, och 8000 Svarta Slavar. Deras Plantager renderade årligen circa 120,000 Lispund Socker, 4000 dito Bomull, och 600 dito Indigo.

2. *Uti Syd-America.*

Uti denna Verldsdel är Frankrike uti Besittning af et enda Landskap, kalladt

FRANSKA GUYANA.

Landet Guyana formerar en slags Ö, hvilken inneslutes af Havet, samt Strömarne Orinoco,

noco, Negro och Amazon. Der håller i Vidd circa 12,000 Qvad. Mil. Det besittes af 4 Europæiska Nationer: Spaniorer, Bataver, Fransmän och Portugisare. Om den Franska Andelen år nu at tala.

Denna år belägen utmed Havet, mellan Strömarne Maroni och Oyapok, mellan $2\frac{1}{2}$ och 6 Graders nordlig Polhöjd, samt håller i Vidd ungefär 450 Qvad. Mil, och år således så stort som Östergötland, Småland, Blekinge och halva Skåne sammantagne. Denna Storlek har Franska Guyana efter nuvarande Gränsor; men man har skäl at utsträcka Gränsen emot söder ända til Strömen Vincent Pinçon; ty uti Utrechter-Freden, år 1713, afgjordes at Råmärket mellan Franska och Portugisiska Possessionen i Guyana skulle vara Strömen Oyapok, eller Vincent Pinçon, hvilka man i Europa ansåg såsom en och densamma; men då Sändebuden kommo över til Guyana, och skulle fixera Gränsen, förnam man at desse bägge Strömar voro särskilde, liggande vid pass 12 Mil från hvarannan; man råkade uti Tvist, Portugiserne ville sträcka sin Gräns til Oyapok, och Fransmännerne til Vincent Pinçon. Följden blef at Franska Gränsen sattes vid Oyapok, och den Portugisiska vid Vincent Pinçon, och Landet mellan dem til vidare Reglering förklaradt Neutralt.

Hvad jag kan döma i denna sak år det: at vid Början af Spanska Successions-Kriget, år 1700, sträckte sig Franska Området ända til Ama-

Amazonſtrömen. Efter detta för Frankrike olyckliga Krig, då detta Rike uti Utrechter-Freden nödſakades låta föreſkriva ſig Fredsvilkor, yrkade Portugal at få beſitta fri Seglation på Amazonſtrömen, och at Fransmännerne ſkulle removeras et ſtycke dårifrån., hvilkvilket ock Frankrike måſte låta ſig behaga. Emedan nu Ändamålet med den påſtådda Ceſſionen var at få njuta excluſiv Segelfart på bemäldte Ström, ſå finner man at detta vinnes då Franſka Gränſen ſåttes vid Vincent Pinçon, 8 Mil från Amazon, utan at behöva reculera denſamma ånda til Oyapok, ånnu 12 Mil längre bort. Uti Freden, ſom nu, år 1796, negocieras mellan Frankrike och Portugal, blir förmodeligen detta reglerat. Om Gränſen ſträckes ända til Vincent Pinçon, får Landet en tilökning af circa 150 Qvad. Mil. Vid Beſkrifningen häröver vil jag hålla mig vid den ſäkra Gränſen mellan Strömarne Maroni och Oyapok.

Oagtadt Landets nära Låge vid Equatorn, år Climatet drägeligt; Dimba, Dagg, och Nätternas Långd temperera Solens hetta. Ingen tid på Året erfar man här en ſådan qvåvande hetta, ſom år ſå vanlig på andra Stållen i America, belägne uti det heta Luftſtreket. Under de 6 förſta Månaderne i Året, och ibland längre tid, faller öfverflödigt Regn. Detta förer Matjorden ned från Kullarne, överſvåmmar Slåtterne, förrörer Våxterne, och uppehåller ofta de nödvändigaſte Arbeten. Våxt-

driften år då öfvermåttan ſtark; dårefter kommer en långvarig torka, ſom ſpråcker och calcinerar Marken. Denna beſtår af en ſlags Duckſten, betäckt med Sand och Låmningar af Våxter. Hon år lått at cultivera, men ſöga fruktbar, ſamt utmårglas efter 5 à 6 år. Jordbrukaren nödſakas då göra nya Odlingar, men hvilka undergå ſamma öde ſom de förre. Här och dår tråffas dock Någder med djupare Jordmån. Vid Hafsbandet finnas Tracter ſom beſtå af en djup och bårande Jordmån, tilkommen genom Låmningar af Våxter och den Svartmylla ſom Regnet nedſköljt från Kullarne. Men deſſa Tracter åro merendels öfverſvåmmade af Vatn, hvarföre man nödſakats, likaſom i den nåſtgränſande Bataviſka Colonien Surinam, medelſt breda och djupa Gravar utdika och utpumpa det öfverflödiga Vatnet, emedan åtſkillige af deſſe Någder åro lågre än Hafsbrynet. Den Underjordiſka Elden, eljes ſå allmän uti andre Americanſke Någder uti Zona Torrida, är hår utſläckt. Man erfar hår inga Jordbäfningar eller Orcaner.

Strånderne vid Havet åro öpne, frie från Skår och Klippor, ſamt utan hinder för Segelfarten. Vådret år nåſtan ſtåndigt gynnande, och Botnen överalt förträffelig; men deſſa Fördelar upvägas af olägenheter. Häftiga Strömar hindra Skeppens nalkande til Lands; och de Kuſter hvareſt de ej märkas åro nåſtan botnlöſe. Strömarne kunna ej emottaga andra ån ſmå Fartyg, en mjuk Gyttja tilſtoppar deras

ras Mynningar; och Maſkar, Hetta och Regn vålla at de bäſt bygda Skepp inom kort tid förgås.

De ſtörſte Strömarne äro *Maroni* och *Oyapok*, ſom utgöra Landets gränſor i öſter och väſter, hvardera inemot 40 Mil lång; de öfrige Åar af någon betydenhet äro *Sinamari*, *Oyac* och *Approuague*. Landet är ännu af Européer föga upbrukat, utan fullt af ſtora Skogar, hvilka äro bevuxne med de förträffligaſte Trän, tjänlige til Snickar-arbete och Färgning: ſåſom Arabutan, eller det Trädet, ſom lämnar Färgeſtofterne Fernbok och Breſilia: Trädet, ſom har gul Ved, hvilket ock är et ſtort, hårdt, tungt och tätt Trä, håller ända til 2 Fot i Diameter; det är nästan oförgängeligt; deſs Färg är vacker och liflig; ju äldre Trädet blir, ju bjärtare blir Färgen, och närmar ſig til Guldfärg: Järnträdet, hvilket finnes af 2 ſlag, det ena af mörkröd Färg, och det andra vitt, bägge äro ſtora Trän af 2 Fots Diameter, tunga och hårda, i ſynnerhet det ſednare ſlaget, ſom är ſå hårdt, at Yxan knapt biter därpå: et Trä, ſom af Holländarne i Surinam kallas Letterhout; det bär en rund Frukt af en Ärts ſtorlek, hvilken innehåller en blandning af Peppar- Muſcot- och Nejlike-ſmak, ſamt kan även nyttjas i ſtället för deſſa 3 Krydder; det har en ganſka behaglig Lukt; deſs Ved är ganſka tjänlig til Snickar-arbete, ſamt antager en ſkön politur; man nyttjar den ock til Färgning, ſamt använder

den åven uti Medicin; han år magſtårkande: Simaruba, år et Trå, hvars Ved har en bitter ſmak, och nyttjas åven uti Medicinen: Gayac, hvaraf Decoċten ockſå nyttjas uti Medicinen, ſåſom förträffeligt Medel mot en viſs ſlags ſjukdom; Urfödingarne betjåna ſig dåraf på helt annat ſätt ån Européerne; Deſſe nyttja Raſpningen af Barken och det yttre Trädet, då däremot de förre taga endaſt Kårnan dåraf, ſamt låka ſig fullkomligen; Trådet år ſtort, ſamt har ſå hård Ved, at det af Urfödingarne nyttjas til Mortlar; Detta Tråd lämnar et Gummi, ſom åven år förträffeligt at bota nämde Sjukdom: Copaha, ſom även giver en ſkön Balſam: Trädet, ſom af Fransmånnen kallas Arbre de Crapelet, hvars Frukt år litet ſtörre ån Nejlikor, och har nåſtan lika ſmak; Barken har ſmak af och kan nyttjas ſåſom Canel, den år magſtärkande: Acajou, Roſenträdet, Violetta Trådet, Gummiträdet, Courbari och Icicariva, ſom ockſå lämna Gummi, ſamt en myckenhet andra Slag. Af berömda Medicinal Växter finnes här Örten Ipecacuanha, Tapia, af hvars Blan kokas en Decoċt, ſom är förträffelig mot Hæmorhoider, och Roten Mechoacan. För Handelens ſkull planteras hår af Européerne Caffe, Cacao, Bomull, Socker, ſamt Fårgeſorterne Indigo och Rocou, i ſynnerhet den ſidſta i myckenhet. Vanille växer hår ock. På allehanda ſlags Legumer, tjänlige til föda, är ingen briſt: Meloner, Arbuſer, Gurkor, Kål, Lök, och flera andra ſlag växa i

myc-

mycken fullkomlighet: Såd trives hår ock, men sås i ringa Qvantitet.

Uti de hårvarande stora Skogarne vistas en myckenhet Vilda Djur. De största Djur där finnas äro vilda Nöt, vidare Rådjur, Tigrar, men hvilka ej åro större ån stora Hundar, Jaguar, som också år et Rofdjur af samma Slägte, Ajen, Myrsloken, Piggsvinet, Armadillo eller Bältan, samt flera slags Apor och Caniner, Vildsvin, Pecari, Capibara eller Vattusvinet, Uttern, Vildkattor, Rottor, med flera andra slag.

Foglar af mångahanda slag finnas i öfverflöd, såsom Örnar och däribland Condorn, samt andra Roffoglar, Fasaner, Perlhöns, Papegojor af flera slag, Duvor, Turturduvor, Rapphöns, Kramsfoglar, Trastar, Finkar, Skator, Gallinazos, hvilka likna Kalkoner, men leva af As, samt flera slags Vattufoglar.

Af Amfibier finnas Sköldpaddor, Crocodiler och andra Ödlor, Grodor, samt flera slags Ormar, hvaraf de största hålla 8 Alnar i Längd.

Havet och Strömarne åro ganska fiskrike. Man finner hår Rödfisken, Rockor, Lamentiner, Svårdfisken, Marsvinet, samt flera uti Europa okända slag.

Landet år af Européer ånnu föga bebodt. Urfödingarne bestå af flera Nationer, som tala 2 Huvudspråk. De talrikaste af dessa Nationer åro *Gakibis*, hvilka innehava hela Kusten mellan Strömarne Oyac och Maroni, samt *Nouragues*, hvilka bebo Landet omkring Oyac

och Aprouague. Samteligen räknas de ſtiga til et Antal af circa 25 000.

Franſka Coloniſternas Antal ſteg år 1775 til 11,997, hvaraf 1358 voro vita, och 10,539 Negerſlavar. Benämde År fördes härifrån til Frankrike på 6 Skepp, 17,300 Liſpund Rocu, 5600 dito Bomull, 3800 dito Caffe, 870 dito Cacao, 8200 dito Ved, 20 dito Indigo, 353 ſtycken Hudar, ſamt ej mer än 130 Liſpund Socker, altſammans vårderadt til 81,000 Riksdaler, hvartil kommer för circa 17,000 Riksdaler Varor, ſom håmtades af Nord-Americanſka Skepp.

De mårkvårdigaſte Orter i detta Land åro följande:

1. CAYENNE; en Ö, hvilken omgives af Havet på norra ſidan, i öſter och väſter af 2 Strömar, ſamt i ſöder af en Canal mellan desſe bägge Strömar. Deſs Storlek år ungefär 2 Qvad. Mil, ellar ſom 3 gånger Svartſjölandet. Hon år förnämſta Sätet för Franſka Colonien i Guyana. Kuſterne åro til ſtäſta delen höga, men Midden af Ön år låg, ſamt upfyld af Moras. Marken är ſandig, men blandad med Svartmylla, hvareſt Rocu, Indigo, Bomull, Caffe, Caſſia, Manioc, Mays och Grönſaker väl trivas, men nog mager för Socker at bär länge kunna planteras.

På en Udde vid den väſtra Strömens Utlopp i Havet ligger en Fäſtning och Stad af ſamma Namn med Ön, hvilken år Sätet för

Re-

Regeringen över hela Colonien, famt har en Hamn.

2. *Oyapok*, en Ström, fom utgör Coloniens Gråns emot öster. Vid defs Strånder år Marken mycket fuktbarare ån på Cayenne. Et godt Stycke från Utloppet år anlagd en Fåstning med et Nybygge, fom nåst efter Cayenne år det vigtigafte i Colonien,

3. *Courou*, en liten Ström våster om Cayenne. Vid defs Utlopp år en Miffion anlagd at omvånda Hedningarne.

6. *Sinamari*, en Å, belägen i våster om den fiftnämde. Til defs Strånder fåndes år 1762 vid pafs 12,000 Nybyggare från Frankrike, men deffe dogo inom kort tid få ut, at endaft några få Familier af dem äro öfrige.

5. *Maroni*, en Ström fom fkiljer Franfka och Batavifka Poffeffionerne från hvarandra. På öftra Stranden hava Fransmånnerne anlagt en Skans med et litet Nybygge. Någden håromkring år fruktbar.

3. *Uti Africa.*

Uti denna Verldsdel åger Frankrike Befittningar på 2 Ställen, nåmligen på Kuften Guinea, och uti Indifka Havet. Befittningarne på Guinåifka Kuften beftå endaft uti 7 à 8

Fästningar, som finnas nämde Pag. 297, och hvilkas Beskrifning jag här vil underlåta, dels emedan de icke äro några Colonier, utan endast anlagde för Handelens skull, dels ock emedan det är ovisst hvilka af dem komma efter Fredens slut med Engelsmannen, at bibehållas af Frankrike.

Uti Indiska Havet är Fransmannen Ägare til de 5 Öarne *Reunion*, *France*, *Rodrigues*, *Sechelles* och *Diego Garcia*.

1. Ön REUNION.

Denna Ö är belägen mellan 20 Grad. 50 Min. och 21 Grad. 32 Min. sydlig Latitud, 60 Mil i öster från Madagascar. Hon är nästan cirkelrund til skapnaden. Hon håller i Långd 7 Mil. i Bredd $6\frac{11}{20}$, och i Vidd 27 Qv. Mil, och är således litet större än Gottland, eller så stor som Ön Mallorca.

Ön är mycket bergagtig. Midt på densamma befinnes 3 Berg, kallade *Salazes*, hvilka äro de högsta på Ön; deras höjd är mellan 8 och 9000 Fot. I sydost från dessa Berg är en Vulcan eller brinnande Berg, hvilket ofta upkastar brinnande Materia, och Marken bävar däromkring. Snön betäcker Klintarne på de högsta Bergen en stor del af Året; och Vädren som komma därifrån, så väl som från Havet lindrar hettan, som Öns belägenhet uti Zona Torrida skulle medföra, så at Climatet är ganska ljufligt. Luften är ock mycket hålsosam.

ſoſam. Vanligtvis infinner ſig en Orcan hvarje år i November eller December Månad; denna år ſå ſtark, at han kullſtörtar Hus, uprycker Trän med Rötterne, och orſakar mycken förödelſe, men han ränſar Luften, och då han ej infinner ſig å vanlig tid, befinner man ſig ej må väl; undertiden påſtår han i 2 dygn.

Ön år af Strömar väl vatnad. Vid paſs 40 ſtörre och mindre Åar flyta åt alla Våderſtrek uti Havet, undantagande den Någden där Vulcanen befinnes; de ſtörſta af dem taga ſit Urſprung vid Foten af Bergen Salazes, midt på Ön.

Marken år något ſandagtig, men därjämte tämeligen fruktbar. Den bär åtſkillig ſlags Såd och Grönſaker, förträffelig Tobak, Maniok, Bomull, Socker, Indigo, Ananas, Piſang, Goyavas, Citroner, Pomerancer och andra Frukter, Peppar, och i ſynnerhet Caffe. Man har jämväl planterat Muſcot och Nejlikor, ſom haft tämeligen god framgång. Ännu är Marken ej ſå upröjd, at ju här finnas anſenliga Skogar. Deſſe äro upfylde af Trän, ſom dels giva vålluktande Gummi, dels äro tjänlige til Timmer och Snickar-arbete, däribland Ebenholz och Benſjoin

Uti Junii, Julii och Auguſti Månader bliva Betesmarkerne på Slätterne förtorkade af Hettan, och då drives Boſkapen up til Bergstracten. Man cultiverar här Vete, Ris, ſom man här nyttjar mer än annan Såd, ſamt Mays, hvilket år den Såd minſt ſlår felt. Stör-

re

re delen af den brukbara Marken användes til Caffeplantering; denna är icke mödosam; Caffeet trives äfven i sandagtig Jordmån. Hvarje Caffebuske bår årligen per Medium et Skålpund Caffe; man samlar detta uti den torra Årstiden, hvarföre ock Caffe härifrån år kostbarare än det Westindiska, som samlas i den regniga Årstiden.

Man har tilräckeligt af Boskap, såsom Nöt, Får, Getter och Svin; äfven finnes hår Vildsvin. Man har hitfört Perlhöns, som hår trivas väl; äfvenså finnas hår Duvor och Papegojor. Man träffar hår inga Crocodiler, Ormar, Rottor, Möss, Moskitos och Myror.

Så väl Havet som Strömarne lämna en myckenhet af mångfaldig slags Fisk. Sköldpaddor hava fordom funnits i ymnighet, men de hava blivit til större delen utödde. På Stränderne samlar man Ambra, Coraller och prägtiga Musslor.

År 1776 beboddes Ön af 32,515 Invånare, hvaraf 6340 voro Vita, och 26,175 Slavar. Hon upräcktes i 16 Seculo af Portugiserne, som kallade henne Mascarenhas, men år 1664 blef hon af Fransmännerne tagen i Besittning och bebodd, hvilka kallade henne Bourbon. Detta Namn bibehöll hon til Revolutionen, då hon bekom det nuvarande Namnet Reunion.

Ön delas uti 4 Qvarter, samteligen belägne vid Havet. Det förnämsta af dem år *S. Denis*, liggande på Norra Kusten. Det har en liten

liten Stad af famma Namn; belägen vid en Hafsvik, fom formerar en god Redd, famt befkyddas af en Skans och några Batterier. Han är ock Säte för Öns Regering.

2. Ön France.

På Franfyfka *Isle de France*. Denna Ö är belägen mellan 20 Gr. och 20 Gr. 30 Min. fydlig Latitud, 20 Mil Oftnordoft från Ön Reunion. Hon håller i Längd 6 Mil, i Bredd 4, och i Vidd 13 Qvad. Mil, och är således lika med Öland i ftorlek, ehuru mycket olika til Figuren.

Uti Nordoftra Delen af Ön är Marken jämn, men den fydöftra är upfyld af Berg, om 3 à 400 Famnars Höjd; det högfta af dem håller 440 Famnar i höjd. Af Strömar är Ön väl vatnad, hvilka ftiga til et antal af 60, några af dem kunna förtjäna namn af Åar, men ftörre delen äro Bäckar, fom uttorka om Sommaren. Uti inre Delen af Ön finnas åtfkilliga Träfk. Jordmånen är rödagtig, blandad med Järnfand. Marken är klibbig, då den är uplöft af Regnet, men hård då den är torr. Man finner här ingen fand; den på Stranden beftår utaf Lämningar af Stjerncoraller och Snäckor. Tre flags Gräs betäcka Ängarne det enda nyttiga af dem har breda Blad, och bibehåller fig grönt hela Året igenom. Bland andra Örter märker man en taggig Sparis, en Malva, en Nymphäa, hvars Blommor äro vack-

ra och vålluktande, och en Ört, hvars Blomma liknar en röd Nejlika. Bland Trän äro följande slag at märka: Maron, et stort Trä: oägta Caneltrådet, hvilket har lika Färg och Ådror med Nötetrå, och år ganska tjänligt til Snickararbete: Nattetrådet år det vackraste röda Trä på denna Ö: Bensjoin, som år et stort Trå, tjånligt til Vagnmakar-arbete, emedan det aldrig spricker: Tatamaca, et stort Trå, som ger Kåda: Järnträdet, hvilket år så hårdt at Yxan därå förlorar Bettet: et slags Fikonträ, som ej liknar de Europäiska vidare, ån genom skapnaden af dess Frukter, hvilka våxa i Klasar; Dess Saft, då den fått tjockna, förvandlas til Gummi Elasticum: Ebenträ, hvars Yta är vit, och endast kärnan svart, Blomman har Lukt af Nejlika, och dess Frukt liknar en Mispel, dess Saft år klibbig samt af tämeligen angenäm söt Smak: Citronträ, hvars Frukter äro små: Pomeranstrå: Vocoa, som år en Palmart, hvaraf man tilvårkar Mattor och Säckar: Latanträ, hvilket år den största Palmarten, det bår ej mer än et enda Löf om året, men detta år så stort, at några få förslå at betäcka et Hus: Kålträder, som ock år en Palmart, bår uti sin Topp et slags Kålhuvud, som år mört och af läcker smak: Mangelträder.

Utaf Djur finnas åtskillig slags Boskap som Européerne hitfört, såsom Nöt, men Korna giva föga Mjölk, Får, Getter och Svin, hvars Kött år läckrare ån det i Europa; dessutom finnas

finnas här Hjortar, Apor, Rottor och Flåder-möss. Af Foglar finnas Papegojor, Corbigeau, hvilken är det bästa Vildbråd på Ön, Tropikfoglar, Hökar, samt åtskilliga slags Sjöfoglar.

Havet håromkring hyser Valfiskar, Hayar, Lamentiner, Makriller, Ålar, Rockor och många andra slag. Bland Insecter finnas Myror, som äro hår ganska besvårliga, Gråshoppor, Scorpioner, Tusendfötter och Spindlar, hvars Våf år så stark at små Foglar fastna däruti; Bien, hvilka giva en tunn samt tämeligen god Honing. Sköldpaddor hava fordom funnits i stort antal, men åro numera til måstadelen utödde. Stränderne åro omgifne af Madreporer.

Europécerne hava hår planterat Vete, Ris, Mays, Maniok, Härs, Tobak, Fatak, som år et Gräs med breda Blad, och hitfört från Madagascar, Pimento, Bomull, Indigo, Socker, och förnåmligast Caffé, som år den förnåmsta Producten. År 1770 har man hitfört Plantor af Muskot och Nejlikor, hvilka sednare tåmeligen lyckats, men i allmånhet har man mårkt at Climatet år för kallt för Tropiska Frukter, och för varmt för de Europåiska, såsom Åplen, Påron, och dylika slag. Man har förmycket röjt Marken, och dårigenom har jordmånen blivit beröfvad sin Våtska, som hår år den enda Gödningen.

Ön upråcktes år 1595 af Portugiserne, som gåve henne Namnet *Cerne*, sedermera

kommo

kommo Holländarne hit, hvilka kallade henne *Mauritius*, och år 1720 blef hon först befolkad af Fransmännerne, som gåvo henne dess nuvarande Namn Isle de France.

Ön är vål bebodd. År 1776 funnos hår 32.739 Inbyggare, dåraf 6386 voro Vita, 1199 Fårgade, och 25,154 Slavar.

Ön har 2 Hamnar: den ena belägen vid sydöstra Kusten, år den större Hamnen, han är beqvåm at inlöpa uti, men svår at dårifrån komma ut. Den andra sämt mindre Hamnen ligger vid nordvåstra Kusten, och kallas *Port Louis*, hvarvid ligger en liten Stad. Hamnen beskyddas af en liten Fåstning och et Batteri.

3. Ön RODRIGUES.

Denna Ö ligger under 19 Grad. Latitud, 50 Mil i ostnordost från Isle de France. Hon håller i Vidd 2,4 Qvad. Mil, och år således 3 gånger så stor som Svartsjölandet. Marken år torr och har brist på Strömar, dock tåmeligen fruktbar och lätt at cultivera. Öns förnåmsta Product åro stora ock läckra Sköldpaddor. Ön har en Hamn, och bebos af några hundrade Fransmän.

4. Ön SECHELLES.

Denna är belägen under 5 Grad. sydlig Latitud, under nåstan samma Meridian med Isle

Isle de France. Hon år mårkvårdig för et slags Palmträ som hår våxer, hvilket bår så stora Cocosnötter, at de våga ånda til 40 Skålpund, men hvarje Trä bår ej mer än 3 eller 4. Löven åro så stora, at hvarje af dem kan betäcka hälften af en Hydda. Dessa Cocosnötter drivas undertiden af Vädret til Malabariska Kusten, hvarest de fordom varit ganska högt värderade, innan man kommit i årfarenhet om stället, hvarest de våxa. På denna Ö har man ock planterat Muscot och Nejlikor. Ön har en god Hamn.

5. Ön Diego Garcia.

Denna ligger under 8 Graders Latitud, 110 Mil i sydost från Sechelles. Hon har skapnad af en Hästsko, som omgiver en förträffelig Hamn, tjänlig för stora Krigsskepp.

Uti Asien.

Uti denna Verldsdel hava Fransmännerne före närvarande Krig ej besutit flera Orter ån 3 Stycken uti Indien, nämligen Städerne *Pondicheri* och *Karikal*, med litet omliggande Land på Kusten Coromandel, samt Staden *Mahé* på Kusten Malabar; men dessa Orter har Engelsmannen bemägtigat sig. Jag vil nämna några få ord om Pondichery. Han ligger tätt utmed Havet. Figuren år en Rectangel, om 520

Famnar i Långd, och 360 i Bredd. Han beſtår af circa 240 Qvarter, ſom inneſlutas af 12 Långgator och 20 Tvårgator. Han år väl befåſt med Vallar, Gravar och Utanverk. Baſtionerne åro 15 til antalet. Folkmångden ſtiger til mellan 50 och 60,000.

Det ſtår nämdt pag. 296, at til Frankrike hörer vidare: en Del af Landſkapet Oriſca, innefattande de 4 Circarerne Chicacol, Radſchamendri, Elur och Muſtafanagar. Detta år icke ſant, och var ej heller ſant, då det ſkrefs, men var en tid på 50 talet i detta Seculo; ty ſedermera har Engelsmannen, redan i 40 år, varit Ägare til deſſa Provincer.

Pag. 298 nämnes at en Inbyggare uti Berry kallas Berrois, det år icke ſå, han kallas Berrichon, hvartil jag vil lägga at en Invånare uti Touraine kallas Tourangeau.

Medan de föregående Arken tycktes har jag bekommit några nyare Underråttelſer om Frankrike, ſom jag här vil införa.

Vid ſlutet af år 1795 råknades Folkmängden i Frankrike, hvarunder icke begripes någon af de eröfrade Provincerne, ſ ſom Avignon, Venaiſſin, Nizza, Savoyen, Belgien, m. m. och befanns vara ſom följer:

Man-

Mankön	—	12,391,623.
Qvinkön	—	12,609,309.
	Summa	25,000,992.

Antalet af Gifte		11,100 000.
— Enklingar		609,756.
— Enkor	—	1,212,512.
— Vapengille Mån		5,519,000.

Regiments-Författningen år nu för tiden sådan, at Nationen väljer 750 Fullmägtige, hvilka kallas National-Församling, som utgör den lagstiftande Magten. Denna Samling år fördelt uti 2 Delar, som kallas Råd, hvaraf hvardera hålla sina Rådplägningar uti sårskildt Rum. Det ena Rådet består af 500 Personer; uti detta får ingen Ledamot vara under 25 års ålder; detta Råd åligger at föreslå Saker. Det andra Rådet består af 250 Personer, och kallas Åldermans Rådet; uti detta får ingen Ledamot vara under 40 års ålder; detta Råd tillhör at bifalla eller afslå hvad Femhundrade-Rådet proponerat, hvilket i händelse af bifall gäller för Lag. Den vårkställande Magten består af 5 Personer, och kallas Directorium; uti detta får ock ingen Ledamot vara under 40 år. Stats Ministrarne äro 6, nämligen Civil- Krigs- Marine- Finance- Police- och Utrikes Ministern.

Departementet *Paris* kallas numera Departementet *Seine*, och Staden Paris är indelt uti 12 Municipaliteter. Med Departementet *Rhone & Loire* är den förändring gjord, at det blivit fördelt uti 2 Departements, hvaraf det ena kallas Departementet *Rhone*, och det andra Departementet *Loire*.

Enligt Freden som slöts med Konungen af Sardinien d. 15 Maji 1796, afträder bemäldte Konung til Frankrike Hertigdömet *Savoyen*, samt Grefskapen *Boglio*, *Nizza* och *Tenda*, och förbinder sig därjämte at låta rasera Fästningarne *Susa* och *Brunetta*, liggande vid Franska Gränsen. Savoyen håller 96 Qvad. Mil, och Nizza, jämte Boglio och Tenda circa 22 Qv. Mil. Folkmängden i alla dessa Länder stiger til vid pass 450 000.

Vid slutet af Maji Månad hade Fransmännerne uti Italien eröfrat den Delen af Piemont, som ligger på högra sidan om Strömarne *Stura* och *Tanaro*, ända til den sednares Inlopp uti På, samt besatt Fästningarne *Exilles*, *Assiette*, *Susa*, *Brunetta*, *Castel Deltino*, *Coni*, *Alessandria*, *Valenza* och *Tortona*, hvilken Landsträcka om circa 50 Qv. Mils vidd, de få vara i besittning af til dess allmän Fred blir slutad; dessutom hade de eröfrat nästan hela Östeärikiska Lombardiet.

REGI.

REGISTER.

Cette

Cornelis-

Duras

Frejus-

Karikal

K.

L.

Loudeac

Menars

S.

Ypern

Rättelse.

Pag. 355 står Sydvästra Region, läs Sydöstra.

KONUNGEN har förunnat mig sitt allernådigste Privilegium på detta Vårk, hvilket härmedelst gives tilkänna.

D. Djurberg.

Exemplaret kostar, utan Cartan 36 ſs.
— — — — med Cartan 44 ſs.

